

2021 METŲ

VEIKLOS ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO
TARNYBA

1. ĮŽANGINIS ŽODIS	4
2. RRT 20 METŲ	5
3. RRT MISIJA IR STRATEGINIAI TIKSLAI	6
4. RRT VEIKLA	7
5. STRATEGINIŲ TIKSLŲ EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.	8
6. RRT 2021 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS	11
7. RRT VALDYMAS	12
7.1. RRT PERSONALO VALDYMAS	13
7.2. RRT DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS	14
8. 2021 M. SEKTORIŲ APŽVALGA	16
8.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUS	17
8.2. PAŠTO SEKTORIUS	21
8.3. GELEŽINKELIŲ SEKTORIUS	23
9. KONKURENCIJOS SKATINIMAS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO SEKTORIUOSE	24
9.1. KONKURENCIJA ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUJE. RINKŲ TYRIMAI	25
9.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ	25
9.3. ESIM TECHNOLOGIJOS NAUDOJIMO SKATINIMO LIETUVOJE MODELIO PARENGIMAS	26
9.4. ATVIRŲ DUOMENŲ PLATFORMA	27
9.5. ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA	28
9.6. RYŠIO NUMERIO PERKĖLIMO PASLAUGA	29
9.7. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO VEIKLĄ VYKDanČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA	29
9.8. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ NAGRINĖJIMAS NE TEISMO TVARKA	30
10. VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA	31
10.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ PalyGINIMO PRIEMONĖS	32
10.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS	32
10.3. PAŠTO PASLAUGOS NAUDOTOJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS	33
10.4. GINČŲ NE TEISMO TVARKA NAGRINĖJIMAS	34
10.4.1. GINČŲ TARP GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ IR VIEŠŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS	34
10.4.2. GINČŲ TARP NAUDOTOJŲ IR PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS	36
10.5. TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA	37
10.6. RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS	38
10.6.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLĄ VYKDanČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ SĄRAŠAS	38
10.6.2. UNIVERSALIŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PRIEŽIŪRA	39
10.6.3. VIEŠŲJŲ RYŠIŲ TINKLŲ VIENTISUMO UŽTIKRINIMAS	39
10.6.4. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS MATAVIMAI	40
10.6.4.1. Viešojo mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybė	40
10.6.4.2. Mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybė	41
10.6.4.3. Interneto prieigos spartos matavimo sistema „matuok.lt“	42
10.6.4.4. Mobiliojo ryšio paslaugų kokybės įvertinimas kaimiškose Lietuvos vietovėse	43
10.6.5. PAŠTO PASLAUGA	43
10.6.5.1. Universaliosios pašto paslaugos pašto tinklo charakteristikų priežiūra	43
10.6.5.2. ES Reglamento dėl tarptautinių siuntinių pristatymo įgyvendinimas	44
10.6.5.3. Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita	44
10.7. ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA	45
10.7.1. Radijo ryšio įrenginių bei elektrinių ir elektroninių aparatų rinkos priežiūra	45
10.7.2. RRT veikla užtikrinant laisvą įrenginių judėjimą ir tiekimą rinkai	47
10.8. PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA	48
10.9. SAUGESNIS INTERNETAS	50
10.9.1. INTERNETO KARŠTOJI LINIJA „ŠVARUS INTERNETAS“	50
10.9.2. ŽALINGO INTERNETO TURINIO FILTRAVIMO PRIEMONĖS	51
10.9.3. KOMPIUTERINIŲ ŽAIDIMŲ ŽYMĖJIMAS	52
11. INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA	53
11.1. Radijo dažnių (kanalų) plėtros planai ir aukcionai	54
11.2. Mobiliojo radijo ryšio plėtra	55
11.3. Radijas ir skaitmeninė televizija	56
11.4. Fiksuotasis radijo ryšys	58
11.5. Palydovinė tarnyba	59

11.6. RADIO MĖGĖJAI. LAIVŲ IR ORLAIVIŲ STOČIŲ NAUDOTOJAI	60
11.7. RADIO SPEKTRO STEBĖSENA	61
11.8. RADIO RYŠIO TINKLŲ IR STOČIŲ INSPEKTAVIMAS	61
11.9. RADIO TRUKDŽIŲ ŠALINIMAS	62
11.10. KITŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS	63
11.10.1. RYŠIO NUMERIŲ VALDYMAS	63
11.10.2. INTERNETO ADRESAI	63
12. INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA	64
12.1. TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS	65
12.1.1. TARPTAUTINĖ TELEKOMUNIKACIJŲ SĄJUNGA (ITU)	65
12.1.2. PASAULINĖ PAŠTO SĄJUNGA (UPU)	67
12.1.3. EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJA (EBPO)	67
12.1.4. SKIRTŲJŲ VARDŲ IR NUMERIŲ INTERNETO KORPORACIJOS (ICANN) VYRIAUSYBIŲ PATARIAMASIS KOMITETAS (GAC)	68
12.1.5. TARPTAUTINĖ INTERNETO KARŠTŲJŲ LINIJŲ ASOCIACIJA INHOPE	68
12.1.6. NATO CIVILINIO IR KARINIO BENDRADARBIAVIMO GRUPĖ	68
12.2. ES BENDRADARBIAVIMAS	69
12.2.1. RYŠIŲ KOMITETAS (CoCom)	69
12.2.2. RADIO SPEKTRO KOMITETAS (RSCOM) IR RADIO SPEKTRO POLITIKOS GRUPĖ (RSPG)	69
12.2.3. ES TARYBOS DARBO GRUPĖSE SVARSTYTI DOKUMENTAI	69
12.2.4. EUROPOS PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FORUMAS (FESA) IR EIDAS REGLAMENTO 19 STRAIPSNIO DARBO GRUPĖ	70
12.3. REGULIUOTOJŲ TINKLAI	71
12.3.1. EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ INSTITUCIJA (BEREC)	71
12.3.2. EUROPOS PAŠTO REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (ERGP)	71
12.3.3. NEPRIKLAUSOMŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (IRG-RAIL)	72
12.3.4. EUROPOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ TINKLAS (ENRRB)	72
12.3.5. RYTŲ PARTNERYSTĖS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ TINKLAS (EAPEREG)	73
12.4. REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS	73
12.4.1. EUROPOS PAŠTO IR TELEKOMUNIKACIJŲ ADMINISTRACIJŲ KONFERENCIJA (CEPT)	73
12.4.2. ŠIAURĖS IR BALTIJOS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ TINKLAS	75
12.4.3. BALTIJOS ŠALIŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO PASLAUGŲ REGULIUOTOJŲ SUSITIKIMAS (BALTREG)	75
12.5. LINESIS INFORMACINĖ SISTEMA	76
12.6. TARPTAUTINIAI PROJEKTAI	76
12.6.1. DVYNIŲ PROJEKTAS UKRAINOJE (2019–2021)	76
12.6.2. PROJEKTAS „SAUGENIS INTERNETAS“	77
12.6.3. PROJEKTAS „PRISIJUNGUSI LIETUVA: EFEKTYVI, SAUGI IR ATSAKINGA LIETUVOS SKAITMENINĖ BENDRUOMENĖ“	78
12.6.4. SKAITMENINIŲ SPRENDIMŲ KONKURSAS „NAUJASIS KNYGNEŠYS 2021“	78
12.7. VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONĖS	79
12.8. RRT KLIENTŲ APTARNAVIMO APKLAUSA	80
13. ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMO SRITYSE VYKDYMAS	81
14. VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE	82
14.1. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOS TEISINIO REGULIAVIMO TOBULINIMAS	83
14.2. PAREIŠKĖJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR RRT INICIATYVA ATLIKTI TYRIMAI	83
15. ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR DUOMENŲ REGISTRAVIMĄ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA	85
16. 2022 M. RRT PRIORITETAI	87
17. 1 PRIEDAS. 2021 M. PRIIMTI RRT DIREKTORIAUS ĮSAKYMAI	95
18. 2 PRIEDAS. RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.	97
19. 3 PRIEDAS. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.	103
20. 4 PRIEDAS. ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.	104
21. 5 PRIEDAS. RRT 2021 M. FINANSINĖ ATASKAITA	105

Mielieji,

Kaip ir kasmet, Jūsų dėmesiui pristatau Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (RRT) veiklos ataskaitą už 2021 metus.

Tebesitęsiant pandemijai, tiek RRT, tiek rinkos dalyviai jau prisitaikė prie neeilinės situacijos ir užtikrino veiklų tęstinumą. Tarnybos surinkti duomenys rodo, kad elektroninių ryšių rinkoje, palyginti su 2020 m., augo investicijos į elektroninių ryšių tinklo infrastruktūrą bei bendrosios pajamos – tai stiprus rinkos atsigavimo signalas. Pašto rinkoje matome tendencijas pereiti prie nuotolinio paslaugų teikimo modelio – per metus siuntų savitarnos terminalų (paštomatų) skaičius išaugo 58,3 proc. Tai lemia ir pastaraisiais metais auganti elektroninė prekyba, kuri tiesiogiai susijusi su pašto siuntinių skaičiaus augimu.

2021 metais tęsėme du svarbius Lietuvos elektroninių ryšių sektoriui projektus: Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimą ir sąlygų naujos kartos 5G technologijos plėtrai užtikrinimą. Nuveikti darbai leido įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus Lietuvos bei užsienio partneriams, užtikrinti pažangių technologijų plėtrą mūsų šalyje ir didesnę naudą vartotojams. Šiame kontekste labai svarbus yra naujo paslaugų teikėjo atėjimas į Lietuvą – 2021 m. pabaigoje bendrovė „Starlink“ pradėjo teikti palydovinio interneto paslaugas. Bendrovės teikiamas palydovinis ryšys leis turėti geresnę interneto prieigą atokesnėse vietovėse ir yra gera alternatyva jau egzistuojančioms ryšio priemonėms.

Pernai buvome aktyvūs tarptautinėje erdvėje – apie tai iškalbingai byloja mūsų darbo tarptautiniuose formatuose statistika. RRT visada buvo matoma užsienio partnerių kaip stipri, kompetentingų ekspertų institucija. Juo maloniau, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė išskėlė buvusio RRT kolegos Tomo Lamanausko kandidatūrą į Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos generalinio sekretoriaus pavaduotojo postą. Į rinkiminę kampaniją kartu su kitomis institucijomis aktyviai įsitraukė ir RRT atstovai.

Pernai, labai nelengvu laikotarpiu mums visiems, RRT atšventė savo veiklos dvidešimties metų jubiliejų. Tai buvo gera proga apžvelgti nuveiktus darbus, įvertinti mūsų pasiekimus, prisiminti daugiausia prie sėkmingos RRT veiklos prisidėjusius kolegas. Mūsų stiprybė per du dešimtmečius – ekspertinė kompetencija ir stiprus kolektyvas. Todėl drąsiai žvelgiame į Tarnybos laukiančius pokyčius, žinodami, kad kaip stipri organizacija įveiksime visus iššūkius ir toliau vykdysime savo misiją.

O dabar kviečiu susipažinti su svarbiausiais Tarnybos darbais 2021 metais.

Pagarbiai

Feliksas Dobrovolskis

RRT 20 METŲ VEIKLOS APŽVALGA

2001 m. gegužės 1 d. – įregistravimas ir veiklos pradžia

2001

- Parengtas Nacionalinis telefono ryšio numeracijos planas.
- Įrengta 800-oji telefono linija pranešimams apie trukdžius.

2002

- Atlikti pirmieji telekomunikacijų rinkų tyrimai.
- Parengtas Skaitmeninės TV 61-69 TV kanaluose planas (Nida, 2002).

2003

- Liberalizuotas elektroninių ryšių sektorius.
- Parengta Nacionalinė radijo dažnių paskirstymo lentelė.

2004

- Įsigaliojo ES elektroninių ryšių direktyvų paketo nuostatas perkeliantis Elektroninių ryšių įstatymas.
- Įgyvendintas pirmasis numerio perkeliavimo sistemos diegimo etapas.

2005

- Pirmą kartą publikuota Lietuvos ryšių sektoriaus apžvalga.

2006

- Lietuvoje pradėtos teikti trečiosios kartos judriojo radijo ryšio (UMTS) paslaugos.
- Pagal EK rekomendaciją baigtas pirmasis el. ryšių rinkų tyrimų etapas – ištirta 17 rinkų.
- Galutinai įgyvendinta numerio perkeliavimo paslauga Lietuvoje.

2007

- Paskirstyti dažniai iš 3,5 GHz radijo dažnių juostos belaidės plačiajuostės prieigos tinklams steigti ir paslaugoms teikti.
- Įdiegta karštoji linija, kuria priimami gyventojų pranešimai apie neteisėtą bei žalingą turinį internete.

2008

- RRT suteiktos nacionalinio CERT funkcijos.
- Pradėtos teikti belaidės plačiajuostės prieigos paslaugos.

2009

- Šviesolaidinio ryšio linijos tapo dominuojančia plačiajuosčio ryšio teikimo technologija Lietuvoje.
- RRT atstovas M. Žilinskas išrinktas Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reguliavimo valdybos pirmininku.
- Pradėti išduoti leidimai, suteikiantys teisę vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausio lygio domeną „.lt“.

2010

- Patvirtinti teisės aktai, pagal kuriuos radijo dažnių juostos, kuriose veikia judriojo radijo ryšio GSM tinklai, buvo paskirti ir kitoms antžeminėms radijo ryšio sistemoms.

2011

- Pradėtos vykdyti elektroninio parašo priežiūros funkcijos.

2012

- Lietuvoje išjungta analoginė antžeminė televizija, pereita prie skaitmeninės televizijos.

2013

- Pirmąkart suorganizuotas radijo dažnių (kanalų) viešasis aukcionas – suteikti leidimai naudoti radijo dažnius iš 800 MHz dažnių juostos LTE tinklams plėtoti.
- Visiškai liberalizuota Lietuvos pašto rinka.

2014

- RRT atstovai dalyvavo Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) Aukščiausioje plenarinėje konferencijoje, kurioje Lietuva pirmą kartą išrinkta į ITU Tarybą.

2015

- Atlikta tarptautinė orbitinių išteklių, reikalingų Lietuvos nanopalydovo „Lituanicasat-2“ tinklui, koordinavimo procedūra.
- RRT direktorius F. Dobrovolskis metus pirmininkavo Europos pašto paslaugų reguliuotojų grupei (ERGP).

2016

- RRT paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą.

2017

- RRT pradėjo vykdyti geležinkelių transporto rinkos priežiūrą.
- RRT pradėjo ES Dvynių projektą Gruzijos nacionalinei ryšių komisijai vystant jos elektroninių ryšių reguliavimo sistemą.
- Pradėjo veikti interneto svetainė www.nebūkberyšio.lt

2018

- RRT pavestos atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijos.
- Sukurta Operatorių tinklų informacinė sistema (OTIS).

2019

- RRT pradėjo ES Dvynių projektą Ukrainoje dėl Nacionalinės ryšių reguliavimo ir informatizavimo komisijos reguliavimo gebėjimų stiprinimo.

2020

- RRT dalyvavo rengiant 5G plėtros 2020–2025 m. gaires.
- Dėl COVID pandemijos RRT maksimaliai pritaikė savo veiklas nuotoliniam veiklos režimui.

2021

- Paskelbtas 5G aukcionas.
- Perkliant naują ES reguliavimo sistemą įtvirtinantį Elektroninių ryšių kodeksą, įsigaliojo naujos redakcijos Elektroninių ryšių įstatymas.
- Išduoti leidimai „SpaceX“ bendrovei naudoti radijo dažnius plačiajuosčio palydovinio interneto paslaugai teikti – Lietuvoje pradedamos teikti palydovinio interneto „Starlink“ paslaugos.

2021 m. gegužės 1 d. – 20 metų veiklos sukaktis

MISIJA

Užtikrinti veiksmingą konkurenciją, investicijas, inovacijas ir patrauklių paslaugų įvairovę elektroninių ryšių, pašto, geležinkelių transporto, patikimumo užtikrinimo paslaugų srityse, taip pat atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumą.

1 STRATEGINIS TIKSLAS

Didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

Programa „Ryšių valdymas ir kontrolė“

2 STRATEGINIS TIKSLAS

Siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

Programa „Geležinkelių transporto rinkos reguliavimas“

3 STRATEGINIS TIKSLAS

Užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai būtų apskaičiuoti pagrįstai ir teisingai.

Programa „Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūra“

reguliavimo sritys

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIAUS REGULIAVIMAS

PAŠTO SEKTORIAUS REGULIAVIMAS

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMAS

PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PRIEŽIŪRA

ATLYGINIMŲ UŽ VALSTYBĖS DUOMENIS SKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA

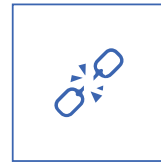
veiklos kryptys

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS IR PRIEŽIŪRA

RADIJO SPEKTRO PRIEŽIŪRA

TINKLŲ VIENTISUMO PRIEŽIŪRA

VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA

APARATŪROS IR ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

ŽALINGO INTERNETO TURINIO PREVENCIJA

2001
STEIGIMO METAI

5
REGIONINIAI
PADALINIAI

~170
DARBUOTOJŲ

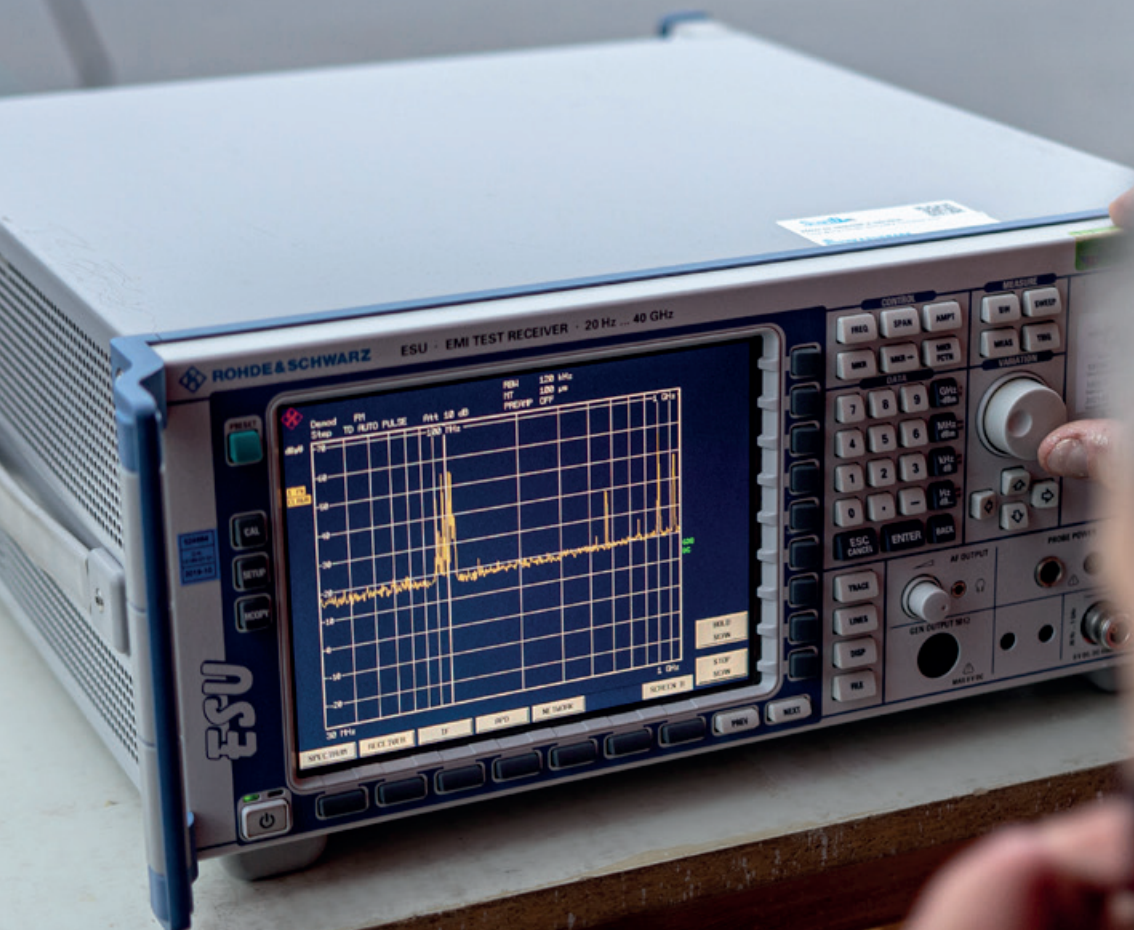
www.rrt.lt

elektronispasaras.lt

matuok.lt

matavimai.rrt.lt

STRATEGINIŲ TIKSLŲ EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.

1 STRATEGINIS TIKSLAS

Didinti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių ir pašto srityse, užtikrinti efektyvų elektroninių ryšių išteklių naudojimą ir apsaugoti informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir pašto paslaugų naudotojų teises, taip spartinant skaitmeninės visuomenės plėtrą.

Ryšių valdymo ir kontrolės programa

Programa pradėta vykdyti 2001 m.

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-01-01 Namų ūkių, turinčių galimybę naudotis 30 Mb/s ir spartesnio duomenų perdavimo paslauga, teikiama naudojant belaidžio ryšio technologijas, dalis (proc. nuo visų namų ūkių). Efekto vertinimo kriterijumi įvertinama didelės duomenų perdavimo spartos belaidžių radijo ryšio tinklų plėtra Lietuvoje ir šių tinklų prieinamumas visuomenei.

2021 m. pasiekta kriterijaus reikšmė apskaičiuota taikant tikslesnį spartų skaičiavimo metodą, kai neįtraukiama MIMO antenų stiprinimo įtaka.

Planinė reikšmė – 92 proc., pasiekta reikšmė – 87,9 proc. Kriterijus įvykdytas 95,5 proc.

E-01-02 Aktyvių mobiliojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų (skaičiuojant SIM kortelėmis), kurie naudojami duomenų perdavimo LTE tinklu paslaugomis, dalis (proc. nuo visų aktyvių mobiliojo ryšio galutinių paslaugų gavėjų, kurie naudojami duomenų perdavimo paslaugomis, neįskaitant įrenginių tarpusavio sąveikos (angl. machine-to-machine, M2M) paslaugų gavėjų). Efekto vertinimo kriterijus parodo RRT veiksmų efektyvumą, užtikrinant pažangių elektroninių ryšių paslaugų įperkumą, ir leidžia RRT veiklą nukreipti į sritis, kurios padidintų paslaugų prieinamumą.

Paslaugų gavėjų, naudojančių LTE ir spartesnį duomenų perdavimą užtikrinančias technologijas, skaičius augo 6,5 proc. ir buvo 2 845,3 tūkst., 2020 m. – 2 672,1 tūkst.

Bendras SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius padidėjo 6,6 proc. nuo 3 236,4 tūkst. (2020 m.) iki 3 451,2 tūkst. (2021 m.).

Planinė reikšmė – 78,5 proc., pasiekta reikšmė – 82,4 proc. Kriterijus įvykdytas 105,0 proc.

E-01-03 Namų ūkių, besinaudojančių 100 Mb/s ir spartesne interneto prieiga, teikiama naudojant fiksuotojo ryšio technologijas, dalis (proc. nuo visų namų ūkių). Efekto vertinimo kriterijus parodo, kaip sparčiai, siekiant gigabitinės visuomenės sukūrimo, diejami naujos kartos interneto prieigos tinklai, užtikrinantys ultraspartų interneto ryšį.

Bendras paslaugų gavėjų, besinaudojančių 100 Mb/s ir spartesne interneto prieiga, skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m. (398,1 tūkst.), išaugo 13,7 proc. ir siekė 452,7 tūkst.

Namų ūkių skaičiaus augimo pokytis sudarė 2,9 proc., lyginant 2021 m. (1 397,5 tūkst.) su 2020 m. (1 357,9 tūkst.).

Planinė reikšmė – 29,5 proc., pasiekta reikšmė – 32,4 proc. Kriterijus įvykdytas 109,8 proc.

E-01-04 Pašto paslaugos rinkos augimas pagal pajamas (proc., palyginti su praėjusiais metais).

2021 m., palyginti su 2020 m., pajamos augo 17,1 proc. ir siekė 238,9 mln. Eur (2020 m. – 204,1 mln. Eur). Tam įtakos turėjo pažangios elektroninių ryšių priemonės, augančios pirkimo internetu apimtys ir dėl COVID-19 pandemijos įtakos padidėjęs pašto paslaugos poreikis.

Planinė reikšmė – 7,5 proc., pasiekta reikšmė – 17,1 proc. Kriterijus įvykdytas 228 proc.

E-01-05 Lietuvos gyventojų, kurie naudojami kvalifikuotu elektroniniu parašu skaičiaus augimas (procentiniais punktais, palyginti su praėjusiais metais).

RRT užsakytu 2022 m. vasario mėn. bendros Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ atliktos reprezentatyvios Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, Lietuvos gyventojų, besinaudojančių kvalifikuotu elektroniniu parašu, dalis 2021 m., palyginti su 2020 m., sumažėjo 6 procentiniais punktais (2021 m. naudojosi 29 proc., 2020 m. – 35 proc.). Planuota reikšmė 2021 m. nepasiekta, nes 2020 m. naudojimas kvalifikuotu elektroniniu parašu dėl karantino buvo žymiai išaugęs, o 2021 m. grįžo į įprastinį lygį. 2021 m., palyginti su 2019 m., besinaudojančių kvalifikuotu elektroniniu parašu dalis padidėjo 6 procentiniais punktais. 2019 m. juo naudojosi 23 proc. Lietuvos gyventojų.

Planinė reikšmė – 2 proc. punktai, pasiekta reikšmė – (-6) proc. punktai. Kriterijus nepasiektas.

2 STRATEGINIS TIKSLAS

Siekti, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje sąlygos ir būtų užkirsta galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoji, geležinkelių paslaugų įrenginių operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje.

Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programa

Programa pradėta vykdyti 2017 m.

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-02-01 Pareiškėjų, pateikusių paraiškas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, skaičius, vnt. Efekto vertinimo kriterijus parodo geležinkelių transporto rinkos kitimą pagal potencialių (naujų) rinkos dalyvių skaičių ir suteikia galimybę įvertinti rinkos būklę, jos kitimo tendencijas ir sudaromas konkurencijos didėjimo sąlygas.

2021 m. paraiškas skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus pateikė 4 pareiškėjai: AB „LTG Cargo“, UAB „LTG Link“, UAB „Gargždų geležinkelis“, UAB „LGC Cargo“.

Planinė reikšmė – 4 vnt., pasiekta reikšmė – 4 vnt. Kriterijus įvykdytas 100 proc.

3 STRATEGINIS TIKSLAS

Užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai būtų apskaičiuoti pagrįstai ir teisingai.

Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros programa

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ VYKDYMAS

E-03-01 Išvadų, pateiktų dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis bei apskaičiavimo teisingumo, dalis (proc. nuo pateiktų prašymų).

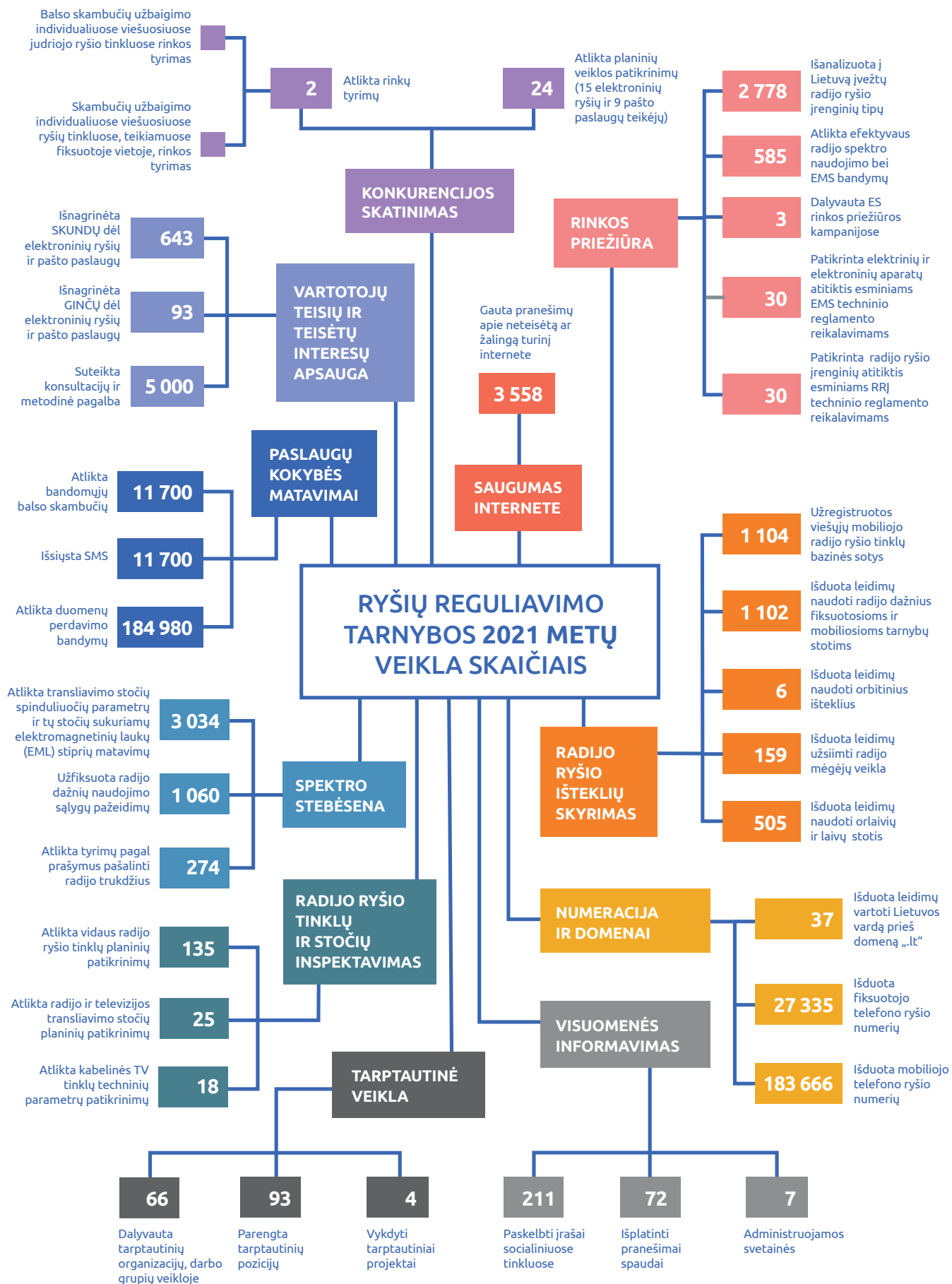
2021 m. RRT gavo ir išnagrinėjo valstybės įmonės „Regitra“ prašymą dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis bei apskaičiavimo teisingumo. Valstybės įmonei „Regitra“ buvo pateikta neigiama RRT išvada dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo pagrįstumo.

2021 m. prašymą patikrinti atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių pagrįstumą pateikė ir valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (toliau – ŽŪIKVC), tačiau, apskaičiuojant 2021 m. kriterijų pasiektas reikšmes, ŽŪIKVC prašymas į 2021 m. gautų / išnagrinėtų prašymų skaičių nebuvo įskaičiuotas. ŽŪIKVC 2021 m. gautas prašymas negalėjo būti nagrinėjamas, nes, patikrinus gautus dokumentus, nustatyta, kad pateikta informacija yra ne visos apimties, todėl paprašyta ŽŪIKVC iki 2022 m. sausio 21 d. pateikti trūkstamus dokumentus ir papildomą informaciją.

Planinė reikšmė – 100 proc., pasiekta reikšmė – 100 proc. Kriterijus įvykdytas 100 proc.

RRT 2021 METŲ VEIKLA SKAIČIAIS

6

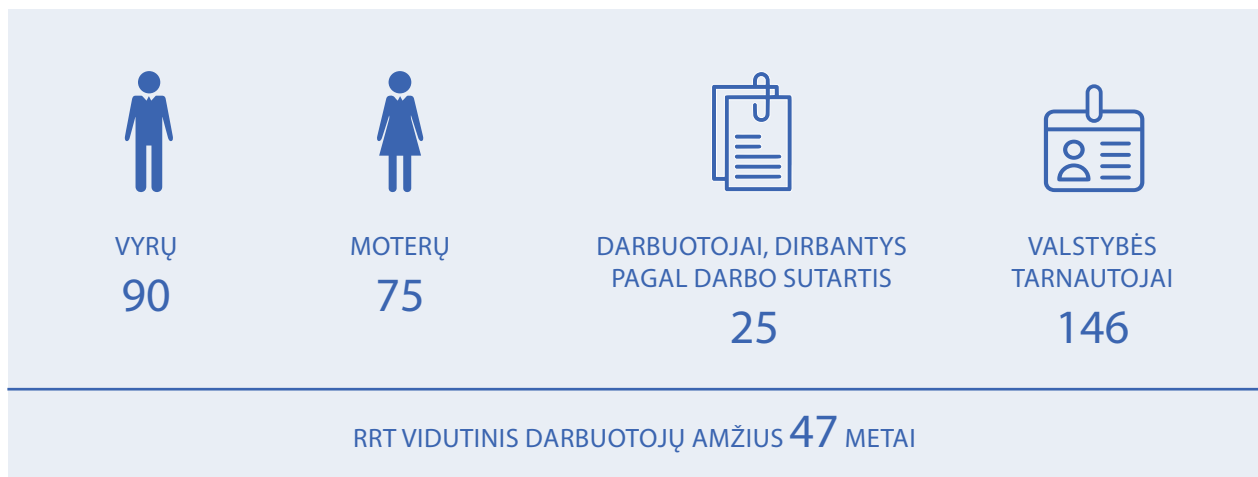
RRT VALDYMAS

RRT vadovauja direktorius. Jį 5 metams skiria Lietuvos Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu. Direktorius sprendžia visus RRT kompetencijos klausimus, atstovauja RRT Lietuvos Respublikoje ir užsienyje, tvirtina RRT struktūrą, struktūrinių padalinių nuostatus, pareigybių sąrašus ir aprašymus, priima ir atleidžia RRT valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, tvirtina RRT strateginį veiklos planą, pasirašo RRT Tarybos priimtus nutarimus, leidžia įsakymus, įsakymais tvirtina teisės aktus ir tikrina, kaip jie vykdomi (2021 m. svarbiausi, su RRT veikla susiję, įsakymai pateikti 1 priede).

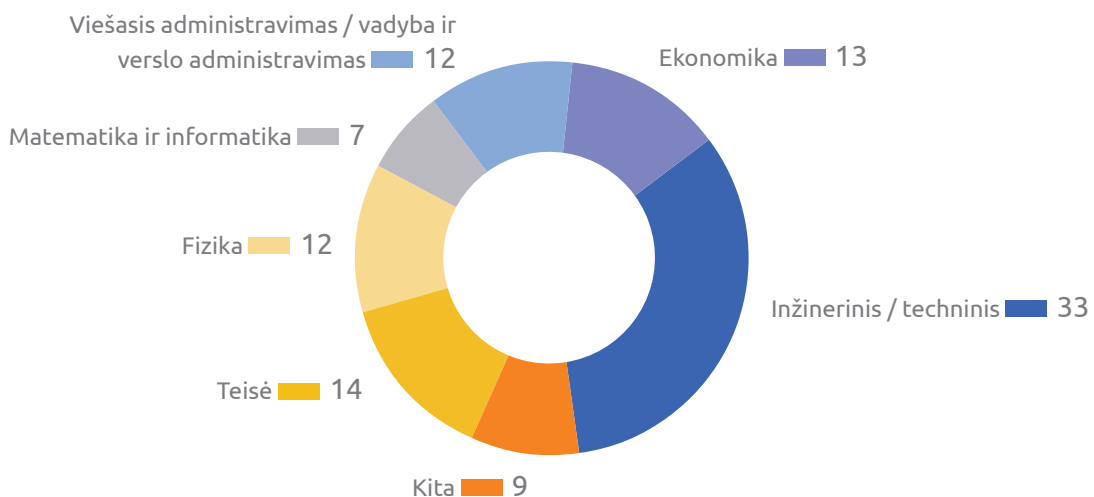
RRT taryba (toliau – Taryba) yra kolegialus RRT organas, sudarytas iš septynių narių. Jos pirmininkas yra RRT direktorius. 2021 m. įvyko 6 Tarybos posėdžiai, kuriuose svarstyti ir (ar) derinti:

- RRT strateginiai veiklos tikslai ir jų įgyvendinimas, įskaitant 2020 m. RRT veiklos ataskaitą;
- patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkos 2020 m. apžvalga ir 2022–2024 m. RRT strateginio veiklos plano projektas;
- radijo ryšio plėtros planai ir kitų RRT teisės aktų projektai;
- užmokesčių už RRT teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus tarifų pakeitimai ir RRT direktoriaus įsakymo „Dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų koeficiento nustatymo“ projektas;
- 2021 m. RRT Ryšių valdymo ir kontrolės programos sąmatos pakeitimai ir 2022 m. RRT Valdymo programos ir Funkcijų vykdymo programos sąmatų projektai;
- RRT struktūrinių padalinių nuostatai.

7.1. RRT PERSONALO VALDYMAS

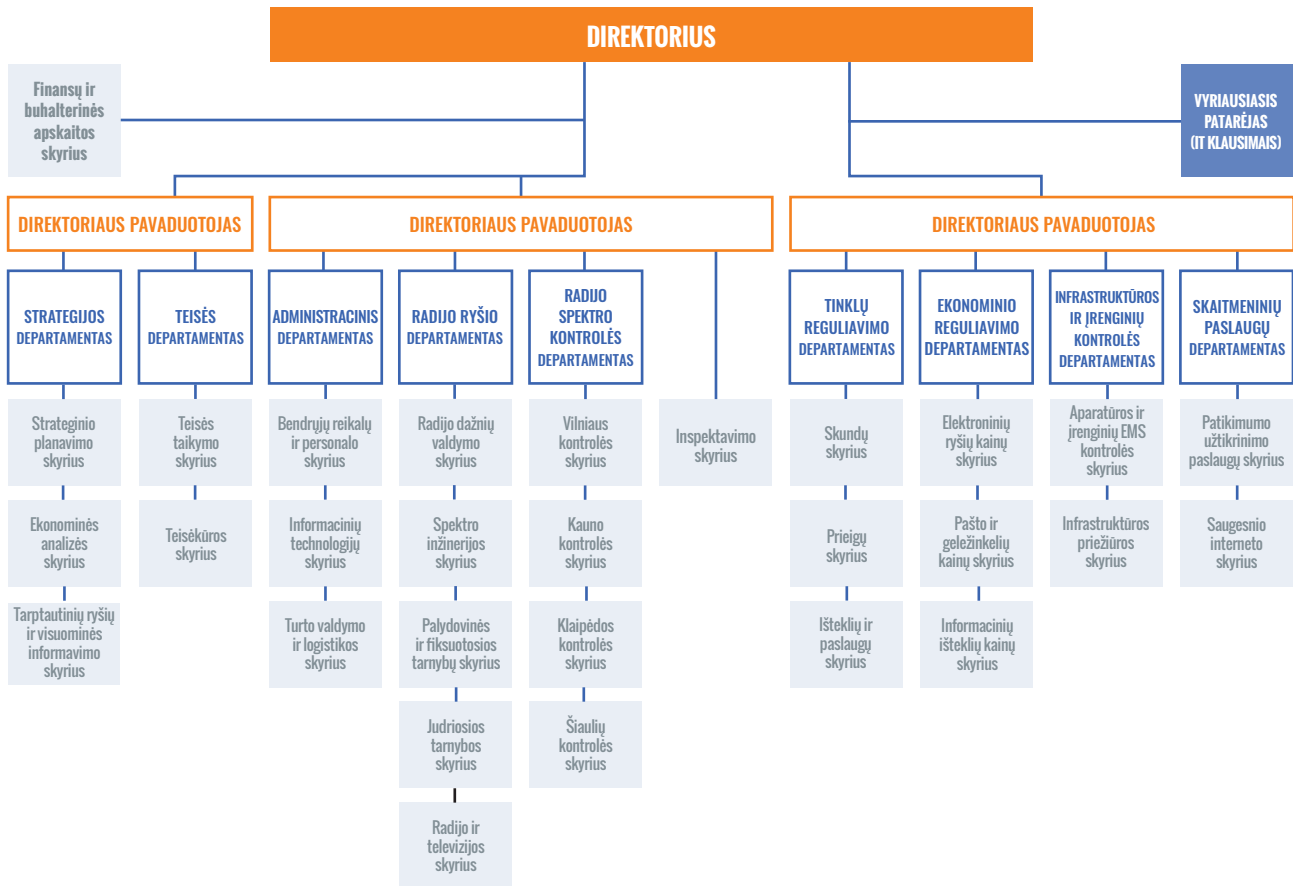

2021 m. gruodžio 31 d. Valstybės tarnautojų registro duomenimis, bendras patvirtintas pareigybių skaičius buvo 171 (neįskaitant RRT direktoriaus pareigybės, nes RRT direktorius yra valstybės pareigūnas). Darbuotojų išsilavinimo kryptys pavaizduotos 1 pav.

1 pav. Darbuotojų pasiskirstymas pagal įgyto išsilavinimo kryptis, proc.

RRT struktūrą sudaro 9 departamentai, jų sudėtyje esantys 27 skyriai ir 2 savarankiški skyriai (2 pav.).

2 pav. RRT struktūra

7.2. RRT DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

152 – TIEK UNIKALIŲ DARBUOTOJŲ KĖLĖ KVALIFIKACIJĄ.

RRT kuria motyvacines priemones svarbiausiems savo darbuotojų poreikiams patenkinti: organizuoja valstybinių švenčių paminėjimo renginius, siekdama sustiprinti bendrystę kiekvienais metais darbuotojus kviečia dalyvauti labdaros veiklos akcijose, kurių metu jie gali teikti paramą neįgaliems vaikučiams. Daugiausia dėmesio skiriama personalo mokymams.

152 RRT unikalūs darbuotojai (asmuo, dalyvaujantis keliuose mokymuose, skaičiuojamas tik vieną kartą) dalyvavo 2021 m. suorganizuotuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, kuriuose tobulino bendrąsias kompetencijas, susijusias su institucijos strateginių tikslų įgyvendinimu, ir gilino specialiąsias RRT reguliavimo srities žinias.

Atsižvelgus į 2021 m. besitęsiančią pandemiją dėl COVID-19, 94 proc. visų RRT kvalifikacijos tobulinimo renginių buvo organizuojami nuotoliniu būdu.

Per 2021 m. nuotoliniu būdu įvyko 76 mokymai, kuriuos organizavo išorės tiekėjai, 16 mokymų, kurie buvo organizuoti bendradarbiaujant su kitomis institucijomis ir 10 vidinių mokymų „RRT darbuotojai – RRT darbuotojams“.

Vadovaujantis patvirtintais valstybės tarnautojų, visų RRT grandžių vadovų ir RRT reguliavimo srities kvalifikacijos tobulinimo prioritetais, mokymuose dalyvavusių darbuotojų skaičius pasiskirstė taip (1 lentelė):

- 787 valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo kursų dalyviai;
- 70 RRT visų grandžių vadovų kvalifikacijos tobulinimo mokymų dalyvių;
- 1 036 reguliavimo srities kvalifikacijos tobulinimo mokymų dalyviai.

1 lentelė. RRT valstybės tarnautojų tobulinimo kursai 2021 m.

Eil. Nr.	Kvalifikacijos tobulinimo kursai	Dalyvių skaičius
1.	Kibernetinis saugumas	117
2.	Asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas ir valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos teikiamų paslaugų skaitmeninimas	7
3.	Profesinė etika ir korupcijos prevencija	45
4.	Analizės ir pagrindimo kompetencijos stiprinimas	46
5.	Komunikacijos kompetencijos stiprinimas	470
6.	Užsienio kalbos	79
7.	Savanoriškos veiklos svarba ir jos skatinimas viešajame sektoriuje	23
8.	Iš viso	787
Eil. Nr.	Visų grandžių vadovų kvalifikacijos tobulinimo kursai	
1.	Vadovavimo, lyderystės ir pokyčių valdymo gebėjimų tobulinimas	70
2.	Iš jų: aukščiausios grandies vadovų dalyvavo lyderystės gebėjimų ir veiklos valdymo gebėjimų stiprinimo mokymuose	37

Darbuotojai kėlė kompetenciją šiuose RRT reguliavimo srities kvalifikacijos tobulinimo mokymuose (2 lentelė).

2 lentelė. 2021 m. RRT darbuotojų reguliavimo srities kvalifikacijos kėlimo kursų temos

	Tema	Dalyvių skaičius
RRT darbuotojų mokymai RRT darbuotojams	Skaitmeninės inovacijos ir sprendimai; 5G ryšys; nepiniginė motyvacija RRT; geležinkelių transporto rinkos priežiūros ypatumai (reguliavimas, skundų nagrinėjimas, įdomūs atvejai); dokumentų valdymo sistemos @ vilys naudojimo naujovės; naujasis ERJ; kokie numatomi pokyčiai, poveikis reguliavimui; darbas su spektro sistema; technologijų ir lyderystės moteriškasis pagrindas; RRT vaidmuo pašto srityje ir RRT tarptautinis bendradarbiavimas.	665
Dalykinė kompetencija	Konfliktų mediacija; organizacijos veiklos tobulinimas optimizuojant bendrąsias funkcijas; finansų valdymas ir buhalterinė apskaita; viešieji pirkimai; MS Excel; praktinis įvadas į procesų atvaizdavimą; verslo (ūkio subjektų) priežiūros reguliavimas; darbuotojų sauga ir sveikata; įslaptintų ir elektroninių dokumentų administravimas ir valdymas; valstybės ir tarnybos paslapčių apsauga; teisėkūra; ekonomika; rizikos valdymas pagal FMEA; ISO/IEC 27001 informacijos saugumas; vadybos sistemos standarto reikalavimai ir vidaus auditas; vidaus kontrolė.	315
Rinkos reguliavimo ir priežiūros srities bendrųjų kompetencijų stiprinimas elektroninių ryšių ir kitų veiklų sektoriuose	SMTP OM-1 – teisinis pagrindas ir reguliavimo sistema; įvadas į „ArcGIS Pro“ pradedantiesiems; VAĮ ir specialiųjų įstatymų taikymas, vykdamas verslo (ūkio) subjektų priežiūrą; IPv6 ir IPv4 veikimas kartu, techniniai sprendimai ir suderinamumas; aplinka, internetas ir šiuolaikinis žmogus: kas lemia neigiamą poveikį ir kokia jo įtaka mums?	56
Iš viso		1036

2021 M. SEKTORIŲ APŽVALGA

SEKTORIŲ STATISTIKA 2021 m. (PALYGINTI SU 2020 m.)

8.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIUS

4,1 proc.

IŠAUGO BENDROSIS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIAUS PAJAMOS.

36,6 proc.

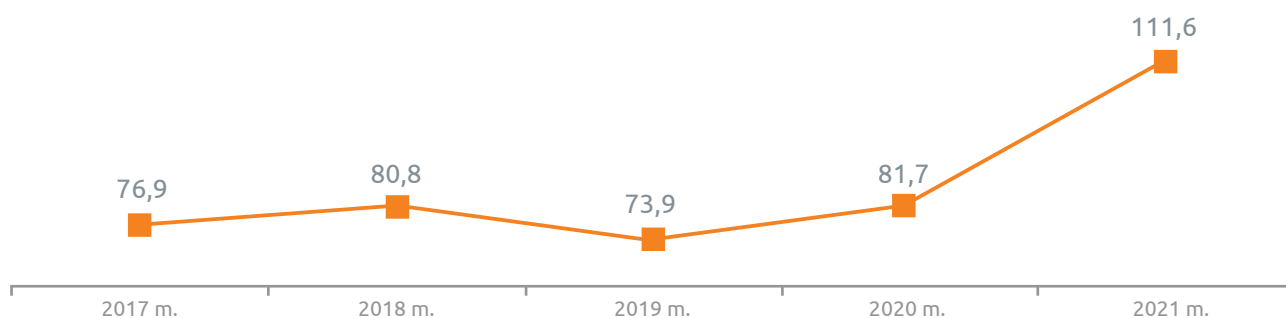
IŠAUGO INVESTICIJOS Į ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ TINKLO INFRASTRUKTŪRĄ.

17,3 proc.

IŠAUGO PAJAMOS UŽ INTERNETO PRIEIGOS, NAUDOJANT MOBILIOJO RYŠIO TECHNOLOGIJAS, PASLAUGAS.

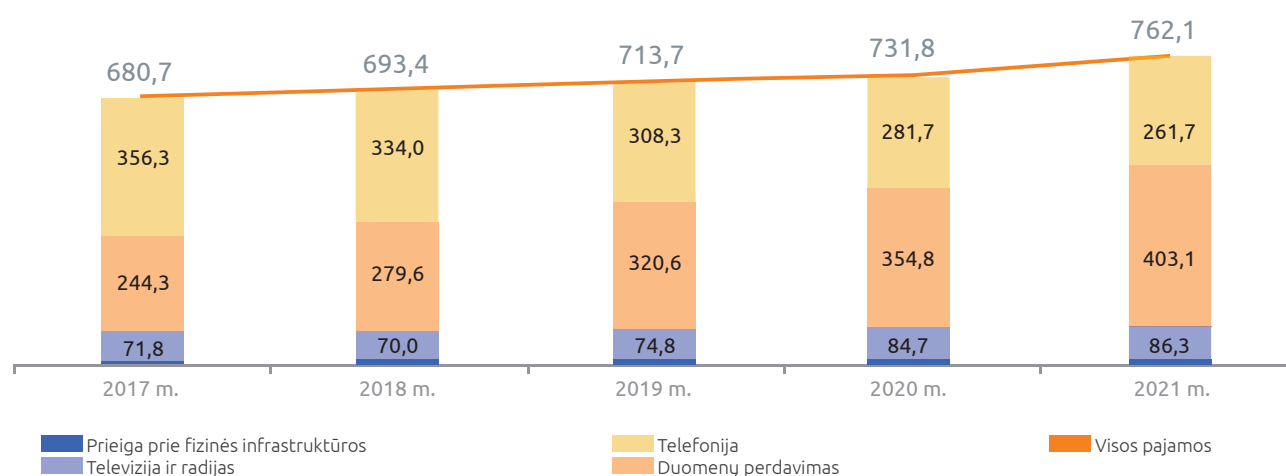
28,3 proc.

2021 m. elektroninių ryšių veiklą vykdė 133 ūkio subjektai (2020 m. – 127 ūkio subjektai). 2021 m. elektroninių ryšių rinkos dalyviai į elektroninių ryšių tinklo infrastruktūrą investavo 111,6 mln. Eur. Šios investicijos palyginti su 2020 m., išaugo 36,6 proc. (3 pav.). Daugiausia buvo investuojama į mobiliojo ryšio tinklo atnaujinimą ir plėtrą (54,3 proc. visų investicijų arba 60,5 mln. Eur) bei šviesolaidinių ryšio linijų tinklus.

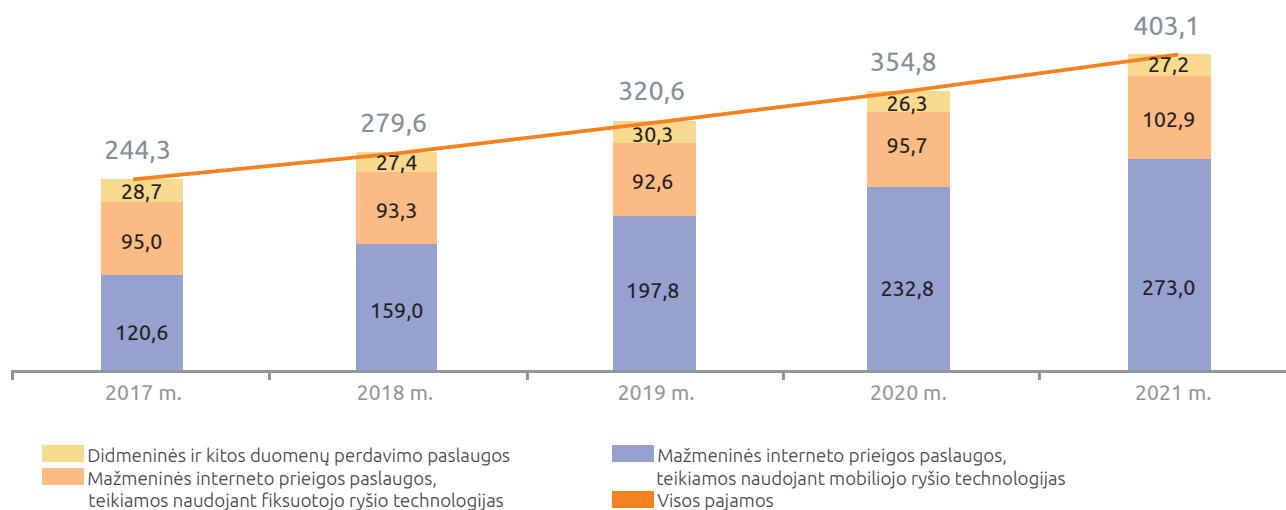
3 pav. **Investicijų į elektroninių ryšių infrastruktūrą dinamika, mln. Eur, 2017–2021 m.**

Bendrosios elektroninių ryšių sektoriaus pajamos augo visu 2017–2021 m. laikotarpiu. 2021 m. šios pajamos buvo 762,1 mln. Eur ir, palyginti su 2020 m., padidėjo 4,1 proc. arba 30,3 mln. Eur (4 pav.). Didžiausią elektroninių ryšių sektoriaus pajamų dalį (52,9 proc.) sudarė pajamos, gautos iš duomenų perdavimo paslaugų teikimo, o pajamos iš telefonijos paslaugų teikimo sudarė 34,3 proc. 2020 m. šios pajamos sudarė atitinkamai 48,5 proc. ir 38,5 proc. Pajamos, gautos teikiant televizijos ir radijo paslaugas, sudarė 11,3 proc., o teikiant prieigos prie fizinės infrastruktūros paslaugas – 1,4 proc.

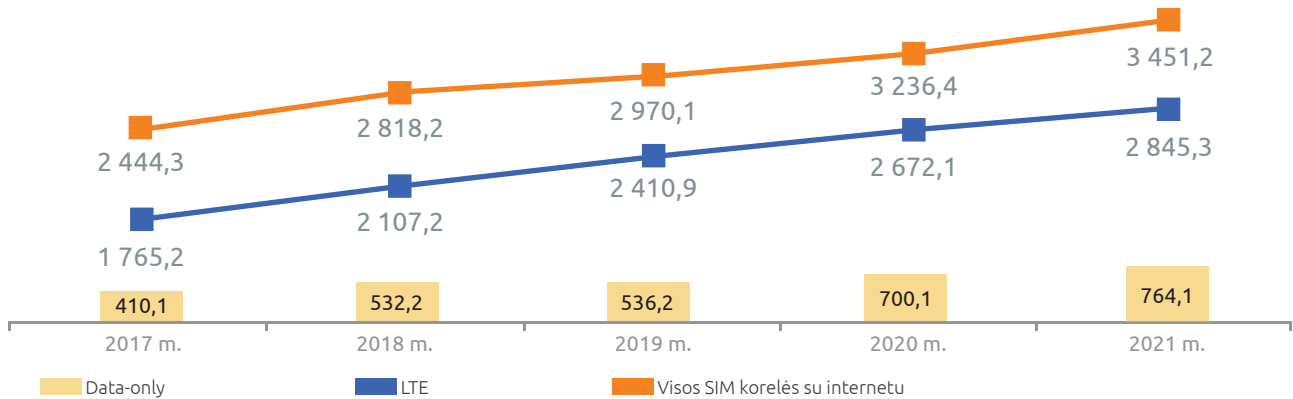
4 pav. **Elektroninių ryšių sektoriaus pajamų struktūra, mln. Eur, 2017–2021 m.**

Duomenų perdavimo paslaugos. Duomenų perdavimo veikla yra viena iš svarbiausių elektroninių ryšių sektoriaus sudedamųjų dalių. 2021 m., palyginti su 2020 m., pajamos iš duomenų perdavimo paslaugų teikimo padidėjo 13,6 proc. ir sudarė 403,1 mln. Eur (5 pav.). Duomenų perdavimo paslaugas (mažmenines ir didmenines) galima suskirstyti į interneto prieigos paslaugas ir kitas duomenų perdavimo paslaugas. 2021 m., palyginti su 2020 m., mažmeninių interneto prieigos paslaugų teikimo pajamos padidėjo 14,4 proc. ir siekė 375,9 mln. Eur, o pajamos iš didmeninių ir kitų duomenų perdavimo paslaugų teikimo – 3,3 proc. ir siekė 27,2 mln. Eur.

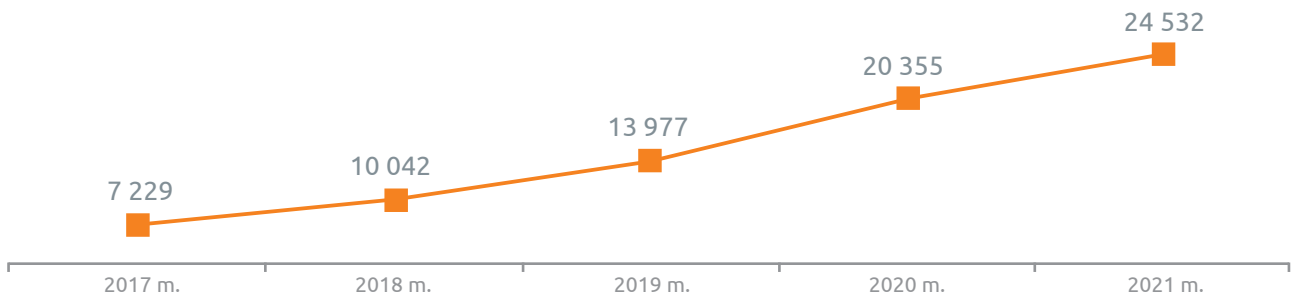
5 pav. **Pajamos, gautos už duomenų perdavimo paslaugas, mln. Eur, 2017–2021 m.**

Vertinant mažmenines interneto prieigos paslaugas, 72,6 proc. arba 273,0 mln. Eur iš jų sudarė pajamos už interneto prieigos, teikiamos naudojant mobiliojo ryšio technologijas, paslaugas. 2021 m., palyginti su 2020 m., šios pajamos padidėjo 17,3 proc. arba 40,3 mln. Eur. Pajamų augimą atspindi ir didėjantis aktyvių abonentų identifikavimo (SIM) kortelių, naudojamų interneto prieigai teikti, ypač LTE paslaugoms, skaičius (6 pav.). Per metus aktyvių SIM kortelių, naudojamų interneto prieigos paslaugoms teikti, skaičius išaugo 214,8 tūkst. arba 6,6 proc., o naudojant LTE technologijas – 173,2 tūkst. arba 6,5 proc. 2021 m., palyginti su 2020 m., sparčiausiai augo mažmeninių interneto prieigos paslaugų, teikiamų naudojant mobiliojo ryšio technologijas pagal interneto prieigos paslaugų teikimo planą „Data-only“, aktyvių SIM kortelių skaičius – 9,2 proc. arba 64,1 tūkst.

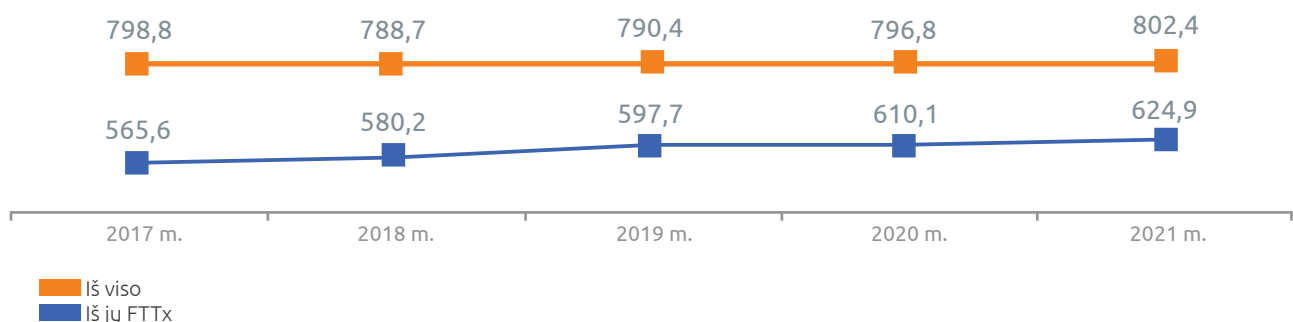
6 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų mobiliojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius, tūkst., 2017–2021 m.

Interneto prieigos, teikiamos naudojant mobiliojo ryšio technologijas, paslaugų augimą parodo ir 28,3 proc. augęs bendras Lietuvoje per 2021 m. perduotų (išsiųstų ir priimtų) duomenų kiekis, kuris siekė 942 858 TB, iš jų naudojant LTE technologijas – 917 444 TB. 2021 m., palyginti su 2020 m., 20,5 proc. išaugo vieno paslaugų gavėjo perduotų duomenų kiekis per mėnesį, kuris sudarė 24 532 MB (7 pav.). 2021 m. vieno paslaugų gavėjo LTE technologijomis perduotų duomenų kiekis per mėnesį siekė 23 870 MB.

7 pav. Vieno paslaugų gavėjo per mėnesį išsiųstų ir priimtų duomenų kiekis, MB, 2017–2021 m.

2021 m., palyginti su 2020 m., interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius nežymiai augo – 5,6 tūkst. arba 0,7 proc. (8 pav.). 2021 m. šviesolaidinės ryšio linijos (FTTx) Lietuvoje išliko pagrindinė interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, teikimo technologija. Abonentų, kuriems interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos FTTx linijomis, skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m., paaugo 2,4 proc. arba 14,8 tūkst. ir pasiekė 624,9 tūkst.

8 pav. Interneto prieigos paslaugų, teikiamų fiksuotojo ryšio technologijomis, abonentų skaičius, tūkst., 2017–2021 m.

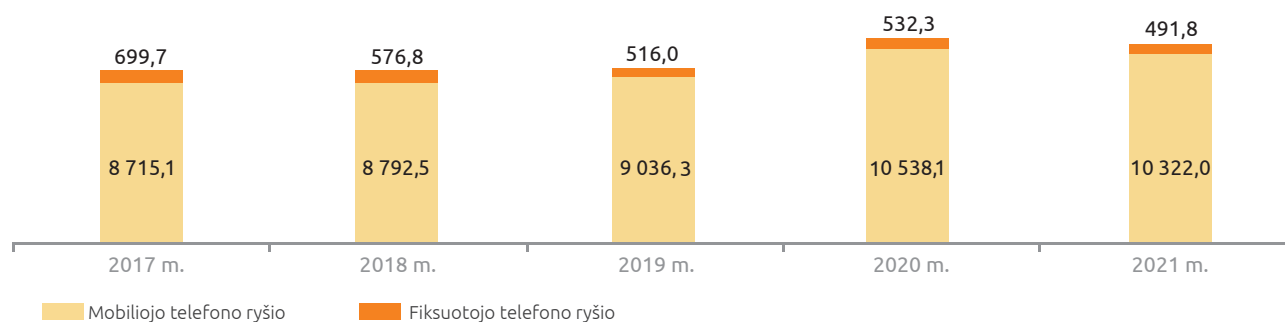
Vertinant abonentų struktūrą pagal naudojamas technologijas, matyti, kad 77,9 proc. interneto prieigos paslaugų abonentų naudojami šviesolaidiniais ryšio linijomis. Šios technologijos rinkos dalis per metus padidėjo 1,3 procentinio punkto. Technologija xDSL, kuri yra antroje vietoje pagal populiarumą, teikiamų interneto prieigos paslaugų abonentų dalis sumažėjo 0,5 procentinio punkto ir siekė 14,5 proc. (116,6 tūkst.). Belaidžio ryšio technologijomis teikiamų interneto prieigos paslaugų abonentų dalis sudarė 4,8 proc. (38,8 tūkst.), kabelinės televizijos tinklais – 2,3 proc. (18,8 tūkst.).

30 Mb/s ir didesnės spartos interneto prieigos paslaugos buvo teikiamos šviesolaidiniais ryšio linijomis (FTTx), kabelinės televizijos tinklais, naudojant DOCSIS 3.0 technologiją, ir kitomis linijomis (vietiniais tinklais LAN). 84,3 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojami 30 Mb/s ir didesne interneto sparta. Per metus abonentų, kuriems užtikrinama 30 Mb/s ir didesnė duomenų perdavimo sparta, skaičius padidėjo 3,8 proc. ir 2021 m. pabaigoje siekė 676,1 tūkst. 56,4 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojami 100 Mb/s ir didesne interneto sparta – per metus šių abonentų skaičius padidėjo 13,7 proc. 2021 m. 1,6 proc. fiksuotojo plačiajuosčio ryšio abonentų naudojami 1 Gb/s ir didesne interneto sparta.

2021 m. pabaigoje bendrovė „Starlink“ pradėjo teikti palydovinio interneto paslaugas Lietuvoje. Palydovinis ryšys leis turėti geresnę interneto prieigą atokesnėse vietovėse.

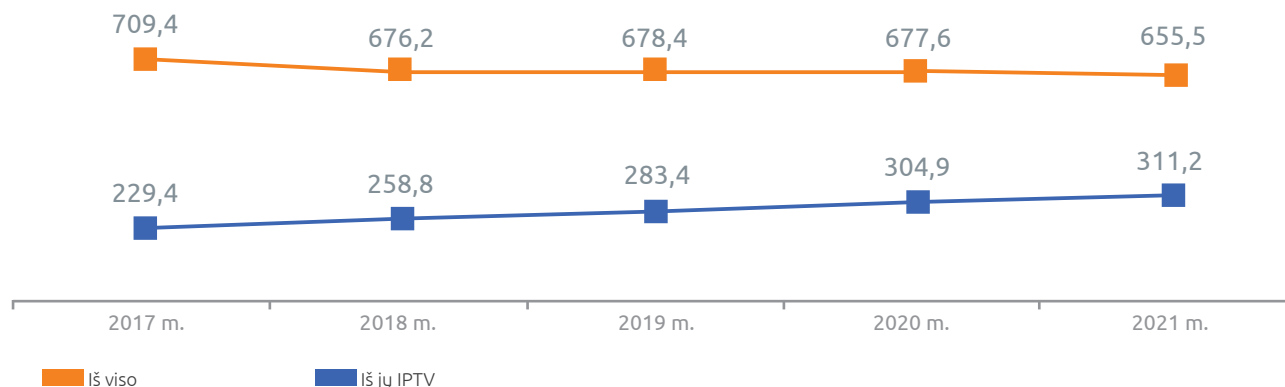
Telefono ryšys. Viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius 2017–2021 m. laikotarpiu mažėjo. Per 2021 m. šis skaičius sumažėjo 9,7 proc. arba 31,3 tūkst. ir 2021 m. pabaigoje siekė 290,6 tūkst. Aktyvių SIM kortelių, naudojamų viešosioms mobiliojo telefono ryšio paslaugoms teikti, skaičius¹ per 2021 m., palyginti su 2020 m., augo 54,7 tūkst. arba 1,5 proc. ir 2021 m. pabaigoje buvo 3 726,7 tūkst.

2021 m. sutrumpėjo tiek viešuosiuose fiksuotojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmė (7,6 proc. arba 40,5 mln. min. trumpesnė negu 2020 m.), tiek viešuosiuose mobiliojo telefono ryšio tinkluose inicijuotų skambučių trukmė (2,1 proc. arba 216,1 mln. min. trumpesnė negu 2020 m.) (9 pav.).

9 pav. Inicijuotų skambučių trukmė, mln. min., 2017–2021 m.

Televizija. 2021 m., palyginti su 2020 m., mokamos televizijos abonentų skaičius sumažėjo 3,3 proc. ir siekė 655,5 tūkst. (10 pav.). 2021 m. pirmą kartą mokamos televizijos paslaugų, teikiamų plačiajuosčio ryšio tinklais, naudojant interneto protokolo technologijas (angl. *Internet Protocol Television*, IPTV), vartotojų skaičius (311,2 tūkst.) viršijo kabelinės televizijos tinklais besinaudojančių vartotojų skaičių (286,2 tūkst.). 2021 m. pabaigoje IPTV abonentų skaičius sudarė 47,5 proc. visų mokamos televizijos abonentų – per metus jų skaičius paaugo 2,0 proc. arba 6,2 tūkst. Kabelinės televizijos tinklais teikiamas televizijos paslaugas 2021 m. rinkosi 43,7 proc. visų mokamos televizijos abonentų, tačiau per metus jų skaičius sumažėjo 8,6 proc. arba 26,8 tūkst.

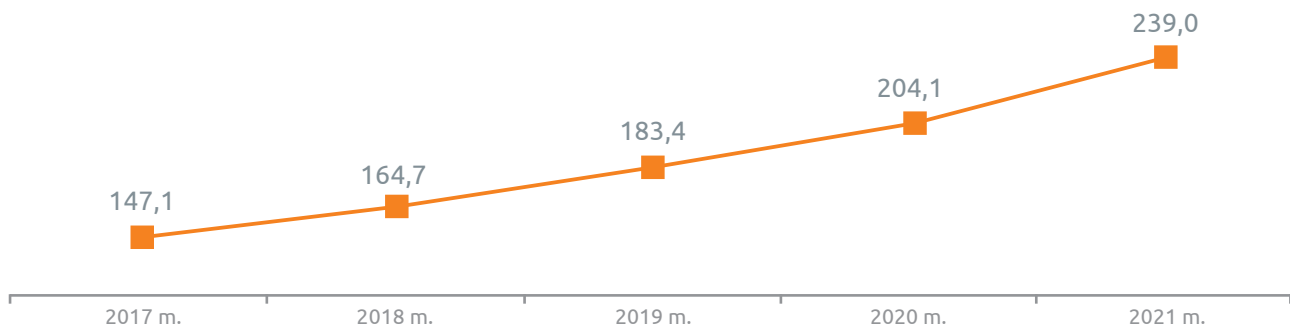
10 pav. Mokamos televizijos abonentų skaičius, tūkst., 2017–2021 m.

¹ Į šį skaičių nėra įtrauktos SIM kortelės, naudojamos interneto prieigos paslaugoms teikti, kai taikomas ne viešųjų mobiliojo telefono ryšio paslaugų, o interneto prieigos paslaugų mokėjimo planas, taip pat SIM kortelės, naudojamos tik M2M paslaugoms teikti.

8.2. PAŠTO SEKTORIUS

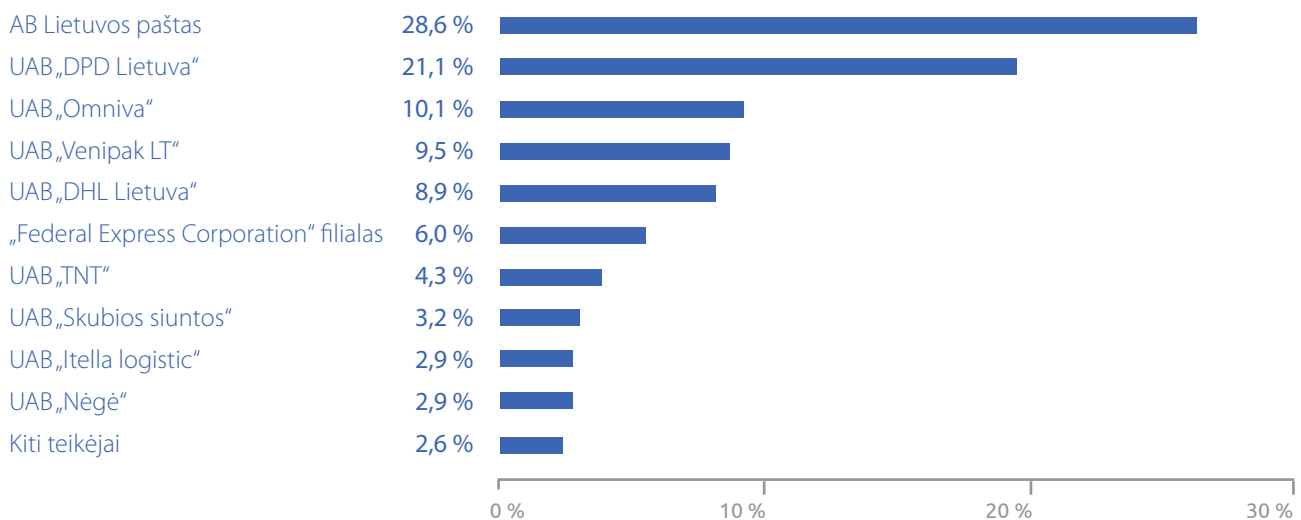
2021 m. pabaigoje pašto paslaugą teikė 49 pašto paslaugos teikėjai, t. y. 2 mažiau nei 2020 m. pabaigoje.

Bendra pašto rinka apima korespondencijos, pašto siuntinių siuntimą ir pristatymą bei kitas pašto paslaugas. Vertinant pagal pajamas, palyginti su 2020 m., 2021 m. bendroji pašto rinka išaugo 17,1 proc. (34,9 mln. Eur) ir pasiekė 239,0 mln. Eur (11 pav.). Šios pajamos augo visu 2017–2021 m. laikotarpiu.

11 pav. Pajamos, gautos už pašto paslaugos teikimą, mln. Eur, 2017–2021 m.

Didžiausią pašto rinkos dalį pagal pajamas, užėmė AB Lietuvos paštas (12 pav.), tačiau jo rinkos dalis per metus sumažėjo 9,0 procentiniais punktais.

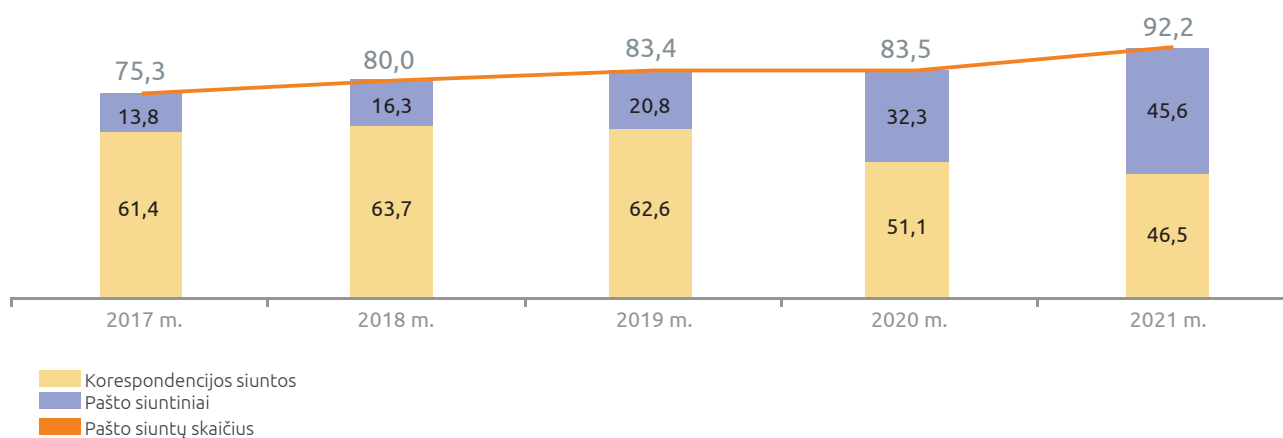

12 pav. Pašto rinkos dalyvių užimamos rinkos dalys vertinant pagal pajamas, proc., 2021 m.

Siekdami suteikti kuo aukštesnės kokybės paslaugas, pašto paslaugos teikėjai investavo į pašto tinklo, ypač į siuntų savitarnos terminalų (paštomatų), plėtrą ir modernizavimą, inovatyvius logistikos programinės įrangos sprendimus. Tačiau investicijos 2021 m., palyginti su 2020 m., sumažėjo 13,3 proc., ir siekė 19,4 mln. Eur.

2021 m. sparčiai augo paštomatų skaičius – per metus jų skaičius išaugo 58,3 proc. (nuo 836 iki 1 323). Daugiausia paštomatų (349) 2021 m. gale turėjo UAB „Omniva“, 285 paštomatus turėjo AB Lietuvos paštas, 265 – UAB „DPD Lietuva“, 235 – UAB „Venipak Lietuva“, 189 – UAB „Itella Logistics“.

Pastaraisiais metais tiek šalies viduje, tiek ir tarptautiniu mastu sparčiai auga elektroninė prekyba, kuri tiesiogiai susijusi su pašto siuntinių skaičiaus augimu. Pašto siuntinių skaičius per 2021 m., palyginti su 2020 m., išaugo 41,1 proc. arba 13,3 mln. vnt. Pastaraisiais metais matoma tendencija, kad siuntiniai sudaro vis didesnę visų pašto siuntų dalį (2018 m. – 20,4 proc., 2019 m. – 25,0 proc., 2020 m. – 38,7 proc., 2021 m. – 49,5 proc.). 2021 m. korespondencijos rinka, vertinant pagal siuntų kiekį, sudarė 50,5 proc. visų pašto siuntų. Per 2021 m. korespondencijos siuntų skaičius sumažėjo 9,0 proc. arba 4,6 mln. vnt. Pašto siuntų skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m., išaugo 10,4 proc. arba 8,7 mln. vnt. (13 pav.).

13 pav. Bendras pašto siuntų skaičius, mln. vnt., 2017–2021 m.

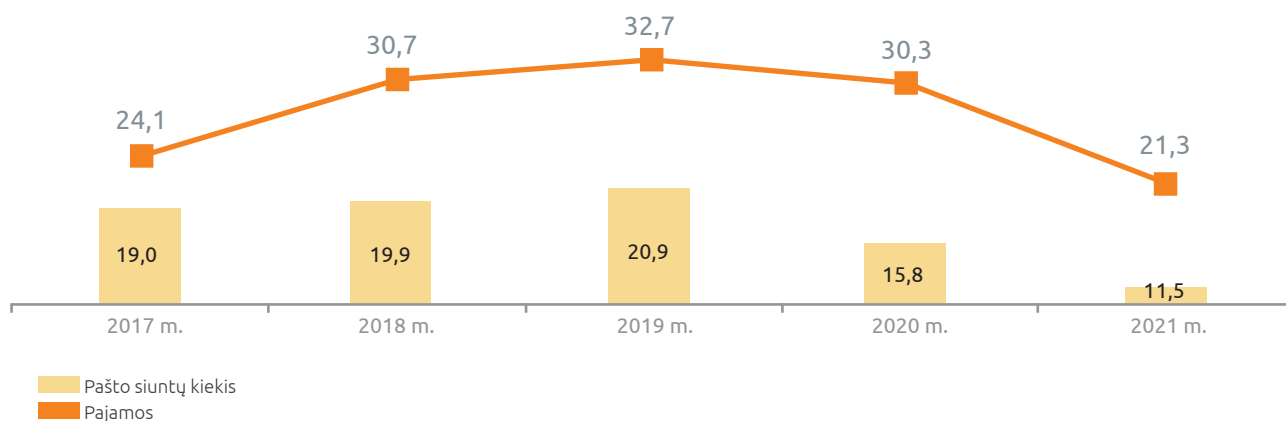
Tarptautinių siuntų kiekis 2021 m. sudarė 32,5 proc. visų pašto siuntų arba 29,9 mln. vnt. Korespondencijos siuntos sudarė 50,9 proc. visų tarptautinių siuntų arba 15,2 mln. vnt. ir, palyginti su 2020 m., jų mastas sumažėjo 20,9 proc. arba 4,0 mln. vnt. Tarptautinių pašto siuntinių skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m., išaugo 50,1 proc. arba 4,9 mln. vnt. ir siekė 14,7 mln. vnt. Vidaus siunčiamųjų siuntų kiekis išaugo 14,3 proc. ir siekė 62,2 mln. vnt. Korespondencijos siuntos sudarė 50,3 proc. visų vidaus siunčiamųjų korespondencijos siuntų arba 31,3 mln. vnt. ir, palyginti su 2020 m., sumažėjo 1,8 proc. arba 0,6 mln. vnt. Vidaus siunčiamųjų pašto siuntinių skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m., išaugo 37,2 proc. arba 8,4 mln. vnt. ir siekė 30,9 mln. vnt.

2021 m. pirmą kartą nuo informacijos apie pašto siuntų pagal pristatymo būdą rinkimo pradžios pašto siuntinių, atsiimtų pašto siuntų savitarnos terminaluose, skaičius viršijo pašto siuntinių, įteiktų gavėjui jo gyvenamojoje ar buveinės vietoje, skaičių, t. y. 20,2 mln. pašto siuntinių (49,7 proc. visų pristatytų pašto siuntinių) buvo atsiimti pašto siuntų savitarnos terminaluose ir 20,0 mln. pašto siuntinių (49,1 proc.) įteikti gavėjui jo gyvenamojoje ar buveinės vietoje. Šie skaičiai prieš metus atitinkamai sudarė 42,8 proc. ir 55,3 proc.

Daugiausia (42,9 proc.) korespondencijos siuntų 2021 m. buvo įdėtos į gaunamųjų laišku dėžutes, 30,0 proc. – atsiimtose pašto skyriuose.

Universaliają pašto paslaugą Lietuvoje teikia AB Lietuvos paštas. Ši paslauga itin svarbi atokių gyvenamųjų vietovių gyventojams, kuriems suteikiama galimybė siųsti ir gauti įvairius pašto siuntinius ar korespondencijos siuntas.

Universaliosios pašto paslaugos kiekis. 2021 m. išsiųsta ir gauta 11,5 mln. universaliosios pašto paslaugos vienetų ir tai buvo 27,4 proc. mažiau nei 2020 m. (14 pav.). Korespondencijos siuntos sudarė 98,1 proc. visų universaliosios pašto paslaugos vienetų arba 11,3 mln. vnt. ir, palyginti su 2020 m., sumažėjo 27,7 proc. arba 4,3 mln. vnt. Tarptautinių siuntų kiekis 2021 m. sudarė 90,1 proc. visų universaliosios pašto paslaugos siuntų arba 10,4 mln. vnt. ir, palyginti su 2020 m., sumažėjo 20,7 proc. arba 2,7 mln. vnt.

14 pav. Suteiktos universaliosios pašto paslaugos kiekis, mln. vnt., ir pajamos, mln. Eur, 2017–2021 m.

Pajamos. Pajamos iš universaliosios pašto paslaugos teikimo 2021 m. siekė 21,3 mln. Eur ir, palyginti su 2020 m., sumažėjo 29,9 proc. arba 9,0 mln. Eur. Pajamos už korespondencijos siuntų siuntimą sudarė 86,9 proc. visų universaliosios pašto paslaugos teikimo pajamų arba 18,5 mln. Eur.

8.3. GELEŽINKELIŲ SEKTORIUS

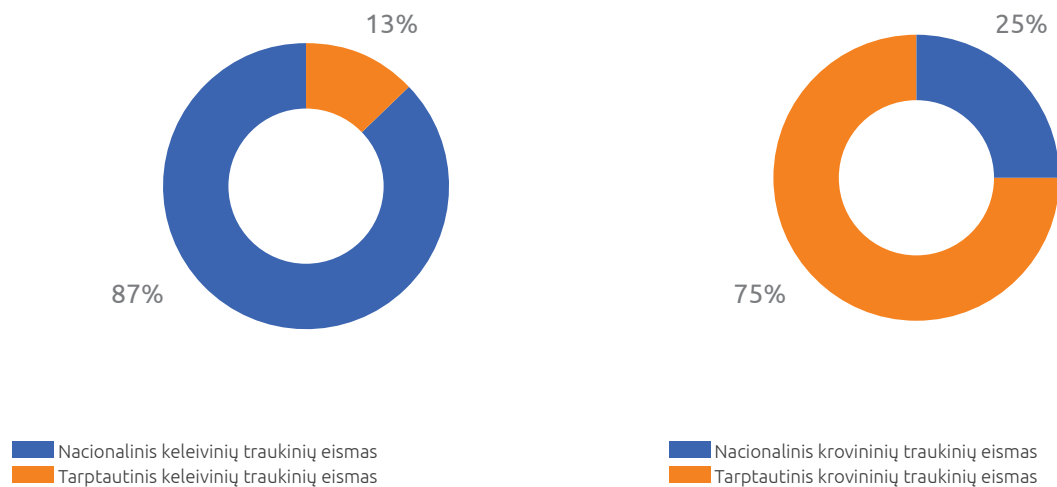
2021 m. pabaigoje geležinkelio kelių ilgis buvo 1911 km, iš kurių 152 km sudarė elektrifikuoti keliai.

Nepaisant besitęsiančios COVID-19 pandemijos, 2021 m. pervežtų keleivių skaičius palengva augo ir, palyginti su 2020 m., padidėjo 24 proc., o pervežtų krovinių skaičius sumažėjo 4,3 proc. (šis skaičius mažėjo ir 2020 m.) (15 pav.).

15 pav. Pervežtų keleivių skaičiaus ir krovinių kiekio dinamika 2019–2021 m.

2021 m. keleivinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2020 m., išaugo 26 proc., didžiąją dalį sudarė nacionalinių keleivinių traukinių eismas, o krovinių traukinių eismo, kuris, palyginti su 2020 m., sumažėjo daugiau kaip 8 proc. – tarptautinis krovinių traukinių eismas (16 pav.).

16 pav. Keleivinių ir krovinių traukinių eismo pasiskirstymas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu 2021 m.

KONKURENCIJOS SKATINIMAS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO SEKTORIUOSE

9.1. KONKURENCIJA ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ SEKTORIJE. RINKŲ TYRIMAI

RRT atliekamų rinkų tyrimų tikslas – įvertinti, ar konkurencija tam tikroje elektroninių ryšių rinkoje yra veiksminga, ir jei ji nėra veiksminga, neleisti susidaryti galimybėms piktnaudžiauti įtaka toje rinkoje.

2 – TIEK RINKOS TYRIMŲ PABAIGTA 2021 M.

Europos Komisija 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/654, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 papildoma nustatomu bendru didžiausiu Sąjungos masto judriojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu ir bendru didžiausiu Sąjungos masto fiksuotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu, nustatė visoje ES bendrą didžiausią mobiliojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifą (kainą) ir fiksuotojo ryšio skambučių užbaigimo paslaugų tarifą (kainą), kurie taikomi visiems šių paslaugų teikėjams visose ES valstybėse narėse. Atsižvelgiant į tai, 2021 m. buvo atliktas tik rinkos tyrimo procedūros etapas, kurio metu buvo priimti sprendimai dėl didelę įtaką šioje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatytų kainų kontrolės įpareigojimų nustatymo, keitimo ir (ar) panaikinimo:

1. **Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimas.** Kainų kontrolės įpareigojimas pakeistas arba panaikintas 7 ūkio subjektams: „Telia Lietuva“, AB, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos radijo ir televizijos centrai, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“.

2. **Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimas.** Kainų kontrolės įpareigojimas pakeistas arba panaikintas 7 ūkio subjektams: „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“.

Rinkos tyrimų rezultatai skelbiami RRT interneto svetainėje².

2021 m. pradėti **Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų ir Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti**, rinkos tyrimai. 2022 m. sausio mėn. išsiųstos rinkos tyrimų anketos.

2021 m. nutrauktas **Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje** rinkos tyrimas. Naujas rinkos tyrimas bus pradėtas 2022 m.

9.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMAS Į NACIONALINĘ TEISĘ

2018 m. gruodžio 11 d. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas. Europos elektroninių ryšių kodeksas konsolidavo ir pakeitė iki 2020 m. gruodžio 20 d. galiojusias keturias ES direktyvas, kurios nuo 2002 m. buvo baziniai elektroninių ryšių sektoriaus dokumentai Europoje. Tai atlikta siekiant efektyvesnio teisinio Europos elektroninių ryšių rinkos reguliavimo, kuris atitiktų šiuolaikinių technologijų ir rinkų ypatumus, sparčiai augantį internetinių paslaugų ir didelio pralaidumo 5G ryšio tinklų poreikį.

2021 m. buvo intensyviai tęsiami Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę darbai.

Lietuvos Respublikos Seimas 2021 m. lapkričio 11 d. priėmė Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-635 (toliau šiame skyriuje – Įstatymas). Priėmus šį pagrindinį, Europos elektroninių ryšių kodekso didžiąją nuostatų dalį perkeltantį nacionalinį teisės aktą, buvo žengtas didelis žingsnis link visiško Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, apie kurį nedelsiant buvo informuota ir Europos Komisija.

Įstatymas įtvirtino naujas sąvokas, nustatė viešųjų konsultacijų svarbiausius terminus, tam tikras paslaugų gavėjų apsaugos garantijas (priemonės), universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų patikslintas apimtis, plačiajuosčio ryšio tinklų aprėpties tyrimo pagrindus. Įstatyme nustatytas rinkų tyrimų 5 metų periodiškumas, apibrėžti galimi nauji įpareigojimai

² Rinkų tyrimai – Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba (rrt.lt).

didelę įtaką atitinkamoje elektroninių ryšių rinkoje turintiems ūkio subjektams ir galimybė jiems pasiūlyti įsipareigojimus, be to, detalizuota ekonominių sankcijų skyrimo procedūra, numatyta atsakomybė už atitinkamos ES valstybės narės, kurioje yra naudojami Lietuvos Respublikos ryšio numeriai, vartotojų teisių apsaugą ir (arba) už ryšio numerių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimą. Iš radijo dažnių valdymo srities svarbus leidimų, suteikiančių teisę naudoti ES mastu suderintą radijo dažnių spektrą, ilgesnio galiojimo termino (15+5 m.) nustatymas, nuostatų, susijusių su veiksmingu radijo dažnių spektro valdymu ir efektyviu jo naudojimu, patikslinimas: nustatytos specialios tam tikrų radijo dažnių (kanalų) skyrimo ir naudojimo sąlygos, įtvirtinta galimybė kartu su kitomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis bendrai nustatyti radijo dažnių (kanalų) skyrimo procedūras.

Siekiant kuo greičiau užtikrinti visišką Europos elektroninių ryšių kodekso nuostatų perkėlimą, toliau buvo intensyviai tęsiami įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų rengimo ir priėmimo darbai. RRT parengė reikalingų įgyvendinamųjų teisės aktų projektus ir juos paskelbė viešajai konsultacijai, o gavusi suinteresuotųjų asmenų pastabas ir pasiūlymus, atitinkamai tobulino šiuos projektus.

Svarbu pažymėti, kad įstatyme įtvirtintas naujas RRT valdymo modelis, pagal kurį RRT valdo ir RRT kompetencijai priskirtais klausimais sprendimus priima kolegialus RRT valdymo organas – Ryšių reguliavimo tarnybos taryba, sudaryta iš 5 narių. Naujasis modelis turėtų įsigalioti nuo 2022 m. gegužės 1 d.

9.3. ESIM TECHNOLOGIJOS NAUDOJIMO SKATINIMO LIETUVOJE MODELIO PARENGIMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. 832 „Dėl Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinamų veiksmų ir projektų sąrašo patvirtinimo ir lėšų skyrimo“ buvo patvirtintas Ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų sąrašas, kuriame vienas iš Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimo veiksmų Skaitmeninės ekonomikos ir verslo srityje buvo studijos „Integruotų abonto identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelis“ parengimas. RRT buvo paskirta už šio modelio įgyvendinimą.

2020 m. spalio 26 d. RRT su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – SM) sudarė sutartį dėl studijos „Integruotų abonto identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelis“ parengimo. Įvykus viešojo pirkimo procedūroms, 2021 m. kovo 8 d. RRT ir UAB „Ernst & Young Baltic“ pasirašė studijos „Integruotų abonto identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelis“ parengimo paslaugų sutartį.

Studijos tikslas – parengti Integruotų abonto identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelį, paremtą detalio tarptautinės praktikos ir esamos situacijos analize, t. y. atlikti tiek tarptautinės praktikos analizę, apimančią ne mažiau kaip 9 užsienio valstybių, labiausiai pažengusių šioje srityje, patirtį, tarptautinius standartus ir rekomendacijas, geruosius projektų pavyzdžius, tiek Lietuvos situacijos, t. y. visų suinteresuotųjų šalių: el. ryšių paslaugų teikėjų, verslo subjektų, planuojančių diegti eSIM pagrįstus daiktų interneto sprendimus, ir galutinių paslaugų naudotojų, – pasirengimo, barjerų, poreikių ir perspektyvų, įvertinimą. Atliktos analizės pagrindu parengti eSIM naudojimo skatinimo modelio technines, kibernetinio ir informacijos saugumo, teisinės ir organizacines įgyvendinimo priemones, kurias turėtų įgyvendinti atsakingos institucijos, el. ryšių paslaugų teikėjai bei ūkio subjektai, suinteresuoti šių paslaugų naudojimu, tai pat išgryninti bei surasti Lietuvai optimalius sprendimus.

Lietuvoje mobiliojo ryšio paslaugos įprastai vis dar teikiamos naudojant tradicines, į ryšio įrenginius dedamas fizinės SIM korteles. Naudojant tokį technologinį sprendimą, norint pradėti naudotis paslaugomis, būtina tiesiogiai susisiekti su mobiliojo ryšio paslaugų teikėju ir fiziškai iš jo gauti SIM kortelę, o norint pakeisti mobiliojo ryšio paslaugų teikėją, nors ir išlaikant esamą telefono ryšio numerį, būtina pakeisti turimą SIM kortelę į naujo paslaugų teikėjo išduotą SIM kortelę. Kai mobiliojo ryšio paslaugos naudojamos asmeniniams poreikiams, abonentas, norintis pakeisti operatorių, turi kreiptis į naują mobiliojo ryšio paslaugų teikėją dėl naujos SIM kortelės išdavimo, ją įdėti į naudojamą ryšio įrenginį, tam tikrais atvejais ryšio įrenginį perkrauti ar perkonfigūruoti. O versle, ryšio įrenginių gali būti skaičiuojama šimtais ar tūkstančiais, ypač naudojamų daiktų interneto (angl. *Internet of Things, IoT*) sprendimams. Šie įrenginiai gali būti nutolę, naudojami sunkiai pasiekiamose vietose, todėl fizinės SIM kortelės pakeitimas kiekviename įrenginyje gali kainuoti papildomai laiko ir sąnaudų. Tai sudaro prielaidas ribojimams, teikiant paslaugas tiek galutiniams paslaugų naudotojams, tiek verslui, plėtojančiam daiktų interneto sprendimus.

Sprendimas eSIM sudaro galimybes pradėti gauti mobiliojo ryšio paslaugų teikėjo paslaugas arba keisti mobiliojo ryšio paslaugų teikėją nuotoliniu, belaidžiu būdu (angl. *over-the-air provisioning*).

RRT darbo grupės nariai pateikė SM kiekvieno mėnesio pažangos ataskaitas (iš viso 14), kuriose buvo nurodomi pasiekti rezultatai, pažangos stebėsenos rodiklių reikšmės, priežastys, dėl kurių buvo nukrypstama nuo veiksmų plano ir kita informacija. RRT darbo grupė teikė ekspertines rekomendacijas ir išvadas E&Y ekspertams, bendradarbiavo ir visus tarpinius rezultatus derino su SM ir parengė studiją „Integruotų abonto identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimas Lietuvoje“, kurioje aprašytas efektyviausias eSIM technologijos skatinimo modelis, identifikuojantis technines, saugumo,

teisines ir organizacines priemones, kurias turėtų įgyvendinti valstybės institucijos, mobiliojo ryšio paslaugų teikėjai, kiti ūkio subjektai, suinteresuoti šių paslaugų naudojimu. Taip pat studijoje išanalizuotas finansinių investicijų poreikis.

Parengtos studijos eiga bei pagrindinis visų trijų studijos etapų rezultatas – eSIM naudojimo skatinimo modelis ir jo įgyvendinimo priemonės – buvo pristatyti 2021 m. gruodžio 16 d. RRT vykusios konferencijos metu.

Su eSIM naudojimo skatinimo Lietuvoje studijos dokumentais ir konferencijos medžiaga galima susipažinti RRT interneto svetainėje³.

9.4. ATVIRŲ DUOMENŲ PLATFORMA

RRT, kaip projekto partneris, dalyvauja Informacinės visuomenės plėtros komiteto vykdomame ES struktūrinių fondų lėšų finansuojamame projekte „Atvirų duomenų platformos, įgalinančios efektyvų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį panaudojimą verslui, ir jos valdymo įrankių sukūrimas“ (kodas Nr. 02.2.1-CPVA-V-523-01-0001). Jungtinė veiklos sutartis pasirašyta 2020 m. spalio 28 d.

Projekto tikslas – sukurti ir įdiegti centralizuotai valdomas technines priemones, įgalinančias valstybės informacinių išteklių valdytojus parengti ir pateikti atvirų duomenų rinkinius bei jų metaduomenis, o verslo subjektus ir visuomenę be išankstinių sąlygų ir patogiausiai rasti ir gauti viešojo sektoriaus institucijų tvarkomus duomenis tiek verslo plėtrai, tiek ir nevyriausybinų iniciatyvų įgyvendinimui.

Duomenų atvėrimas – veiklų, reikalingų užpildant atvirų duomenų katalogą, atlikimas, įskaitant techninį bei metodinį duomenų rinkinių duomenų paruošimą.

Duomenų rinkinio atvėrimas – veikla, apimanti duomenų rinkinio metaduomenų parengimą Atvirų duomenų portalo (toliau – ADP) aplinkoje, duomenų rinkinio parengimą ir jo publikavimą šiame portale, integracijų, užtikrinančių atvirų duomenų rinkinio ir jo metaduomenų atnaujinimą iš šaltinių, kuriose kaupiami pirminiai duomenys, sukūrimą.

RRT sėkmingai įgyvendino ir įvykdė sutartinius įsipareigojimus – parengė metaduomenis ir suformavo 7 atvirų duomenų rinkinius:

1.	Belaidžio interneto prieigos paslaugų, teikiamų įvairiuose Lietuvos regionuose, kokybės matavimų rezultatai (miestai ir keliai)
2.	Belaidžio interneto prieigos paslaugų, teikiamų įvairiuose Lietuvos regionuose, kokybės matavimų rezultatai (geležinkeliai)
3.	Leidimai laivų stotims
4.	Leidimai orlaivių stotims
5.	Transliacijos stočių leidimai
6.	Lietuvos Respublikoje įsisteigusių kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir jų teikiamų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų sąrašas
7.	Radio mėgėjams išduoti leidimai

Lentelėje nurodytų duomenų rinkinių metaduomenis RRT pateikė į ADP, juos galite rasti čia: <https://data.gov.lt/> ir <https://www.rrt.lt/istekliai/atviri-duomenys>.

³ <https://www.rrt.lt/istekliai/ataskaitos-ir-apzvalgos/esim-naudojimo-skatinimo-lietuvoje-studija/>

9.5. ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA

2021 m. RRT, skatindama konkurenciją, vykdė didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatytų įpareigojimų laikymosi priežiūrą. Auditas kiekvienais metais atliekamas vadovaujantis RRT direktoriaus įsakymu patvirtintų Sąnaudų apskaitos pagal visiškai paskirstytų sąnaudų metodą taisyklių 55 punktu. Patikrinimus RRT užsakymu atlieka nepriklausoma audito įmonė.

ATLIKTI „TELIA LIETUVA“, AB, IR AB LIETUVOS RADIOJO IR TELEVIZIJOS CENTRO 2020 M. SĄNAUDŲ APSKAITOS SISTEMŲ IR APSKAITOS ATSKYRIMO AUDITAI.

PATIKRINTA, AR AB LIETUVOS RADIOJO IR TELEVIZIJOS CENTRAS, TEIKDAMAS PASLAUGAS VŠĮ LIETUVOS NACIONALINIAM RADIOJUI IR TELEVIZIJAI, LAIKĖSI TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ.

ATLIKTAS VŠĮ „PLAČIAJUOSTIS INTERNETAS“ TEIKIAMŲ VIEŠŲJŲ DIDMENINIŲ SPARČIOJO PLAČIAJUOSČIO RYŠIO PASLAUGŲ TARIFŲ PATIKRINIMAS.

2021 m. buvo atlikti „Telia Lietuva“, AB, ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro, 2020 m. sąnaudų apskaitos sistemų ir apskaitos atskyrimo auditai.

„Telia Lietuva“, AB, audito rezultatai. Auditorius audito išvadoje pateikė nuomonę, kad audito metu nepavyko pakankamai surinkti tinkamų įrodymų dėl apsauginių vamzdelių turto atskyrimo, su juo susijusių sąnaudų priskyrimo ryšių kabelių kanalų sistemai tinkamumo ir sąnaudų atskyrimo atitikties reguliuojamos veiklos apskaitos taisyklių principams. Taip pat nustatytos neatitiktys sąnaudų nešiklių, protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos skaičiavimo, geografinės informacinės sistemos (GIS) paslaugos, sąnaudų paskirstymo metodikos aprašo ir prisijungimo prie didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugų taško paslaugos reikalavimams.

AB Lietuvos radijo ir televizijos centro audito rezultatai. Auditorius pateikė išvadą, kad AB Lietuvos radijo ir televizijos centro parengtos 2020 m. sąnaudų apskaitos ir apskaitos atskyrimo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais atitinka teisės aktų reikalavimus. Auditorius pateikė pastabą dėl neapibrėžtumų, susijusių su *beta* skaičiavimo metodikos taikymu, nes AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, apskaičiavo protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos (angl. *Return On Investment, ROI*) *beta* koeficientą (toliau – *beta*) atsižvelgdamas į tai, kuriame verslo sektoriuje jis veikia kaip ūkio subjektas, ir į tai, jog vykdo daugelį skirtingų veiklų bei teikia skirtingas paslaugas. Auditoriaus nuomone, AB Lietuvos radijo ir televizijos centro naudojamas *beta* dydis nėra patikimai nustatytas ir jo taikymas gali daryti įtaką ROI skaičiavimo paklaidoms. Auditorius rekomendavo ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais apsvastyti svertinio *beta* naudojimą. Papildomai pateikė pakartotinę pastabą dėl neefektyvios vidaus kontrolės, vykdomos rankiniu būdu suvedant duomenis į sąnaudų apskaitos sistemą, nes buvo identifikuotos duomenų perkėlimo klaidos.

Atsižvelgdama į atliktų auditų rezultatus, RRT kreipėsi į abu ūkio subjektus su prašymais pašalinti auditų metu nustatytus trūkumus. Auditų išvados skelbiamos RRT svetainėje.

VšĮ „Plačiajuostis internetas“ patikrinimo rezultatai. 2021 m. RRT įvertino VšĮ „Plačiajuostis internetas“ valstybės plėtojamų viešųjų didmeninių sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugų, teikiamų vietovėse, kuriose kitos sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūros nėra arba nėra konkurencijos teikiant šias paslaugas, tarifus. Nustatyta, kad šie tarifai atitinka valstybės plėtojamų viešųjų didmeninių sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugų tarifų apskaičiavimo metodikos reikalavimus. Išvada pateikta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

„Telia Lietuva“, AB, standartinio pasiūlymo atnaujinimas. „Telia Lietuva“, AB, laikydamosi jai nustatyto nediskriminavimo įpareigojimo, perskaičiavo didmeninės centrinės prieigos paslaugų (toliau – DCP paslaugos) su statiniu IP adresu kainas. Dėl šios priežasties „Telia Lietuva“, AB, atnaujino DCP paslaugų su statiniu IP adresu standartinį pasiūlymą, o jame nurodytos kainos įsigaliojo nuo 2021 m. spalio 1 d. RRT, atlikusi kainų spaudimo testą, nustatė, kad DCP paslaugų su statiniu IP adresu kainos yra nediskriminacinės ir jos atitinka šiai bendrovei nustatytus įpareigojimus.

9.6. RYŠIO NUMERIO PERKĖLIMO PASLAUGA

Ryšio numerio perkėlimo paslauga Lietuvoje teikiama jau 17 metų – nuo 2004-ųjų. Kiekvienais metais augantis ryšio numerio perkėlimų skaičius parodo šios paslaugos naudingumą vartotojui. Ši paslauga suteikia vartotojams laisvę rinktis, galimybę pakeisti paslaugų teikėją, atsižvelgiant į teikiamų paslaugų kokybę ir įvairovę, kainas, lojalumo programas, aptarnavimo patrauklumą ir kitus svarbius paslaugų parametrus.

2 253 764 – TIEK KARTŲ BUVO PASINAUDOTA
RYŠIO NUMERIO PERKĖLIMO PASLAUGA NUO JOS TEIKIMO PRADŽIOS.

Nuo 2004 m. ryšio numerio perkėlimo paslaugos teikimo pradžios iki 2021 m. gruodžio 31 d. ryšio numerio perkėlimu buvo pasinaudota (t. y. migruota į kito paslaugų teikėjo tinklą) 2 253 764 kartus, iš jų 2 138 269 kartus mobiliojo ryšio numeriai ir 115 495 kartus fiksuotojo ryšio numeriai buvo perkelti į kitą tinklą.

Numerio perkėlimo paslauga per metus pasinaudoja apie 4 proc. visų aktyvių telefono ryšio paslaugų abonentų. 2021 m. numerio perkėlimo paslauga buvo pasinaudota 181 988 kartus (mobiliojo telefono ryšio numeriai buvo perkelti 173 381 kartą, fiksuotojo telefono ryšio numeriai – 8 607 kartus).

9.7. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO VEIKLĄ VYKLANČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

15 – TIEK ATLIKTA PLANINIŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PATIKRINIMŲ.

9 – TIEK ATLIKTA PLANINIŲ PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ PATIKRINIMŲ.

2021 metais atlikti 15 elektroninių ryšių paslaugų teikėjų (toliau – ERPT) ir 9 pašto paslaugos teikėjų (toliau – PPT) planiniai patikrinimai. Vykdyta ūkio subjektų veiklos ketvirtinių ataskaitų teikimo kontrolė.

Iš 15 patikrintų ERPT 4 bendrovėse patikrinimai buvo vykdomi pirmą kartą. 5-iose bendrovėse buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų neatitikimai. Ūkio subjektams buvo suteikta metodinė pagalba, o nustatyti neatitikimai buvo pašalinti iki planinių patikrinimų pabaigos.

Iš 9 patikrintų PPT 2-jų bendrovių veikloje buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų neatitikimai. PPT interneto svetainėse nebuvo paskelbtos pašto paslaugos teikimo taisyklės ir tipinės paslaugų teikimo sutartys. Suteikus metodinę pagalbą, dokumentai į interneto svetaines buvo įkelti.

2021 m. poreikio vykdyti ūkio subjektų neplaninius patikrinimus nebuvo.

Siekiant sumažinti ūkio naštą subjektams, RRT 2021–2023 m. strateginiame veiklos plane buvo numatytas uždavinys siekti perspektyvinio planinių patikrinimų trukmės mažėjimo. Nustatytas kriterijus, kuriuo matuojamas ERPT ir PPT planinių veiklos patikrinimų vidutinės trukmės pokytis procentais, palyginti su ankstesniais metais (3 lentelė).

3 lentelė. **Planinių patikrinimų faktinė atlikimo trukmė**

Patikrinimo trukmė	2020 m.	2021 m.
ERPT vidutinė planinio patikrinimo atlikimo trukmė	66 min.	64 min.
PPT vidutinė planinio patikrinimo trukmė	44 min.	42 min.

2021 m. vidutinė planinio patikrinimo trukmė sutrumpėjo 2 min., o pokytis, palyginti su 2020 m., sudarė apie 3–5 proc.

9.8. GINČŲ TARP ŪKIO SUBJEKTŲ NAGRINĖJIMAS NE TEISMO TVARKA

2 – TIEK GINČŲ GAVO RRT GINČŲ SPRENDIMO KOMISIJA 2021 M.

2021 m. RRT Ginčų tarp ūkio subjektų ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo komisija (toliau – Ginčų sprendimo komisija) gavo 2 prašymus išnagrinėti ginčus tarp ūkio subjektų.

Ginčų sprendimo komisija gavo „Telia Lietuva“, AB, prašymą išnagrinėti ginčą dėl AB Lietuvos radijo ir televizijos centro veiksmų (toliau – „Telia“ prašymas), kuriuo RRT buvo prašoma nustatyti mėnesinį užmokesčio dydį, mokėtiną AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui už „Telia Lietuva“, AB, įrangos patalpimą ir eksploatavimą AB Lietuvos radijo ir televizijos centro objektuose. Taip pat prašyta įpareigoti AB Lietuvos radijo ir televizijos centrą vykdyti sutartį joje nustatytais sąlygomis iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Rezultatas: Ginčų sprendimo komisija priėmė sprendimą netenkinti „Telia“ prašymo.

Ginčų sprendimo komisija gavo UAB „CSC Telecom“ prašymą išnagrinėti ginčą dėl „Telia Lietuva“, AB, veiksmų (toliau – „CSC Telecom“ prašymas), kuriame RRT buvo prašoma pripažinti, kad „Telia Lietuva“, AB, pažeidė RRT direktoriaus 2020 m. birželio 19 d. įsakymo Nr. (1.9E)1V-648 „Dėl ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ 3.4.1.1 ir 3.4.1.2 papunkčių reikalavimus ir kad už „CSC Telecom“ prašyme nurodytą laikotarpį suteiktas balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, mobiliojo ryšio tinkle paslaugas nepagrįstai pateikė UAB „CSC Telecom“ sąskaitas didesnei sumai. Prašyta įpareigoti „Telia Lietuva“, AB, pakoreguoti sąskaitas ir išrašyti kreditinę sąskaitą „CSC Telecom“ prašyme nurodytai sumai.

Rezultatas: Šalys sudarė taikos sutartį, RRT ją patvirtino ir ginčo nagrinėjimą nutraukė.

VARTOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA

10.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ Palyginimo PRIEMONĖS

RRT, įgyvendindama 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas naujos redakcijos Europos elektroninių ryšių kodeksas, nuostatas, turi užtikrinti, kad galutiniai paslaugų gavėjai galėtų naudotis nepriklausomomis kainų palyginimo paslaugomis, kurios leistų įvertinti ir palyginti skirtingų interneto prieigos paslaugų ir su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų kainas.

Palyginimo paslaugų tikslas – užtikrinti veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje skatinimą ir padėti vartotojams pasirinkti geriausiai jų lūkesčius ir poreikį atitinkantį pasiūlymą. Šių palyginimo priemonių sukūrimą užtikrina RRT.

2021 m. RRT pradėjo kurti du atskirus įrankius – **elektroninių ryšių paslaugų kokybės** įrankį ir **kainų palyginimo** įrankį.

Elektroninių ryšių paslaugų kokybės palyginimo įrankis sudarys galimybę Lietuvos gyventojams, įvedus konkretaus Lietuvoje esančio pastato adresą, sužinoti, kokie interneto prieigos teikėjai konkrečiu dominančiu adresu gali teikti fiksuotojo ar (ir) mobiliojo ryšio paslaugas, taip pat pasirinkti didžiausią galimą greitaveiką.

Kainų palyginimo įrankis leis Lietuvos gyventojams skaidriai įvertinti bei palyginti skirtingų interneto prieigos paslaugų ir su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų kainas. Šis įrankis buvo pradėtas kurti su savanoriškai duomenis sutikusiais teikti ūkio subjektais, teikiančiais ar turinčiais teisę teikti viešąjį elektroninių ryšių tinklą ar susijusias priemones (toliau – operatoriai). Iš viso iniciatyvoje dalyvauti sutiko 9 operatoriai. 2021 m. operatoriai pateikė informaciją apie savo siūlomus mobiliojo ir fiksuotojo ryšio planus. Visi iš operatorių gauti duomenys buvo peržiūrimi, o įrankis testuojamas.

Tikimasi, kad abu RRT kuriami palyginimo įrankiai vartotojams taps prieinami 2022 m.

10.2. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS

375 – TIEK SKUNDŲ IŠNAGRINĖTA DĖL ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ.

194 – TIEK SKUNDŲ BUVO IŠSPRĘSTA TAIKIAI.

6 – TIEK VIDUTINIŠKAI PER DIENĄ SUTEIKTA KONSULTACIJŲ DĖL ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO

2021 m. RRT išnagrino 375 pareiškėjų prašymus ar skundus (toliau visi bendrai – skundai) ir teikė rašytines konsultacijas dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo. 320 skundų buvo gauta iš fizinių asmenų (vartotojų), o 55 skundus pateikė juridiniai asmenys.

Daugiausia klausimų ir nesutarimų kilo dėl mobiliojo kalbinio ryšio paslaugų (237 kreipimaisi) (4 lentelė).

4 lentelė. 2021 m. visi skundai pagal elektroninių ryšių paslaugų tipą⁴

Paslaugų tipas	Vnt.
Mobiliojo kalbinio ryšio paslaugos	237
Televizijos paslaugos	84
Interneto prieigos paslaugos (fiksuotasis ryšys)	65
Interneto prieigos paslaugos (mobilusis ryšys)	47
Fiksuotojo kalbinio ryšio paslaugos	1

⁴ Su skundais galėjo būti kreipiamasi dėl kelių elektroninių ryšių paslaugų.

Daugiausia skundų 2021 m. sulaukta dėl aplinkybių, susijusių su paslaugų teikimo sutarčių nutraukimu, įskaitant nutraukimo pasekmes, taip pat dėl užmokesčių už paslaugas pagrįstumo (5 lentelė).

5 lentelė. 2021 m. kreipimūsi priešastys⁵, vnt.

Priežastys	Vnt.
Dėl užmokesčių už paslaugas	105
Dėl sutarties nutraukimo pasekmių (netesybų, nuostolių, kt.)	83
Dėl paslaugų kokybės	54
Dėl sutarties nutraukimo	49
Dėl skaitmeninio turinio paslaugų teikimo; įrangos kokybės; asmens duomenų apsaugos klausimų ir kt.	43
Dėl sutarties sąlygų keitimo	35
Dėl sutarties vykdymo	19
Dėl tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų	11
Dėl kredito limitų (finansinės ribos)	5
Dėl telefono ryšio numerio perkėlimo	4

194 atvejais (52 proc.) skundus pavyko išspręsti taikiai (paslaugų teikėjas susitarė su paslaugų gavėju), kitais 157 atvejais (48 proc.) buvo vertinamos skundo aplinkybės. 6 atvejais buvo nustatytas elektroninių ryšių paslaugų teikimo veiklą reguliuojančių teisės aktų nesilaikymas ir paslaugų teikėjams suteikta metodinė pagalba. 18 kartų RRT gautus skundus (ar dalį juose keliamų klausimų) persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal jų kompetenciją (Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir kt.). Vidutinis skundų nagrinėjimo laikas – 16 darbo dienų.

Vykdydama galutinių paslaugų gavėjų teisių ir teisėtų interesų pažeidimų prevenciją ir gavusi pasikartojančius paklausimus, RRT elektroninių ryšių paslaugų teikėjams papildomai teikė konsultacijas (įskaitant per nemokamą pasitikėjimo ir pagalbos liniją 8 800 20 030) ir rekomendacijas.

Vidutiniškai per dieną dėl elektroninių ryšių paslaugų teikimo suteiktos 6 konsultacijos. Elektroniniu paštu buvo atsakyta į 459 paslaugų gavėjų paklausimus dėl elektroninių ryšių paslaugų.

10.3. PAŠTO PASLAUGOS NAUDOTOJŲ PRAŠYMŲ (SKUNDŲ) NAGRINĖJIMAS

268 – TIEK IŠNAGRINĖTA PAŠTO PASLAUGOS NAUDOTOJŲ SKUNDŲ
(DVIGUBAI DAUGIAU NEI 2020 M.).

45 – TIEK SKUNDŲ BUVO IŠSPRĘSTA TAIKIAI.

5 – TIEK KARTŲ TEIKTA METODINĖ PAGALBA,
KAI BUVO NUSTATYTAS TEISĖS AKTŲ NESILAIKYMAS.

2021 m. RRT išnagrino 268 pašto paslaugos naudotojų skundus – dvigubai daugiau nei 2020 m., iš jų – 251 fizinis asmenų skundus ir 17 juridinių asmenų skundų.

2021 m. daugiausia skundų buvo sulaukta dėl pašto paslaugos kokybės ir aplinkybių, susijusių su žalos atlyginimu (6 lentelė).

⁵ Skunduose galėjo būti nurodomos kelios kreipimūsi priešastys.

6 lentelė. 2021 m. pašto skundų priežastys, vnt.

Priežastys	Vnt.
Dėl paslaugos kokybės	120
Dėl žalos atlyginimo	119
Dėl užmokesčių už paslaugą	19
Dėl siuntų grąžinimo	13
Kita	16

45 skundai buvo išspręsti taikiai, 5 kartus buvo nustatyti teisės aktų, kurių laikymosi priežiūrą atlieka RRT, reikalavimų neatitikimai ir suteikta metodinė pagalba paslaugų teikėjams, 22 kartus RRT skundą persiuntė nagrinėti kitoms institucijoms pagal kompetenciją. Vidutinis skundo dėl pašto paslaugų nagrinėjimo laikas – 16 darbo dienų.

Skirdama dėmesį teisės aktų laikymosi priežiūrai bei vartotojų teisių apsaugos užtikrinimui ir prevencijai pašto srityje, RRT papildomai suteikė 5 rašytines konsultacijas (rekomendacijas) pašto paslaugos teikėjams, taip pat konsultavo telefonu ir el. paštu. Konsultacijų metu siekė nurodyti probleminius klausimus ir padėti rasti jų sprendimo būdus.

RRT pašto paslaugos naudotojams teikė konsultacijas telefonu (įskaitant per nemokamą pasitikėjimo ir pagalbos liniją 8 800 20 030) bei elektroniniu paštu. Vidutiniškai per dieną dėl pašto paslaugų teikimo klausimų buvo suteikiamos 5 konsultacijos. Elektroniniu paštu buvo atsakyta į 317 paslaugų gavėjų paklausimų dėl pašto paslaugų.

10.4. GINČŲ NE TEISMO TVARKA NAGRINĖJIMAS

Siekdamos atkurti pažeistų interesų pusiausvyrą, kilusį ginčą šalys gali spręsti keliais būdais. Vienas iš jų – vadinamasis alternatyvus ginčų nagrinėjimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymu (toliau – VTAĮ), Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu (toliau – ERĮ), Lietuvos Respublikos pašto įstatymu (toliau – Pašto įstatymas), RRT neteismine tvarka neatlygintinai sprendžia ginčus tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų bei ginčus tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų.

10.4.1. GINČŲ TARP GALUTINIŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ IR VIEŠŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS

62 VNT. – TIEK IŠNAGRINĖTA GINČŲ
DĖL ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ.

63 PROC. RRT PASIEKUSIŲ GINČŲ BUVO IŠSPRĘSTI
PASLAUGŲ GAVĖJO NAUDAI.

2021 m. išnagrinėti 62 ginčai tarp galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų. Iš 75 gautų prašymų 11 ginčų nagrinėjimas perkeltas į 2022 m. Teisės aktų nustatyta tvarka atsisakyta nagrinėti 10 prašymų. Didesnę dalį išnagrinėtų prašymų (68 proc.) pateikė fiziniai asmenys – viešųjų elektroninių ryšių paslaugų vartotojai, besinaudojantys elektroninių ryšių paslaugomis asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti.

Vidutinė 2021 m. gautų ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų nagrinėjimo RRT trukmė buvo 41 diena (teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas).

7 lentelėje pateikiamas ginčų pasiskirstymas **pagal elektroninių ryšių paslaugas**⁶. 2021 m. galutiniai paslaugų gavėjai dažniausiai (36 proc.) į RRT kreipėsi dėl mobiliojo telefono ryšio paslaugų.

⁶ Kai kuriuose prašymuose buvo nurodytos kelios elektroninių ryšių paslaugos.

7 lentelė. 2021 m. ginčai pagal elektroninių ryšių paslaugų rūšis, vnt.

Paslaugų rūšis	Vnt.
Dėl fiksuotojo kalbinio ryšio paslaugų	1
Dėl mobiliojo kalbinio ryšio paslaugų	42
Dėl interneto prieigos paslaugų (fiksuotasis ryšys)	12
Dėl interneto prieigos paslaugų (mobilusis ryšys)	6
Dėl televizijos paslaugų	13

8 lentelėje pateikiamas ginčų pasiskirstymas **pagal pobūdį**⁷. Beveik pusė (45 proc.) prašymuose išnagrinėti ginčą keltų reikalavimų buvo susiję su elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarčių nutraukimo pasekmėmis (netesybomis, nuostoliais ir kt.).

8 lentelė. 2021 m. ginčai pagal pobūdį, vnt.

Paslaugų rūšis	Vnt.
Dėl sutarties sąlygų keitimo	3
Dėl užmokesčių už elektroninių ryšių paslaugas	21
Dėl sutarties nutraukimo	4
Dėl sutarties nutraukimo pasekmių (netesybų, nuostolių, kt.)	39
Dėl žalos atlyginimo	3
Kita	12

9 lentelėje pateikiamos ginčų dėl elektroninių ryšių paslaugų **sprendimų baigtys**⁸. Pažymėtina, kad daugiau nei pusė (63 proc.) RRT pasiekusių galutinių paslaugų gavėjų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ginčų buvo išspręsti paslaugų gavėjo naudai (prašymai tenkinti ar tenkinti iš dalies, taip pat ginčai išspręsti taikiai).

9 lentelė. 2021 m. ginčų sprendimų baigtys, vnt.

Sprendimai	Vnt.
Reikalavimas patenkintas ar tenkintas iš dalies	14
Ginčas išspręstas taikiai	31
Ginčas netenkintas	22
Ginčas paliktas nenagrinėtas (išskyrus ginčus, išspręstus taikiai)	1
Ginčo nagrinėjimas nutrauktas (išskyrus taikos sutartį)	4

DĖL PINIGŲ NUSKAITYMO PARAMAI

Vartotojas kreipėsi į elektroninių ryšių paslaugų (toliau – paslaugas) teikėją dėl 5,00 Eur didesnės sąskaitos už suteiktas paslaugas. Vartotojui paslaugų teikėjas paaiškino, kad sąskaita didesnė, nes vartotojas skambino trumpuoju ryšio numeriu 1408 (toliau – paramos numeris) bei paaukojo 5,00 Eur. Vartotojas paslaugų teikėjui nurodė, kad paramos numeriu neskambino, o nuo daugiabučio laiptinėje esančio elektros prietaiso skydelio nusirašė elektros skaitiklio duomenis (5 skaitmenis: 14080), kuriuos suvedė į savo telefono ryšio aparatą ir išsaugojo paspaudęs ragelį. Vartotojas nesutiko su mokėjimu paramai, nurodė sąmoningai to nedaręs, todėl prašė RRT įpareigoti paslaugų teikėją patikslinti mokėtiną sumą, nurodytą sąskaitoje už paslaugas, be priskaičiuotos sumos paramai.

RRT konstatavo, kad paslaugų teikėjas, suteikdamas paramos numerį padidinto tarifo paslaugai teikti, neužtikrino, kad tokia paslauga būtų suteikta surinkus tik paramos numerį (t. y. keturis skaitmenis), ir sudarė galimybę prisiskambinti paramos numeriu surinkus papildomus skaitmenis, dėl to nesielgė sąžiningai ir protingai vartotojo atžvilgiu. Buvo patenkintas vartotojo reikalavimas patikslinti mokėtiną sumą, nurodytą sąskaitoje už paslaugas, be priskaičiuotos 5,00 Eur sumos paramai.

⁷ Kai kuriuose prašymuose buvo nurodytos kelios kreipimosi priežastys.

⁸ Buvo kompleksinių sprendimų.

10.4.2. GINČŲ TARP NAUDOTOJŲ IR PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ NAGRINĖJIMAS

31 – TIEK IŠNAGRINĖTA GINČŲ
DĖL PAŠTO PASLAUGOS.

62 PROC. RRT SPRENDIMŲ DĖL PAŠTO PASLAUGOS
BUVO IŠSPRĘSTA PASLAUGOS TEIKĖJO NAUDAI.

2021 m. išnagrinėtas 31 ginčas tarp naudotojų ir pašto paslaugos teikėjų. Teisės aktų nustatyta tvarka 5 prašymus buvo atsakyta nagrinėti. 75 proc. prašymų pateikė fiziniai asmenys, besinaudojantys pašto paslauga asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti, likusius – juridiniai asmenys.

Vidutinė ginčų dėl pašto paslaugos nagrinėjimo RRT trukmė 2021 m. buvo 48 dienos (teisės aktuose numatytas 90 dienų ginčo išnagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo terminas).

10 lentelėje pateikiamas ginčų dėl pašto paslaugos pasiskirstymas **pagal paslaugas**. Daugiau nei pusė – 65 proc. – ginčų kilo dėl universaliosios pašto paslaugos teikimo.

10 lentelė. 2021 m. ginčai pagal paslaugas, vnt.

Paslaugų rūšis	Vnt.
Universalioji pašto paslauga	19
Kita pašto paslauga	10

11 lentelėje pateikiamas ginčų pasiskirstymas **pagal pobūdį**. 2021 m. 97 proc. prašymų išnagrinėti ginčą buvo reikalaujama atlyginti žalą dėl prarastų, apgadintų pašto siuntų.

11 lentelė. 2021 m. ginčai pagal pobūdį, vnt.

Ginčo pobūdis	Vnt.
Dėl žalos atlyginimo	30
Dėl paslaugų kokybės	1

12 lentelėje pateikiamos ginčų dėl pašto paslaugos **sprendimų baigtys**⁹ 2021 m. 62 proc. sprendimų dėl pašto paslaugos buvo išspręsta paslaugos teikėjo naudai.

12 lentelė. 2021 m. ginčų sprendimų baigtys, vnt.

Ginčų baigtys	Vnt.
Reikalavimas patenkintas ar tenkintas iš dalies	2
Ginčas išspręstas taikiai	5
Reikalavimas netenkintas	23
Ginčas paliktas nenagrinėtas (išskyrus ginčus, išspręstus taikiai)	1
Ginčo nagrinėjimas nutrauktas (išskyrus taikos sutartį)	6

⁹ Buvo kompleksinių sprendimų.

DĖL ŽALOS ATLYGINIMO

Vartotojas prašė, kad pašto paslaugos teikėjas atlygintų 160,00 Eur remonto išlaidas už sugadintą siuntą – dviratį. Teikėjas pripažino, kad pašto siuntos išorinės pakuotės pažeidimas buvo užfiksuotas paskirstymo terminale, o savo atsisakymą tenkinti vartotojo reikalavimą motyvavo tuo, jog pašto siunta buvo netinkamai įpakuota.

RRT nustatė, kad Pakuotės pažeidimų (patikrinimo) akto skiltyje „Tikėtina apgadinimo priežastis“ nebuvo nurodyta priežastis: netinkamas/nepakankamas pakavimas. Teikėjo interneto svetainėje nurodoma, kad didelių gabaritų pakuotės privalo būti pateikiamos ant padėklų, tačiau nedetalizuojama, kas laikytina didelių gabaritų pakuote, nors teikėjas ginčo pašto siuntą įvardijo kaip didelių gabaritų ir nurodė, kad padėklas yra būtinas dviračio pakavimo elementas.

RRT taip pat nustatė, kad pagal teikėjo pašto siuntų pristatymo taisykles teikėjas nepristato blogai supakuotų pašto siuntų. RRT konstatavo, kad pašto siunta buvo pristatyta gavėjui, o surašant Pakuotės pažeidimų (patikrinimo) aktą nebuvo nustatyta, jog pašto siunta supakuota netinkamai. Be to, RRT nustatė, kad gavėjas priėmė pašto siuntą, bet nepasirašė, jog ją gavo. Pristatymo patvirtinimo pažymoje parašo skiltyje užfiksuotas tik kurjerio įrašas, todėl RRT konstatavo, jog teikėjas neįrodė, kad gavėjas pašto siuntos įteikimo metu neturėjo pretenzijų dėl pašto siuntos pažeidimo. RRT, įvertinusi, kad vartotojas kreipėsi į teikėją dėl žalos atlyginimo, laiku pateikdamas teikėjo pašto siuntų pristatymo taisyklėse nurodytus dokumentus, ir vartotojo prašoma atlyginti suma neviršijo teikėjo atlyginamos maksimalios nuostolių sumos, **tenkino vartotojo reikalavimą**.

2021 m. buvo parengta 2020–2021 m. ginčų ne teismo tvarka nagrinėjimo apžvalga (toliau – apžvalga), kuri paskelbta RRT interneto svetainėje¹⁰. Apžvalgoje aptariama ginčų statistika, sprendimų rezultatai, ginčų priežastys, ginčų dinamika, ginčų problematika, ginčų pavyzdžiai, COVID-19 pandemijos situacija (pandemijos įtaka ginčų skaičiui ir priežastims). Siekiant didinti taikiai išspręstų ginčų skaičių ir ieškant priemonių mažinti nepagrįstų prašymų skaičių, apžvalgoje pateikti siūlymai dėl atitinkamų priemonių vykdymo.

10.5. TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA

RRT yra atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 531/2012 (toliau šiame skyriuje – Reglamentas) ir Reglamento (ES) 2015/2120 (toliau abu kartu šiame skyriuje – EK reglamentai) priežiūrą. Reglamente yra nustatyta, kad nuo 2017 m. birželio 15 d. tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, teikdami paslaugas ES ir Europos ekonominės erdvės šalyse, negali taikyti jokių papildomų mokesčių ir privalo savo paslaugų gavėjams taikyti tokią pačią kainodarą kaip ir Lietuvoje (toliau – „mokėk kaip namie“ kainodara).

1 – TIEK RRT GAVO PRAŠYMŲ LEISTI TAIKYTI PAPILDOMĄ MOKESTĮ UŽ TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO PASLAUGAS ES/EEE ŠALYSE.

RRT NUSTATĖ, KAD NE VISIEMS MOKĖJIMO PLANAMS BUVO TAIKOMA „MOKĖK KAIP NAMIE“ ARBA REGLAMENTUOJAMA TARPTAUTINIŲ SKAMBUČIŲ KAINODARA.

2021 m. RRT gavo 1 paslaugų teikėjo prašymą leisti taikyti papildomą mokestį už tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas ES ir Europos ekonominės erdvės (toliau – ES/EEE) šalyse, atsižvelgiant į įvertintus pagrįstus prognozuojamus nuostolius. RRT, atlikusi pateiktos informacijos detalų patikrinimą ir įvertinusi pagrįstą prognozuojamą nuostolių dydį, nustatė maksimalius papildomus mokesčius, kuriuos paslaugų teikėjas gali taikyti 12 mėnesių laikotarpiu (13 lentelė). Ar taikyti papildomus mokesčius ir kokio konkrečiai dydžio jie turėtų būti, neviršijant nustatyto maksimalaus leistino, sprendžia patys paslaugų teikėjai.

¹⁰ Kaip pateikti prašymą dėl ginčo - Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (rrt.lt)

13 lentelė. RRT nustatyti leistini taikyti maksimalūs papildomi mokesčiai

Nuo 2021-06-15 iki 2022-06-14 leistinas maksimalus papildomas mažmeninis tarptinklinio ryšio mokestis*	
	UAB „Teledema“
Skambučiai (skambinimas)	1,30 ct/min.
Skambučiai (atsiliepimas)	1,30 ct/min.
SMS	Netaikoma
Duomenų perdavimas	1,64 Eur/GB

Pastabos. Mokesčiai pateikiami be PVM.

* Šie maksimalūs papildomų mokesčių dydžiai buvo patvirtinti RRT, atsižvelgiant į operatoriaus prašyme nurodytas paslaugų teikimo sąlygas, kurios buvo taikomos galimiems nuostoliams apskaičiuoti. Keičiantis šioms sąlygoms, RRT turi teisę pareikalauti iš operatorių perskaičiuoti taikytinus papildomus mokesčius arba nutraukti jų taikymą.

RRT nustatė, kad didžiausius papildomus mokesčius tarptinklinio ryšio paslaugoms (angl. *roaming*) nuo 2021 m. birželio 15 d. iki 2022 m. birželio 14 d. gali taikyti tik vienas Lietuvos operatorius – UAB „Teledema“. Visų kitų operatorių paslaugų vartotojai, keliaujantys kitose ES/EEE šalyse, už ryšių paslaugas mokės „mokėk kaip namie“ kainodaros tarifais.

Atliekant EK reglamentų įgyvendinimo stebėseną, 2021 m. buvo nustatyti keli reikalavimų nesilaikymo atvejai: ne visiems mokėjimo planams buvo taikoma „mokėk kaip namie“ arba reglamentuojama tarptautinių skambučių kainodara, kai kurių vartotojų stebėseną dėl nesąžiningo naudojimo būnant užsienyje buvo atliekama trumpiau. Vadovaujantis sąžiningo naudojimosi taisyklėmis (angl. *fair use policy*), jei operatorius pastebi, kad tarptinklinio ryšio paslaugų vartotojas užsienyje paslaugomis naudojasi ilgiau nei 4 mėn., pradedama jo naudojimosi paslaugomis stebėseną. Nustačius pažeidimus, vartotojas yra perspėjamas. Jei jis ir toliau aktyviai užsienyje naudojami tarptinklinio ryšio paslaugomis, jam pradedami taikyti didesni tarifai. Visus RRT nustatytus pažeidimus paslaugų teikėjai nedelsdami pašalina.

10.6. RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

10.6.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ VEIKLĄ VYKLANČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ SĄRAŠAS

Bendrujų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo 5 punkte nustatytos 4 elektroninių ryšių veiklų, apie kurių pradžią asmenys turi pranešti RRT, kategorijos:

1. viešojo fiksuotojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikimo;
2. viešojo judriojo ryšio tinklo, naudojamo viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti, ir (arba) viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo;
3. viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo, naudojant ryšių elektros perdavimo linijomis sistemas;
4. viešojo palydovinio ryšio tinklo ir (arba) viešųjų palydovinio ryšio paslaugų teikimo.

2021 m. viešąsias fiksuotojo ryšio paslaugas teikė 63 (2020 m. – 60), o viešąsias mobiliojo ryšio paslaugas – 53 ūkio subjektai (2020 m. – 48). Palydovinio ryšio veikla užsiėmė 12 ūkio subjektų, o apie elektroninių ryšių paslaugų teikimą, naudojant elektros perdavimo linijų sistemas, buvo pranešę 5 ūkio subjektai.

2021 m. gauti 24 nauji pranešimai apie pradedamą elektroninių ryšių veiklą (2020 m. – 17).

10 ūkio subjektų buvo išbraukti iš besiverčiančių elektroninių ryšių paslaugų ir (ar) tinklų teikėjų sąrašo (2020 m. – 2). Vadovaujantis Bendrujų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo nuostatomis, ūkio subjektai išbraukiami iš elektroninių ryšių paslaugų ir (ar) tinklų teikėjų sąrašo, jeigu, pateikę pranešimą apie veiklos pradžią, ilgiau nei metus nepradėjo verstis pranešime nurodyta elektroninių ryšių veikla.

10.6.2. UNIVERSALIŲJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PRIEŽIŪRA

Lietuvoje, pagal Elektroninių ryšių įstatymą (toliau – ERĮ), turi būti užtikrinamos šios universaliosios elektroninių ryšių paslaugos:

1. prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje ir viešojo telefono ryšio paslaugų teikimas;
 2. viešojo telefono ryšio paslaugų teikimas taksofonu ir (arba) kitose viešai prieinamose viešojo telefono ryšio paslaugų teikimo vietose;
 3. informacijos apie viešojo telefono ryšio paslaugų abonentus teikimas;
- Taip pat turi būti sudaryta galimybė naudotis universaliosiomis paslaugomis neįgaliesiems šių paslaugų gavėjams.

2021 M. ATLIKTA APKLAUSA PARODĖ,
KAD TAKSOFONO PASLAUGOMIS NAUDOJOSI TIK 1 PROC. APKLAUSTŲJŲ.
TAKSOFONŲ SKAIČIUS SUMAŽINTAS IKI **99** VNT. (2020 M. – 213 VNT.).

2021 m. RRT pakvietė viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjus pareikšti pageidavimą teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas be kompensacijos. Tokių pageidavimų nebuvo gauta.

RRT, įvertinusi mažėjantį naudojimąsi taksofonų paslaugomis, 2021 m. įpareigojo „Telia Lietuva“, AB, užtikrinti, kad taksofonų ir (arba) kitų viešai prieinamų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikimo vietų Lietuvos Respublikoje skaičius būtų ne mažesnis nei 99 vnt. (2020 m. jų buvo 213 vnt.).

2021 m. RRT užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliko universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjų poreikių apklausą. Apklausoje dalyvavo 1 010 respondentų, iš kurių 50 proc. gyvena miestuose, o likusi dalis – kaimiškose vietovėse. Apklausos rezultatai parodė, kad 91 proc. respondentų naudojami mobiliuoju telefono ryšiu ir šiuo ryšiu patenkinta didžioji besinaudojančiųjų respondentų dalis (85 proc.). Apklausa parodė, kad vieną ar daugiau kartų per metus taksofono paslaugomis naudojosi tik 1 proc. apklaustųjų. Pagrindinė priežastis, dėl kurios taksofono paslaugomis nebuvo naudotasi – respondentai naudojami visur prieinamu mobiliuoju ryšiu. Pasikeitus teisinei bazei, įpareigojimo teikti telefono ryšio paslaugas taksofonais nelieka, o apklausos rezultatai patvirtina, kad neigiamo poveikio šio įpareigojimo panaikinimas neturės.

10.6.3. VIEŠŲJŲ RYŠIŲ TINKLŲ VIENTISUMO UŽTIKRINIMAS

Vadovaujantis ERĮ, viešųjų ryšių tinklų teikėjai privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo teikiamų viešųjų ryšių tinklų vientisumui užtikrinti, kad šiais tinklais būtų nepertraukiamai teikiamos viešosios elektroninių ryšių paslaugos. ERĮ taip pat nustatyta, kad įvykus vientisumo pažeidimui, kuris turėjo didelę įtaką viešojo ryšių tinklo veikimui arba viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimui, viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas (toliau – teikėjas) privalo nedelsdamas apie šį vientisumo pažeidimą informuoti RRT.

8 – TIEK PRANEŠIMŲ GAUTA
APIE VIEŠŲJŲ RYŠIŲ TINKLŲ VIENTISUMO PAŽEIDIMUS.
NĖ VIENAS PAŽEIDIMAS NEATITIKO NUSTATYTŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ
SĄRAŠO KRITERIJŲ.

2021 m. RRT gavo 8 pranešimus apie įvykusius viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus (14 lentelė). Buvo gauti 2 pranešimai apie įvykusius pažeidimus fiksuotojo ryšio tinkluose, 4 – apie pažeidimus mobiliojo ryšio tinkluose, 2 – dėl nacionalinės televizijos transliacijos sutrikimų ir nutrūkimo.

14 lentelė. Pranešimai apie viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimus 2021 m.

Viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų tipai	Pranešimų apie pažeidimus kiekis	Galutinių paslaugų gavėjų kiekis, kuriems turėjo įtakos vientisumo pažeidimai
Kabelio nutraukimas, remontas	3	62 000
Tinklo įrangos gedimai	5	1 000 000

Nė vienas iš 2021 m. įvykusių viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų neatitiko Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“, nustatytų ekstremaliųjų įvykių trukmės reikalavimų, dėl kurių apie pažeidimą reikėtų pranešti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui ir Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos.

Pažymėtina, kad viename viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimo pranešime buvo nurodyta, kad paveikta dauguma galutinių paslaugų gavėjų. Pažeidimo trukmė – 1 val. ir 13 min., kurio metu 90 proc. galutinių paslaugų vartotojų inicijuojamų skambučių trumpaisiais ir pridėtinės vertės numeriais buvo nesėkmingi. Taip pat buvo paveikti skambučiai mobiliaisiais numeriais: neįvyko 1 proc. visų pažeidimo metu inicijuotų skambučių.

Iš teikėjų RRT pateiktų vientisumo pranešimų bei papildomos informacijos, kurią teikėjai teikė kas 3 mėnesius, papildomai įvertinus ir RRT atliekamus viešųjų elektroninių ryšių paslaugų kokybės matavimus, atliekamus reguliarios stebėsenos metu, galima daryti išvadą, kad (neskaitant minėto 1 didesnio masto viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimo) 2021 m. viešųjų ryšių tinklų pajėgumai buvo pakankami. Tinkluose nebuvo fiksuojama daugiau gedimų nei ankstesniais metais, fiksuoti gedimai pašalinėti operatyviai, o viešųjų ryšių tinklų vientisumo pažeidimų mastas nesukėlė ekstremaliųjų įvykių, dėl kurių reikėtų imtis papildomų veiksmų ir (ar) informuoti kitas institucijas teisės aktų nustatyta tvarka.

10.6.4. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS MATAVIMAI

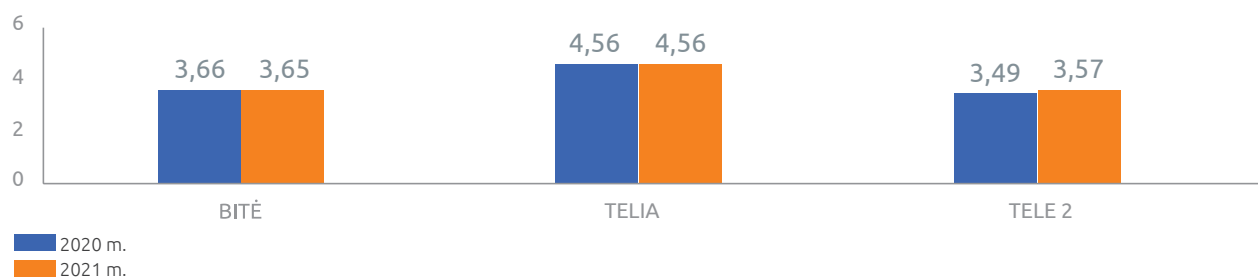
10.6.4.1. Viešojo mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybė

2021 m. RRT atliko mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių bandomuosius matavimus UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ tinkluose. Atlikta 11 700 bandomųjų balso telefonijos (toliau – BT) skambučių, išsiųsta 11 700 trumpųjų tekstinių žinučių (toliau – SMS).

Toliau pateikiami kokybės rodiklių – BT skambučio sujungimo trukmės, BT balso perdavimo kokybės ir SMS pristatymo trukmės – verčių palyginimai tarp trijų operatorių (17, 18 ir 19 pav.).

17 pav. Vidutinė balso telefonijos skambučio sujungimo trukmė, s

18 pav. Vidutinės balso telefonijos perdavimo kokybės vertės (plačiajuosčio įverčio P.863-SWB, POLQA' balai)

Pastaba: kuo didesnis MOS-LQO balas, tuo geresnė balso perdavimo kokybė.

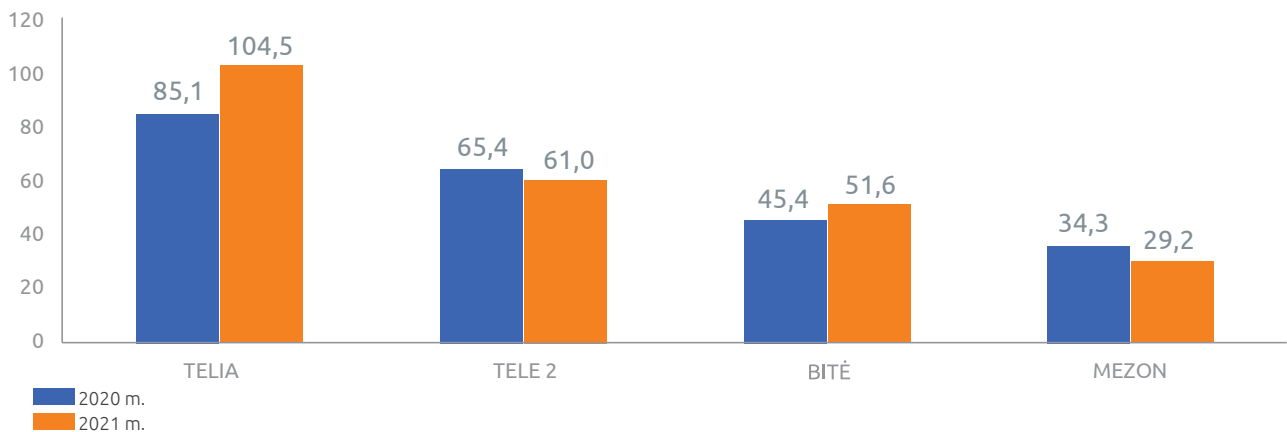
19 pav. Vidutinė SMS pristatymo trukmė, s

10.6.4.2. Mobiliosios interneto prieigos paslaugų kokybė

2021 m. RRT modifikavo mobiliojo interneto prieigos paslaugų kokybės stebėsenos sistemą, perkeldama ją į ArcGIS platformą, bei išplėtė matuojamų parametų pateikimą. RRT yra pasirengusi paslaugų 5G technologijos tinklais teikimui ir sukūrusi tinkamą įrangą, su kuria bus atliekami matavimai ir teikiami matavimo rezultatai per viešai prieinamą tinklalapį <https://matavimai.rtt.lt> – belaidžio interneto prieigos stebėsenos sistemą. Dabar vartotojai gali matyti tokius paslaugų kokybės parametrus, kaip duomenų gavimo sparta, duomenų siuntimo sparta ir duomenų paketų delsa.

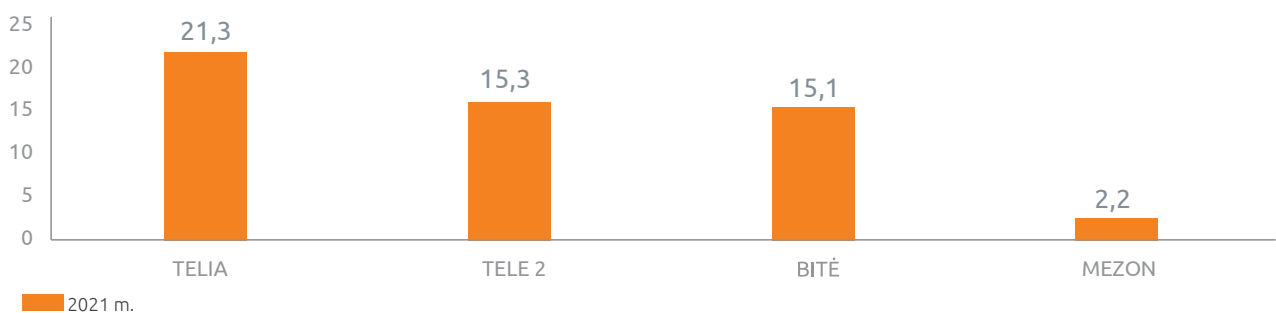
2021 m. atlikta 63,2 tūkst. duomenų gavimo, 64,4 tūkst. duomenų siuntimo ir 57,3 tūkst. delsos bandymų UAB „Bitė Lietuva“, Telia Lietuva, AB, UAB „Tele2“ operatorių tinkluose, taip pat naudojantis UAB „Mezon“ belaidės interneto prieigos paslauga. Matavimo įranga buvo sumontuota tarnybiniame RRT automobilyje, matavimai atlikti daugumoje Lietuvos miestų bei pagrindiniuose keliuose.

Toliau pateikiamos interneto prieigos kokybės rodiklių vertės (20, 21, 22 pav.).

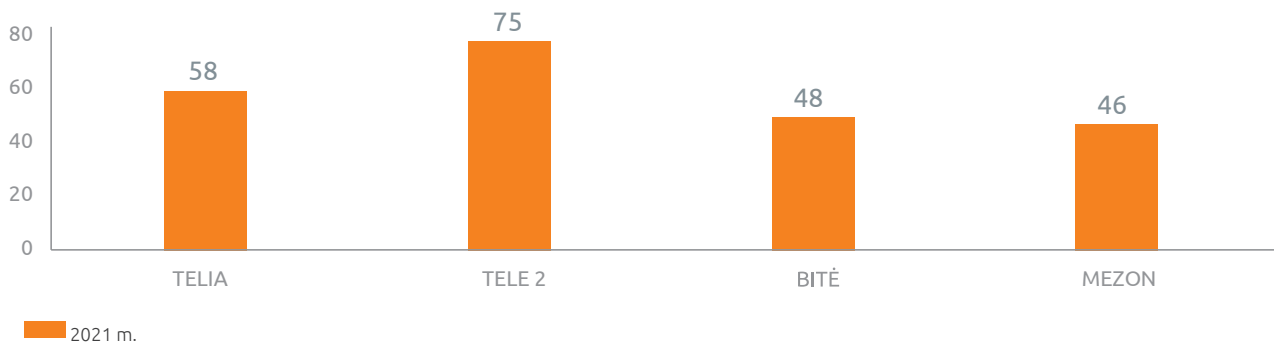

20 pav. Vidutinė duomenų gavimo sparta miestuose ir keliuose, mobiliosios interneto prieigos tinkluose 2020–2021 m., Mb/s

Pastaba: atliekant matavimus buvo naudojamas automatinis tinklo parinkimo režimas.

21 pav. Vidutinė duomenų siuntimo sparta miestuose ir keliuose, belaidės interneto prieigos tinkluose 2021 m., Mb/s

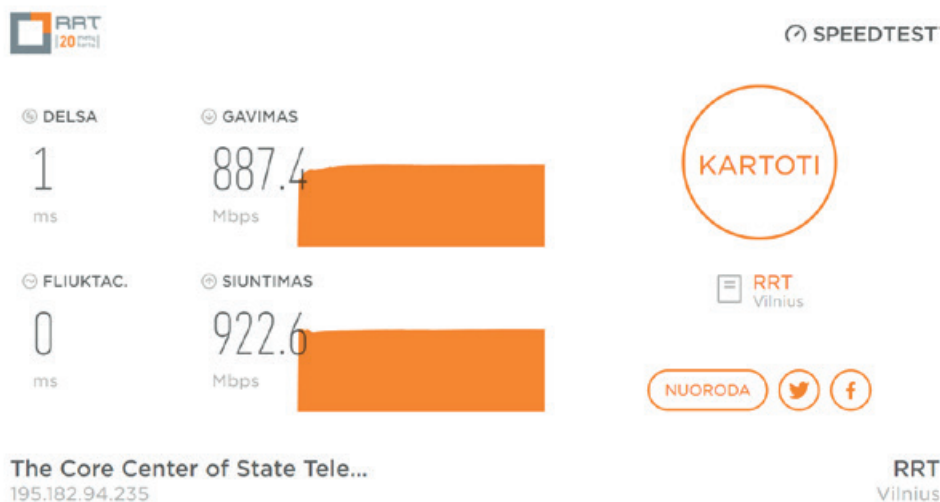
22 pav. Vidutinė delsa miestuose ir keliuose, belaidės interneto prieigos tinkluose 2021 m., ms

10.6.4.3. Interneto prieigos spartos matavimo sistema „matuok.lt“

RRT administruoja interneto prieigos spartos matavimo sistemą <http://matuok.lt/>. Naudodamiesi šiuo įrankiu, vartotojai savarankiškai gali įvertinti jiems teikiamos interneto prieigos ryšio spartą, kaupti ir analizuoti gautus matavimų rezultatus.

2021 m. interneto prieigos spartos matavimo sistemos naudotojai iš viso atliko daugiau nei **532** tūkst. matavimų, t. y. vidutiniškai **1 460** matavimų per parą. Pagal šiuos vartotojų matavimų duomenis, vidutinė duomenų gavimo sparta, išmatuota 2021 metais, buvo **52,6 Mb/s**; vidutinė duomenų išsiuntimo sparta – **44,6 Mb/s**; delsos ir delsos trukmės kitimo vidutinės vertės atitinkamai – **33 ms** ir **31 ms**.

Naudodamiesi šiuo įrankiu, vartotojai savarankiškai gali įvertinti jiems teikiamos interneto prieigos ryšio spartą, kaupti ir analizuoti gautus matavimų rezultatus. Matavimo sistemoje įdiegtas matavimo modulis, paremtas OOKLA duomenų perdavimo spartos matavimo technologija, kuri užtikrina vartotojams galimybę itin tiksliai įvertinti ne tik tai, kokią duomenų perdavimo spartą suteikia jų interneto prieigos paslaugų teikėjas, bet ir sužinoti kitus interneto prieigos paslaugos kokybės rodiklius, tokius kaip delsa, delsos trukmės kitimas. Taip pat galima palyginti gautą spartos vertę su to paties paslaugų teikėjo vartotojų gautų verčių vidurkiu ir su visų *matuok.lt* vartotojų atliktų matavimų vidutine verte (22A pav.).

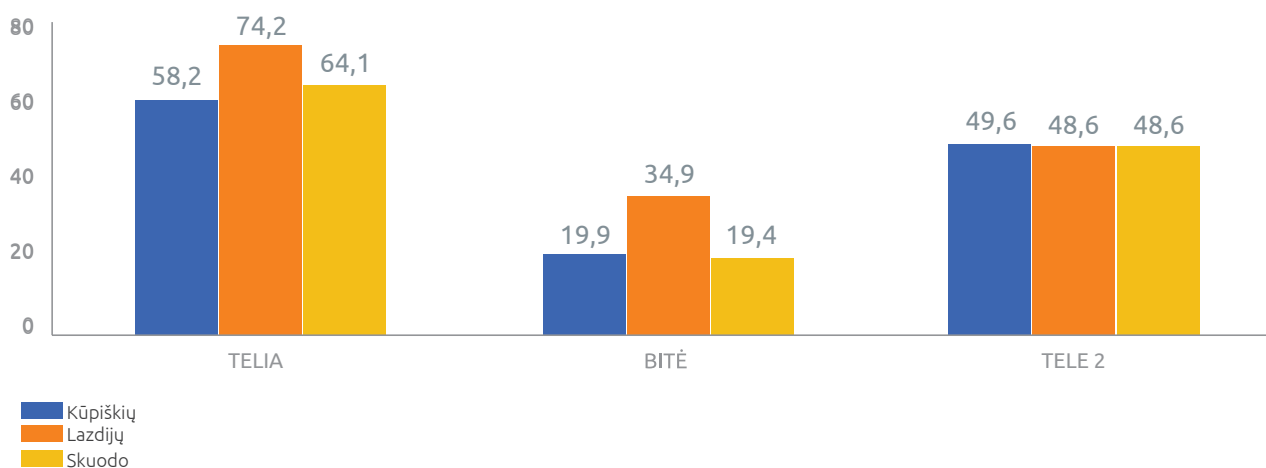

22A pav. Svetainės www.matuok.lt pavyzdinis matavimo rezultatas

10.6.4.4. Mobiliojo ryšio paslaugų kokybės įvertinimas kaimiškose Lietuvos vietovėse

Siekdami įvertinti, kaip paslaugų kokybė yra užtikrinama nuošalesnėse kaimiškose vietovėse, RRT specialistai 2021 m. gegužės, birželio ir liepos mėnesiais atliko specialius mobiliojo telefono ryšio ir belaidės interneto prieigos paslaugų kokybės matavimus Kupiškio, Lazdijų ir Skuodo rajonų savivaldybėse, važiuodami vietinės reikšmės keliais.

Matavimų rezultatai parodė, kad duomenų perdavimo sparta nuošalesnėse vietovėse mažesnė nei Lietuvos vidurkis, tačiau pakankamai gero lygio, kad būtų užtikrinami baziniai naudojimosi interneto prieigos paslauga poreikiai (23 pav.). Telefono ryšio paslaugų kokybė rajonuose iš esmės nesiskiria nuo Lietuvos vidurkio, jei yra pakankama ryšio aprėptis, tačiau matuojant rajonuose nustatyta daugiau nutrūkusių skambučių. Jei paslaugos teikimas nenutrūksta, rajonuose visi operatoriai užtikrina panašią mobiliojo telefono ryšio kokybę savo tinkluose, kaip ir likusioje Lietuvos teritorijoje.

23 pav. Duomenų perdavimo sparta (Mb/s) Kupiškio, Lazdijų ir Skuodo rajonų savivaldybėse

10.6.5. PAŠTO PASLAUGA

10.6.5.1. Universaliosios pašto paslaugos pašto tinklo charakteristikų priežiūra

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 467 „Dėl įpareigojimo teikti universaliąją pašto paslaugą“ AB Lietuvos paštas buvo įpareigotas teikti universaliąją pašto paslaugą iki 2026 m. gruodžio 31 d. Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklas turi atitikti Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo charakteristikų (toliau – Charakteristikos) reikalavimus. RRT prižiūri, kaip laikomasi nustatytų Charakteristikų.

309 – TIEK SUMAŽĖJO PAŠTO PASLAUGOS TEIKIMO VIETŲ. SUMAŽĖJIMUI ĮTAKOS TURĖJO MOBILIOJO LAIŠKININKO PASLAUGOS PLĖTRA.

2020 m. spalio 15 d. Charakteristikos buvo atnaujintos: apibrėžtos stacionariosios, nestacionariosios, sutartos paslaugos teikimo vietos sąvokos, atnaujinti pašto tinklo išdėstymo reikalavimai.

RRT 2021 m. atliko periodinį AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo atitikties Charakteristikoms vertinimą. AB Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo vertinimo metu buvo nustatyta, kad, lyginant 2020 ir 2021 metus, sumažėjo nuo 2 148 iki 1 839 universaliosios pašto paslaugos (UPP) teikimo vietų, t. y. 14,4 proc.: UPP teikimo vietų (be viešai naudoti skirtų pašto dėžučių SPKD) sumažėjo nuo 699 iki 614, t. y. 12,2 proc., o SPKD sumažėjo nuo 1449 iki 1225, t. y. 15,5 proc.

Pagrindiniai pokyčiai – tai SPKD mažėjimas dėl fizinio laišku siuntimo poreikio pastovaus mažėjimo ir mobiliojo laiškininko (ML) paslaugos plėtra kaimiškose vietovėse, kur vietoje stacionarių UPP teikimo vietų šias paslaugas pradėjo teikti mobilieji laiškininkai (stacionarių UPP teikimo vietų sumažėjo nuo 473 iki 251, t. y. 46,9 proc., o nestacionarių UPP teikimo vietų padaugėjo nuo 226 iki 363, t. y. 60,6 proc.).

Rezultatas. Atlikus vertinimą, nustatyti tam tikri nežymūs Charakteristikose nustatytų universaliosios pašto paslaugos teikimo vietų reikalavimų neatitikimai, kurių didžiąją dalį AB Lietuvos paštas įsipareigojo ištaisyti 2022 metais.

10.6.5.2. ES Reglamento dėl tarptautinių siuntinių pristatymo įgyvendinimas

RRT yra atsakinga už Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/644 „Dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų“ (toliau šiame skyriuje – Reglamentas) tam tikrų nuostatų įgyvendinimą ir vykdo priežiūrą, kaip siuntinių pristatymo paslaugų teikėjai vykdo pareigas, numatytas Reglamente.

12 – TIEK LIETUVOS PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJŲ TURI VADOVAUTIS REGLAMENTO NUOSTATOMIS.

2021 m. RRT nustatė 12 pašto paslaugos teikėjų, kurių vykdoma pašto paslaugos teikimo veikla patenka į Reglamento priežiūros sritį.

RRT, įvertinusi pristatymo paslaugų teikėjų tarptautinių tarifų atitiktį Reglamento numatytiems reikalavimams, informaciją pateikė Europos Komisijai. Europos Komisija paskelbė visų ES šalių siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų tarifus savo svetainės EUROPA specialiojoje dalyje https://ec.europa.eu/growth/sectors/postal-services/parcel-delivery/public-tariffs-cross-border_en.

2021 m. RRT surinko duomenis apie tarptautinių siuntinių pristatymo rinką už 2020 m. Surinkti duomenys atskleidė, kad Lietuvos vartotojai 5,8 karto daugiau gavo siuntinių iš užsienio šalių arba siuntė daiktus į Lietuvą, nei išsiuntė iš Lietuvos į kitas šalis.

10.6.5.3. Universaliosios pašto paslaugos tarifai ir sąnaudų apskaita

2021 M. PAGAL TARPTAUTINIŲ SIUNTINIŲ REGLAMENTO ĮPAREIGOJIMUS
RRT ĮVERTINO UNIVERSALIŲJŲ PAŠTO PASLAUGŲ TEIKĖJO AB LIETUVOS PAŠTO
TARPTAUTINIŲ SIUNTINIŲ TARIFŲ DYDŽIUS.

2021 M. RRT PATVIRTINO AB LIETUVOS PAŠTO NAUJUS UNIVERSALIOSIOS
PAŠTO PASLAUGOS DIDŽIAUSIUS TARIFUS.

2021 M. RRT ĮVERTINO AB LIETUVOS PAŠTO PRAŠYMŲ KOMPENSUOTI PERIODINIŲ
LEIDINIŲ PRISTATYMO KAIMO GYVENAMŲJŲ VIETOVŲ PRENUMERATORIAMS
PASLAUGOS TEIKIMO NUOSTOLIŲ PAGRĮSTUMĄ.

ATLIKTAS AB LIETUVOS PAŠTO 2020 M.
SĄNAUDŲ APSKAITOS SISTEMOS PATIKRINIMAS.

2021 m. RRT pagal Reglamento (ES) 2018/644 nuostatas įvertino AB Lietuvos pašto į ES/EEE šalis siunčiamų universalijų pašto paslaugų siuntinių tarifus. Pagal Europos Komisijos sukurtą **filtrą** RRT analizavo į 7 ES/EEE šalis (Belgiją, Islandiją, Malta, Norvegiją, Portugaliją, Suomiją ir Švediją) siunčiamų universaliosios pašto paslaugos paprastųjų siuntinių, kurių svoris 1 kg, 2 kg ir 5 kg, tarifus. RRT, rengdama galutinę išvadą Europos Komisijai dėl 2021 m. RRT vertinimui atrinktų tarifų, atsižvelgė į 2019 m. bei 2020 m. RRT atliktų siuntinių tarifų vertinimų rezultatus, nes minėti tarifai jau 2019 m. ir 2020 m. RRT buvo kruopščiai įvertinti pagal Reglamento 6 straipsnyje nustatytus kriterijus.

Rezultatas. RRT parengė tarptautinių universaliosios pašto paslaugos siuntinių tarifų vertinimo išvadą – nėra pagrindo laikyti, kad AB Lietuvos pašto siuntinių tarifai yra nepagrįstai dideli. RRT atlikto vertinimo ataskaita buvo pateikta Europos Komisijai.

RRT 2021 m. gavo AB Lietuvos pašto prašymą pakeisti (padidinti) universaliosios pašto paslaugos didžiausius tarifus.

Rezultatas. RRT, išnagrinėjusi kartu su AB Lietuvos pašto prašymu pateiktą informaciją bei kitus turimus duomenis, patvirtino vidutiniškai 10 proc. didesnius vidaus universaliosios pašto paslaugos didžiausius tarifus, išskyrus įvertintųjų korespondencijos siuntų ir įvertintųjų pašto siuntinių tarifus, kurie atitinkamai sumažėjo 53 proc. ir 43 proc., ir vidutiniškai 14 proc. didesnius tarptautinių siunčiamųjų korespondencijos siuntos didžiausius tarifus, taip pat vidutiniškai 40 proc. mažesnius tarptautinių siunčiamųjų pašto siuntinių (apdorojimo Lietuvoje dalies) didžiausius tarifus. Nauji universaliosios pašto paslaugos didžiausi tarifai įsigaliojo nuo 2022 m. sausio 1 d.

RRT užsakymu apskaitos ir kontrolės uždaroji akcinė bendrovė „Auditas“ atliko universaliosios pašto paslaugos teikėjo AB Lietuvos pašto 2020 m. sąnaudų apskaitos sistemos auditą.

Rezultatas. Audito metu nustatyta, kad AB Lietuvos pašto naudojama sąnaudų apskaitos sistema, už 2020 m. parengta metinė universaliosios pašto paslaugos ataskaita ir jos analitiniai priedai iš esmės atitinka teisės aktų reikalavimus. Audito išvadoje pateikta nuomonė dėl to, kad AB Lietuvos paštas neturi patvirtintos sąnaudoms paskirstyti naudojamų nešiklių nustatymo metodikos, o vidaus kontrolės procedūros yra nepakankamos paslaugų kiekių statistinės informacijos patikimumui užtikrinti. Audito išvada skelbiama RRT interneto svetainėje¹¹.

2021 m. RRT gavo AB Lietuvos pašto prašymus kompensuoti 2020 m. ir 2021 m. I pusmečio periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius. Bendrovės apskaičiuotas nuostolis už 2020 m. buvo 7,07 mln. Eur, o 2021 m. I pusmečio nuostolis – 3,46 mln. Eur.

Rezultatas. RRT išnagrinėjo kartu su AB Lietuvos pašto prašymu pateiktą informaciją bei kitus turimus duomenis ir nustatė, kad bendrovės prašymai kompensuoti 2020 m. ir 2021 m. I pusmetį susidariusius periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos teikimo nuostolius pagal pateiktą informaciją laikytini pagrįstais. Atliktos analizės išvadas RRT pateikė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai.

10.7. ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪRA

10.7.1. RADIO RYŠIO ĮRENGINIŲ BEI ELEKTRINIŲ IR ELEKTRONINIŲ APARATŲ RINKOS PRIEŽIŪRA

RRT atlieka Lietuvos Respublikos rinkoje esančių radijo ryšio įrenginių atitikties privalomiems Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento (toliau – RRĮ techninis reglamentas) reikalavimams priežiūrą ir rinkoje esančių elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties privalomiems Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento (toliau – EMS techninis reglamentas) reikalavimams priežiūrą.

PATIKRINTA **30** TIPŲ RADIO RYŠIO ĮRENGINIŲ IR **30** TIPŲ ELEKTRINIŲ
BEI ELEKTRONINIŲ APARATŲ ATITIKTIS RRĮ IR
EMS TECHNINIŲ REGLAMENTŲ NUSTATYTIEMS REIKALAVIMAMS.

IŠ RINKOS PAŠALINTI **16** TIPŲ RADIO RYŠIO ĮRENGINIAI IR **14** TIPŲ
ELEKTRINIAI BEI ELEKTRONINIAI APARATAI.

194 – TIEK PATIKRINTA ĮRENGINIŲ, **737** – TIEK ATLIKTA BANDYMŲ.

Bandydams atlikti ir i RRĮ ir EMS techninių reglamentų esminių reikalavimų atitikčiai nustatyti iš rinkos paimti 30 tipų radijo ryšio įrenginiai ir 30 tipų elektriniai bei elektroniniai aparatai (po vieną kiekvieno tipo įrenginį ar aparatą). Atlikus bandymus nustatyta, kad RRĮ techninio reglamento esminių reikalavimus atitiko 9 tipų, o neatitiko 21 tipo radijo ryšio įrenginiai. EMS techninio reglamento esminių reikalavimus atitiko 23 tipų, o neatitiko 7 tipų aparatai. 2021 m. iš rinkos pašalinti 8 tipų radijo ryšio įrenginiai (vaikiška radijo stotelė, radijo bangomis valdomi žaislai) ir 12 tipų elektriniai bei elektroniniai aparatai (LED lempos, mikrobangų krosnelės). Dviejų tipų aparatai (USB šakotuvai) ir 8 tipų įrenginiai (radijo mikrofoniai ir mikrofonių sistemos bei radijo bangomis valdomi žaislai) bus pašalinti iš rinkos 2022 m. I ketvirtį.

2021 m. pareikalauta iš rinkos pašalinti 16 tipų radijo ryšio įrenginius ir 14 tipų elektrinius bei elektroninius aparatus.

Duomenys apie patikrintus ir techninių reglamentų reikalavimų neatitinkančius radijo ryšio įrenginius ir elektrinius bei elektroninius aparatus suvesti į mainų bazę ICSMS. 2021 m. iš mainų bazės ICSMS gauti ES šalių (Austrijos, Lenkijos, Vokietijos, Ispanijos, Latvijos, Liuksemburgo, Portugalijos) pranešimai apie tose šalyse nustatytus tam tikrų tipų radijo ryšio įrenginius ir elektrinius bei elektroninius aparatus, neatitinkančius Direktyvos 2014/53/ES(RRĮ) ir / ar Direktyvos 2014/30/ES (EMS) esminių reikalavimų. Atlikus paiešką, Lietuvos Respublikos rinkoje šių įrenginių ir aparatų nerasta.

2021 m. išanalizuoti iš Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) duomenų bazės gauti į Lietuvos Respubliką įvežamų radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų muitinės deklaracijų duomenys (iš viso 2 778 deklaracijos). Nebuvo poreikio vykdyti konkrečių įrenginių patikrinimų, nes daugiausia jų buvo įvežta asmeninėms reikmėms tenkinti. RRT tikrina tik ekonominės veiklos vykdytojų į rinką tiekiamus

¹¹ <https://www.rrt.lt/wp-content/uploads/2021/12/2021-LP-audito-ivada-2021.12.08.pdf>.

įrenginius ir aparatus. Pranešimų apie radijo ryšio įrenginius ar elektrinius bei elektroninius aparatus, įvežamus į šalį be CE ženklų ar ES atitikties deklaracijų, negauta.

Dalyvavimas ES šalių vykdomose rinkos priežiūros kampanijose. 2021 m. dalyvauta 3-jose ES šalių vykdomose rinkos priežiūros kampanijose.

Parengta ataskaita apie vykdytą 11-ąją PMR/PMR446 kampaniją, kurios metu patikrinta 10 tipų asmeninio naudojimo radijo stotelių (PMR). 2 tipai visiškai atitiko RRĮ reglamento reikalavimus, 4 tipai turėjo nedidelį neatitikimą. 4 tipų radijo stotelės neatitiko ženklavimo reikalavimų, todėl buvo pašalintos iš rinkos.

Vykdyta 13-oji ES šalių rinkos priežiūros kampanija MSC-EMC-13 pagal EMS direktyvą (2014/30/ES), kurios metu RRT patikrino 8 tipų mikrobangų krosnelių atitiktį esminiems bei formaliesiems (administraciniams) reikalavimams. 3 tipų mikrobangų krosnelės neatitiko ES esminių elektromagnetinio suderinamumo reikalavimų. Buvo pareikalauta, **kad ekonominės veiklos vykdytojas užtikrintų aparato atitiktį tiems reikalavimams ar pašalintų aparatą iš rinkos.**

Vykdyta 14-oji ES šalių rinkos priežiūros kampanija MSC-EMC-14 pagal EMS direktyvą (2014/30/ES), kurios metu RRT patikrino 8 tipų iš rinkos paimtų USB šakotuvų atitiktį esminiems bei formaliesiems (administraciniams) reikalavimams. Atlikus bandymus, buvo nustatytas 1 tipo aparato neatitiktis esminiems reikalavimams lygis ir remiantis gautomis išvadomis buvo pareikalauta, kad ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų būtinų taisomųjų veiksmų, kad būtų užtikrinta aparato atitiktis nustatytiems reikalavimams, arba pašalintų aparatus iš rinkos.

Ataskaita Europos Komisijai. Parengta ir nustatytu laiku pateikta Europos Komisijai ataskaita apie Direktyvos 2014/53/ES nuostatų įgyvendinimą radijo ryšio įrenginių rinkos priežiūros srityje. Ataskaitoje pateikti duomenys apie RRT vykdytą radijo ryšio įrenginių rinkos priežiūros veiklą nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d.

Iš rinkos paimtų elektrinių ir elektroninių aparatų bei radijo įrenginių atitikties vertinimas. Išbandyti iš rinkos paimti 60 tipų elektriniai ir elektroniniai aparatai ir radijo ryšio įrenginiai. Atlikus 152 elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo bandymus, nustatyta, jog 28 tipų elektriniai ir elektroniniai aparatai ir radijo įrenginiai neatitiko esminių elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo reikalavimų.

Iš rinkos paimtų radijo ryšio įrenginių atitiktis esminiems reikalavimams. 2021 m. RRT, pagal ERĮ vykdydama radijo ryšio įrenginių rinkos priežiūrą ir siekdama įvertinti, ar rinkoje esantys radijo įrenginiai atitinka esminius efektyvaus radijo spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus, atliko 79 bandymus pagal darniuosius standartus iš akreditavimo srities. Išbandyti 30 tipų radijo ryšio įrenginiai. Buvo nustatyta, kad 21 tipas iš rinkos paimtų radijo ryšio įrenginių neatitiko Direktyvos 2014/53/ES¹² ar RRĮ techninio reglamento esminių reikalavimų. **Sustabdyta prekyba** šiais esminių reikalavimų neatitinkančiais įrenginiais, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis bei efektyvus radijo dažnių spektro naudojimas.

Nustatyta, kad esminių reikalavimų neatitiko mažojo nuotolio įrenginiai (radijo bangomis valdomi žaislai), PMR446 radijo stotelės, belaidžiai mikrofona. Pagrindinis neatitikimo parametras – **šalutinės siūstovo spinduliuotės neatitiktis** darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams. Šių įrenginių tiekimas rinkai sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo.

Iš rinkos paimtų elektrinių ar elektroninių aparatų atitiktis esminiems elektromagnetinio suderinamumo (EMS) reikalavimams. 2021 m. RRT, pagal ERĮ vykdydama elektrinių ar elektroninių aparatų rinkos priežiūrą ir siekdama įvertinti, ar rinkoje esantys elektriniai ar elektroniniai aparatai atitinka esminius elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus, atliko 73 akredituotus bandymus pagal darniuosius standartus. Išbandyta 30 tipų 31 elektrinis ar elektroninis aparatas. Buvo nustatyta, kad 7 tipų iš rinkos paimti elektriniai ar elektroniniai aparatai neatitiko Direktyvos 2014/30/ES¹³ ar EMS techninio reglamento esminių reikalavimų. **Sustabdyta prekyba** šiais esminių reikalavimų neatitinkančiais aparatais, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis.

Nustatyta, kad esminių reikalavimų neatitiko apšvietimo įrenginiai (LED lempos), USB šakotuvai bei mikrobangų krosnelės. Pagrindinis neatitikimo parametras – laidininkais sklindantys trikdžiai, maitinimo tinklo srovės harmonikų iškraipymai bei aparatų skleidžiamos elektromagnetinės spinduliuotės neatitiktis darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams. Šių aparatų tiekimas rinkai¹⁴ sustabdytas iki nustatytų trūkumų pašalinimo.

Įrenginių techninė ekspertizė. Lietuvos policijos ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos prašymais 2021 m. buvo atliktos 29 tipų radijo ryšio įrenginių bei radijo ryšio slopintuvų ekspertizės. Atlikus bandymus ir nustačius, kad įrenginys yra radijo ryšio slopintuvas, jo savininkams buvo surašomi administracinių nusižengimų protokolai, slopintuvai sunaikinami. Vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsniu, ištirta 17 administracinių nusižengimų, paskirtos baudos dėl radijo ryšio slopinimo įrenginių naudojimo. Policijos pareigūnų paimtus įrenginius RRT išmontavo, jų atliekas perdavė specializuotam elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkytojui.

¹² 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB

¹³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79)

¹⁴ Tiekimas rinkai – radijo ryšio įrenginio, skirto platinti ir naudoti ES rinkoje, tiekimas vykdamas komercinę veiklą už atlygį arba be jo.

10.7.2. RRT VEIKLA UŽTIKRINANT LAISVĄ ĮRENGINIŲ JUDĖJIMĄ IR TIEKIMĄ RINKAI

Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo kontrolės skyrius atliko ES rinkai pirmą kartą pateikiamų naujų elektrinių ir elektroninių aparatų (t. y. buityje naudojamų elektrinių įrenginių, apšvietimo prietaisų, pramonėje, mokslo srityje, medicinoje naudojamos elektrinės ir elektroninės įrangos, taip pat kosminių palydovų), radijo ryšio įrenginių bei transporto priemonių atitikties vertinimą pagal sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais (gamintojais, įgaliotais atstovais, importuotojais ir platintojais).

585 – TIEK ATLIKTA ELEKTROMAGNETINIO SUDERINAMUMO SPINDULIAVIMO IR ATSPARUMO BEI EFEKTYVAUS RADIO SPEKTRO NAUDOJIMO BANDYMŲ.

Teikiamų ES rinkai elektrinių bei elektroninių aparatų bei radijo įrenginių atitikties vertinimas. Išbandyti į rinką teikiami nauji 120 tipų elektriniai ir elektroniniai aparatai, radijo ryšio įrenginiai bei transporto priemonės (iš viso 132 vnt.). Atliktus 585 elektromagnetinio suderinamumo spinduliavimo ir atsparumo bei efektyvaus radijo spektro naudojimo bandymus, nustatyta, jog 18 tipų aparatai ar radijo ryšio įrenginiai neatitiko esminių elektromagnetinio suderinamumo ar efektyvaus radijo spektro naudojimo reikalavimų.

Akredituotas RRT Aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo kontrolės skyrius atliko ES rinkai pirmą kartą teikiamų naujų elektrinių ir elektroninių aparatų (t. y. buityje naudojamų elektrinių įrenginių, apšvietimo prietaisų, pramonėje, mokslo srityje, medicinoje naudojamos elektrinės ir elektroninės įrangos, taip pat kosminių palydovų), radijo ryšio įrenginių ir transporto priemonių atitikties vertinimą¹⁵ pagal sutartis su ekonominės veiklos vykdytojais (gamintojais, įgaliotais atstovais, importuotojais ir platintojais).

Prieš pateikiant į rinką, buvo atliekami naujų elektrinių ar elektroninių aparatų ir medicinos prietaisų 482 akredituoti bandymai pagal elektromagnetinio suderinamumo darniuosius standartus. Išbandyti **91** tipo elektriniai ar elektroniniai aparatai ir medicinos prietaisai (102 vnt.). Nustatyta, kad rinkai pateikiami 10 tipų elektriniai ar elektroniniai aparatai ir 4 medicinos prietaisai neatitiko Direktyvos 2014/30/ES¹⁶ ar medicinos prietaisų direktyvos 93/42/EEB¹⁷ ir EMS techninio reglamento esminių reikalavimų. Tokiu būdu buvo užkirstas kelias šių esminių reikalavimų neatitinkančių aparatų patekimui į rinką ir šalies vartotojai buvo apsaugoti nuo nekokybiškų, žalingus elektromagnetinius trikdžius skleidžiančių įrenginių.

Buvo atlikti naujai į rinką teikiamų radijo ryšio įrenginių 95 akredituoti bandymai pagal darniuosius standartus. Išbandyti **25** tipų radijo ryšio įrenginiai. Nustatyta, kad rinkai pateikiami 4 tipų nauji radijo įrenginiai neatitiko Direktyvos 2014/53/ES¹⁸ ar RRĮ techninio reglamento esminių reikalavimų.

2021 m. taip pat buvo išbandyta naujų **4** tipų transporto priemonių atitiktis UN ECE R.10¹⁹ elektromagnetinio suderinamumo reikalavimams.

Tarp esminių reikalavimų neatitinkančių rinkai pateikiamų aparatų buvo apšvietimo įrenginiai, mokslo įrenginiai, įvairūs medicinos prietaisai bei radijo ryšio įrenginiai ar buitiniai aparatai. Pagrindiniai neatitikimo parametrai: **laidininkais sklindantys trikdžiai, maitinimo tinklo srovės harmonikų iškraipymai bei aparatų skleidžiamos elektromagnetinės spinduliuotės neatitiktis** darniuosiuose standartuose EN nustatytiems reikalavimams, taip pat **nepakankamas atsparumo** radijo dažnių laukams lygis. Šie reikalavimų neatitinkantys aparatai nebus pateikti rinkai, kol nebus pasiektas pakankamas elektromagnetinio suderinamumo lygis.

Pagal sutartis su Suomijos rinkos priežiūros administracija TUKES, RRT atliko 18 tipų elektrinių ir elektroninių aparatų, paimtų iš Suomijos rinkos, atitikties esminiems elektromagnetinio suderinamumo reikalavimams vertinimą (akredituotus bandymus). Šis tarptautinis ES šalių administracijų bendradarbiavimas bus tęsiamas ir 2022 metais.

¹⁵ Aparatai turi atitikti esminius Direktyvos 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79), Direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL 2014 L 153, p. 62) reikalavimus

¹⁶ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (nauja redakcija) (OL 2014 L 96, p. 79)

¹⁷ 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva dėl medicinos prietaisų 93/42/EEB (OL 1993 L169, p.1)

¹⁸ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB

¹⁹ Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) taisyklė Nr.10 „Suvienodintos transporto priemonių patvirtinimo, atsižvelgiant į elektromagnetinį suderinamumą, nuostatos“ (OL 2012 L 254, p.1)

10.8. PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA

Patikimumo užtikrinimo paslaugomis vadinamos elektroninio parašo, elektroninio spaudo ir interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatų kūrimo, elektroninių laiko žymų kūrimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo galiojimo patvirtinimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo ilgalaikės apsaugos bei elektroninio registruoto pristatymo paslaugos, apibrėžtos 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (toliau – eIDAS reglamentas). Nuo 2016 m. RRT paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą.

5 – TIEK SKIRTINGŲ TIPŲ KVALIFIKUOTŲ PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ IŠ 9 GALIMŲ TEIKĖ LIETUVOJE ĮSISTEIGĘ IR PRIŽIŪRIMI KVALIFIKUOTI PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI – TAI DIDŽIAUSIAS VIENOJE ŠALYJE TEIKIAMŲ PASLAUGŲ ASORTIMENTAS VISAME ŠIAURĖS EUROPOS IR BALTIJOS REGIONE.

85 PROC. – TIEK PADIDĖJO KVALIFIKUOTŲ ELEKTRONINIŲ LAIKO ŽYMŲ KŪRIMO PASLAUGŲ APIMTYS.

23 – TIEK KARTŲ PER 2021 M. PADIDĖJŲ KVALIFIKUOTŲ ELEKTRONINIŲ PARAŠŲ IR KVALIFIKUOTŲ ELEKTRONINIŲ SPAUDŲ SERTIFIKATŲ PATIKRŲ SKAIČIUS.

22 – TIEK KARTŲ PER 2021 M. PADIDĖJŲ NUOTOLINIO MOKYMO SISTEMOS [HTTPS://MOKYKIS.ELEKTRONINISPAPASAS.LT](https://mokykis.elektroninispapas.lt) VARTOTOJŲ SKAIČIUS.

SUORGANIZUOTA TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA „DIGIT BALTIC 2021“.

2021 m. RRT įvertino trijų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų: Asmens dokumentų išrašymo centro prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – ADIC), VĮ Registrų centro (toliau – RC), UAB „BalTstamp“ – ir jų teikiamų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų atitiktį reikalavimams, nustatytiems eIDAS reglamente, Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatyme (toliau – EAEOPUPĮ) ir RRT direktoriaus įsakymuose. Išnagrinėjusi pateiktas atitikties įvertinimo ataskaitas bei veiklos dokumentus, teikė dėl jų pastabas. Po atliktų paslaugų teikėjų veiklos procesų pakeitimų RRT patvirtino, kad ADIC teikiamos kvalifikuotų elektroninių parašų sertifikatų sudarymo paslaugos, RC teikiamos kvalifikuotų elektroninių parašų ir spaudų sertifikatų sudarymo ir kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugos (patvirtinimas pateiktas jau 2022 m.) ir UAB „BalTstamp“ teikiamos kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugos atitinka eIDAS reglamente, EAEOPUPĮ ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

2021 m. RRT taip pat įvertino kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikimo pakeitimus: UAB „BalTstamp“ dėl kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo, UAB „Dokobit“ dėl kvalifikuotų elektroninių parašų galiojimo patvirtinimo ir kvalifikuotų elektroninių spaudų galiojimo patvirtinimo paslaugų. Paslaugų teikėjams, pagal RRT pastabas pakoregavusiems veiklos procesus, RRT patvirtino minėtus paslaugų teikimo pakeitimus, kaip atitinkančius eIDAS reglamento ir kitų šias paslaugas reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Vykdydama kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūrą, RRT taip pat sprendė klausimus, susijusius su paslaugų teikėjų platinamų elektroninio parašo kūrimo įtaisų saugumu ir kriptografinių algoritmų patikimumu. RRT išanalizavo informaciją, gautą iš patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir iš šių teikėjų platinamus elektroninio parašo kūrimo įtaisus sertifikavusių įstaigų, įvertino kitų ES šalių patirtį ir parengė siūlymus dėl informacijos, pateikiamos Europos Komisijos rengiamam bei prižiūrimam kvalifikuotų elektroninio parašo kūrimo įtaisų sąrašui, atnaujinimo.

Apibendrinus 2021 m. iš ADIC ir RC gautus duomenis apie sudarytus galiojančius kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, matyti, kad, palyginti su 2020 m., bendras šių dviejų Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius 2021 m. sumažėjo 4,3 proc.: 2020 m. pabaigoje buvo 660 451, o 2021 m. pabaigoje – 631 879 galiojantys kvalifikuoti sertifikatai. ADIC sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius sumažėjo 4,8 proc. (nuo 613 419 sertifikatų 2020 m. pabaigoje iki 584 252 sertifikatų 2021 m. pabaigoje), tačiau RC sudarytų sertifikatų skaičius padidėjo 1,3 proc. (2020 m. pabaigoje buvo 47 032, o 2021 m. – 47 627 sertifikatai).

Nepaisant to, kad Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius per metus mažėjo, bendras Lietuvos gyventojams išduotų sertifikatų skaičius per 2021 m. padidėjo net 26,7 proc. (2020 m. pabaigoje buvo 2 122 822, o 2021 m. pabaigoje – 2 689 495 galiojantys sertifikatai), kadangi didelė Lietuvos gyventojų dalis naudojosi Estijos bendrovės „SK ID Solutions“²⁰ sudarytais kvalifikuotais elektroninio parašo sertifikatais, skirtais pasirašyti mobiliaisiais įrenginiais. Šios bendrovės kartu su SIM kortelėmis ir „Smart-ID“ programėle išduotų galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius per 2021 m. padidėjo 40,7 proc. (2020 m. pabaigoje buvo 1 462 371, o 2020 m. pabaigoje – 2 057 616): kartu su SIM kortelėmis išduota 382 730 sertifikatų (2020 m. pabaigoje – 322 605), o „Smart-ID“ naudotojams išduoti 1 674 886 kvalifikuoti sertifikatai (2020 m. pabaigoje – 1 139 766). 2021 m. pabaigoje didžiąją elektroninio parašo sertifikatų rinkos dalį Lietuvoje (76,5 proc. visų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų arba 99,7 proc. sertifikatų, skirtų pasirašyti mobiliaisiais įrenginiais) užėmė ne Lietuvoje, o Estijoje įsisteigęs patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas „SK ID Solutions“. Nors šio paslaugų teikėjo paslaugos teikiamos Lietuvos gyventojams, tačiau, atsižvelgiant į eIDAS reglamento 17 straipsnio nuostatas, jo priežiūrą vykdo Estijos priežiūros įstaiga²¹ ir RRT priežiūros veiksmų šiam paslaugų teikėjui taikyti negali.

Nors Lietuvos paslaugų teikėjų sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2021 m. sumažėjo, tačiau kitų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų Lietuvos paslaugų teikėjai kasmet suteikia vis daugiau. Vienos iš populiariausių kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugų apimtys per 2021 m. padidėjo 85 proc. Kvalifikuotų elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugas Lietuvoje teikė 2 paslaugų teikėjai: RC ir UAB „BalTstamp“. 2021 m. iš viso sukurta 170 121 942 kvalifikuotos elektroninės laiko žymos (2020 m. – 91 980 297). RC sukūrė 128 842 651 (2020 m. – 65 825 297), o UAB „BalTstamp“ – 41 279 291 (2020 m. – 26 155 000) kvalifikuotą elektroninę laiko žymą.

RC sudarytų galiojančių kvalifikuotų elektroninio spaudo sertifikatų skaičius padidėjo 7 kartus: 2021 m. pabaigoje buvo 14, o 2020 m. – 2 kvalifikuoti elektroninio spaudo sertifikatai. Tikėtina, kad ateityje, augant skaitmeninių operacijų svarbai, elektroninis spaudas taps vis patrauklesnis sprendimas įmonėms, turinčioms tvirtinti operacijas internete, ir jo naudojimas dar labiau didės.

UAB „Dokobit“ atliktų kvalifikuotų elektroninių parašų ir kvalifikuotų elektroninių spaudų sertifikatų patikrų skaičius išaugo daugiau kaip 23 kartus (2020 m. atlikta 27 410, o 2021 m. – 647 763 patikros).

2020 m. RRT užsakymu iš projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ lėšų buvo atlikti svetainės www.elektronispapas.lt modernizavimo darbai, padidintas sertifikatų ir laiko žymų tikrinimo įrankio <https://tikrinti.elektronispapas.lt> funkcionalumas, atnaujintas elektroninio parašo nuotolinio mokymo informacinės sistemos <https://mokykis.elektronispapas.lt> turinys. Atnaujinta svetainė ir joje esantys įrankiai tapo patrauklesni vartotojams, juos dominanti informacija tapo greičiau ir paprasčiau pasiekiamą, todėl 2021 m. žymiai išaugo vartotojų, besinaudojančių šiais svetainėje esančiais įrankiais, skaičius. Tikrinimo įrankio vartotojų skaičius padidėjo 1,5 karto (2020 m. buvo 1433, o 2021 m. – 2086 vartotojai), o nuotolinio mokymo sistemos <https://mokykis.elektronispapas.lt> vartotojų skaičius padidėjo daugiau kaip 22 kartus (2020 m. buvo 49, o 2021 m. – 1080 vartotojų). Tam turėjo įtakos COVID-19 pandemijos metu išaugusios elektroniniu būdu teikiamų paslaugų apimtys ir šių paslaugų vartotojų susidomėjimas elektroniniu parašu bei kitomis patikimumo užtikrinimo paslaugomis.

RRT drauge su asociacija INFOBALT suorganizavo virtualų renginį rinkos dalyviams „eIDAS reglamentas: elektroninis parašas ir kiti procesų skaitmenizavimo įrankiai“, skirtą įvairiems skaitmeninių operacijų patikimumo užtikrinimo įrankiams viešinti ir dalintis gerąja patirtimi jų panaudojimo verslo poreikiams tenkinti. Drauge su asociacija INFOBALT pirmą kartą surengta ir skaitmeninei transformacijai skirta tarptautinė konferencija „Digit Baltic 2021“, kurios metu Baltijos regiono verslo ir viešojo sektoriaus atstovams pristatytos eIDAS reglamento suteikiamos priemonės ir novatoriški, skaitmeniniai, operacijų patikimumui ir saugumui užtikrinti skirti sprendimai. Siekiama, jog šis renginys taptų tradicinis ir taip padėtų skirtingoms šalims spręsti kylančius skaitmenizavimo procesų iššūkius, nagrinėtų skaitmeninių sprendimų reguliavimo ES klausimus.

RRT siekia surasti sprendimą, padėsiantį iš dalies automatizuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros procesus. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros organizuotos „GovTech laboratorija“ iššūkių serijos metu RRT iškėlė iššūkį „Kaip inovatyviai atlikti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūrą?“, su kuriuo dirbo UAB „Novian Systems“ komanda ir sukūrė koncepciją, padėsiančią automatizuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros procesus. Tokio pobūdžio priemonę numatyta įsigyti 2022 m.

RRT fiziniams ir juridiniams asmenims suteikė 119 konsultacijų telefonu, elektroniniu paštu ir raštu dėl pasirašymo elektroniniu parašu, elektroninių laiko žymų kūrimo ir kitais su patikimumo užtikrinimo paslaugomis susijusiais klausimais, išnagrinėjo 2 asmenų skundus dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos.

²⁰ Šis teikėjas platina kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus su kartu su SIM kortelėmis ir „Smart-ID“ programėle.

²¹ Angl. *Information System Authority* (RIA)

10.9. SAUGESNIS INTERNETAS

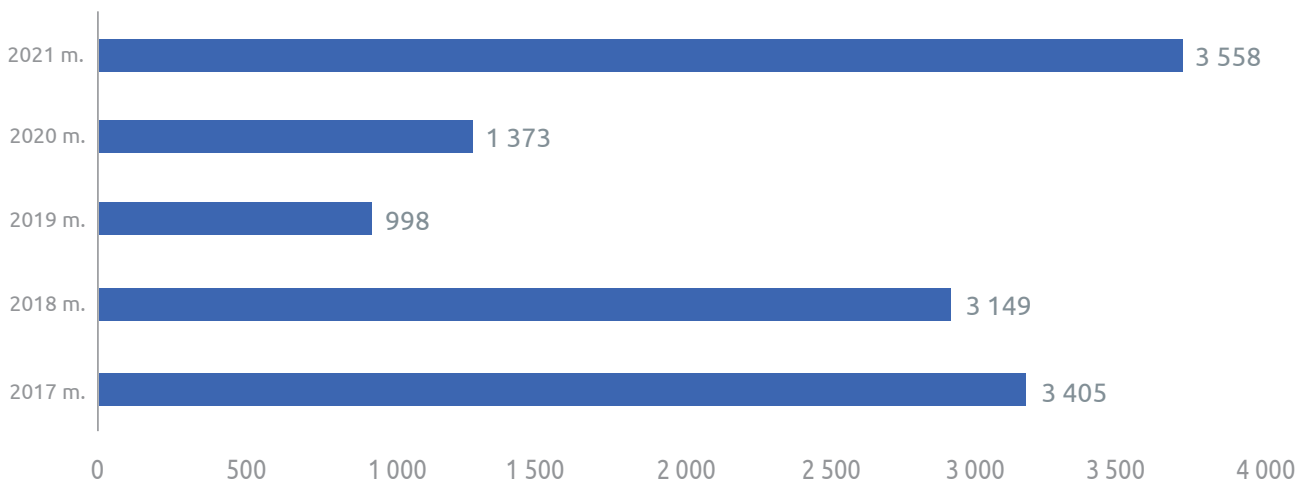
10.9.1. INTERNETO KARŠTOJI LINIJA „ŠVARUS INTERNETAS“

3 558 – TIEK PRANEŠIMŲ GAUTA APIE NETEISĘTĄ AR ŽALINGĄ TURINĮ INTERNETE 2021 M. TAI YRA DIDŽIAUSIAS PRANEŠIMŲ SKAIČIUS NUO INTERNETO KARŠTOSIOS LINIJOS ĮSTEIGIMO.

10 – TIEK ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS PRIEGLOBOS PASLAUGŲ TEIKĖJŲ YRA PRISIJUNGĘ PRIE MEMORANDUMO DĖL ŠVARIOS INTERNETO APLINKOS.

„GOVTECH LAB“ IDĖJŲ IŠŠŪKIŲ SERIJOS METU SUKURTAS AUTOMATINIS PAIEŠKOS ĮRANKIS, KURIS IEŠKO DRAUDŽIAMO INTERNETO TURINIO.

2021 m. RRT administruojama interneto karštoji linija „Švarus internetas“ sulaukė rekordinio pranešimų skaičiaus apie internete pastebėtą draudžiamą skleisti arba neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią informaciją. Interneto naudotojai į RRT karštąją liniją www.svarusinternetas.lt atsiuntė 3 558 pranešimus (24 pav.), t. y. 2,6 karto daugiau pranešimų nei 2020 m.

24 pav. Interneto karštosios linijos pranešimų, gautų 2017–2021 m., statistika, vnt.

Daugiausia pranešimų buvo gauta apie vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdus internete – iš viso 1 731 (1 551 pranešimas buvo pasikartojantis, t. y. apie tą patį turinį, apie kurį jau buvo pranešta ir imtasi atitinkamų veiksmų, todėl dėl šių pranešimų papildomų veiksmų nesiimta).

2021 m. tolesnių veiksmų imtasi dėl 380 pranešimų, nes nurodytas turinys buvo išties draudžiamas arba darantis neigiamą poveikį nepilnamečiams:

- 108 pranešimai apie vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdus persiųsti kitų šalių karštosioms linijoms, tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narėms.
- 161 pranešimas persiųstas įvairių šalių, taip pat ir Lietuvos, interneto paslaugų teikėjams, svetainių savininkams, socialinių tinklų valdytojams su NTD (angl. *Notice and Take Down*) žyma apie jų svetainėse ar tinkluose esančią neteisėtą interneto turinį, prašant jį kuo skubiau pašalinti.
- 80 pranešimų persiųsta tolesniam tyrimui Policijos departamentui, kadangi įtariamas neteisėtas turinys užfiksuotas Lietuvos tarnybinėse stotyse. 72 pranešimai buvo susiję su vaikų seksualinio išnaudojimo vaizdais.
- 31 pranešimas, įtarus neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią informaciją, persiųstas tolesniam tyrimui Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai.

Tarp gautų pranešimų – 125 pranešimai apie patyčias ir smurtą kibernetinėje erdvėje. 37 atvejais informacija pasitvirtino ir buvo imtasi atitinkamų veiksmų, kad turinys būtų kuo skubiau pašalintas.

RRT didelį dėmesį skiria bendradarbiavimo su Lietuvos elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjais (toliau – prieglobos paslaugų teikėjai) stiprinimui.

Nuo 2020 m. RRT siekia įtraukti vis daugiau prieglobos paslaugų teikėjų, kviesdama juos prisijungti prie [Memorandumo dėl švarios interneto aplinkos](#). Šiuo metu prie Memorandumo yra prisijungę 10 prieglobos paslaugų teikėjų.

PASTEBĖJOTE NETEISĖTĄ AR ŽALINGĄ TURINĮ INTERNETE

UŽPILDYKITE PRANEŠIMŲ ANKETĄ ADRESU <https://svarusinternetas.lt>

JŪSŲ PRANEŠIMAS BUS PATIKRINTAS IR, PASITVIRTINUS JAME ESANČIAI INFORMACIJAI, PERDUOTAS TYRIMUI IR INFORMACIJOS PAŠALINIMUI

LIETUVOS POLICIJOS DEPARTAMENTUI

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBAI

INHOPE

KITŲ ŠALIŲ KARŠTOSIOMS LINIJOMS

INFORMACIJOS PRIEGLOBOS PASLAUGŲ TEIKĖJAMS

RRT, stiprindama interneto karštosios linijos veiklą, taip pat siekdama dar švaresnės Lietuvos interneto aplinkos, iškėlė sau tikslą pritaikyti dirbtinį intelektą, kuris padėtų ieškoti draudžiamo interneto turinio. **Mokslo inovacijų ir technologijų agentūros „GovTech Lab“ idėjų iššūkių serijos metu, sprendžiant RRT iškeltą iššūkį „Kaip automatizuotai identifikuoti draudžiamą interneto turinį?“**, 2021 m. buvo baigtas kurti automatinis paieškos įrankis, kuris ieško draudžiamo interneto turinio (vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos, pornografijos) Lietuvos IP adresų erdvėje ir jį aptikęs apie tai praneša RRT interneto karštajai linijai „Svarus internetas“. Draudžiamo turinio paieškai internete šį įrankį planuojama pradėti naudoti 2022 m.

10.9.2. ŽALINGO INTERNETO TURINIO FILTRAVIMO PRIEMONĖS

RRT, įgyvendindama LR nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje pavestas funkcijas ir vadovaudamasi Viešųjų kompiuterių tinklų (internetu) prieigos vietose privalomų filtravimo priemonių naudojimo tvarkos aprašu, prižiūri, kaip prieigos prie viešųjų kompiuterių tinklų (internetu) paslaugas teikiantys asmenys (nepilnamečių ugdymo įstaigos, viešosios bibliotekos ir pan.) užtikrina RRT aprobuotų žalingo interneto turinio, darančio neigiamą poveikį nepilnamečiams, filtravimo priemonių (toliau – aprobuotos filtravimo priemonės) įdiegimą ir veikimą, kad apsaugotų nepilnamečius nuo galimybės naršant internete susidurti su žalingu turiniu.

4 – TIEK RRT APROBAVO FILTRAVIMO PRIEMONIŲ.

RRT teikia paslaugų teikėjams konsultacijas aprobuotų filtravimo priemonių pasirinkimo, diegimo, naudojimo klausimais, ragina paslaugų teikėjus naudojamas neaprobuotas filtravimo priemones teikti RRT aprobuoti bei savo iniciatyva aprobuoja naujas filtravimo priemones, reguliariai atlieka anksčiau aprobuotų filtravimo priemonių pakartotinį vertinimą.

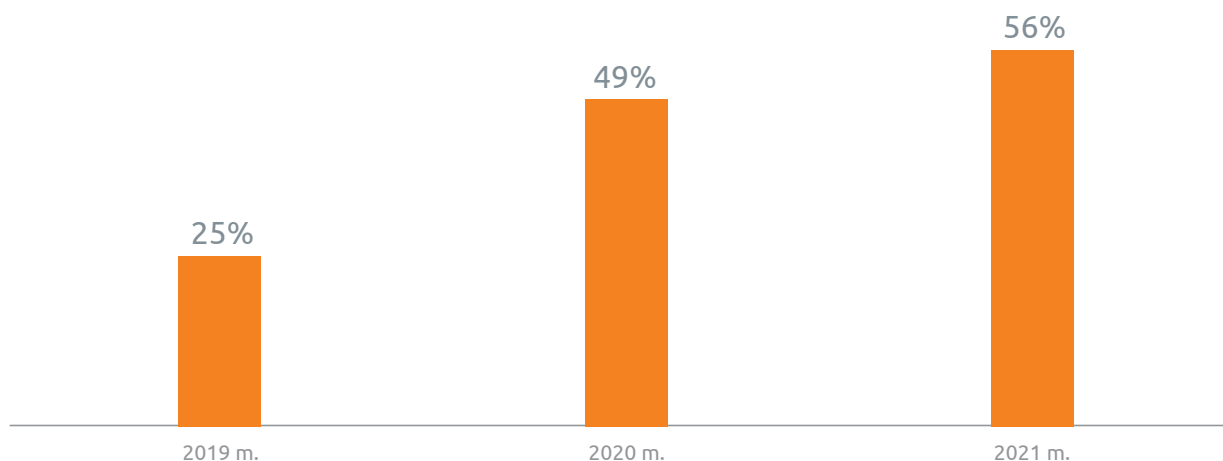
RRT iš viso yra aprobavusi 10 filtravimo priemonių²², 4 iš jų aprobavo 2021 m.

²² RRT aprobuotų filtravimo priemonių sąrašas skelbiamas tinklalapyje <https://www.rrt.lt/saugesnis-internetas/turinio-filtravimo-priemones/>

RRT nuo 2019 m. kasmet vykdo apklausas²³ apie filtravimo priemonių naudojimą nepilnamečių ugdymo įstaigose, viešosiose bibliotekose, kurių interneto prieigos vietose (informacinių technologijų kabinetuose, bibliotekų skaityklose) gali lankytis ir internete naršyti nepilnamečiai. **Apklausų rezultatai parodė, kad apbruotos filtravimo priemonės 2021 m. naudojo 56 proc. atsakymus pateikusių įstaigų** (25 pav.)

Kasmetinis apbruotų filtravimo priemonių naudojimo augimas įstaigose rodo, kad RRT pastangos, bendrauti su ugdymo įstaigomis ir bibliotekomis, teikti konsultacijas, skelbti interneto svetainėse *www.rrt.lt* ir *www.esaugumas.lt* rekomendacijas interneto turinio filtravimo priemonių įdiegimo, pasirinkimo ir naudojimo klausimais, vertinti ir apbruoti interneto turinio filtravimo priemonės, duoda teigiamų rezultatų ir paskatina paslaugų teikėjus naudoti apbruotas filtravimo priemonės.

RRT rekomendacijas teikia ir nepilnamečių tėvams – atkreipiamas dėmesys, kaip išsirinkti patikimas ir efektyvias interneto turinio filtravimo priemonės ir jas naudoti namų įrenginiuose.

25 pav. **Apbruotų filtravimo priemonių naudojimas įstaigose, kurios dalyvavo RRT rengiamose apklausoje**

10.9.3. KOMPIUTERINIŲ ŽAIDIMŲ ŽYMĖJIMAS

Atlikti du ekonominės veiklos vykdytojų patikrinimai, vykdant Neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi darančios viešosios informacijos žymėjimo ir skleidimo tvarkos aprašo²⁴ priežiūrą.

Iš viso patikrinti 4 personalinių kompiuterių tipų (*Microsoft Xbox, Sony Playstation, Nintendo Switch, PC*) 1 052 žaidimų žymėjimai. Visų patikrintų kompiuterinių žaidimų žymėjimai atitiko teisės aktų reikalavimus.

²³ 2020-2021 metų apklausų rezultatų apžvalgos bei informacija apie apbruotas filtravimo priemonės skelbiamos tinklalapyje <https://www.rrt.lt/saugesnis-internetas/turinio-filtravimo-priemones/>

²⁴ Patvirtinta LRV 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1121 „Dėl neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi darančios viešosios informacijos žymėjimo ir skleidimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Vykdoma šio aprašo VI skyriuje „Kompiuterinių žaidimų žymėjimas“ nustatytų reikalavimų priežiūra.

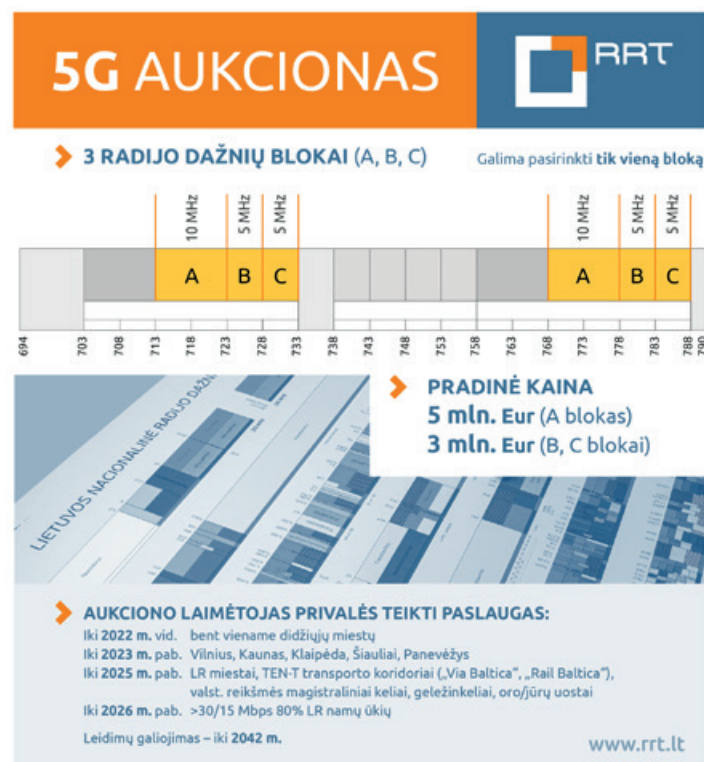
INVESTICIJŲ SKATINIMAS IR PAŽANGIŲ IRT PLĖTRA

11.1. RADIO DAŽNIŲ (KANALŲ) PLĖTROS PLANAI IR AUKCIONAI

RRT KELETĄ KARTŲ SKELBĖ VIEŠĄS KONSULTACIJAS
DĖL RADIO RYŠIO PLĖTROS 470–790 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTOJE PLANO.

PASKELBTAS AUKCIONAS SUTEIKTI TEISĘ NAUDOTI RADIO DAŽNIUS (KANALUS)
IŠ 713-733 MHz IR 768-788 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTŲ.

RRT LAIKINAI SKYRĖ „TELIA LIETUVA“, AB, LAISVUS RESURSUS
IŠ 700 MHz IR 3,6 GHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTŲ, KAD PRAKTIŠKAI IŠBANDYTŲ 5G RYŠIO VEIKIMĄ.

2021 m. vyko intensyvūs radijo dažnių juostų naudojimo 5G technologijos tinkluose pasiruošimo darbai. RRT, siekdama atsižvelgti į visų suinteresuotųjų šalių pastabas, tris kartus (balandžio 30 d., liepos 1 d. ir spalio 4 d.) viešai konsultavosi dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano pakeitimo projekto²⁵.

2021 m. spalio 25 d. RRT paskelbė aukcioną suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713-733 MHz ir 768-788 MHz radijo dažnių juostų. Naudojant šiuos radijo dažnius (kanalus), Lietuvos Respublikos teritorijoje bus diegiami naujos kartos 5G mobiliojo ryšio tinklai ir teikiamos 5G elektroninių ryšių paslaugos. Elektroninių paslaugų gavėjams atsivers galimybės radijo ryšį naudoti daiktų interneto, procesų robotizacijos ir dirbtinio intelekto pritaikymo sferose. 2022 m. Lietuvoje bus paskelbti aukcionų nugalėtojai, kurie pradės komercinių 5G tinklų vystymą dedikuotose juostose.

2021 m. buvo tęsiamas Radijo ryšio plėtros 3400 – 3800 MHz radijo dažnių juostoje plano projekto rengimas, vyko diskusijos su operatoriais dėl šio plano specifikos, buvo atliekami įvairūs elektromagnetinio suderinamumo skaičiavimai. Akcentuotina, kad šios radijo dažnių juostos naudojimo sąlygos su Rusijos Federacija vis dar nėra išspręstos – Rusijos administracijos siūlomos sąlygos Lietuvai nepriimtinos, nes jos visiškai apribotų 5G tinklų vystymą šiame diapazone. RRT, išanalizavusi Kaliningrado srityje veikiančių ir planuojamų naudoti palydovinių žemės stočių 3,6 GHz radijo dažnių juostoje suderinamumo galimybes su Lietuvoje planuojamais diegti 5G antžeminiais tinklais, įtraukė pagal ITU²⁶ Radijo ryšio reglamentą nustatytas Rusijos Federacijos žemės stočių apsaugos zonas į 5G tinklų diegimo sąlygas ir skelbs aukcioną šiai

²⁵ 2021 m. spalio 21 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. IV-957 dokumentas buvo patvirtintas.

²⁶ Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga

radijo dažnių juostai. Siekiant išlaikyti abiem šalims lygias prieigas prie šio radijo spektro teises, šis klausimas nagrinėjamas tarptautiniu (ITU) lygiu. Tokiu būdu, nors susitarimo su Rusijos Federacija nėra, aukciono laimėtojai galės diegti mobiliojo radijo ryšio 5G tinklus laikydamiesi ITU Radijo ryšio reglamente nustatytų sąlygų arba diegti fiksuotojo ryšio 5G tinklus.

Radijo ryšio plėtros 24,25–27,50 GHz radijo dažnių juostoje planas patvirtintas dar 2020 metais. RRT aukcioną suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 26,3–27,5 GHz radijo dažnių juostos planuoja skelbti nustačiusi, kad yra rinkos poreikis. Tačiau indikacijų, kad toks poreikis atsirado, kol kas nėra.

2021 m. visi Lietuvos operatoriai intensyviai rengėsi sklandesniam 5G technologijos diegimui Lietuvoje. RRT, gavusi „Telia Lietuva“, AB, prašymą ir palaikydama šios bendrovės iniciatyvą praktiškai išbandyti 5G ryšio veikimą, laikinai skyrė šiam operatoriumi laisvus radijo dažnius iš 700 MHz ir 3,6 GHz radijo dažnių juostų eksperimentiniam nekomerciniam naudojimui²⁷. Operatoriams pradėjus vykdyti 5G bazinių stočių testavimo darbus, RRT buvo atliekami bazinių stočių aprėpties skaičiavimai. 2021 metų gale buvo registruota pirmoji, ne bandymų tikslais veikianti, 5G-NR radijo stotis.

2021 m. buvo konsultuotasi su kaimyninėmis šalimis ir operatoriais, naudojančiais 2300-2400 MHz bei 3400-3800 MHz radijo dažnių juostas, dėl galiojančių koordinavimo susitarimų modifikavimo. Gautas Latvijos ryšių administracijos pasiūlymas peržiūrėti stočių, pasienio ruože veikiančių 3400-3800 MHz radijo dažnių juostoje, naudojimo sąlygas atsižvelgiant į 5G sistemas bei naują ECC²⁸ rekomendacijos (15)01 redakciją.

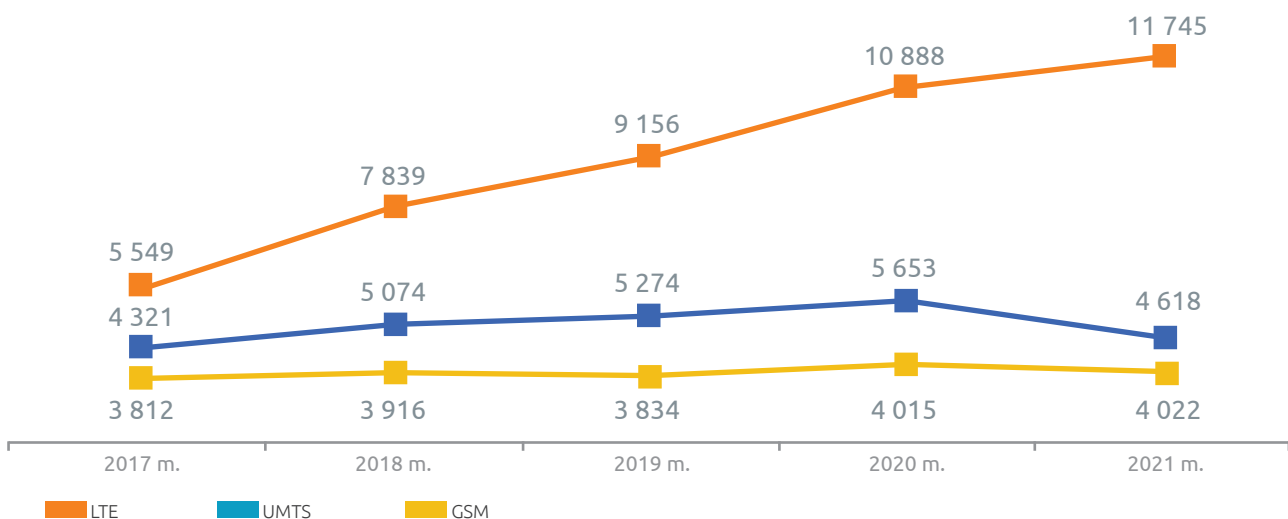
2021 m., patvirtinus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo naują redakciją, su naujos kartos elektroninių ryšių tinklų ir (arba) elektroninių ryšių paslaugų teikimu susijusi IRT plėtra negalės būti atsieta nuo telekomunikacijų operatorių ir jų partnerių diegiamos įrangos, kuri privalo atitikti nacionalinio saugumo interesus, patikros. RRT jau perdavė nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijai trijų pagrindinių mobiliojo ryšio operatorių naudojamos įrangos sąrašus ir gavo šios komisijos išvadas. Komisijos išvados yra konfidencialios.

11.2. MOBILIOJO RADIJO RYŠIO PLĖTRA

BAZINIŲ STOČIŲ REGISTRAVIMUI BUVO PRADĖTA NAUDOTI NAUJA REGISTRAVIMO SISTEMA „INVENTORY 3D“.

2021 m. viešųjų mobiliojo radijo ryšio sistemų GSM, UMTS, LTE, 5G NR ir WiMAX tinklų operatoriai užregistravo 1 104 bazines stotis (1 271 bazinę stotį išregistravo). 2021 m. pabaigoje iš viso buvo naudojamos 20 608 bazinės stotys.

2021 m. bazinių stočių registravimui buvo pradėta naudoti nauja bazinių stočių registravimo sistema „Inventory 3D“, kuri leido fiksuoti realiai veikiančias operatorių bazines stotis ir operatyviai užregistruoti naujas bazines stotis, išregistruoti operatorių išjungtas ir nenaudojamas bazines stotis. Lyginant su 2020 m., 2021 m. bendras užregistruotų bazinių stočių skaičius sumažėjo 167 stotimis. Sumažėjimą nulėmė ženklus UMTS bazinių stočių skaičiaus 2100 MHz radijo dažnių juostoje sumažėjimas – buvo išregistruotos 1175 bazinės stotys. Labiausiai augo LTE bazinių stočių skaičius – jis išaugo 7,8 proc. Viešųjų mobiliojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių augimas 2017–2021 m. pavaizduotas 26 pav.

26 pav. Viešųjų mobiliojo radijo ryšio tinklų bazinių stočių naudojimo dinamika 2017–2022 m., vnt.

²⁷ Radijo ryšį Lietuvoje reglamentuojantys teisės aktai numato galimybę iki aukciono laimėtojų paskelbimo skirti laisvus radijo dažnius eksperimentiniam nekomerciniam naudojimui jų pageidaujantiems operatoriams.

²⁸ Elektroninių ryšių komitetas (angl. *Electronic Communications Committee*)

2021 m. sparčiausiai didėjo LTE technologijos bazinių stočių, veikiančių 1800 MHz, 2100 MHz ir 2600 MHz dažnių juostose, skaičius. RRT užregistravo naujas FDD (angl. *Frequency Division Duplex*) LTE bazinės stotys: 334 – 2100 MHz dažnių juostoje, 248 – 2600 MHz dažnių juostoje, 201 – 1800 MHz dažnių juostoje, 84 – 800 MHz dažnių juostoje ir 17 TDD (angl. *Time Division Duplex*) LTE bazinių stočių 2600 MHz dažnių juostoje.

2300 MHz ir 3500 MHz dažnių juostose buvo užregistruotos pirmosios keturios 5G NR technologijos bazinės stotys. Be to, pagal išduotus leidimus diegti mobiliojo ryšio tinklus eksperimentiniam nekomerciniam naudojimui RAN įrangos testavimui buvo užregistruotos 299 5G NR bazinės stotys 700 MHz dažnių juostoje ir 118 5G NR bazinių stočių 3700 MHz dažnių juostoje. LTE technologija išlieka pagrindinė technologija, naudojama mobiliojo radijo ryšio paslaugoms teikti Lietuvos gyventojams.

2021 m. buvo plečiamas viešasis NEXEDGE technologijos siaurajuostis skaitmeninis radijo ryšio tinklas, veikiantis Lietuvos teritorijoje, išskyrus Panevėžio apskritį. Operatoriui buvo išduoti 7 nauji leidimai steigti siaurajuosčių kamieninių sistemų viešuosius radijo ryšio tinklus atskirose Lietuvos savivaldybėse, sudarant jose galimybę gerinti ryšio kokybę ir aprėptį. 2021 m. pabaigoje buvo užregistruotos 88 bazinės stotys, veikiančios šiame ryšio tinkle.

2021 m. išduota 13 leidimų naudoti radijo dažnius oreivystės judriosios tarnybos antžeminėms stotims ir 2 leidimai naudoti radijo dažnius jūrų judriosios tarnybos kranto stotims.

2021 m. išduoti 69 leidimai naudoti radijo dažnius eksperimentiniais tikslais, iš jų 45 leidimai naudoti transliavimo paskirties radijo dažnius garso perdavimui viešųjų renginių metu, esant ekstremaliajai situacijai, 21 leidimas testuoti 5G technologijas ir po 1 leidimą atlikti jūrų judriosios tarnybos radijo ryšio įrangos bandymus, automobilinių įrenginių, atliekančių radaro funkcijas, bandymus ir bepiločio orlaivio radijo ryšio sistemų bandymus, vykdant taršos matavimo skrydžius virš Baltijos jūros.

2021 m. RRT atliko UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ GSM (2G), UMTS (3G) ir LTE (4G) tikėtinų aprėpties zonų skaičiavimus ir atnaujino tikėtinų aprėpties zonų žemėlapius, kurie skelbiami svetainėje <https://www.rrt.lt/judriojo-ryσιο-tinklu-tiketinos-aprepties-zonos/>. Aprėpties zonos pateiktos pagal skirtingus elektromagnetinio signalo lygius, pradedant nuo minimalaus, leidžiančio užmegzti ryšį atviroje vietovėje, iki lygio, užtikrinančio ryšį pastatų viduje. Skaičiavimų rezultatai parodė, kad visų trijų mobiliojo ryšio operatorių radijo ryšio tinklai vienodai gerai dengia Lietuvos teritoriją (15 lentelė).

15 lentelė. GSM, UMTS ir LTE tinklų tikėtina aprėptis, proc. Lietuvos Respublikos teritorijos

	GSM tinklų tikėtina aprėptis			UMTS tinklų tikėtina aprėptis			LTE tinklų tikėtina aprėptis		
	-95 dBm	-85 dBm	-75 dBm	-105 dBm	-95 dBm	-85 dBm	-115 dBm	-105 dBm	-95 dBm
UAB „Bitė Lietuva“	99,1	91,2	66,9	99,7	97,9	83,7	97,8	76,3	44,6
„Telia Lietuva“, AB	99,5	96	76,8	99,8	98	84,3	99	78,8	48,6
UAB „Tele2“	99,5	95,6	76,1	99,9	98,5	84,7	98,7	80,6	49,8

Aprėpties zonos pateiktos pagal skirtingus elektromagnetinio signalo lygius, pradedant nuo minimalaus, leidžiančio užmegzti ryšį atviroje vietovėje, iki lygio, užtikrinančio ryšį pastatų viduje.

2021 m. RRT atliko UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ LTE (4G) tinklų teorinių spartų zonų skaičiavimus ir paskelbė tikėtinų spartų zonų žemėlapius, kurie skelbiami svetainėje <https://www.rrt.lt/judriojo-ryσιο-tinklu-teoriniai-spartos-skaiciavimai/>. Duomenų atsiuntimo teoriniai spartos LTE tinkle skaičiavimai atlikti visų operatorių duomenims pritaikius vienodus metodus. Skaičiavimų tikslas yra palyginti tikėtiną duomenų atsiuntimo spartą operatorių LTE tinkluose esant 10 proc. ir 50 proc. tinklo apkrovai.

11.3. RADIJAS IR SKAITMENINĖ TELEVIZIJA

PAKEISTI SKAITMENINĖS ANTŽEMINĖS TELEVIZIJOS DAŽNIAI VILNIAUS, KLAIPĖDOS IR BIRŽŲ REGIONUOSE.

2021 m. gegužės–birželio mėn. buvo pakeisti radijo dažniai (kanalai) 18-oje skaitmeninės antžeminės televizijos stočių: 16-oje AB Lietuvos radijo ir televizijos centro (toliau – LRTC1) pirmojo televizijos tinklo stočių ir 2-jose vietinių ir regioninių transliuotojų televizijos programų perdavimui skirtose stotyse. Televizijos dažniai pakeisti siekiant atlaisvinti 700 MHz radijo dažnių juostą, kuri bus naudojama mobiliojo ryšio, įskaitant 5G technologiją, paslaugoms.

RRT

**TAURAGĖJE, TELŠIUOSE
IR LAUKUVOJE (ŠILALĖS R.)**

KEIČIAMIS TELEVIZIJOS DAŽNIAI

2021 05 11

JEI NAUDOJATE KAMBARINES
AR LAUKO TV ANTENAS:

ATLIKITE AUTOMATINĘ
ARBA RANKINĘ PROGRAMŲ
(KANALŲ) PAIEŠKĄ

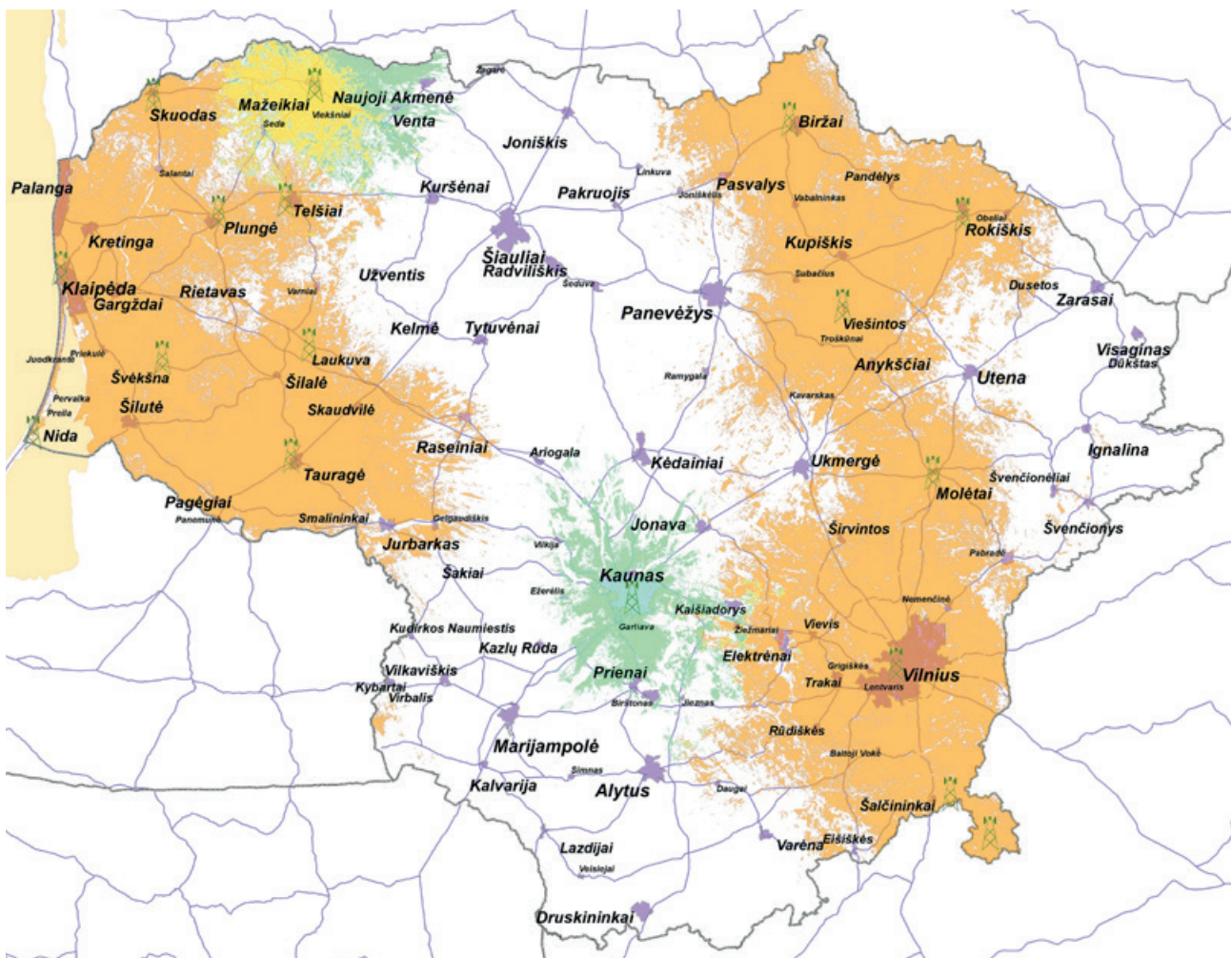
JEI ATLIKUS PAIEŠKĄ,
PROGRAMŲ VIS TIEK NERODO

ATKURKITE PRIEDĖLIO
AR TELEVIZORIAUS
SU INTEGRUOTU IMTUVU
GAMYKLINIUS PARAMETRUS IR
PROGRAMŲ PAIEŠKĄ ATLIKITE IŠ NAUJO

Radio dažnių (kanalų) pakeitimai turėjo įtakos apie 60 proc. Lietuvos gyventojų, o skaičiuojant vien LRTC1 tinklo programų žiūrovus, poveikį turėjo pajusti 46 proc. šalies gyventojų (27 pav.). Siekdamas, kad pertvarka vyktų sklandžiai, RRT iš anksto informavo skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugų vartotojus apie planuojamą radio dažnių (kanalų) keitimų eigą bei reikalingus atlikti veiksmus, organizavo nemokamą gyventojų konsultavimo liniją.

Antžeminio televizijos transliavimo dažnių pertvarka Lietuvoje buvo vykdoma jau antrą kartą – pirmą kartą radio dažniai (kanalai) buvo pertvarkyti 2013 m., siekiant atlaisvinti 800 MHz radio dažnių juostą (790–862 MHz). Lyginant su pirmą pertvarka ir vertinant kreipimusi kieki, darytina išvada, kad 2021 m. pertvarka gyventojams sukėlė mažiau iššūkių. Tikėtina, kad taip nutiko dėl geresnių techninės įrangos naudojimo įgūdžių, dėl atnaujintų skaitmeninės antžeminės televizijos priėmimo sistemų, taip pat dėl pagerėjusių skaitmeninės antžeminės televizijos signalo priėmimo sąlygų. Atlikus teorinius vertinimus nustatyta, kad po 2021 m. atliktų radio dažnių (kanalų)

keitimų 0,9 procentinio punkto (nuo 97,2 iki 98,1 proc.) padaugėjo šalies gyventojų, turinčių galimybę priimti LRTC1 tinklu transliuojamas televizijos programas („LNK“, „TV6“, „BTV“, „TV3“, „Info TV“, „2TV“, „TV1“, „TV8“, „Lietuvos rytas.tv“, „Current Time“, „Delfi TV“).

27 pav. Teritorija, kurioje 2021 m. buvo keičiami LRTC1 tinklo (oranžinė spalva) ir vietinių programų siuntimo stočių (žalia spalva) radijo dažniai (kanalai)

2021 m. RRT teikė analitinę pagalbą skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugų tiekėjams, kurie ieškojo galimybių pagerinti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklų ir stočių aprėptis optimaliomis investicijomis, atlikdama įvairių galimų sprendimų įtakos tinklų ir stočių aprėptį skaičiavimus bei siūlydama optimaliausius plėtros įgyvendinimo variantus. Nors planus pagerinti LRTC1 tinklo priėmimo sąlygas AB Lietuvos radijo ir televizijos centras atidėjo ateičiai, nedidelę plėtrą savo tinkle vykdė aktyvus vietinių ir regioninių televizijos programų transliavimo rinkos žaidėjas – VšĮ Regioninė televizija „Aidas“. Ši įmonė, 2021 m. rugsėjo 28 d. gavusi RRT leidimą naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos radijo ryšio stotį, įjungė naują 46 televizijos kanalo (674 MHz) siųstuvą Kėdainiuose, kurį ėmė naudoti sinchroniniu režimu kartu su tuo pačiu radijo dažniu (kanalu) veikiančiomis stotimis Ukmergėje ir Panevėžyje „Pūkas-TV“ ir „BM TV“ televizijos programoms perduoti. Be to, 2021 m. birželio 30 d. VšĮ regioninei televizijai „Aidas“ RRT suteikė teisę naudoti 37 televizijos kanalą (602 MHz) Vilniaus regione. Šio kanalo skyrimo procedūra truko 8 mėn., nes 2020 m. spalio 30 d. paskelbus apie pateiktą paraišką skirti 37 televizijos kanalą, atsiliepė dar vienas pareiškėjas, taip pat pageidaujantis jį naudoti. Kadangi 37 televizijos kanalas negalėjo būti skirtas abiem pareiškėjams, buvo rengiamasi suteikti teisę jį naudoti viešo konkurso tvarka: buvo parengtos ir viešajam konsultavimuisi pateiktos viešo konkurso sąlygos, išnagrinėti ir įvertinti viešo konsultavimosi metu gauti rinkos dalyvių pasiūlymai ir pastabos. Vis dėlto, prieš paskelbiant patobulintą viešo konkurso sąlygų variantą pakartotiniam viešajam konsultavimuisi, antrasis pareiškėjas atsisakė savo paraiškos, todėl nesant kitų pareiškėjų, 37 televizijos kanalas buvo paskirtas tiesiogiai jo paprašiusiam asmeniui. VšĮ Regioninė televizija „Aidas“ 37 televizijos kanalą planuoja naudoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle, sudarytame iš 4 stočių. Pagal RRT nustatytas sąlygas VšĮ Regioninė televizija „Aidas“ šį tinklą privalo įsteigti ir juo pradėti teikti televizijos programų siuntimo paslaugas per 1 metus nuo leidimo naudoti televizijos kanalą skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle išdavimo dienos, t. y. iki 2022 m. birželio 30 d.

Tenka apgailestauti, kad pastaraisiais metais atsiranda antžeminės televizijos siuntimo rinkos dalyvių, kurie nutraukia antžeminės televizijos signalų perdavimo veiklą arba, net įgiję teisę naudoti tokiai veiklai reikalingus radijo dažnius (kanalus), apsisprendžia jos ne pradėti. Nuo 2021 m. gruodžio 1 d. UAB „Balticum TV“ prašymu buvo panaikintas leidimas naudoti 40 televizijos kanalą Plungėje, kuris buvo paskutinis kanalas, naudotas koduotoms (mokamoms) televizijos programoms perduoti Lietuvoje. 2021 m. balandžio 27 d. UAB „Bitė Lietuva“ atsisakė 2018 m. jai paskirtų metrinio (VHF) diapazono radijo dažnių (kanalų), kurie buvo suplanuoti naudoti nacionalinės aprėpties skaitmeninės antžeminės televizijos tinkle.

Po aukščiau paminėtų pokyčių 2021 m. pabaigoje Lietuvoje veikė 91 skaitmeninės antžeminės televizijos stotis: 16 iš jų buvo naudojamos vietinių ir regioninių transliuotojų televizijos programoms siųsti, likusios 75 – dviejų nacionalinės aprėpties tinklų (AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pirmojo tinklo ir VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tinklo) programoms perduoti.

2021 m. pabaigoje veikė 12 nacionalinės aprėpties antžeminio radijo tinklų, kuriuos sudarė 226 ultratrumpųjų bangų radijo stotys, dar 96 stotimis buvo transliuojamos vietinės ir regioninės radijo programos. 2021 m. VšĮ Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai paskirtais naujais radijo dažniais pradėjo veikti 3 radijo transliavimo stotys Alytuje ir Lazdijuose. Pakeistos 3 radijo dažnių naudojimo sąlygos, dėl to pagerėjo atitinkamų radijo programų priėmimo ar šių radijo stočių Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje veiklos galimybės.

2021 m. RRT paskyrė 44 radijo dažnius (kanalus) iš 87,5–108 MHz radijo dažnių juostos eksperimentiniam nekomerciniam naudojimui, siekdama patenkinti transliavimo paskirties radijo dažnių (kanalų) panaudojimo poreikį viešųjų renginių metu garsui perduoti į automobilių radijo imtuvus.

11.4. FIKSUOTASIS RADIJO RYŠYS

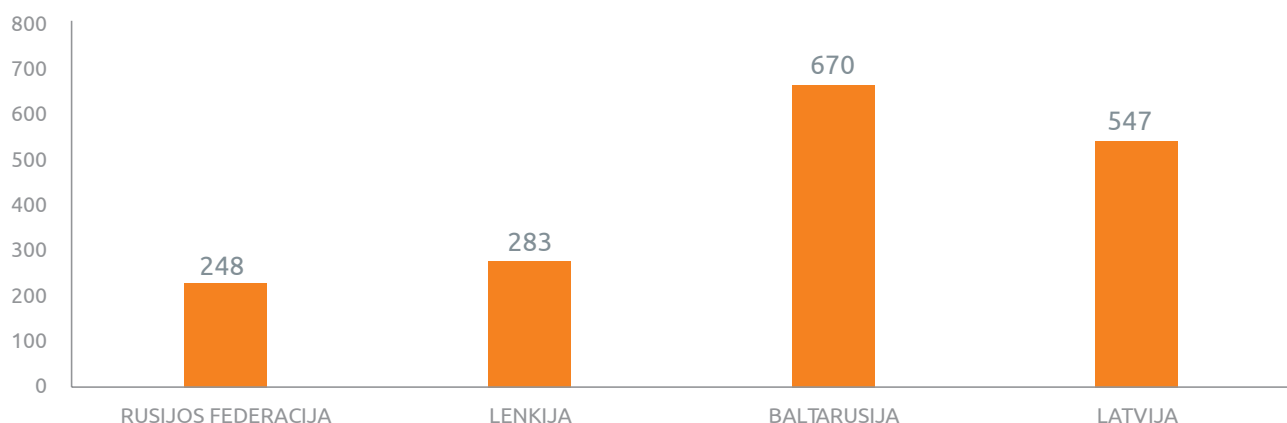
Fiksuotasis ryšys – tai duomenų perdavimas elektromagnetinėmis bangomis tarp dviejų geografiškai fiksuotų taškų. Paprastai šiuos taškus jungia linijos, skirtos radijo ryšiui tarp nejudančių, tiksliai nustatytų punktų užmegzti. Tokios linijos vadinamos radiorelinėmis linijomis (toliau – RRL).

Artėjant ryšio generacijų kaitai iš 4G į 5G, 2021 m. Lietuvos operatoriai vis dažniau naudojo platesnius 56 MHz ar net 112 MHz radijo ryšio kanalus – tokių RRL pralaida siekia iki 1 Gb/s. Lyginant su 2020 m., 56 MHz ir platesnių kanalų naudojimas padidėjo 63%. Jei ankstesniais metais vyravo prašymai skirti 28 MHz radijo ryšio kanalus, tai ataskaitiniais metais daugiau nei pusę jų sudarė prašymai skirti 56 MHz ir platesnius kanalus. Naudodami platesnius kanalus, operatoriai gali užtikrinti geresnį ryšį mobiliems vartotojams.

2021 m. pagal gautus operatorių prašymus skirti dažnius fiksuotosios tarnybos stotims, buvo parengti 75 RRT direktoriaus įsakymai skirti radijo dažnius (kanalus) ir nustatytos radijo dažnių naudojimo sąlygos 1 702 fiksuotosios tarnybos stotims. 2021 m. pabaigoje Lietuvoje veikė apie 9 800 radiorelinių linijų.

Operatoriams suteikta galimybė paprasčiau registruoti radijo ryšio perdavimo sistemas, kurių naudojamas dažnis yra aukštesnis už 40 GHz. RRT svetainėje veikia 74,625–75,875 ir 84,625–85,875 GHz radijo dažnių juostose galinčių veikti RRL stočių elektroninė registracija, kuri supaprastina tokių RRT naudojimo pradžios procedūras, kadangi nereikia radijo dažnių naudotojams gauti individualaus leidimo, o pakanka tik jas užregistruoti. Pastebėta, kad operatoriai naudojami šia sistema ir per metus užregistravo 43 RRL, veikiančias aukštesniais nei 40 GHz radijo dažniais.

2021 m. gauti 66 paklausimai dėl fiksuotosios tarnybos 1 748 stočių koordinavimo²⁹ iš kaimyninių šalių. Buvo sukoordinuotos visos 1 748 kaimyninių šalių fiksuotosios tarnybos radijo stotys (28 pav.).

28 pav. Sukoordinuotų radijo stočių pasiskirstymas pagal šalis

11.5. PALYDOVINĖ TARNYBA

2021 M. RRT TOLIAU BENDRADARBIAVO SU LIETUVOS PALYDOVINIO RYŠIO OPERATORIAIS UAB „NANOAVIONIKA“ IR AB „SPACE UNION“ DĖL PALYDOVINIŲ SISTEMŲ KOORDINAVIMO.

RRT, ATLIKUSI SUDERINAMUMO SKAIČIAVIMUS SU LIETUVOJE IR KAIMYNNINĖSE ŠALYSE VEIKIANČIOMIS RADIJO RYŠIO SISTEMOMIS, IŠDAVĖ LEIDIMĄ „STARLINK“ KOMPANIJAI, TEIKIANČIAI PLAČIAJUOSTĮ PALYDOVINĮ INTERNETĄ ATOKESNĖSE VIETOVĖSE.

RRT PAKEITĖ RADIJO DAŽNIŲ (KANALŲ), KURIUOS GALIMA NAUDOTI BE ATSKIRO LEIDIMO, SĄRAŠĄ IR NUSTATĖ ŽEMĖS STOTIMS DIDŽIAUSIĄ LEISTINĄ 60 DBW SPINDULIUOTĖS GALIĄ. PAKEITIMAI PALENGVINO NAUJŲ SISTEMŲ DIEGIMĄ 14–14,25 GHZ IR 29,5–30 GHZ DAŽNIŲ JUOSTOSE.

RRT ATSISAKĖ KOORDINUOTI KALININGRADO SRITYJE ESANČIAS ŽEMĖS STOTIS, VEIKIANČIAS 3,6–3,8 GHZ IR 6 GHZ DAŽNIŲ RUOŽUOSE. PRIEŽASTIS – NEAPRIBOTI LIETUVOJE VEIKIANČIŲ ANTŽEMINIŲ SISTEMŲ NAUDOJIMO.

2021 m. RRT išnagrinėjo 19 palydovinių tarnybų Tarptautinio dažnių registro aplinkraščių ir pateikė komentarus dėl naujai koordinuojamų palydovinio ryšio tinklų kitų šalių ryšių administracijoms, siekdama apsaugoti Lietuvos planinius dažnių paskyrimus, antžemines radijo ryšio sistemas ir Lietuvos operatorių palydovinėms sistemoms skirtus orbitinius išteklius. Iš naujai skelbiamų palydovinių sistemų parametrų matyti, jog toliau sparčiai vystomi projektai žemoje Žemės orbitoje (500–1000 km), didėja tinkluose naudojamų palydovų skaičius ir planuojama, kad vis daugiau palydovinių sistemų pradės veikti antžeminio judriojo ryšio dažnių juostose.

2021 m. RRT toliau bendradarbiavo su Lietuvos palydovinio ryšio operatoriais UAB „Nanoavionika“ ir AB „Space Union“, atlikdama tarptautinį palydovinių sistemų koordinavimą. UAB „Nanoavionika“ skirti neplaniniai orbitiniai išteklių naujai LTU–SSU1 palydovinei sistemai, kuri veiks 401–402 MHz ir 2 GHz juostų dažniais bei naudos kosmines stotis, kurių orbitų aukštis bus 420–650 km, o posvyris apie 42–98 laipsniai. ITU pateikta LTU–SSU1 palydovinės sistemos paraiška, kuri buvo publikuota tarptautiniame dažnių informaciniame aplinkraštyje, ir gauti 46 šalių koordinavimo prašymai. Baigtos koordinuoti ir į Pagrindinį tarptautinį dažnių registrą įrašytos palydovinė sistema LTU-DLX1 ir žemės stotis NALT-01 (LTU-UHF1). UAB „Nanoavionika“ sistemose į orbitą iškelti ir pradėti naudoti keturi palydovai.

2021 m. RRT, nustatydamą veikimo apribojimus, sukoordinavo Estijos žemės stotį, veikiančią 6875,90–7052,54 MHz ir 5091,00–5249,02 MHz dažnių juostose.

²⁹ Tarp kaimyninių šalių pagal tarpusavio susitarimus arba tarptautinį reglamentą atliekamas radijo stočių elektromagnetinio suderinamumo koordinavimas, siekiant Lietuvos fiksuotosios tarnybos naudotojus apsaugoti nuo žalingųjų trukdžių iš kitų valstybių. Visos naujai įrengtos fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotys yra koordinuojamos su kaimyninėmis šalimis ir notifikuojamos ITU Tarptautiniame radijo dažnių registre pagal ITU nustatytas taisykles.

Lietuva atsisakė koordinuoti Kaliningrado srityje esančias žemės stotis, veikiančias 3,6–3,8 GHz ir 6 GHz dažnių ruožuose, siekdama neapriboti Lietuvoje veikiančių antžeminių sistemų naudojimo ir siūlydama susitarti dėl bendro dažnių naudojimo sąlygų nustatymo. RRT gavo sutikimus iš Rusijos ryšių administracijos naudoti tris žemės stotis 14,25–14,5 GHz juostoje ir sutikimą naudoti vieną stotį 28 GHz juostoje iš Baltarusijos ryšių administracijos.

Siekdama efektyvesnio ir skaidresnio paslaugų teikimo per palydovinį ryšį reguliavimo, RRT pakeitė Radijo dažnių (kanalų), kuriuos galima naudoti be atskiro leidimo, sąrašą ir nustatė Žemės stotims 60 dBW didžiausią leistiną spinduliuotės galią (buvo 55,3 dBW), taip palengvindama naujų sistemų diegimą 14–14,25 GHz ir 29,5–30 GHz dažnių juostose.

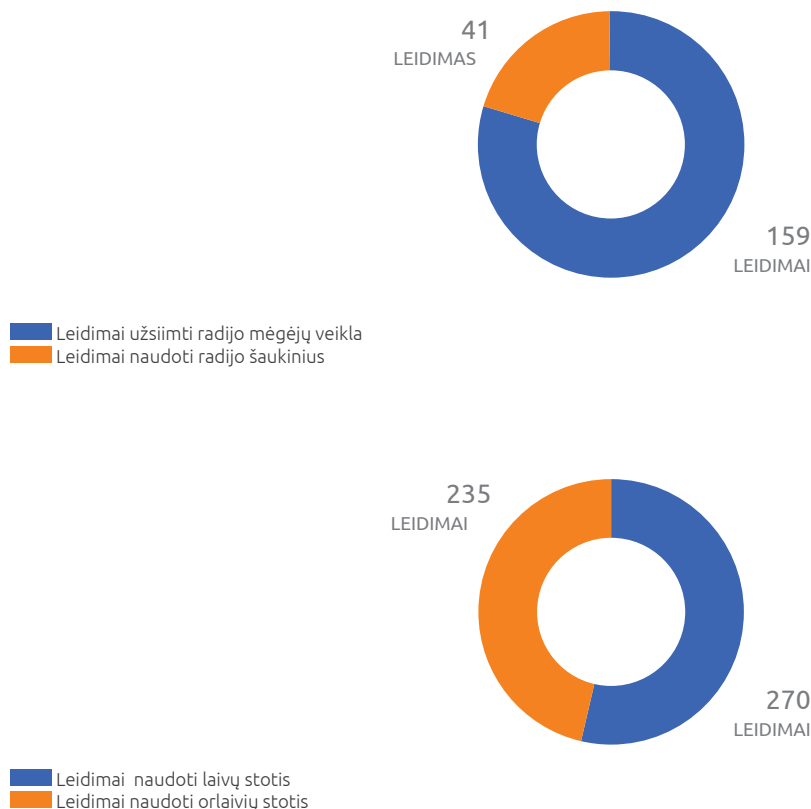
Atsižvelgdama į rinkos poreikius, RRT nusprendė dalį Ka juostos spektro paskirti ant judančių platformų įrengtoms Žemės stotims (angl. *Earth station on mobile platform*, ESOMP), veikiančioms palydovinės fiksotosios tarnybos tinkluose ir naudojančioms kryptines antenas, naudoti. Pirmas žingsnis nustatant konkrečias ESOMP naudojimo sąlygas – tarptautinis koordinavimas. Kaimyninėms šalims buvo išsiųsti pasiūlymai dėl ESOMP naudojimo 27,5–27,8285 GHz, 28,4445–28,8365 GHz ir 29,4525–29,5 GHz juostose be papildomo tarptautinio koordinavimo ir gauti sutikimai iš Latvijos ir Lenkijos ryšių administracijų.

2021 m. gruodžio 3 d. JAV kosminių technologijų kompanija „SpaceX“ pradėjo teikti palydovinio interneto „Starlink“ paslaugas Lietuvoje. Šiame procese aktyviai dalyvavo RRT Radijo ryšio departamento komanda, kuri, atlikusi elektromagnetinio suderinamumo įvertinimą ir tarptautinio koordinavimo procedūras, išdavė „SpaceX“ padaliniui leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) plačiąjuosčio palydovinio interneto paslaugai teikti. Artimiausiu metu „Starlink“ paslaugų vartotojai Lietuvoje gali tikėtis 100–150 Mb/s duomenų perdavimo spartos.

11.6. RADIO MĖGĖJAI. LAIVŲ IR ORLAIVIŲ STOČIŲ NAUDOTOJAI

2021 m. RRT išdavė 200 leidimų: 159 leidimus užsiimti radijo mėgėjų veikla ir 41 leidimą naudoti radijo šaukinį (29 pav.). 11 darniųjų radijo mėgėjų egzaminų pažymėjimų. RRT organizuojamus radijo mėgėjų kvalifikacinius egzaminus išlaikė ir leidimus užsiimti radijo mėgėjų veikla gavo 22 nauji radijo mėgėjai.

2021 m. RRT išdavė 235 leidimus naudoti orlaivių stotis ir 270 leidimų naudoti laivų stotis (29 pav.). RRT toliau tobulino laivų ir orlaivių stočių naudotojų informavimo el. paštu apie leidimų galiojimo pabaigą sistemą, sutrumpindama pranešimo prieš pasibaigiant leidimui galioti išsiuntimo terminą iki 30 dienų.

29 pav. RRT išduoti leidimai.

11.7. RADIO SPEKTRO STEBĖSENA

140 – TIEK LIETUVOS VIETŲ VYKDYTA MOBILIOJO SPEKTRO STEBĖSENA.

1 456 – TIEK ATLIKTA RADIO DAŽNIO NUOKRYPIO MATAVIMŲ.

1 457 – TIEK RADIO DAŽNIO MODULIAVIMO GALIOS MATAVIMŲ.

Radio spektro stebėseną buvo vykdoma visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, naudojant tiek stacionarias, tiek ir mobiliąsias stebėjimo priemones. Mobilioji spektro stebėseną vykdė 140-yje miestų, gyvenviečių ir kitų vietovių (suorganizuota 129 išvykų), o stacionarioji spektro stebėseną – Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus radijo stebėsenos stotyse. Nustatyti šie pažeidimai: radijo bangas siunčianti įranga buvo naudojama be tokiai veiklai reikalingo leidimo ir neregistruotos stotys naudotos be būtinos registracijos.

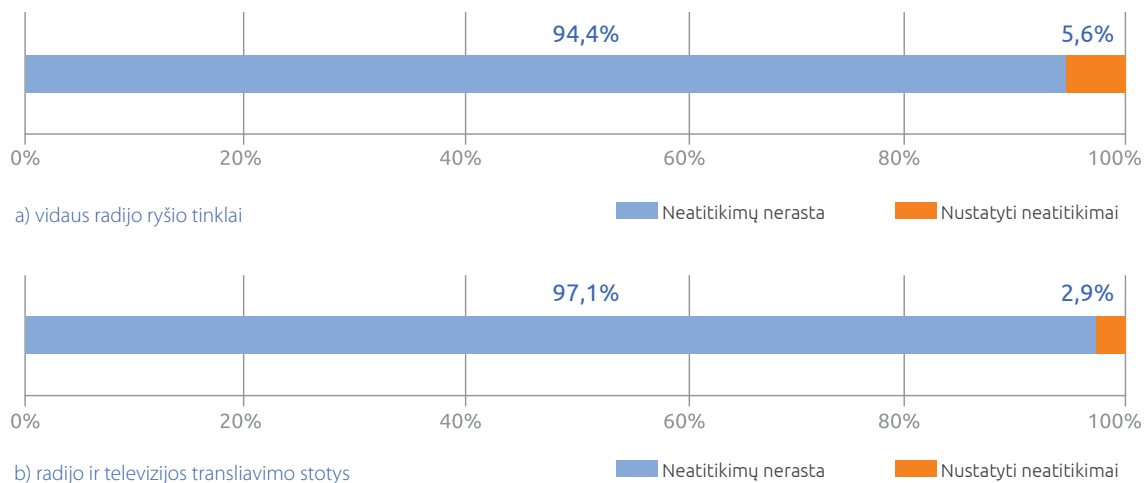
Didelis dėmesys buvo skiriamas radijo ir televizijos transliavimo stočių parametrų matavimams. Atlikti 1 456 dažnio nuokrypio ir 1 457 radijo dažnio moduliavimo galios matavimai. Buvo nustatyta 20 radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų neatitikimų. Antžeminės skaitmeninės televizijos transliavimo stočių signalų parametrai matuoti tik planinių patikrinimų metu arba įrengus naują stotį. Iš viso atliktas 121 matavimas. Visi išmatuoti televizijos signalų parametrai atitiko nustatytas normas.

2021 m. buvo nuolat atliekami elektromagnetinio lauko stiprio ir įvairių radijo ryšio priemonių spinduliuojamų signalų parametrų matavimai, analizuojama mobiliųjų tinklų parametrų matavimo įranga bei mobiliojo ryšio tinklų sukurtam lauko stiprių matavimo metodika. Siekiant įvaldyti ryšio priemonių, veikiančių naudojant naujas ryšio technologijas, kontrolę, atlikti eksperimentiniai matavimai 5G stočių aprėpčiai ir stočių sukurtam elektromagnetinių laukų stipriams nustatyti. Atliktas gautų rezultatų palyginimas su teorinių skaičiavimų rezultatais. Šis procesas nuolat tęsiasi.

RRT tęsė dalyvavimą tarptautiniame trumpųjų bangų (nuo 4 iki 30 MHz) stebėsenos projekte, vykdė automatizuotą spektro užimtumo stebėseną. Spektro užimtumo stebėjimų rezultatai pateikti Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT) darbo grupei FM22 „Stebėseną ir vykdymą“, kurie naudojami atliekant efektyvesnį trumpųjų bangų radijo dažnių paskirstymą ir naudojimą pasauliniu mastu.

11.8. RADIO RYŠIO TINKLŲ IR STOČIŲ INSPEKTAVIMAS

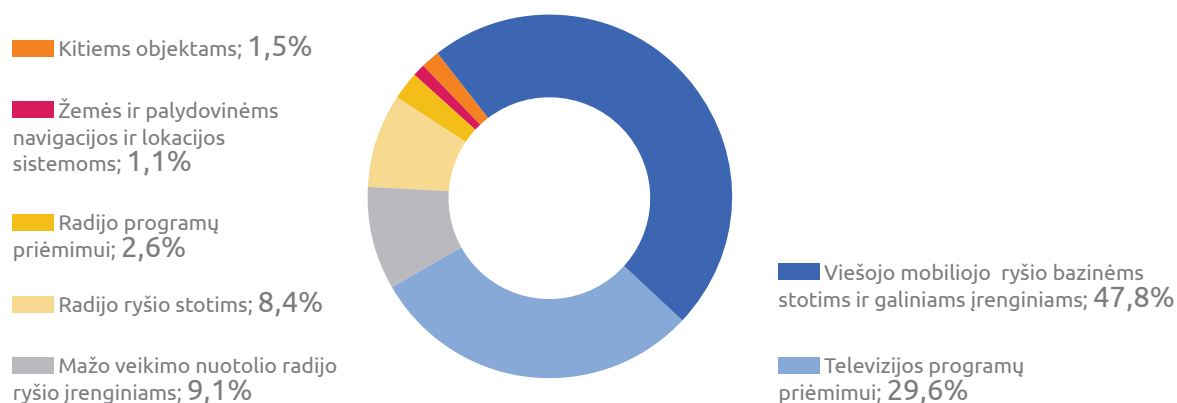
2021 metais atlikti 135 planiniai vidaus radijo ryšio tinklų ir 25 planiniai radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimai. Patikrinti 9 nauji vidaus radijo ryšio tinklai, 8 naujos radijo transliavimo stotys ir 1 televizijos transliavimo stotis. Iš viso buvo nustatyti 9 radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų pažeidimai. Nustatyti šie pažeidimai: netinkama antena (4), neleistina stoties įrengimo vieta (2), signalo parametrai neatitiko nustatytų normų (2), siųstuvo efektyvioji spinduliuotės galia neatitiko nustatytų radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų (1). Visi minėti projekto sąlygų neatitikimai ir (arba) radijo dažnių (kanalų) naudojimo sąlygų pažeidimai buvo pašalinti. Patikrintų radijo ryšio tinklų bei transliavimo stočių, atitikusių nustatytus reikalavimus procentinis santykis su tais, kurių neatitikimai buvo nustatyti, pavaizduotas 30 pav.

30 pav. Radijo ryšio tinklų ir transliavimo stočių, atitikusių nustatytas radijo dažnių naudojimo sąlygas, santykis su tais, kuriuose buvo nustatyti neatitikimai.

11.9. RADIOJŲ TRUKDŽIŲ ŠALINIMAS

2021 m. RRT ištyrė 274 fizinių ir juridinių asmenų skundus (prašymus) dėl radijo trukdžių. Daugiausia skundų gauta dėl radijo trukdžių viešojo mobiliojo ryšio bazinėms stotims ir galiniams įrenginiams (131), kuriuos 28 atvejais sukėlė mobiliojo ryšio tinklų retransliatoriai. Kitą didelę dalį sudarė skundai dėl radijo trukdžių televizijos programoms priimti (81), kuriuos ištyrus paaiškėjo, kad 50,6 proc. programų priėmimo sutrikimų priežastis buvo vartotojo turimos priėmimo įrangos gedimas arba jos netinkamas naudojimas. 2019 m. tokių atvejų buvo nustatyta 45,9 proc., o 2020 m. – 45,5 proc. Gautų skundų (prašymų) pašalinti radijo trukdžius pasiskirstymas pavaizduotas 31 pav.

31 pav. Iširti skundai (prašymai) dėl radijo trukdžių pagal pobūdį

Atlikus visų gautų skundų tyrimus, nustatyta, kad daugiausia trukdžių sukėlė įrangos gedimai (16 lentelė).

16 lentelė. Skundų (prašymų) tyrimų lentelė

Skundų (prašymų) priežastis	Vnt.
Įrangos gedimas	86
Priežastis išnyko savaime	81
Radio trukdžiai	71
Priežasties nepavyko nustatyti	17
Transliavimo sutrikimas	10
Nepagrįstas skundas	7
Nepakankamas elektromagnetinio lauko stipris signalo priėmimo vietoje	2
Iš viso:	274

Pažymėtina, kad realūs radijo trukdžiai kaip gedimų priežastis pasitvirtino tik ketvirtadaliu atvejų. Nustatyti šie dažniausiai trukdžius sukėlę radijo bangų šaltiniai: viešojo mobiliojo ryšio tinklų retransliatoriai, mažo veikimo nuotolio radijo ryšio įrenginiai ir aktyvinės televizijos programų priėmimo antenos.

11.10. KITŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

11.10.1. RYŠIO NUMERIŲ VALDYMAS

RRT 2021 m. toliau vykdė Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano priežiūrą ir skyrė ryšio numerius (17 lentelę).

17 lentelė. 2021 m. išduotų ir panaikintų ryšio numerių suvestinė

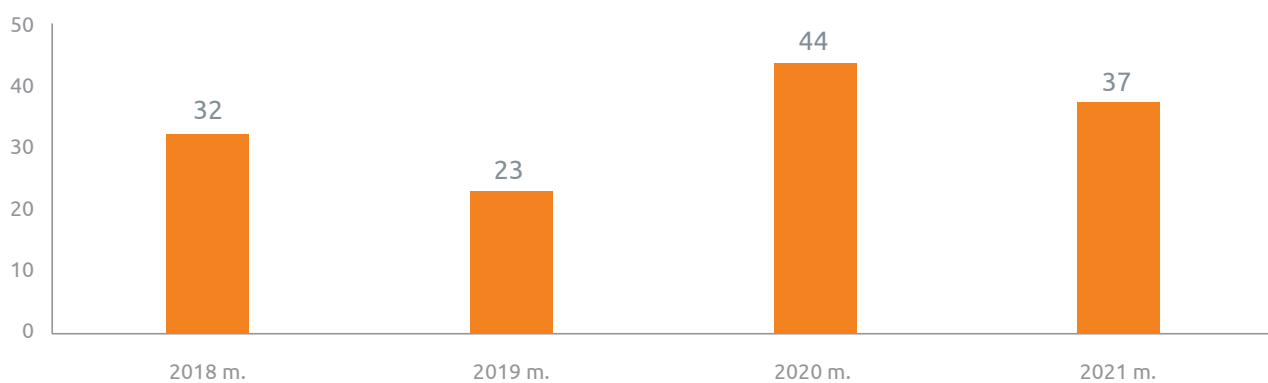
Numerių paskirtis	Paskirta numerių	Panaikinta teisė (atsisakyta numerių)	Paskirta numerių, iš viso nuo 2001 m.
Trumpieji numeriai 10XX	1	1	20
Trumpieji numeriai 18XX	6	8	88
Trumpieji numeriai 19XXX	2	4	52
Trumpieji numeriai 116 XXX	0	0	3
Viešųjų fiksotojo ryšio paslaugų numeriai	27335	25499	965 007
Viešojo mobiliojo ryšio paslaugų numeriai	183666	10000	8407315
Paslaugų numeriai 7XX XXXXX, 8XXXXXXX ir 9XXXXXXX	1519	5140	163 573

11.10.2. INTERNETO ADRESAI

RRT yra įgaliota išduoti leidimus asmenims vartoti Lietuvos vardą prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“.

2021 m. RRT išdavė 37 leidimus (32 pav.), suteikiančius teisę asmenims vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“ (2019 m. – 44).

2021 m. RRT panaikino 12 leidimų, suteikiančių teisę pareiškėjui vartoti Lietuvos vardą antrojo lygio domeno varde prieš aukščiausiojo lygio domeną „.lt“.

32 pav. Suteiktų leidimų vartoti aukščiausiojo lygio domeną „.lt“ statistika

INTEGRACIJA Į ES IR TARPTAUTINĘ REGULIAVIMO ERDVĘ IR EFEKTYVI RRT VEIKLA

66	21	93	4	464
Tarptautinių organizacijų darbo grupės (DG)	DG pirmininkai, projektų rengėjai	Parengtos pozicijos	Tarptautiniai projektai	Tarptautiniai renginiai

2021 m. RRT atstovai dalyvavo 66 tarptautinių organizacijų darbo grupių veikloje, pirmininkavo arba rengė dokumentų projektus 21 darbo grupei. RRT ekspertai parengė 93 tarptautines pozicijas, dalyvauta įgyvendinant 4 tarptautinius projektus. 2021 m. dėl COVID-19 pandemijos daugiausia tarptautinių renginių vyko nuotoliniu būdu, iš viso per metus sudalyvauta 464 tarptautiniuose renginiuose (susitikimuose, posėdžiuose, seminaruose).

RRT ATSTOVAUJAMOS TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS		
ITU	UPU	EBPO
EK komitetai ir darbo grupės	ES Tarybos darbo grupės	CEPT
BEREC	ERGP	IRG-Rail
EaPeReg	ICANN	INHOPE
Šiaurės-Baltijos šalių reguliuotojų grupė	EUROCONTROL	ICAO
FESA	ECO	NATO Civil-Military

ITU – Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga

UPU – Pasaulinė pašto sąjunga

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

BEREC – Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija

CEPT – Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencija

ERGP – Europos pašto reguliuotojų grupė

EaPeReg – Rytų Partnerystės reguliuotojų tinklas

ICANN – Skirtųjų vardų ir numerių interneto korporacija

IRG-Rail – Nepriklausomų geležinkelio reguliuotojų grupė

INHOPE – tarptautinė interneto karštųjų linijų asociacija

FESA – Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumas

EUROCONTROL – Europos oro navigacijos saugumo organizacija

ICAO – Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija

ECO – Elektroninių ryšių biuras

NATO CIVIL-MILITARY – NATO civilinio ir karinio bendradarbiavimo grupė

12.1. TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS

12.1.1. TARPTAUTINĖ TELEKOMUNIKACIJŲ SĄJUNGA (ITU)

2021 m. Tarptautinei telekomunikacijų sąjungai (ITU) netrūko iššūkių – antrą kartą dėl pandemijos buvo atidėta Pasaulinė telekomunikacijų standartizacijos asamblėja (WTSA-20), turėjusi vykti 2020 m. Indijoje, ir daugiau kaip pusmečiui atidėta Pasaulinė telekomunikacijų plėtros konferencija (WTDC-21), turėjusi vykti 2021 m. lapkričio mėn. Etiopijoje. Tai du iš keturių svarbiausių ITU renginių ir abu nukelti į 2022 metus. Svarbu, kad 2022 m. rugsėjo 26 d. – spalio 14 d. Bukarešte, Rumunijoje, vyks ir ITU Aukščiausioji plenarinė konferencija (angl. „*Plenipotentiary Conference*“, PP-22), tad 2022 m. bus labai intensyvūs ITU bendruomenei. Atsižvelgiant į tai, 2021 m. RRT atstovai dalyvavo pasirengimo visoms svarbiausioms ITU konferencijoms procese.

DĖL PANDEMIJOS Į 2022 M. NUKELTOS DVI IŠ KETURIŲ SVARBIAUSIŲ ITU KONFERENCIJŲ.
2022 M. VYKS TRYS PAGRINDINIAI ITU RENGINIAI, ĮSKAITANT AUKŠČIAUSIĄJĄ
PLENARINĘ KONFERENCIJĄ.

RRT ATSTOVĖ NUO EUROPOS REGIONO PASKIRTA MOTERŲ TINKLO NOW4WTDC
PATARIAMOSIOS VALDYBOS NARĖ

Aktyviai dalyvauta ITU telekomunikacijų plėtros sektoriaus (ITU-D) veiklose. RRT atstovė, kaip Europos pasirengimo svarbiausiai ITU-D sektoriaus konferencijai WTDC-21 koordinatore, dalyvavo Telekomunikacijų plėtros patariamiosios grupės (TDAG) ir jos pogrupių posėdžiuose, koordinavo Europos pozicijų veiklos plano, sektoriaus prioritetų, svarbių rezoliucijų ir WTDC deklaracijos parengimą ir pristatymą. Europos regionui atstovauta regioniniuose ir tarpregioniniuose susitikimuose, jų metu pristatytas Europos pasirengimo WTDC-21 konferencijai progresas. Europos regionas pirmasis pateikė ITU sekretoriui bendrųjų pasiūlymų rinkinius (iš viso 18 bendrųjų pasiūlymų) ir suderintas atstovų darbo grupėse kandidatūras naujam sektoriaus plėtros ciklui.

Tikimasi, kad WTDC-21 metu bus skiriamas deramas dėmesys jaunimo įtraukimui ir moterų dalyvavimui ITU veiklose. Tam buvo sukurta jaunimo iniciatyva „Generation Connect“, kur aktyviai dalyvavo ir atstovas iš Lietuvos, bei moterų tinklas „Network of Women for WTDC“ (NoW4WTDC). RRT atstovė nuo Europos regiono paskirta NoW4WTDC patariamiosios valdybos nare (į šią valdybą skiriama po dvi atstoves nuo regiono). NoW4WTDC tikslas – suformuoti ilgalaikę moterų tinklo programą.

Daugiau apie RRT dalyvavimą Europos pasirengimo 2023 m. ITU Pasaulinei radijo ryšio ir kitoms ITU konferencijoms procese skaitykite 12.4.1 skyriuje.

RRT atstovė tęsė pirmininkavimą ITU Europos kompetencijų centrų (CoE) priežiūros komitetui. Per metus įvyko du nuotoliniai komiteto posėdžiai, juose apžvelgta kompetencijos centrų veikla ir kylantys iššūkiai. Tikimasi, kad WTDC-21 metu bus pritarta ITU gebėjimų stiprinimo programos esmei pertvarkai, kuri užtikrins CoE tinklų efektyvesnę veiklą ir rezultatais paremtą programos valdymą.

RRT tarnautojai aktyviai dalyvavo ITU renginiuose, kur pristatė pranešimus apie Lietuvos ekspertinę patirtį įvairiose veiklos srityse, jaunimo ir moterų įtraukties į ITU veiklą ir nacionalines iniciatyvas, kitomis susijusiomis temomis, dalyvavo teminėse komunikacijos kampanijose.

Lietuvos Respublikos kandidato rinkimų kompanija į ITU

ITU, Lietuvos atstovybės Ženevoje, Susisiekimo ministerijos, RRT atstovų tarptautinis nuotolinis susitikimas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. pasitarimo protokolu Nr. 23 pritarė, kad aktyvus Lietuvos Respublikos dalyvavimas Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos veikloje yra tarptautinio bendradarbiavimo informacinių ir ryšių technologijų srityje prioritetas, atitinkantis Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą ir jos nuostatų įgyvendinimo planą, ir priėmė sprendimą teikti Tomo Lamanausko kandidatūrą į ITU generalinio sekretoriaus pavaduotojo postą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. pasitarimo protokolu Nr. 23 pavedė Susisiekimo ministerijai kartu su Užsienio reikalų ministerija ir RRT pagal kompetenciją vykdyti Lietuvos Respublikos kandidato į ITU generalinio sekretoriaus pavaduotojo postą rinkimų kampaniją.

RRT pagal kompetenciją pavesta prisidėti ir vykdyti 2021–2022 m. Lietuvos Respublikos kandidato oficialią komunikaciją reprezentuojant Lietuvą rinkiminės kampanijos laikotarpiu. 2021 m. RRT vykdė tarpinstitucinį ir tarptautinį bendradarbiavimą, organizavo kandidato susitikimus su valstybių atstovais, tarptautinėmis organizacijomis, vykdė viešinimo priemonių veiklas. 2021 m. parengti Lietuvos kandidato lankstinukai, sukurta Lietuvos kandidato internetinė svetainė <https://tomas4itu.org/>, kurioje skelbiama rinkiminė

informacija, sukurtas reprezentacinis, kandidato veiklas pristatantis vaizdo filmas, sukurtas kandidato „Youtube“ kanalas. Visa viešinimo informacija buvo išverta į 6 kalbas: anglų, prancūzų, ispanų, rusų, arabų ir kinų.

12.1.2. PASAULINĖ PAŠTO SĄJUNGA (UPU)

2021 M. ĮVYKO 27-ASIS PASAULINĖS PAŠTO SĄJUNGOS (UPU) KONGRESAS, KURIS PATVIRTINO NAUJĄ PASAULINĘ PAŠTO STRATEGIJĄ, PARENGĖ NUOSTATAS, SUSIJUSIAS SU VALSTYBIŲ NARIŲ ĮNAŠŲ SISTEMOS REFORMA, SPRENDĖ KLAUSIMUS, SUSIJUSIUS SU UPU ATVĖRIMU PLATESNIAM PAŠTO SEKTORIAUS DALYVAVIMUI.

27-asis Pasaulinės pašto sąjungos (UPU) kongresas įvyko 2021 m. rugpjūčio 9–27 d. Abidžane, Dramblio Kaulo Krante. Iš pradžių 2020 m. rugpjūčio mėn. planuotas Kongresas buvo perkeltas į 2021 m. dėl COVID-19 pandemijos krizės ir pirmą kartą UPU istorijoje buvo organizuotas hibridiniu (fiziniu ir nuotoliniu) formatu. Panaudojus naujausias technologijas, buvo įveikti iššūkiai, susiję su COVID-19 keliamais apribojimais ir sudaryta galimybė dalyvauti visoms valstybėms narėms. Kongrese dalyvavo Lietuvos vyriausybinių delegacija, vadovaujama Susisiekimo ministerijos atstovo, sudaryta iš Užsienio reikalų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnybos ir AB Lietuvos pašto atstovų. Ryšių reguliavimo tarnybos atstovai Kongrese dalyvavo nuotoliniu būdu.

Kongresas, aukščiausias UPU organas, svarstė pašto sektoriaus ateitį 2022–2025 m. ir patvirtino naują pasaulinę pašto strategiją, numatė naujas nuostatas, susijusias su tarptautinėmis pašto siuntomis, sprendė finansinius ir su UPU atvėrimu aktyvesniam pašto sektoriaus dalyvavimui susijusius klausimus, išrinko naują organizacijos vadovybę. Buvo patvirtinti Abidžano pašto strategija ir UPU Verslo planas, taip pat pasiūlymai, skirti UPU teisiniam stabilumui nustatyti – nuspręsta, kad, siekiant teisinio stabilumo, Konvencija ir kiti UPU dokumentai galios neribotą laiką.

UPU finansų srityje pasiekta pažangos reformuojant valstybių narių įnašų sistemą – buvo patvirtinta nauja sistema, pagrįsta Jungtinių Tautų sistemos pritaikytu modeliu rekomenduojamam įnašo lygiui nustatyti, siekiant užtikrinti UPU didesnį stabilumą. Kongresas taip pat patvirtino pagrindinius principus, užtikrinančius UPU pensijų fondo tvarumą.

Vienas iš svarbiausių šio Kongreso klausimų buvo UPU atvėrimas platesniam pašto sektoriaus dalyvių ratui. Buvo sutarta 2023 m. surengti neeilinį kongresą, kad būtų galima priimti sprendimus dėl UPU atvėrimo strategijos. Bendru sutarimu patvirtinta rezoliucija dėl šiltnamio efekto sukuriančių dujų pašto sektoriuje mažinimo, kuria siekiama aktyvesnių veiksmų ir bendradarbiavimo kovojant su klimato kaitos padariniais, taip pat rezoliucija dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo UPU bei pašto sektoriuje ir kiti susiję sprendimai.

Išrinktas naujas UPU generalinis direktorius Masahiko Metoki (Japonija) ir generalinio direktoriaus pavaduotojas Marjan Osvald (Slovėnija), taip pat Administracinės tarybos ir Pašto eksploatacinės tarybos nariai. Numatyta, kad kitas eilinis Kongresas įvyks 2025 metais Dubajuje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose.

2021 m. RRT atstovai nuotoliniu būdu dalyvavo UPU Administracinės tarybos sesijose, kuriose buvo nagrinėjamos su Kongresu susijusios temos, tvirtinami sprendimai UPU administraciniais, finansiniais ir strateginiais klausimais.

12.1.3. EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJA (EBPO)

RRT ATSTOVAI BENDRADARBIAVO RENGIANČIŲ EBPO ANALITINIS APŽVALGAS

RRT atstovai dalyvauja EBPO Ekonominių reguliuotojų tinklo (NER), kuriame nagrinėjami reguliavimo institucijoms aktualūs reguliuotojų valdymo, nepriklausomumo, efektyvumo ir atskaitomybės klausimai, veikloje. Reguliavimo institucijos veikia siekdamas subalansuoti dažnai konkuruojančius suinteresuotųjų šalių rinkos veikėjų ir vartotojų, taip pat vyriausybių interesus. Rinkos keičiasi neregėtu tempu dėl naujų technologijų, vartotojų poreikių pasikeitimų, o pastaruoju metu – dėl didelių pokyčių, kuriuos sukėlė koronaviruso pandemija. Todėl NER nuolat vykdo reguliavimo institucijų veiklos vertinimą. 2021 m. NER atliko EBPO ekonominių reguliuotojų išteklių tyrimą (angl. *OECD Survey on the Resourcing Arrangements of Economic Regulators*), kurį vykdant bendradarbiavo ir RRT, teikė reikiamą informaciją.

RRT Taip pat teikė informaciją EBPO Ryšių infrastruktūros ir paslaugų politikos darbo grupei (WPCISP), kuri pagal iš reguliuotojų gautą informaciją planuoja parengti dvi analitines ataskaitas: „Ateities reguliuotojai“ (angl. *Regulators of the Future*) ir „Naujas požiūris į spektro valdymą“ (angl. *New Approaches to Spectrum Management*).

RRT bendradarbiavo su EBPO, rengdama Lietuvos ekonominę apžvalgą, dalyvavo nuotoliniuose susitikimuose su EBPO atstovais, pagal savo veiklos sritis teikė susijusią informaciją.

Nacionaliniu lygmeniu 2021 m. RRT atstovai dalyvavo Lietuvos Respublikos valstybės institucijų ir įstaigų veiklos koordinavimo EBPO tarpinstitucinės komisijos posėdžiuose, kuriuose buvo derinami institucijų veiksmai šioje organizacijoje.

12.1.4. SKIRTŲJŲ VARDŲ IR NUMERIŲ INTERNETO KORPORACIJOS (ICANN) VYRIAUSYBIŲ PATARIAMASIS KOMITETAS (GAC)

RRT ATSTOVĖ PIRMININKAUJA ICANN GAC ŽMOGAUS TEISIŲ IR TARPTAUTINĖS TEISĖS DARBO GRUPEI

Skirtųjų vardų ir numerių interneto korporacija (angl. *Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, ICANN*), kuri yra atsakinga už domenų vardų techninių elementų valdymo koordinavimą, veikia viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo pagrindu. Kartu su viešuoju sektoriumi sudarytas Vyriausybės patariamasis komitetas (angl. *Governmental Advisory Committee, GAC*), jo paskirtis – patarti viešosios politikos ir atskiroms vyriausybėms aktualiais domenų vardų administravimo ar naujų vardų skyrimo klausimais. Lietuvai GAC jau ne pirmus metus atstovauja RRT atstovė, kuri yra GAC Žmogaus teisių ir tarptautinės teisės darbo grupės pirmininkė.

12.1.5. TARPTAUTINĖ INTERNETO KARŠTŲJŲ LINIJŲ ASOCIACIJA INHOPE

RRT INTERNETO KARŠTOJI LINIJA www.svarusinternetas.lt

YRA INHOPE NARĖ NUO 2008 M.

ŠIUO METU INHOPE VIENIJA 50 INTERNETO KARŠTŲJŲ LINIJŲ 46 ŠALYSE

2021 m. RRT interneto karštosios linijos atstovai nuotoliniu būdu dalyvavo 4 renginiuose.

INHOPE metiniame visuotiniame susitikime iš naujo buvo priimtas INHOPE Praktikos kodeksas, svarstytas 2021 m. biudžeto vykdymas, pristatyta INHOPE plėtros strategija nuo 2022 metų.

INHOPE narių susitikime gruodžio mėn. buvo svarstomi naujų narių priėmimo į asociaciją ar laikinosios narystės pratęsimo klausimai, patvirtintas 2022 m. INHOPE biudžetas bei atnaujinti INHOPE įstatai, nagrinėti kiti susiję klausimai.

2021 m. spalio mėn. nuotoliniu būdu dalyvauta Saugesnio interneto forumo sesijoje, skirtoje ES strategijai dėl veiksmingesnės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus parengti. Šioje sesijoje pagrindinis dėmesys buvo skiriamas vykdomajam darbui, siekiant panaikinti vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagą (CSAM) internete, pristatyti naujausius technologijų pasiekimus ir tyrimus.

Interneto karštųjų linijų mokymų dalyviai buvo supažindinti su naujausiomis technologijomis, padedančiomis aptikti ir pašalinti CSAM, naujais Europos Komisijos vykdomais projektais šioje srityje, taip pat su šiuo metu ES rengiamais Skaitmeninių paslaugų akto (angl. *Digital Services Act, DSA*) įgyvendinamaisiais norminiais dokumentais. Mokymų metu pristatyti bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis ir Interpolu klausimai, pateikta DSA akto apžvalga ir įvertintas galimo jo poveikio INHOPE narių karštųjų linijų darbui.

12.1.6. NATO CIVILINIO IR KARINIO BENDRADARBIAVIMO GRUPĖ

NATO civilinio ir karinio bendradarbiavimo grupės (angl. *NATO Civil-Military*) veikla apima Radijo ryšio departamentui svarbius klausimus, ypač tuos, kurie susiję su RRT tvirtinamos Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės rengimu arba galimybių skirti radijo dažnius (kanalus) karinėms reikmėms svarstymu, t. y. klausimus dėl būtino radijo spektro resursų poreikio nustatymo ir perspektyvinių radijo dažnių juostų paskirstymo planų karinėms reikmėms tenkinti Lietuvos Respublikoje, kartu siekiant laiku įvertinti reikalingus ir (arba) potencialiai galimus radijo dažnių juostų paskirčių pakeitimus nacionalinės teisės lygmeniu, taip pat siekiant sudaryti pakankamas kompetentingo veiksmingų alternatyvų identifikavimo prielaidas karinių struktūrų radijo spektro išteklių poreikiams tenkinti.

Tikslas – sudaryti patikimus pagrindus, kurie padėtų užtikrinti deramą elektromagnetinį suderinamumą tarp įvairių radijo ryšių sistemų, naudojamų karinėms ir civilinėms reikmėms tenkinti.

12.2. ES BENDRADARBIAVIMAS

12.2.1. RYŠIŲ KOMITETAS (CoCom)

2021 M. RYŠIŲ KOMITETO DIDŽIAUSIAS DĖMESYS BUVO SKIRIAMAS EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMUI Į NACIONALINĘ TEISĘ IR ĮGYVENDINIMUI

Komitete buvo svarstomi ES aktualūs elektroninių ryšių reguliavimo klausimai, rengiami ir (ar) derinami teisės aktų ir kitų dokumentų projektai, renkama iš valstybių narių atitinkama informacija aktualiais elektroninių ryšių reguliavimo klausimais. Ryšių komitetas daug dėmesio skyrė Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimui ir įgyvendinimui ES narėse, taip pat buvo aptartas ES mastu suderinto 116 serijos numerio skyrimo pagalbos linijai, skirtai moterims, nukentėjusioms nuo smurto lyties pagrindu, klausimas. Europos Komisijos atstovai pristatė padarytą pažangą tvirtinant Komisijos deleguotąjį aktą, kuriuo nustatomi bendri didžiausi balso skambučių užbaigimo tarifai ES, ir peržiūrint Jungtumo įrankių rinkinio rekomendaciją ir Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvą.

2021 m. Ryšių komiteete buvo pritarta Komisijos įgyvendinimo reglamentui, kuriuo nustatomas Sąjungoje taikomų didžiausių leidžiamų skambučio užbaigimo mobiliojo ryšio tinkluose mokesčių svertinis vidurkis ir panaikinimas įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/2082.

12.2.2. RADIO SPEKTRO KOMITETAS (RSCOM) IR RADIO SPEKTRO POLITIKOS GRUPĖ (RSPG)

2021 M. RRT ATSTOVAS KETVIRTUS METUS ĖJO RADIO SPEKTRO POLITIKOS GRUPĖS POGRUPIO, SPRENDŽIANČIO ŽALINGŲJŲ TRUKDŽIŲ IR TARPTAUTINIO KOORDINAVIMO PROBLEMAS, KOPIRMININKO PAREIGAS.

RRT atstovai dalyvavo Radijo spektro komiteto (toliau – RSCOM) ir Radijo spektro politikos grupės (toliau – RSPG)³⁰ veikloje, kartu su Prancūzijos atstovu vadovavo vienam iš RSPG pogrupio „Good office“ darbui.

2021 m. plenariniame posėdyje buvo patvirtintas pogrupio „Good office“ parengtas RSPG nuomonės projektas dėl Italijos ir Kroatijos ginčo pagal EECC 28 straipsnį, kuriame nustatytos labai detalios priemonės, kurių turi imtis Italija, siekdama įvykdyti Komisijos sprendimą dėl 700 MHz juostos atlaisvinimo, kad nesudarytų trukdžių Kroatijos judriojo radijo ryšio 700 MHz plėtrai ir televizijos darbui. Tame pačiame posėdyje buvo patvirtintos RSPG nuomonės dėl pasidalinamojo spektro, klimato kaitos poveikio, radijo spektro politikos programos, patvirtinta pradinė nuomonė dėl Pasaulinėje radijo konferencijoje WRC-23 svarstomų klausimų.

RSCOM parengė 2021 m. birželio 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/1067 dėl suderinto 5945–6425 MHz dažnių juostos radijo spektro naudojimo belaidės prieigos sistemoms, įskaitant vietinius radijo ryšio tinklus (belaidės prieigos sistemoms, įskaitant RLAN) diegti ir 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2021/1730 dėl suderinto suporuotų 874,4–880,0 MHz ir 919,4–925,0 MHz dažnių juostų ir nesuporuotos 1900–1910 MHz dažnių juostos naudojimo geležinkelių mobiliam radijo ryšiui.

12.2.3. ES TARYBOS DARBO GRUPĖSE SVARSTYTI DOKUMENTAI

2021 M. ES SUTARTA DĖL NAUJOS REDAKCIJOS EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO DĖL TARPTINKLINIO RYŠIO PER VIEŠUOSIUS JUDRIOJO RYŠIO TINKLUS ES, KURIS UŽTIKRINS GERESNES TARPTINKLINIO RYŠIO SĄLYGAS VARTOTOJAMS, MAŽESNES DIDMENINES KAINAS.

2021 m. RRT atstovas dalyvavo ES Tarybos Techninio derinimo darbo grupės radijo įrenginių pogrupio posėdžiuose, kuriuose nagrinėtas Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios direktyvą 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo. Pasiūlymu siekiama suvienodinti į ES rinką teikiamų išmaniųjų telefonų, nešiojamų kamerų, belaidžių ausinių ir kt. nešiojamų įrenginių įkroviklių sąsajas ir sudaryti galimybes šių įrenginių naudotojams panaudoti vieną ir vienodą įkroviklį visiems aukščiau nurodytiems įrenginiams.

³⁰ Šiuose komitetuose ir darbo grupėse svarstomi strateginiai radijo ryšio plėtros klausimai, radijo ryšio suderinimo klausimai ES mastu, ginčai tarp šalių dėl žalingos interferencijos, dėl stočių koordinavimo, rengiami dokumentų projektai ir išvados aktualiais radijo dažnių valdymo ir naudojimo klausimais.

Laidiniams įkrovikliams yra siūlomas USB-C sąsajos specifikacijos standartas. Numatyta, kad naudotojams būtų sudaryta galimybė įsigyti atitinkamą radijo ryšio įrenginį be įkroviklio.

RRT parengė poziciją, teikė pasiūlymus ES Tarybos Techninio derinimo darbo grupės (Radijo įrenginių pogrupio) posėdžiuose. ES Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai 2022 m. sausio mėn. suteiktas mandatas derėtis su Europos Parlamentu dėl parengto kompromisinio direktyvos pasiūlymo teksto.

ES Tarybos Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupėje 2021 m. buvo svarstomas Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus ES naujos redakcijos. 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus ES, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/920, galiojimas baigiasi 2022 m. birželio 30 d., todėl siekdama pratęsti Reglamento (ES) Nr. 531/2012 galiojimą, pagerinti tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugų sąlygas, mažinti didmenines kainas, Europos Komisija 2021 m. vasario 25 d. paskelbė Reglamento (ES) Nr. 531/2012 pakeitimo projektą, kuris buvo svarstomas ES. RRT parengė poziciją, teikė informaciją ir pasiūlymus Lietuvos telekomunikacijų ir pašto atašė, atstovavusiems Lietuvai ES Tarybos Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupėje. Derybos dėl šio reglamento buvo sėkmingos, 2021 m. pavyko pasiekti susitarimą tarp ES Tarybos ir Europos Parlamento.

RRT įvertino ir suderino 49 pozicijas, kurias Lietuvos Respublikos institucijos parengė ES svarstomais klausimais, susijusiais su pasiūlymais dėl šių dokumentų: Skaitmeninių paslaugų akto; Skaitmeninių rinkų akto; Dirbtinio intelekto akto; privatumo ir el. ryšių reglamento; sprendimo, kuriuo nustatoma 2030 m. politikos programa „Kelias į skaitmeninį dešimtmetį“; reglamento, kuriuo įsteigiamos bendrosios įmonės pagal programą „Europos horizontas“; reglamento, kuriuo įsteigiama Europos didelio našumo kompiuterijos bendroji įmonė.

RRT nagrinėjo ir teikė nuomonę atsakingoms Lietuvos Respublikos institucijoms dėl šių ES Tarybos darbo grupėse 2021 m. svarstytų Europos Komisijos pasiūlymų, susijusių su el. parašo plėtros galimybėmis ir el. ryšių ir informacinių sistemų saugumu:

- Dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl Europos skaitmeninės tapatybės sistemos nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014;
- Dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148.

12.2.4. EUROPOS PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ FORUMAS (FESA) IR EIDAS REGLAMENTO 19 STRAIPSNIO DARBO GRUPĖ

RRT ATSTOVAS PAKARTOTINAI IŠRINKTAS DVEJŲ METŲ KADENCIJAI EITI FESA VALDYBOS NARIO (SEKRETORIAUS) PAREIGAS

RRT aktyviai dalyvauja tarptautinių organizacijų Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumo³¹ (FESA), Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (ENISA) veikloje, bendradarbiauja su kitų šalių patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigomis ir Europos Komisija. RRT parengė pasiūlymus, kurie pateikti FESA, taip pat ENISA 19 straipsnio ekspertų grupei dėl NIS2 direktyvos pakeitimų, susijusių su eIDAS reglamentu, ir dėl galimų eIDAS reglamento patobulinimų, susijusių su patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų saugumo reikalavimais.

RRT 2021 m. dalyvavo periodiškai ENISA organizuojamuose eIDAS reglamento 19 straipsnio darbo grupės nuotoliniuose susitikimuose, kuriuose pristatė saugumo incidentus, įvykusius Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkoje, pateikė informaciją dėl NIS2 direktyvos atnaujinimo ir tam tikrų atnaujinimų įtakos patikimumo užtikrinimo paslaugoms, pristatė pasiūlymus dėl ENISA 2022 m. vykdomų projektų, susijusių su eIDAS reglamento 19 straipsnyje nustatytais pakeitimais.

³¹ FESA tikslas – skatinti bendradarbiavimą tarp patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų, suderinti jų veiklą ir rengti bendras pozicijas. Vykdydama savo veiklą, FESA bendradarbiauja su Europos Komisija, Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūra (ENISA), standartizacijos organizacijomis (ETSI ir CEN) ir teikia joms savo pasiūlymus, kaip užtikrinti sklandų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, įgyvendinimą.

12.3. REGULIUOTOJŲ TINKLAI

12.3.1. EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ INSTITUCIJA (BEREC)

2021 M. DIDŽIAUSIAS DĖMESYS BUVO SKIRIAMAS TINKLŲ JUNGLUMO, 5G RYŠIO IR ATEITIES INTERNETO EKOSISTEMOS PERSPEKTYVOMS.

ES SIEKIANT SUKURTI SKAITMENINIŲ PLATFORMŲ REGULIAVIMO SISTEMĄ, BEREC PRISIDĖJO PRIE TEISĖKŪROS PROCESŲ.

2021 M. EUROPOS TEISINGUMO TEISMUI PRIĖMUS SPRENDIMUS DĖL NULINIO TARIFO, BEREC ATLIKO JŲ TEISINĮ ĮVERTINIMĄ

2021 m. Europos elektroninių ryšių reguliuotojų grupė BEREC daugiausia dėmesio skyrė stebėsenai, kokią įtaką el. ryšių rinkoms ir jų reguliavimui daro Europos el. ryšių kodeksas. 2020 m. didžiąją BEREC darbo dalį sudarė Kodekse numatytų gairių rengimas, o 2021 m. didžiausias dėmesys buvo skiriamas tinklų junglumo, 5G ryšio ir ateities interneto ekosistemos perspektyvoms aptarti.

2021 m. besitęsianti COVID-19 krizė priminė, kad junglumas (angl. „connectivity“) – esminis socialinis ir ekonominis variklis. Todėl didelio pajėgumo ir 5G tinklų vystymas buvo prioritetiniai 2021 m. BEREC darbotvarkės klausimai. BEREC parengė plačiajuosčio ryšio padengimo lyginamųjų rodiklių ataskaitą, pradėjo rengti mobiliojo ir fiksuoto ryšio tranzito srautų (angl. *backhaul*) reguliavimo ataskaitą, dalijosi žiniomis ir patirtimi seminaruose 5G pagrindu kuriamų naujų verslo modelių ir vertės grandinių, elektromagnetinių laukų spinduliuotės ir 5G paslaugų bei žemėlapių temomis.

Ypatingas BEREC dėmesys buvo skirtas ir interneto ekosistemai. ES siekiant Skaitmeninių paslaugų aktu (angl. „*Digital Services Act*“, DSA) ir Skaitmeninių rinkų aktu (angl. „*Digital Market Act*“, DMA) sukurti skaitmeninių platformų reguliavimo sistemą, BEREC prisidėjo prie teisėkūros procesų. BEREC ekspertai parengė ataskaitą, kurioje detaliau apibrėžė DMA taikymo sritis, sąvokas ir įpareigojimus. Skaitmeninių platformų reguliavimo klausimams nagrinėti buvo skirti du BEREC seminarai. Be to, 2021 m. BEREC nustatė ir minimalų visos ES mastu taikomą OTT paslaugų rodiklių sąrašą. Reguliuotojams šis sąrašas supaprastins duomenų rinkimą iš rinkos dalyvių, o verslui palengvins duomenų teikimą. Suderintas duomenų kaupimas leis atlikti ir patikimus rodiklių palyginimus tarptautiniu lygiu.

2021 m. BEREC pradėjo nagrinėti dar vieną neatidėliotiną klausimą dėl atviro interneto. 2021 m. rugsėjo 2 d. Europos Teisingumo Teismas (ETT) paskelbė tris sprendimus dėl ES teisės dėl prieigos prie atviro interneto taisyklių pažeidimų. Jie susiję su nulinio tarifo arba neriboto interneto programų paslaugomis, kuomet interneto prieigos paslaugų tiekėjai, dažniausiai mobiliojo ryšio operatoriai neįskaičiuoja tam tikroms programoms ar srauto rūšims (pvz., vaizdo įrašams, muzikai ar kitam srautui) sunaudotų duomenų kiekio į apmokestinamų duomenų kiekį. Šiuose sprendimuose Teisingumo Teismas pažymi, kad nulinio tarifo paslauga dėl komercinių priežasčių išskiria interneto srautą, o tokia komercinė praktika neatitinka Reglamento (ES) 2015/2120 reikalavimų, pagal kuriuos nustatoma pareiga užtikrinti vienodą elgesį be diskriminacijos ar iškreipimų. BEREC atlieka teisinį ETT sprendimų įvertinimą ir 2022 m. pristatys atnaujintas BEREC gaires, kurios padės reguliuotojams ir interneto prieigos teikėjams įgyvendinti minėtus sprendimus savo šalyse. Bet kokiu atveju el. ryšių rinkos dalyvių ir vartotojų laukia pokyčiai, nes dauguma nulinio tarifo paslaugų po ETT sprendimų nebegali būti siūlomi rinkoje.

12.3.2. EUROPOS PAŠTO REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (ERGP)

RRT ATSTOVĖ PIRMININKAVO ERGP PRIEIGOS DARBO GRUPEI

2021 m. ERGP darbo programa buvo organizuota remiantis trimis strateginiais ramsčiais pagal ERGP 2020–2022 m. vidutinės trukmės strategiją: pašto sektoriaus reguliavimo peržiūra, konkurencingos bendrosios ES pašto rinkos skatinimu, galutinių paslaugų gavėjų įgalinimu ir į vartotoją orientuotos universaliosios paslaugos užtikrinimu.

2021 m. RRT atstovė kartu su Belgijos telekomunikacijų ir pašto reguliavimo institucijos (BIPT) atstovu pirmininkavo ERGP Prieigos darbo grupei. Ši darbo grupė pagal patvirtintą ERGP 2021 m. darbo programą parengė Ataskaitą apie harmonizuotas priemones, susijusias su standartizuotu tarptautinių pašto siuntų pristatymu (angl. *ERGP Report on the harmonised measures related to standardised cross border parcel delivery*), kurioje analizuojami skirtingi pašto paslaugų standartai ir specifikacijos, standartų suderinamumas, standartizuotų procesų naudojimas elektroninėje prekyboje, standartizacijos poveikis, būsimas tarpvalstybinių siuntų pristatymo paslaugų suderinimas bendrojoje skaitmeninėje rinkoje.

RRT atstovė Vartotojų ir rinkos rodiklių darbo grupėje dalyvavo rengiant šiuos ERGP dokumentus: Ataskaitą apie pašto vartotojų sutartinių santykių situaciją (angl. *ERGP Report on the contractual situation of consumers of postal services*) (parengė ataskaitos poskyrius, kuriuose aptariami vartotojų apsaugos aspektai ir suderinimas Europos lygmeniu) bei Ataskaitą apie pagrindinius pašto rinkos rodiklius ir COVID-19 poveikį (angl. *ERGP report on core indicators and Covid-19 impact*) (parengė atskaitos skyrių apie pašto tinklą ir užimtumą pašto sektoriuje).

2021 m. lapkričio 26 d. ERGP plenariniame posėdyje, vykusiame hibridiniu (fizinio ir nuotoliniu) formatu, kuriame dalyvavo RRT atstovai, buvo patvirtinta 2022 m. ERGP darbo programa, kurioje nustatyti tų metų ERGP uždaviniai, atitinkantys 2020–2022 m. ERGP vidutinės trukmės strategijos ramsčius. 2022 m. šalia nuolat ERGP nagrinėjamų paslaugų kokybės, vartotojų apsaugos, pagrindinių pašto rodiklių klausimų, ERGP planuoja savo veiklą orientuoti į Pašto paslaugų direktyvos įgyvendinimo vertinimą, internetinių platformų ir naujų verslo modelių poveikio konkurencijai pašto sektoriuje, prieigos prie pašto tinklų klestinčios elektroninės prekybos sąlygomis analizę, taip pat į vartotojų apsaugos, kintančių poreikių sparčiai augant elektroninei prekybai, Reglamento dėl tarpvalstybinių siuntų pristatymo paslaugų įgyvendinimo, PVM / muitų pokyčių įtakos ir aplinkos tvarumo klausimus.

Minėto ERGP plenarinio posėdžio metu buvo patvirtinta keletas viešųjų ir vidinių dokumentų: COVID-19 poveikio pašto sektoriui ataskaita, tarpvalstybinio siuntų pristatymo reglamento įgyvendinimo ataskaita, pašto vartotojų sutartinių santykių situacijos ataskaita, paslaugų kokybės, vartotojų apsaugos ir skundų nagrinėjimo ataskaita, pagrindinių pašto sektoriaus rodiklių ataskaita, internetinių platformų poveikio pašto sektoriui ataskaita, harmonizuotų priemonių, susijusių su standartizuotu tarptautinių pašto siuntų pristatymu, ataskaita.

12.3.3. NEPRIKLAUSOMŲ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ GRUPĖ (IRG-RAIL)

2021 m. RRT dalyvavo šešių IRG-Rail darbo grupių veikloje.

2021 m. tęsėsi aktyvus RRT darbas Nepriklausomų geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų grupės (angl. *Independent Regulators' Group-Rail*) (toliau – IRG-Rail) veikloje, kurioje nuomonės, ataskaitos, apžvalgos ir kiti dokumentai buvo parengti šešiose IRG-Rail ekspertų darbo grupėse. RRT atstovai, dalyvaujantys IRG-Rail veikloje, teikė statistinę informaciją ir pristatė Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliavimo aspektus.

2021 m. IRG-Rail savo iniciatyva parengė:

- 9-ąją IRG-Rail geležinkelių transporto rinkos stebėsenos ataskaitą;
- Tarybinio traukinių tvarkaraščio ir pajėgumų persikirstymo (angl. *Timetabling and Capacity Redesign*, TTR) raidos ataskaitą, kurioje iškeltos potencialios TTR procesų reguliavimo problemos;
- Infrastruktūros valdytojų atsakomybės apžvalgą dėl trečiųjų asmenų geležinkelių paslaugų įrenginių aprašų paskelbimo tinklo nuostatuose;
- COVID-19 krizės pasekmių ir jos valdymo taikant nacionalines priemones Europos geležinkelių transporto rinkoje 2020 m. apžvalgą;
- Rinkos segmentų ir juose taikomų antkainių apskaičiavimo, atsižvelgiant į Direktyvą 2012/34/ES, apžvalgą;
- Krovinių terminalų apmokestinimo principų apžvalgos atnaujinimą;
- Integruoto bilietų pardavimo ir bilietų pardavimo priemonių Europos Sąjungoje apžvalgą;
- Taisyklių, susijusių su laikinųjų pajėgumų apribojimais, įgyvendinant Komisijos Deleguotąjį sprendimą (ES) 2017/2075, apžvalgą;
- Pagrindiniuose jūrų ir vidaus vandens uostuose esančių geležinkelio kelių klasifikavimo reglamentavimo praktikos apžvalgą;
- Ataskaitos apie išimčių, vadovaujantis Reglamento (ES) 2017/2177 2 straipsnio 2 dalies nuostatomis, taikymą, atnaujinimą;
- pranešimą „Pareiškėjų teisė prašyti prieigos“ apie reguliavimo apimtį jūrų uostuose.

12.3.4. EUROPOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIUOTOJŲ TINKLAS (ENRRB)

2021 m. RRT dalyvavo Europos geležinkelių transporto rinkos reguliuotojų tinklo (angl. *European Network of Rail Regulatory Bodies*, ENRRB) susitikime, kurio metu pristatė Lietuvos geležinkelių transporto paslaugų rinkos reguliavimo aspektus, nagrinėjamus skundus bei problematiką, susipažino su kitų ES valstybių geležinkelių transporto rinkos reguliavimo aspektais.

12.3.5. RYTŲ PARTNERYSTĖS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ TINKLAS (EAPEREG)

SUDERINTOS REGIONINIO TARPTAUTINIO TARPTINKLINIO RYŠIO IR REGIONINIO SPEKTRO SUSITARIMŲ NUOSTATOS. SUSITARIMUS KETINAMA PASIRAŠYTI 2022 M

2021 m. vyko intensyvios veiklos dviejose EaPeReg tinklo prioritetinėse srityse: pasirengimo mažinti tarptautinio tarptinklinio kainas ir bendrai koordinuoti 700 MHz ir 3,5GHz radijo dažnius, pasirašant Regioninio tarptautinio tarptinklinio ryšio ir Regioninio spektro susitarimus tarp Rytų partnerystės šalių.

2021 m. pavyko suderinti abiejų susitarimų sąlygas ir nuostatas tiek ekspertų techniniu, tiek politiniu lygmeniu. Jų derinimą koordinavo dvi atitinkamos EaPeReg tinklo darbo grupės: Tarptautinio tarptinklinio ryšio darbo grupė, vadovaujama Ukrainos reguliuotojo ir RRT, bei Spektro darbo grupė, vadovaujama Sakartvelo reguliuotojo ir RRT ekspertų.

Regioninis tarptautinio tarptinklinio ryšio susitarimo tikslas – sumažinti tarptautinio tarptinklinio ryšio kainas tarp Rytų partnerystės šalių. Kainų mažinimas vyktų palaipsniui kelis metus, kol 2026 m. pasiektų ES galiojančias tarptinklinio ryšio kainas su tam tikrais papildomai taikomais vietiniais mokesčiais. Tačiau tai ne galutinis tikslas, o žingsnis siekiant prisijungti prie ES tarptinklinio ryšio erdvės ir sumažinti tarptinklinio ryšio kainas tarp abiejų regionų. Politinis pritarimas svarstyti šią galimybę gautas ir 2021 m. pradėti parengiamieji darbai: pradėta rengti galimybių studija, kurioje bus išanalizuotos tarptinklinio ryšio kainų mažinimo teisinės galimybės ir poveikis ekonomikai, pateiktas Rytų partnerystės šalių ir ES kainų palyginimas. 2022 m. ši studija bus tęsiama toliau.

Regioninis spektro susitarimas, kurį pasirašys šešios Rytų partnerystės šalys, leis užtikrinti suderintą ir efektyvesnį mobiliojo ryšio tinklą 694–790 MHz (700 MHz) ir 3400–3800 MHz (3,5 GHz) radijo dažnių juostose atlaisvinimą ir naudojimą Rytų partnerystės šalių regione ir kartu su ES. Tai aktualu ES narėms, ypač toms, kurios turi kaimynines sienas su Rytų partnerystės šalimis – taip pat ir Lietuvai. Tikimasi, šis susitarimas paskatins sklandesnį pažangių technologijų vystymą abiejuose regionuose.

Abu susitarimus buvo planuota pasirašyti 2022 m., tačiau dėl Rusijos karinės agresijos Ukrainoje šie planai buvo atidėti. Susitarimų pasirašymas priklausys nuo geopolitinės situacijos.

2022 m. EaPeReg tinklui pirmininkauja Armėnijos viešųjų paslaugų reguliavimo komisija, o vicepirmininko pareigas vykdo Čekijos telekomunikacijų biuras.

12.4. REGIONINIS BENDRADARBIAVIMAS

12.4.1. EUROPOS PAŠTO IR TELEKOMUNIKACIJŲ ADMINISTRACIJŲ KONFERENCIJA (CEPT)

RRT ATSTOVAI AKTYVIAI DALYVAVO CEPT PASIRENGIMO 2023 M. ITU PASAULINEI RADIJO RYŠIO KONFERENCIJAI IR KITOMS SVARBIAUSIOMS ITU KONFERENCIJOMS VEIKLOJE.

2021 M. RRT ATSTOVĖ KOORDINAVO EUROPOS REGIONO PASIRENGIMĄ PASAULINEI TELEKOMUNIKACIJŲ PLĖTROS KONFERENCIJAI

2021 m. RRT atstovai dalyvavo Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (angl. *European Conference of Postal and Telecommunications*, CEPT) Elektroninių ryšių komiteto (toliau – ECC) pasirengimo 2023 m. Pasaulinei radijo ryšio konferencijai darbo grupės (angl. *Conference Preparatory Group*, CPG) veikloje. Šioje darbo grupėje rengiami Europos valstybių siūlymai visais WRC-23 darbotvarkės klausimais: dėl naujos kartos radijo ryšio sistemų diegimo sąlygų, papildomų radijo dažnių nustatymo, palydovinių radijo ryšio tinklų reguliavimo sąlygų, naujų technologijų taikymo laivybos ir skrydžių saugumui užtikrinti. Visi šie klausimai yra aktualūs Lietuvai, siekiančiai paskatinti mobiliojo plačiajuosčio ryšio plėtrą ir kartu užtikrinti, kad, radijo ryšio sistemoms numatant naujas radijo dažnių juostas, nebūtų apribojimų Lietuvoje veikiančioms radijo ryšio sistemoms, būtų užtikrintas lankstesnis mažųjų palydovų reguliavimas, taip pat veiksmingas radijo dažnių naudojimas laivybos ir skrydžių saugumo, transporto judėjimo efektyvumo ir saugumo tikslais. Daugiau dėmesio Lietuva skyrė antžeminių sistemų radijo dažnių naudojimo teisės pakeitimui pagal WRC-23 darbotvarkės 1.3 klausimą, t. y. antrinės diapazono 3,6–3,8 GHz, skirto 5G mobiliojo radijo ryšio sistemoms, naudojimo teisės keitimui į pirminę teisę. Tai yra ypač svarbu, nes Lietuva šiemet rengiasi šių dažnių aukcionui. Pagal darbotvarkės 1.1 klausimą dėl NATO orlaivių apsaugos tarptautiniuose vandenyse diapazone 4.4–4.9 GHz svarstytas ITU radijo reglamento 21.5 punkto, nustatančio 5G kartos mobiliojo radijo ryšio sistemų naudojimą milimetriniuose diapazonuose, taikymo apribojimas. Lietuva kartu su dar trimis

šalimis pateikė CPG PT B darbo grupei dokumentą, kuriame išdėstė ne kartą išsakytą poziciją, kuri pagaliau buvo išgirsta, kad negalima 60 metų senumo teisinio reguliavimo, taikyto siaurajuostėms sistemoms, dabar pritaikyti naujoms plačiajuostėms sistemoms su aktyviomis antenomis. Be to, RRT atstovai suformavo ir aktyviai gynė poziciją dėl ITU konstitucijos 48 straipsnio, nustatančio karinių sistemų naudojimą, išaiškinimo ir pateikė siūlymą įtraukti šį klausimą į Aukščiausiąją ITU įgaliotųjų konferenciją 2022 metais pagal WRC-23 darbotvarkės 9 punktą. Pagal WRC-23 darbotvarkės 1.2 punktą darbo grupėje taip pat svarstyti klausimai dėl IMT sistemoms naudojamų radijo dažnių praplėtimo 6 GHz viršutiniame diapazone (6425-7125 MHz), o pagal 9.1c punktą – dėl fiksuotojo IMT naudojimo.

ECC posėdžiuose priimami radijo ryšio sistemų harmonizavimo ir naudojimo sprendimai, iš kurių svarbiausi vėliau patvirtinami EK RSCOM ir tampa privalomi ES. 2021 m. buvo patvirtinti tokie svarbūs sprendimai, kaip 6 GHz apatinės dalies radijo dažnių juostos (5925–6425 MHz) harmonizavimas WiFi sistemoms, judančių palydovinių sistemų radijo dažnių harmonizavimas ir radijo dažnių naudojimas 27,5–30,0 GHz ir 17,3–20,2 GHz, taip pat 10,7–12,75 GHz ir 14,0–14,5 GHz juostose. Praplėstas mažojo veikimo nuotolio įrenginių (SRD) naudojimo radijo ryšio orlaiviuose ir laivuose sąrašas įrenginiais, veikiančiais naujose radijo dažnių juostose, priimti sprendimai, kurie padės pritaikyti jau naudojamą radijo dažnių juostas 5G mobiliojo judriojo ryšio sistemoms ir daug kitų susijusių sprendimų. Lietuva kartu su dar keturiomis šalimis pateikė ECC svarstyti dokumentą, prašydamos pradėti nagrinėti naują radijo dažnių juostos 6425–7125 MHz skyrimo WiFi sistemoms klausimą. Pasiūlymui buvo pritarta. Numatoma, kad suderinamumo studijos turi būti baigtos iki 2024 m.

ITU Radijo ryšio reguliavimo valdyba (RRB) 2021 m. kovo 26 d. išnagrinėjo Lietuvos administracijos skundą (dokumento numeris RRB21-1/22-E) dėl neteisingo ITU radijo ryšio biuro 48 ITU Konstitucijos straipsnio interpretavimo, dėl kurio buvo atmesti Lietuvos radijo stočių, veikiančių 3,4–3,6 GHz radijo dažnių juostoje, įrašai ITU duomenų bazėje ir nustatė, kad tik ITU aukščiausią kompetenciją turinti Aukščiausioji įgaliotųjų konferencija (PP) gali duoti išaiškinimą dėl šio ITU Konstitucijos straipsnio. Todėl RRT siekia per CEPT CPG ir Com-ITU grupes įtraukti šį klausimą į PP-22 darbotvarkę. Šiuo metu tiek CEPT CPG plenariniame posėdyje, tiek ir Com-ITU posėdžiuose tam pritarta.

ECC Radijo dažnių valdymo darbo grupėje WGFm svarstyti su radijo dažnių valdymu susiję klausimai: plačiajuosčio mobiliojo radijo ryšio bei kitų sistemų vystymo tendencijos, kelių transporto ITS sistemų ITS-G5 ir LTE-V2X suderinamumas 5855–5925 MHz radijo dažnių juostoje, WAS/RLAN sistemų naudojimas 5150–5725 MHz ir 5725–5850 MHz radijo dažnių juostose, mažojo nuotolio radijo ryšio įrenginių ir belaidžių energijos perdavimo radijo bangomis technologijų (WPT) naudojimo galimybės, elektromagnetinio suderinamumo galimybės tarp antžeminių ir palydovinio ryšio sistemų 2483,5–2500 MHz radijo dažnių juostoje, jūrinio ryšio sistemų VHF juostoje skaitmenizavimas 6,25 kHz pločio radijo dažnių kanaluose vietoje šiuo metu naudojamų analoginių sistemų (kanalų plotis 25 kHz), geležinkelių ryšių sistemų, veikiančių 900 MHz dažnių juostoje tarptautinis koordinavimas atnaujinant rekomendaciją ECC/REC/(08)02. Patvirtinta naujos redakcijos ECC rekomendacija ECC/REC 05(08) dėl GSM900/1800/GSM-R sistemų tarptautinio koordinavimo, ECC rekomendacija ECC/REC (08)02 dėl mobiliųjų ir fiksuotųjų (MFCN) ryšio tinklų, veikiančių 900 MHz ir 1800 MHz radijo dažnių juostose, tarptautinio koordinavimo ir CEPT raportas Nr. 331 dėl efektyvaus radijo spektro naudojimo tarp TDD-MFCN sistemų 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje pasienio teritorijose. Taip pat patvirtinta atnaujinta rekomendacija ERC/REC (74)01 dėl nepageidaujamų emisijų vertinimo metodikos, rekomendacijoje ERC/REC 70-03 patikslintas mažojo nuotolio įrenginių naudojimas žemesnėje nei 9 kHz radijo dažnių juostoje ir pateikta informacija dėl įgyvendinimo sprendimų įvairovės CEPT šalyse.

Dalyvauta ECC/CEPT WG SE40 grupės susitikimuose, kuriuose buvo vertinamas nekoordinuotų žemės stočių poveikis RRL stotims 28 GHz radijo dažnių juostoje. Siekiant apsaugoti šioje radijo dažnių juostoje Lietuvoje veikiančias RRL stotis, grupės susitikimų metu buvo pristatytas Lietuvoje veikiančių RRL stočių pasiskirstymas bei teiktos pastabos ir pasiūlymai rengiamos ataskaitos projektui. Parengtoje ECC ataskaitoje Nr. 335 „Aptikimo mechanizmai nekoordinuotoms FSS žemės stotims siekiant apsaugoti fiksuotosios tarnybos stotis, veikiančias 28 GHz radijo dažnių juostoje“ buvo atsižvelgta į Lietuvos pateiktas pastabas.

RRT atstovas toliau pirmininkavo CEPT ECC PT1 pogrupiui, nagrinėjančiam įvairius techninius mobiliojo radijo ryšio ir kitų sistemų suderinamumo klausimus CEPT šalyse, bei ITU-R WP5D darbo grupei dėl globalaus suderinamumo tarp mobiliojo radijo ryšio ir palydovinio mobiliojo ryšio sistemų ties 1518 MHz dažnio riba (pagal Rezoliuciją 223 (rev. WRC-19)). ECC PT1 ir ITU-R WP5D grupės yra pagrindinės CEPT ir ITU-R darbo grupės, kurios nagrinėja IMT mobiliojo radijo ryšio sistemų techninius aspektus, rengia radijo ryšio sistemų suderinamumo ataskaitas, rekomendacijas ir radijo dažnių planus. ECC PT1 taip pat rengia išvadas pagal Europos Komisijos pavedimus ir jai teikia atsakymus. 2021 metais grupėje patvirtinta ECC rekomendacija (21)02 dėl mažų celių naudojimo sąlygų 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje ir ECC ataskaita Nr. 331, nagrinėjanti efektyvų spektro panaudojimą mobilijam radijo ryšiui, veikiančiam TDD režimu 3400–3800 MHz radijo dažnių juostoje. Europos Komisijai pateiktos dvi CEPT ataskaitos: Ataskaita Nr. 80 dėl harmonizuotų techninių sąlygų 900 MHz ir 1800 MHz dažnių juostoms nustatymo, remiantis technologinio neutralumo principu, ir Ataskaita Nr. 81 dėl 5G sistemų naudojimo orlaiviuose 1800 MHz radijo dažnių juostoje.

RRT atstovai toliau dalyvavo CEPT ITU politikos komiteto (Com-ITU) ir jo projektinių grupių (PT FIMO, PT ITU-T, PT Policy, PT WTDC-21) darbe. Per 2021 m. Lietuva prisijungė prie 14 Europos bendrųjų arba daugiašalių pasiūlymų, skirtų ITU Pasaulinei standartizacijos asamblėjai (WTS-20). RRT atstovė tęsė pirmininkavimą CEPT projektinei grupei PT WTDC-21 ir pasirengimo WTDC konferencijai koordinavimą. 2021 m. pirmininkauta septyniems PT WTDC-21 posėdžiams, atnaujintas pasirengimo planas (angl. *Milestone Plan*), koordinuoti svarstymai dėl bendrųjų Europos pasiūlymų WTDC-21. Per metus suderinti ir patvirtinti 8 bendrieji pasiūlymai, rengti kiti susitikimų dokumentai, užtikrinti nuolatiniai kontaktai su kitų regionų pasirengimo konferencijai atsakingais atstovais, siekiant koordinuoti pozicijas ir keistis reikalinga informacija.

RRT dalyvavo pasauliniu ir regioniniu mastu nagrinėjant naujų palydovinio ryšio sistemų veikimo sąlygas. Teiktos pastabos dėl rengiamų Europos pasiūlymų palydoviniais klausimais 2023 metais vyksiančiai Pasaulinei radijo ryšio konferencijai. Buvo derinamos CEPT pozicijos dėl judančių žemės stočių naudojimo geostacionariose ir negeostacionariose palydovinės sistemos Ku ir Ka juostose, nagrinėjami palydovinių ryšio linijų panaudojimo, papildomų išteklių skyrimo palydovinio IoT duomenų surinkimo sistemoms bei kitų kosminių sistemų koordinavimo ir notifikavimo klausimais. RRT kartu su Europos šalių administracijomis palydovinio ryšio grupėje FM44 nagrinėjo palydovinių sistemų panaudojimo Q ir V juostose, jūrų ir oro judančių žemės stočių Ka juostoje reglamentavimo klausimus.

12.4.2. ŠIAURĖS IR BALTIJOS ŠALIŲ EL. RYŠIŲ REGULIUOTOJŲ TINKLAS

Šiaurės ir Baltijos šalių el. ryšių reguliuotojų tinklas (toliau – NB tinklas), oficialiai įkurtas 2018 m., vienija aštuonias el. ryšių reguliavimo institucijas (Danijos, Estijos, Islandijos, Lietuvos, Latvijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos). 2021 m. bendradarbiavimas vyko vadovų ir ekspertų lygiu trijose darbo grupėse.

RRT SU NB TINKLO NARIAIS PASIDALINO GERAJA PRAKTIKA – PRISTATĖ ĮDIEGTĄ PERIODINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMO INFORMACINĘ SISTEMĄ (PATIS).

RRT ATSTOVAS PARENGĖ Palyginamąją elektroninių ryšių rinkos raidos analizę pagal statistinius duomenis už 2015–2020 metų laikotarpį.

NB TINKLO NARIAI DALIJOSI PATIRTIMI APIE EUROPOS ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ KODEKSO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ EIGĄ IR IŠŠŪKIUS

2021 m. vadovai nuotoliniu būdu apsikeitė nacionalinėmis pozicijomis dėl Europos Komisijos paskelbto Skaitmeninių rinkų akto ir Skaitmeninių paslaugų akto keliamų iššūkių.

Statistikos darbo grupės, kurioje RRT atstovas yra atsakingas už kiekvienos šalies pateikiamų statistikos duomenų apibendrinimą ir gautų rezultatų pristatymą, veikla tradiciškai buvo skirta praėjusių metų statistikos duomenų analizės, harmonizavimo klausimams. RRT atstovas parengė palyginamąją elektroninių ryšių rinkos raidos analizę pagal statistinius duomenis už 2015–2020 metų laikotarpį, pristatė 2020 m. pabaigoje RRT įdiegtą Periodinių ataskaitų teikimo informacinę sistemą (PATIS), supažindino su jos funkcionalumu, privalomumais ir ateityje planuojamu sistemos galimybių išplėtimu.

Reguliuotojams aktualios temos buvo keliamos ir Vartotojų teisių darbo grupėje. Joje ekspertai svarstė Europos elektroninių ryšių kodekso perkėlimo klausimus, dalijosi informacija apie perkėlimo eigą, kadangi dauguma šalių, kaip ir Lietuva, vėlavo perkelti šį Kodeksą į nacionalinę teisę. Daug dėmesio skirta universaliųjų paslaugų reglamentavimo ypatumams, pakankamos interneto prieigos paslaugų parametrų, dalintasi patirtimi, kokią greitaveiką šiai paslaugai ketinama numatyti, aptarti paslaugų pasiekiamumo (angl. *availability*) ir įperkamumo (angl. *affordability*) aspektai. Taip pat nagrinėtas reguliuotojų įsitraukimas į paslaugų prieinamumo (angl. *accessibility*) klausimus. 2021 m. Vartotojų apsaugos grupė vadovavo RRT atstovė. 2022 m. Vilniuje planuojamas fizinis šios darbo grupės susitikimas.

12.4.3. BALTIJOS ŠALIŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PAŠTO PASLAUGŲ REGULIUOTOJŲ SUSITIKIMAS (BALTREG)

2021 m. rugsėjo mėn. RRT atstovai lankėsi 17-tame Baltijos šalių elektroninių ryšių ir pašto paslaugų reguliuotojų susitikime (toliau – BaltReg), kurį šiais metais organizavo Estijos reguliuotojas.

Susitikimo metu Estijos el. ryšių reguliavimo institucijos (TTJA), Estijos konkurencijos tarybos, kuruojančios pašto paslaugų reguliavimo klausimus, Latvijos el. ryšių ir pašto reguliavimo institucijos (SPRK) bei Latvijos elektroninių ryšių biuro (VASES) ir RRT atstovai apsikeitė informacija apie pagrindinius institucijų administracinius ir veiklos pokyčius, pandemijos įtaką, institucijų dalyvavimą projektuose ir tarptautinėje veikloje. Trijose teminėse sesijose pristatyti esminiai el. ryšių ir pašto rinkų pokyčiai, diskutuota visoms šalims problemineis klausimais dėl 5G tinklų diegimo, radijo dažnių koordinavimo. Lietuvos ekspertai dalijosi savo patirtimi vykdamas eSIM projektą, 5G paslaugų kokybės matavimų, elektroninių reguliavimo įrankių kūrimo bei pritaikymo, kitais klausimais. Kitąmet BaltReg turėtų vykti Lietuvoje.

12.5. LINESIS INFORMACINĖ SISTEMA

RRT PARENGĖ 7 LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJAS IR SUDERINO 40 POZICIJŲ ES SVARSTOMAIŠ KLAUSIMAIŠ.

2021 m. RRT išnagrinėjo ES teisės aktus, užregistruotus Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (toliau – *LINESIS*) ir parengė 7 Lietuvos Respublikos pozicijas dėl šių ES svarstyty dokumentų projektų:

- Dėl Pasiūlymo dėl naujos redakcijos Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje;
- Dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios direktyvą 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo;
- Dėl Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021 10 29, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/53/ES nuostatos dėl esminių reikalavimų, nurodytų tos direktyvos 3 straipsnio 3 dalies d, e ir f punktuose, taikymo;
- Dėl Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020 12 18, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 papildoma nustatomu bendru didžiausiu Sąjungos masto judriojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu ir bendru didžiausiu Sąjungos masto fiksuotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu.

RRT įvertino ir suderino *LINESIS* sistemoje užregistruotas 40 pozicijų, kurias parengė Lietuvos Respublikos institucijos ES svarstomais klausimais.

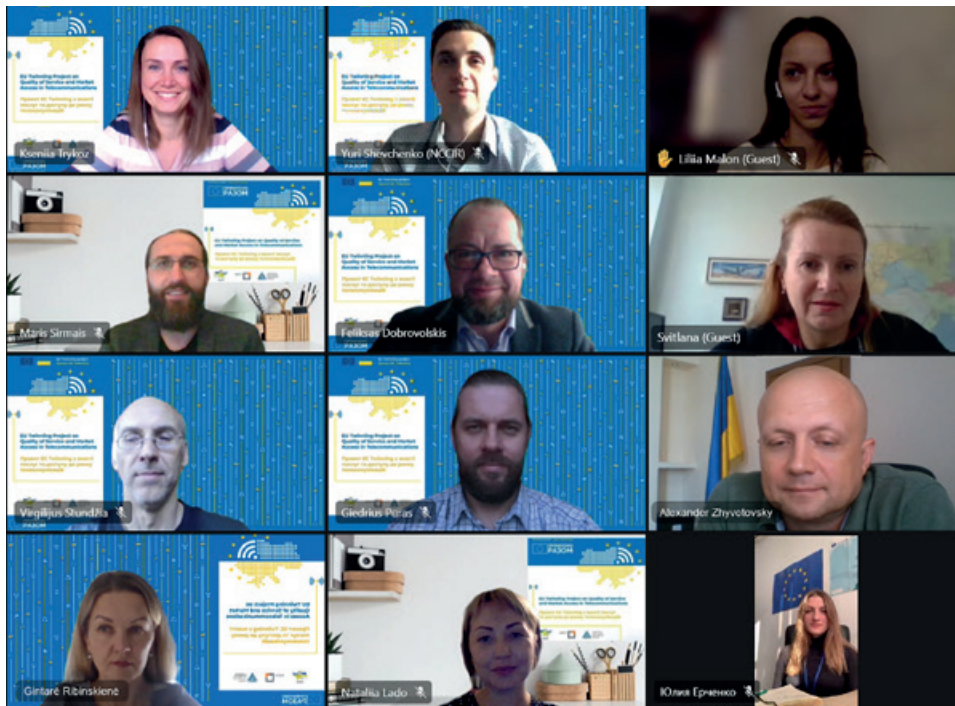
12.6. TARPTAUTINIAI PROJEKTAI

12.6.1. DVYNIŲ PROJEKTAS UKRAINOJE (2019–2021)

DVYNIŲ PROJEKTO UKRAINOJE REZULTATAI							
PROJEKTO VERTĖ		PROJEKTO TRUKMĖ		PROJEKTO NUMERIS			
1,3 mln. eurų		2019 09 08 - 2021 11 07		UA 18 ENI TE 01 19			
MOKOMIEJI VIZITAI	2	MOKOMŲJŲ VIZITŲ DALYVIAI	21	PARENGTI DOKUMENTAI	21	ORGANIZUOTI MOKYMAI	13
							
DARBO DIENOS	819	STANDARTINIO DARBO DIENOS	183	NUOTOLINIO DARBO DIENOS	636	VISI EKSPERTAI	39
							
LIETUVOS EKSPERTAI	21	LATVIJOS EKSPERTAI	14	LENKIJOS EKSPERTAI	1	VOKIETIJOS EKSPERTAI	3
							

33 pav. Dvynių projekto veikla skaičiais

Baigtas vykdyti ES Dvynių projektas Ukrainoje „Nacionalinės ryšių reguliavimo ir informatizavimo komisijos reguliavimo gebėjimų stiprinimas rinkos prieigos ir paslaugų kokybės priežiūros srityse“.

34 pav. Dvynių projekto komanda: Ukrainos, Lietuvos, Latvijos atstovai

Įgyvendinimo etapas vyko 26 mėnesius (nuo 2019-09-08 iki 2021-11-07, pratęsus 5 mėn.). Projekte dalyvavo 39 ekspertai. Praleista 819 darbo dienų misijose (183 fizinio dalyvavimo dienos, 636 nuotolinės). Parengtas 21 dokumentas, organizuota 13 mokymų, du mokomieji vizitai: po vieną Lietuvoje ir Latvijoje (33 ir 34 pav.).

2021 m. spalio 29 d. Kijeve įvyko hibridinė projekto uždarymo baigiamoji konferencija. Dalyvavo 30 dalyvių, tarp jų Lietuvos ambasadorius Ukrainoje Valdemaras Serapinas ir Latvijos ambasadorius Ilgvars Kļava. Projekto rezultatus pristatė nuolatinis atstovas Giedrius Pūras ir pirmojo komponento lyderis Virgilijus Stundžia. Parengtas ir su partneriais ir ES atstovybe Ukrainoje suderintas reprezentatyvus elektroninis projekto veiklas pristantis lankstinukas, kuriame pateikti svarbiausi rezultatai, veiklos statistika.

Centrinės projektų valdymo agentūros užsakymu atliktas Dvynių projekto išlaidų auditas. Audito ataskaitos išvados teigiamos – finansiniai dokumentai ir visi projekto veiklos dokumentai RRT buvo parengti nepriekaištingai.

Parengta Projekto galutinė ataskaita, kuri 2022 m. pradžioje pateikta ES delegacijai Ukrainoje.

RRT ES Dvynių projektą vykde kaip vyresnioji partnerė kartu su Latvijos viešųjų tinklų reguliavimo komisija (angl. *Latvian Public Utilities Commission*).

12.6.2. PROJEKTAS „SAUGESNIS INTERNETAS“

2021 m. RRT kartu su partneriais toliau vykde „Saugesnio interneto“ projektą, kuriame RRT yra atsakinga už interneto karštosios linijos veiklą.

300 – TIEK VAIKŲ DALYVAVO VASAROS STOVYKLOSE, KURIOSE GAVO ĮGŪDŽIŲ APIE TAI, KAIP SAUGIAU NAUDOTIS IŠMANIAISIAIS ĮRENGINIAIS, KAIP ELGTIS IR BENDRAUTI INTERNETE

Kartu su partneriais RRT toliau vykde projektą „Saugesnis internetas“. RRT buvo vienas iš pagrindinių 2021 m įvykusių Saugesnio interneto dienų SID organizatorių. 2021 m. vyko tiesioginė renginio „Kuriame saugų internetą kartu“ transliacija nacionalinio Lietuvos transliuotojo LRT portale. Renginyje dalyvavo garsūs Lietuvos pramogų pasaulio žmonės, aktyvistai, socialiniai veikėjai, kurie dalinasi savo mintimis ir įžvalgomis apie bendravimo kultūrą internete, kritinį mąstymą ir grėsmes internete.

Vasarą RRT kartu su asociacija „Langas į ateitį“ vaikų vasaros stovyklose organizavo renginių ciklą „Saugus internete ir vasarą!“. RRT komanda aplankė 5 stovyklas, kuriose beveik 300 vaikų žaidybine forma suteikė žinių ir įgūdžių apie tai, kaip saugiau naudotis išmaniaisiais įrenginiais, internetu, kaip elgtis ir bendrauti internete, kam pranešti, susidūrus su pavojais internete.

Organizuotas nuotolinis forumas tėvams „Ar tikrai žinote, ką jūsų vaikai veikia internete?“, kuriame RRT atstovas pristatė interneto karštosios linijos veiklas, pateikė patarimus, kaip reaguoti į žalingą turinį internete. RRT atstovai taip pat viešino interneto karštąją liniją teikdami komentarus įvairiuose medijų kanaluose: interneto portaluose, socialiniuose tinkluose, radijuje. Be to, RRT organizavo mokymus „Aplinka, internetas ir šiuolaikinis žmogus: kas lemia neigiamą poveikį ir kokia įtaka mums?“ karštosios linijos specialistams ir kitiems Saugesnio interneto projekto grupės nariams. Mokymų metu buvo nagrinėjamos temos: kaip skaičiuojame praleistą laiką internete, kaip ir kokius poreikius patenkina ir griauna internetas, kas yra skaitmeninė savijauta ir kaip ją pagerinti, kokia yra atsparumo formulė ir kaip įsitraukus į procesus nepamesti savęs.

12.6.3. PROJEKTAS „PRISIJUNGUSI LIETUVA: EFEKTYVI, SAUGI IR ATSAKINGA LIETUVOS SKAITMENINĖ BENDRUOMENĖ“

RRT kartu su partneriais tęsė projektą „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Šiame projekte RRT veiklos yra skirtos Lietuvos gyventojų informavimui apie patikimumo užtikrinimo paslaugas, elektroninį parašą ir apie saugų naudojimąsi internetu.

RRT kartu su partneriais tęsė projektą „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Šiame projekte RRT veiklos yra skirtos Lietuvos gyventojų informavimui apie patikimumo užtikrinimo paslaugas, elektroninį parašą ir apie saugų naudojimąsi internetu.

Interneto svetainėse www.esaugumas.lt ir www.elektroninisparasas.lt toliau buvo viešinama 2019 m. sukurta mokomoji medžiaga, siekiant, kad ji pasiektų kuo didesnę interneto naudotojų ratą.

12.6.4. SKAITMENINIŲ SPRENDIMŲ KONKURSAUS „NAUJASIS KNYGNEŠYS 2021“

2021 m. RRT kartu su Informacinės visuomenės plėtros komitetu organizavo nacionalinį skaitmeninių inovacijų konkursą „Naujasis knygnešys 2020“. Jo tikslas – atrasti Lietuvoje sukurtus originalius, inovatyvius, pažangius ir aktualioms problemoms spręsti skirtus skaitmeninius sprendimus, kurie įgytų teisę vadintis Lietuvos skaitmeniniais knygnešiais ir galėtų atstovauti Lietuvai Jungtinių Tautų globojamame konkurse „Pasaulio viršūnių apdovanojimai“ (angl. „World Summit Awards“, WSA).

2021 m. baigiamajame renginyje atrinkti 24 finalininkai gyvai pristatė savo sprendimus, iš kurių išrinkti 8 nugalėtojai atstovavo Lietuvai skirtingose WSA konkurso kategorijose. Konkurso dalyviai taip pat kovojo dėl Geriausiojo sprendimo Lietuvai vardo, „Metų startuolio“ 3000 Eur piniginių prizų ir dalyvavimo specialiaame WSA konkurse „Youth Innovation for Europe“.

Renginio metu apdovanotas ir „naujasis knygnešys“ – žmogus, savo darbais ir pasiekimais nusipelnęs Lietuvos skaitmeninei pažangai, augimui ir garsinimui pasaulyje. Šiame metais šis garbingas apdovanojimas įteiktas pirmojo Lietuvos vienaragio „Vinted“ bendrakūrėjui ir vykdomajam direktoriui.

2021-ųjų metų pabaigoje sulaukėme džiugių žinių iš WSA 2020 finalo: paaiškėjo, kad nugalėtojų sąrašė du lietuvių sukurti sprendimai. Išskirtinio pasaulinės žiuri dėmesio ir nugalėtojų titulo Švietimo ir mokymosi kategorijoje sulaukė paauglių mokymui programuoti skirta platforma „Angis“ (angis.lrt.lt), o Skaitmeninės valdžios ir piliečių įtraukties kategorijoje – viešosios politikos duomenų analizės ir viešinimo sprendimas ManoSeimas.lt, nominuotas kaip interaktyvus edukacinis žaidimas.

12.7. VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONĖS

RRT informacijos sklaidai naudoja RRT svetainę, „Facebook“, „LinkedIn“ socialinius tinklus ir „Youtube“.

72 – TIEK PASKELBTA RRT PRANEŠIMŲ SPAUDAI.

122 – TIEK PASKELBTA RRT ĮRAŠŲ „FACEBOOK“.

89 – TIEK PASKELBTA RRT ĮRAŠŲ „LINKEDIN“.

99 845 – TIEK UNIKALIŲ VARTOTOJŲ PER „FACEBOOK“ PASIEKĖ RRT PASKELBTAS TURINYS

Siekdama informuoti visuomenę apie RRT vykdomą veiklą, iniciatyvas ir pasiekimus, RRT toliau aktyviai vykdė komunikacinę veiklą: platino pranešimus spaudai, komunikavo socialiniais tinklais, įvairiais medijų kanalais, – dėl to fiksuotas išaugęs RRT paminėjimų medijose skaičius 87 – net 586 kartai (šaltinis – UAB „Mediaskopas“).

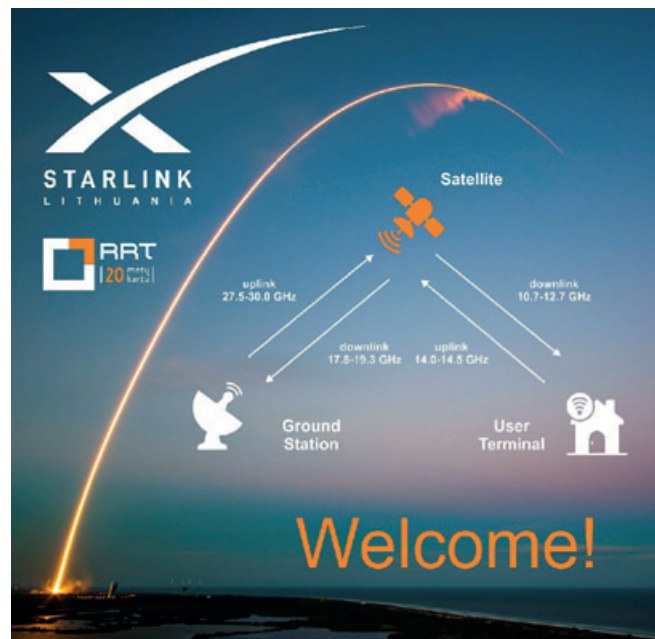
Daugiausia žiniasklaidos dėmesio sulaukė pranešimai apie skelbiamą 5G ryšio aukcioną, draudžiamo skelbti turinio internete plitimą. Taip pat žiniasklaidos atstovus 2021 m. itin domino 5G technologijos diegimo Lietuvoje, pašto paslaugų kokybės, žalingo turinio internete, sutartiniai elektroninių ryšių paslaugų teikėjų ir vartotojų klausimai.

RRT daug dėmesio skyrė vizualios, tikslinės auditorijoms skirtos informacijos rengimui, dalijosi įvairia, skirtingoms auditorijoms patrauklia informacija socialiniuose tinkluose ir taip didino visuomenės supratimą apie RRT vykdomas funkcijas ir veiklas.

2021 m. gegužės–birželio mėn. vykdyta informavimo kampanija apie skaitmeninės antžeminės televizijos

dažnių keitimą Vilniaus, Klaipėdos ir Biržų regionuose – informacija platinta nacionalinei ir regioninei žiniasklaidai, socialinių tinklo kanalais, atkreipiant žmonių dėmesį į dažnių keitimo datą, vietas, patarimus, kokių veiksmų imtis ir kur kreiptis dėl atsiradusių trukdžių.

2021 m. RRT žymėjo svarbią sukaktį – 20 metų veiklos jubiliejų. Šiai progai dėmesys buvo skiriamas visus metus: komunikacijoje naudota stilizuota vizuali atributika „20 metų kartu“, sukurtas vaizdo filmas apie RRT <https://www.youtube.com/watch?v=0EtHg-a5AdA>, kuriame eiliniam piliečiui suprantama kalba pristatyti pagrindiniai RRT darbai ir užduotys el. ryšių, pašto, geležinkelių infrastruktūros, patikimumo užtikrinimo paslaugų ir informacinių išteklių kainų priežiūros srityse.

2021 m. organizuotas viešas nuotolinis renginys „RRT 20 metų kartu“, kurio metu pristatyti svarbiausi RRT 20 metų veiklos pasiekimai, apžvelgti pastarųjų metų technologijų virsmai, pasidalyta ateities planais, vyko diskusijos „Technologijos ir visuomenė: kur esame šiandien, kur būsimė po 20 metų?“ ir „Ką ir kaip reguliuosime ateityje?“, kuriose savo įžvalgomis dalijosi kompetentingi, profesinei bendruomeni ir visuomenei gerai žinomi šių sričių ekspertai. Vaizdo įrašais sveikinimus siuntė LR susisiekimo ministras, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) generalinis sekretorius, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) vadovas.

2021 m. organizuotas viešas nuotolinis renginys „Lietuvos el. ryšių rinka: tendencijos ir lūkesčiai“. Pranešimus skaitė ne tik RRT, bet ir kitų svarbių, šiame sektoriuje bendradarbiaujančių organizacijų atstovai, kurie suteikė galimybę visiems renginio dalyviams plačiau susipažinti su reguliaciniais įrankiais, tarptautiniu reglamentavimu, rinkos dalyvių požiūriu į svarbius šio sektoriaus veiklos aspektus.

Svarbiausiu RRT komunikacijos kanalu ir toliau išlieka oficiali interneto svetainė www.rrt.lt, kur skelbiamos ataskaitos, apžvalgos, kita aktuali informacija.

Be pagrindinės www.rrt.lt svetainės, RRT taip pat administruoja šias interneto svetaines:

www.nebukberyšio.lt	Prieiga prie administruojamų informacinių išteklių apie įvairias Lietuvoje teikiamas elektroninių ryšių paslaugas, jų kokybę, plėtrą ir saugumą
www.matuok.lt	Interneto spartos matavimo įrankis
matavimai.rrt.lt	Belaidžio interneto spartos matavimo įrankis
epaslaugos.rrt.lt/apreptis	Mobiliojo ryšio aprėpties skaičiavimai
www.svarusinternetas.lt	Informacija apie neteisėtą ar žalingą turinį internete
www.esaugumas.lt	Patarimai, kaip saugiai ir atsakingai elgtis internete
https://www.elektroninisparasas.lt	Informacija apie el. parašo, el. spaudo ir interneto svetainių sertifikatus, laiko žymas.

RRT administruoja interneto svetainę www.esaugumas.lt, kurioje visiems interneto naudotojams teikia informaciją, kaip saugiai elgtis socialiniuose tinkluose, tinkamai pasirinkti antivirusinę programą, saugiai naudotis viešuoju belaidžiu internetu, elektronine bankininkyste, elektronine prekyba ar apsaugoti savo privatumą internete ir t.t.

Taip pat RRT specialistai teikia konsultacijas socialinių tinklų naudotojams. Pirmojo karantino metu ženkliai padidėjęs interneto naudotojų konsultacijų poreikis, kai jų 2020 m. buvo suteikta 600, 2021 m. stabilizavosi ir pasiekė priešpandeminį užklausų skaičių – buvo suteiktos 284 konsultacijos, t. y. 2,1 karto mažiau nei 2020 m. 2021 m. interneto naudotojai dažniausiai susidūrė su šiomis problemomis: socialinių tinklų paskyros užgrobimu, neteisėtu asmeninės informacijos viešinimu, netinkamu saugumo ar privatumo nustatymų parinkimu.

12.8. RRT KLIENTŲ APTARNAVIMO APKLAUSA

RRT 2021 m. atliko asmenų, kurie kreipėsi į RRT el. paštu ar pateikė RRT dokumentus el. paštu, aptarnavimo kokybės vertinimą. Apklausa atlikta anoniminiu būdu, pasirinktas anketinės apklausos tipas. Anketoje buvo galima pareikšti savo nuomonę bei pateikti pasiūlymų. Apklausoje dalyvavo 123 fiziniai ir juridiniai asmenys.

92 proc. respondentų atsakė, kad aptarnavęs valstybės tarnautojas juos atidžiai iš klausė, 93 proc. patvirtino, kad pakankamai aiškiai ir tiksliai buvo atsakyta į jų pateiktus klausimus. Atsakymai į klausimą „Nurodykite kokiū būdu Jums patogiau kreiptis į RRT“ parodė, kad klientai vertina netiesioginį bendravimą: 20 proc. respondentų nurodė telefoninį pokalbį kaip patogiausią. Pastebėtina, kad kiekvienais metais daugėja klientų, norinčių teikti dokumentus RRT ir gauti paslaugas elektroniniu būdu, skaičius: 2021 m. tokie klientai sudarė 79 proc., o klientų, kurie rinkosi dokumentų pateikimą paštu ar tiesiogiai RRT sumažėjo iki minimumo (1 proc.). Taip pat pažymėtina, kad RRT klientai ir interesantai buvo tinkamai aptarnauti karantino metu (tik 3 procentai interesantų patyrė problemų dėl aptarnavimo telefonu ir 2 procentai – dėl dokumentų pateikimo).

Daugiausiai klausimų per RRT interneto svetainę ir el. paštu užduodama dėl el. ryšių paslaugų ir pašto veiklos teikėjų veiklos. Į šiuos klausimus atsakymus rengia Tinklų reguliavimo departamento skundų skyrius. Nuo to, kaip tiksliai, greitai ir aiškiai yra atsakoma, labai stipriai priklauso interesantų ir klientų pasitenkinimas ir apklausų rezultatai.

ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS GYNYBOS, NACIONALINIO SAUGUMO IR VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ SRITYSE VYKDYMAS

RRT pavesta įsigyti, valdyti, prižiūrėti ir atnaujinti įrangą, naudojamą Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse (naujos redakcijos Elektroninių ryšių įstatymo, kuris įsigaliojo nuo 2021 m. gruodžio 1 d., 96 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse) nurodytais tikslais.

Valstybės investicijų 2021–2023 m. programoje buvo numatytas tęstinis (pradėtas vykdyti 2012 m.) investicijų projektas „Specializuotos signalų apdorojimo ir dekodavimo programinės ir aparatinės įrangos įdiegimas operatorių komutaciniuose mazguose“, kurio 2021 m. vertė 1 159 tūkst. Eur, finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų. Investicijų projektui panaudota 842,8 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas pagal pavidimo sutartis įvykdė pirkimų procedūras 2021 m. numatytai specializuotai signalų apdorojimo ir dekodavimo programinei ir aparatinei įrangai įsigyti. Įsigyta signalų apdorojimo ir dekodavimo aparatinė ir programinė įranga teisės aktų numatyta tvarka perduota Valstybės saugumo departamentui valdyti patikėjimo teise.

VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS SKATINIMAS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE

2021 m. viešosios geležinkelių infrastruktūros tinkle ir toliau aktyvią veiklą vykdė 3 geležinkelio įmonės (vežėjai):

- AB „LTG Cargo“;
- UAB „LTG Link“;
- AB „Akmenės cementas“.

2021 m. 9 geležinkelio įmonės (vežėjai) turėjo licencijas, suteikiančias galimybę vežti keleivius, bagažą ir (ar) krovinius geležinkelių transportu. Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų (toliau – pajėgumai) gavimo kreipėsi 5 šią teisę įgijusios bendrovės. Be jau minėtų aktyvią veiklą vykdžiusių 3 įmonių, UAB „Gargždų geležinkelis“ ir UAB „LGC Cargo“ teikė paraišką dėl pajėgumų gavimo krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklai vykdyti. Dalis prašytų pajėgumų 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu buvo skirti, tačiau jais minėtos bendrovės nepasinaudojo ir 2021 m. nepradėjo vykdyti krovinių vežimo geležinkelių transportu veiklos.

14.1. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOS TEISINIO REGULIAVIMO TOBULINIMAS

2021 m. didelis dėmesys buvo skiriamas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo atliekamam geležinkelių transporto rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai (toliau – rinkos segmentai), išskyrimo procesui. Vyko susitikimai ir diskusijos su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju dėl atliekamo rinkos segmentų išskyrimo proceso, ieškant tinkamiausių ir geriausiai ES nustatytus reikalavimus atitinkančių kriterijų, kuriais remiantis objektyviausiai būtų galima nustatyti rinkos segmentus ir įvertinti, ar rinka gali pakelti planuojamus nustatyti antkainius.

Atsižvelgiant į tai, kad tinkamas rinkos segmentų išskyrimas ir teisingas viešosios geležinkelių infrastruktūros apmokestinimas labai glaudžiai susijęs su Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimta mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka, RRT iniciatyva dar 2020 m. balandžio mėnesį Lietuvos Respublikos Vyriausybėje buvo priimtas protokolinis nutarimas, įpareigojantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministeriją peržiūrėti rinkos segmentų apmokestinimo tvarką. Siekiant greitesnio minimaliojo prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketo apmokestinimo sistemos pakeitimo priėmimo, 2021 m. pabaigoje buvo priimtas ir šiuo metu yra vykdomas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir RRT veiksmų planas, užtikrinantis minėtos apmokestinimo sistemos pakeitimų pateikimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei iki 2022 m. liepos 1 d.

2021 m. peržiūrėtas Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų turinys, pateiktos pastabos ir pasiūlymai, kurių pagrindu, po konsultacijų su geležinkelių transporto rinka, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas atnaujino Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatus, tikslindamas pasirengimo naudotis prašomais pajėgumais vertinimo tvarką.

2021 m. pabaigoje priimtas Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso daugelio straipsnių pakeitimo įstatymas, kurio derinimas tarp suinteresuotų institucijų truko ilgiau nei pusantrų metų ir kurio nuostatos iš dalies pakeitė naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra tvarką. Atsižvelgus į RRT 2020 m. atliktą tyrimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų organizuojant geležinkelių transporto eismą, šiame įstatyme nustatytas įpareigojimas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui vykdyti skirtų pajėgumų panaudojimo apskaitą.

14.2. PAREIŠKĖJŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR RRT INICIATYVA ATLIKTI TYRIMAI

**3 – TIEK PRIIMTA SPRENDIMŲ DĖL SKUNDŲ
(2 SKUNDAI GAUTI 2020 M., VIENAS 2021 M.).**

**2 – TIEK PRIIMTA NAGRINĖTI SKUNDŲ,
KURIŲ NAGRINĖJIMAS PERKELTAS Į 2022 M.**

**1 – TIEK RRT INICIATYVA PRADĖTA TYRIMŲ DĖL VIEŠOSIOS GELEŽINKELIŲ
INFRASTRUKTŪROS VALDYTOJO 2021–2022 M. TARNYBINIO TRAUKINIŲ TVARKARAŠČIO
GALIOJIMO LAIKOTARPIUI NUSTATYTŲ UŽMOKESČIŲ UŽ GELEŽINKELIŲ PASLAUGŲ
ĮRENGINIUOSE TEIKIAMAS PASLAUGAS.**

RRT 2021 m. nagrinėjo 5 iš pareiškėjų gautus skundus (18 lentelė).

18 lentelė. **RRT 2021 m. išnagrinėtų ir gautų skundų suventinė**

Įmonė	Gautas, data	RRT sprendimas
UAB „Gargždų geležinkelis“	2020-10-20	Skundas atmestas kaip nepagrįstas
UAB „LGC Cargo“	2020-11-25	Skundas atmestas kaip nepagrįstas
UAB „Gargždų geležinkelis“	2021-09-10	Skundas atmestas kaip nepagrįstas
UAB „Gargždų geležinkelis“	2021-11-05	Nagrinėjimas tęsiamas 2022 m.
UAB „LGC Cargo“	2021-12-07	Nagrinėjimas tęsiamas 2022 m.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2020 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų skiriant pajėgumus 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, įpareigotų jį skirti UAB „Gargždų geležinkelis“ prašytus pajėgumus.

Rezultatas. RRT 2021 m., išnagrinėjusi UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą, **priėmė sprendimą skundą atmesti kaip nepagrįstą**, kadangi buvo nustatyta, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas skirdamas pajėgumus vadovavosi teisės aktuose įtvirtintais reikalavimais ir terminais, tinkamai pritaikė prioriteto taisyklę perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje. Pažymėtina, kad RRT priimtą sprendimą UAB „Gargždų geležinkelis“ apskundė teismui ir jis yra nagrinėjamas teisme.

UAB „LGC Cargo“ 2020 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų skiriant pajėgumus pagal pavėluotai pateiktą paraišką 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, įpareigotų jį skirti UAB „LGC Cargo“ prašytus pajėgumus.

Rezultatas. RRT 2021 m., išnagrinėjusi UAB „LGC Cargo“ skundą, **priėmė sprendimą skundą atmesti kaip nepagrįstą**, kadangi buvo nustatyta, kad UAB „LGC Cargo“ paraiška teisėtai buvo pripažinta kaip pavėluotai pateikta paraiška, dėl kurios sprendimas priimamas tik išnagrinėjus visas kitas paraiškas, pagal kurias skyrus pajėgumus 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui laisvų pajėgumų neliko. Pažymėtina, kad RRT priimtą sprendimą UAB „LGC Cargo“ apskundė teismui ir jis yra nagrinėjamas teisme.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2021 m. kreipėsi į RRT dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatų pakeitimo, prašydama pripažinti pakeitimus neteisėtais ir įpareigoti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoją priimti objektyvius pasirengimo naudotis prašomais pajėgumais vertinimo kriterijus.

Rezultatas. RRT 2021 m., išnagrinėjusi UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą, **priėmė sprendimą skundą atmesti kaip nepagrįstą**, kadangi buvo nustatyta, kad Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatuose nustatyti pasirengimo naudoti prašomais pajėgumais vertinimo kriterijai yra aiškūs ir taikytini visiems pareiškėjams.

UAB „Gargždų geležinkelis“ 2021 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų skiriant pajėgumus 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, įpareigotų jį skirti UAB „Gargždų geležinkelis“ prašytus pajėgumus bei atliktų faktinio viešosios geležinkelių infrastruktūros pralaidumo apskaičiavimo patikrinimą.

Rezultatas. RRT priėmė nagrinėti UAB „Gargždų geležinkelis“ skundą. Vadovaujantis Kodekso 7¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2021 m., ir perkeltas į 2022 m.

UAB „LGC Cargo“ 2021 m. kreipėsi į RRT dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmų perskaičiuojant užmokesčių už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra.

Pareiškėjas prašė, kad RRT, ištyrusi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiksmus, pripažintų neteisėtu užmokesčio už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra perskaičiavimą.

Rezultatas. RRT priėmė nagrinėti UAB „LGC Cargo“ skundą. Vadovaujantis Kodekso 7¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, neturint visos skundai nagrinėti reikalingos medžiagos, skundo nagrinėjimas nebuvo užbaigtas 2021 m., ir perkeltas į 2022 m.

RRT iniciatyva atliekamas tyrimas. 2021 m. RRT savo iniciatyva pradėjo tyrimą dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui nustatytų užmokesčių už geležinkelių paslaugų įrenginiuose teikiamas paslaugas: dėl naudojimosi geležinkelių paslaugų įrenginiui priskirtais stoties ir (ar) privažiuojamaisiais geležinkelio keliais vagonų varymui ir dėl naudojimosi traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiais. Nors tyrimas 2021 m. nebuvo pabaigtas, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas šių paslaugų naudotojams grąžino 489 342,5 Eur už per daug apskaitytą, tačiau nesuteiktą, paslaugų.

ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR DUOMENŲ REGISTRAVIMĄ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪRA

Nuo 2018 m. gegužės 1 d.³² RRT atlieka atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijas.

Nuo 2019 m. kovo 27 d. RRT³³ atlieka atlyginimo už registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos funkcijas.

RRT PATEIKĖ TEIGIAMĄ IŠVADĄ DĖL VĮ „REGISTRŲ CENTRO“ KOMPENSUOJAMŲJŲ SĄNAUDŲ DYDŽIO PAGRĮSTUMO.

RRT PATEIKĖ NEIGIAMĄ IŠVADĄ DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS „REGITRA“ ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ IR (ARBA) REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PAGRĮSTUMO.

PRADĖTAS VALSTYBĖS ĮMONĖS ŽEMĖS ŪKIO INFORMACIJOS IR KAIMO VERSLO CENTRO ATLYGINIMO DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PAGRĮSTUMO VERTINIMAS.

RRT pateikė išvadą dėl valstybės įmonės Registrų centro (toliau – RC) kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumo.

2021 m. RC pateikė RRT informaciją apie 2020 m. patirtas sąnaudas dėl įstatymuose nustatyto neatlygintino dokumentų teikimo ir (ar) registro objekto registravimo kartu su audito įmonės ataskaita išvadai dėl kompensuojamųjų sąnaudų dydžio pagrįstumo gauti. RC nurodė iš valstybės biudžeto lėšų prašomą kompensuoti 2020 m. patirtų sąnaudų dydį – 12 901 677,69 Eur.

RRT, įvertinus RC pateiktą informaciją, 2021 m. balandžio 1 d. pateikė RC išvadą, kad tik dalis RC apskaičiuoto kompensuojamųjų sąnaudų, kurias prašoma atlyginti iš valstybės biudžeto lėšų, dydžio (11 212 484,78 Eur) yra pagrįsta. RC pateikęs RRT patikslintą kompensuojamųjų sąnaudų dydį – 12 897 340,85 Eur, RRT 2021 m. balandžio 30 d. pateikė RC išvadą, kad RC pagrįstas kompensuojamųjų sąnaudų dydis yra tik 11 212 484,78 Eur.

Nesutikdamas su RRT išvada, RC kreipėsi su skundu į teismą. Pirmos instancijos teismui priėmus nutartį, kad bylos nagrinėjimas yra nutraukiamas, ši nutartis RC buvo apskųsta antros instancijos teismui, kuris priėmė sprendimą panaikinti pirmos instancijos teismo nutartį ir ją grąžinti į pirmos instancijos teismą nagrinėti iš naujo. Teisminis procesas vis dar tęsiasi.

RRT pateikė išvadą dėl valstybės įmonės „Regitra“ (toliau – „Regitra“) atlyginimo už dokumentų teikimą ir (arba) registro objekto registravimą dydžių (toliau – atlyginimo dydžiai) apskaičiavimo pagrįstumo

2021 m. „Regitra“ pateikė RRT dokumentus ir informaciją kartu su audito įmonės ataskaita išvadai dėl „Regitros“ atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo gauti. RRT, atlikusi pateiktų dokumentų ir informacijos vertinimą, 2021 m. rugpjūčio 23 d. pateikė „Regitrai“ neigiamą išvadą, nurodydama vertinimo metu nustatytus trūkumus, ir paprašė pateikti patikslintą informaciją. „Regitra“ informavo RRT, kad patikslintą informaciją pateiks 2022 m.

Atliekamas valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo vertinimas

2021 m. ŽŪIKVC pateikė RRT dokumentus ir informaciją kartu su audito įmonės ataskaita atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumui patikrinti. RRT, atlikusi pateiktų dokumentų ir informacijos vertinimą, nustatė, kad pateikta ne visos apimties informacija ir kreipėsi į ŽŪIKVC dėl trūkstamų dokumentų ir papildomos informacijos pateikimo. ŽŪIKVC atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumo vertinimas bus tęsiamas, kai ŽŪIKVC 2022 m. pateiks visą reikiamą informaciją atlyginimo dydžių apskaičiavimo pagrįstumui įvertinti.

2021 m. RRT raštu ir žodžiu teikė metodinę pagalbą Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrai pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo nuostatų taikymo klausimais visiems besikreipusiems subjektams. Metodinė pagalba buvo suteikta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, RC, ŽŪIKVC, „Regitrai“, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos bei subjektus konsultuojančių ir (ar) atlyginimo dydžių apskaičiavimą atliekančių įmonių atstovams.

³² Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrai pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 punktu.

³³ Nuo 2019 m. kovo 27 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 pakeitimui.

2022 M. RRT PRIORITETAI

Tęsiant ankstesniais metais pradėtus darbus, 2022 m. numatyti šie RRT veiklos prioritetai:

- Elektroninių ryšių ir patikimumo užtikrinimo paslaugų gavėjų, pašto paslaugos, radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsauga.
- Investicijų į naujos kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklus ir pažangių technologijų ir paslaugų darnios plėtros skatinimas.
- Veiksmingos konkurencijos geležinkelių transporto paslaugų sektoriuje užtikrinimas ir galimybių piktnaudžiauti įtaka geležinkelių transporto paslaugų rinkoje prevencija.
- Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas.

RRT veiklos prioritetai nustatyti atsižvelgiant į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje³⁴ (toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa) nustatytus tikslus ir uždavinius, kuriais numatyta plėsti skaitmenizavimą, laikytis gamtą tausojančios politikos principų, išlaikyti ir motyvuoti aukščiausios kompetencijos specialistus, gerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę ir didinti visuomenės pasitikėjimą viešuoju sektoriumi, siekti sklandaus perėjimo prie penktosios kartos mobiliojo ryšio (5G) diegimo, tęsti atvirų duomenų savalaikį ir kokybišką pateikimą ir kt.

Taip pat RRT **savo veikla prisidės prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane³⁵ numatytų misijų įgyvendinimo**, dalyvaudama įgyvendinant iniciatyvas, kuriomis siekiama konsoliduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų sritis, reglamentuoti elektroninės atpažinties politiką, perduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijas vienai ministerijos valdymo sričiai, paskirti už šios politikos įgyvendinimą atsakingas institucijas bei nustatyti jų funkcijas, taip pat įgyvendinti Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtros 2020–2025 m. gairėse numatytas priemones, sudarančias sąlygas įdiegti 5G ryšio tinklus“.

1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ IR PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ GAVĖJŲ, PAŠTO PASLAUGOS, RADIJO RYŠIO ĮRENGINIŲ IR ELEKTRINIŲ BEI ELEKTRONINIŲ APARATŲ NAUDOTOJŲ TEISIŲ IR TEISĖTŲ INTERESŲ APSAUGA

1.1. Bus siekiama, kad paslaugų gavėjai, įskaitant vartotojus, turėtų galimybę palankiomis sąlygomis naudotis technologiškai pažangiomis ir jų poreikius atitinkančiomis elektroninių ryšių ir pašto paslaugomis:

1.1.1. 2022–2024 m. bus atliekami viešųjų mobiliojo kalbinio ryšio paslaugų kokybės rodiklių matavimai UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“ AB ir UAB „Tele2“ tinkluose, įskaitant ir balso perdavimo kokybės rodiklių matavimus, kai šie operatoriai savo tinkluose pradės teikti balso perdavimo paslaugas naudodami VoLTE technologiją. Matavimai bus atliekami važiuojant (angl. *drive test*) Lietuvos miestų gatvėmis bei keliais, daugiau dėmesio teikiant rajoninės reikšmės keliams bei kaimiškoms vietovėms, siekiant įvertinti mobiliojo ryšio paslaugų teikimo kokybę regionuose. Bus atliekami mobiliojo interneto duomenų perdavimo paslaugų kokybės matavimai UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“, AB, ir UAB „Tele2“ tinkluose, didesnę dėmesį skiriant duomenų perdavimo spartos ir delsos LTE ir 5G tinkluose matavimams, atliekamiems važiuojant miestų gatvėmis ir pagrindiniais keliais, ir aprėpiant mažiau apgyvendintas teritorijas. Matavimai parodys mobiliojo interneto duomenų perdavimo paslaugų kokybės rodiklių pokyčius, atsiradusius dėl elektroninių ryšių paslaugų teikėjų naujai diegiamų ryšio technologijų, teikiamų paslaugų aprėpties, elektroninių ryšių paslaugų gavėjų buvimo vietos ir jų judrumo, į kuriuos atsižvelgus bus sudaryta galimybė vartotojams rinktis geriausiai jų poreikius atitinkančias paslaugas. Matavimų rezultatai bus pateikiami viešai prieinamose metinėse Viešųjų mobiliojo kalbinio ryšio paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo ataskaitose, skelbiamose tinklalapyje <https://www.rrt.lt/istekliai/rysio-paslaugu-kokybes-ataskaitos/viesuju-judriojo-telefono-rysio-paslaugu-kokybes-rodikliu-ataskaitos/> ir belaidės interneto prieigos paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo ataskaitose, skelbiamose tinklalapyje <https://www.rrt.lt/istekliai/rysio-paslaugu-kokybes-ataskaitos/belaides-interneto-prieigos-paslaugu-kokybes-rodikliu-ataskaitos/>.

Taip pat bus atliekami mobiliojo interneto duomenų perdavimo paslaugų kokybės matavimai UAB „Bitė Lietuva“, „Telia Lietuva“ AB ir UAB „Tele2“ tinkluose Lietuvos Respublikos keleivių vežimo geležinkelių transportu maršrutuose, atsižvelgiant į Europos Komisijos iškeltą gigabitinės visuomenės kūrimo tikslą, numatantį, kad iki 2025 metų Europos Sąjungoje ne tik miestų teritorijas, bet ir didžiausius transporto kelius – automobilių magistrales ir geležinkelius – padengtų spartusis mobilusis ryšys, įskaitant penktosios kartos (5G) mobilųjį ryšį.

Šiems tikslams įgyvendinti 2023 m. numatyta įsigyti techninę įrangą, skirtą mobiliojo interneto prieigos paslaugų kokybės rodiklių matavimams pastato viduje ir išorėje atlikti, palaikančią operatorių tinklų naujausias technologijas ir jomis teikiamas paslaugas ir užtikrinančią matavimo rezultatų tikslumą ir kokybę. 2024 m. numatyta atnaujinti belaidės interneto prieigos ir viešojo mobiliojo kalbinio ryšio paslaugų kokybės rodiklių matavimo programinę įrangą.

Su atliktų matavimų rezultatais visuomenė galės susipažinti interaktyvioje RRT administruojamoje interneto svetainėje <http://matavimai.rrt.lt/>.

1.1.2. Siekiant įvertinti elektroninių ryšių paslaugų teikėjų konkurencijos veiksmingumą ir vykdyti piktnaudžiavimo dominuojančia įtaka prevenciją, RRT atliks šių elektroninių ryšių rinkų tyrimus:

- 2022 m. Transliacijų perdavimo paslaugų, skirtų turinio paslaugoms galutiniams vartotojams teikti, rinkos, Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkos ir Didmeninės aukštos kokybės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimus;
- 2024 m. Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose elektroninių ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos, Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos ir Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimus.

³⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimas Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimas Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“

1.1.3. Bus tęsiama Reglamento (ES) 531/2012³⁶ vykdymo priežiūra ir rinkos stebėseną, siekiant nustatyti, ar mobiliojo ryšio operatoriai vykdo Reglamento (ES) 531/2012 nuostatas, ar elektroninių ryšių paslaugų gavėjai nėra diskriminuojami, ir ar teikiant paslaugas ir atsiskaitant tarp operatorių nėra taikomos diskriminacinės nuostatos. Atsiradus poreikiui, bus priimami sprendimai dėl nacionalinių mobiliojo ryšio paslaugų tarifų už tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugas keliaujant ES ir Europos ekonominės erdvės šalyse taikymo.

1.1.4. Nuo 2019 m. gegužės 15 d. visose ES ir Europos ekonominės erdvės šalyse įsigaliojo Reglamento (ES) 2015/2120³⁷ 5a straipsnyje nustatytos naujos tarptautinių skambučių mažmeninės kainos: skambučiai į šias šalis vartotojams kainuoja iki 0,19 Eur/min. (0,23 Eur/min. su PVM), trumposios žinutės SMS – 0,06 Eur/min. (0,07 Eur/min. su PVM). Įeinantys skambučiai Lietuvos paslaugų gavėjams neapmokestinami. 2022–2024 m. toliau bus vykdoma Reglamento (ES) 2015/2120 nuostatų, įskaitant naujų ir (ar) pasikeitusių nuostatų, jei tokių būtų, įgyvendinimo ir laikymosi priežiūra, elektroninių ryšių paslaugų teikėjams bus teikiama metodinė pagalba.

1.1.5. RRT, įgyvendindama Direktyvos (ES) 2018/1972³⁸ 103 straipsnio nuostatas, užtikrins galimybę galutiniams paslaugų gavėjams nemokamai elektroniniu būdu gauti informaciją, kuri leistų jiems palyginti ir įvertinti skirtingų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamų interneto prieigos paslaugų ir su numeriu siejamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų kainas ir kokybę. Tokios galimybės sudarymas užtikrins veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje skatinimą, padės vartotojams palyginti skirtingų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamas interneto prieigos paslaugas ir su numeriu siejamas asmenų tarpusavio ryšio paslaugas bei pasirinkti geriausiai vartotojo lūkesčius ir poreikius atitinkantį pasiūlymą.

1.1.6. RRT 2022–2024 m. vykdys naudojimosi universaliosiomis elektroninių ryšių paslaugomis. RRT, įgyvendindama Direktyvos (ES) 2018/1972 84, 85 ir 86 straipsnių nuostatas, ne rečiau kaip kartą per 3 metus atliks įvertinimus, ar universaliosios elektroninių ryšių paslaugos yra įperkamos nepasiturintiems gyventojams, kurie turi teisę gauti arba gauna piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos pinigines socialines paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą, ir socialinių paslaugų gavėjams, kurie gauna socialines paslaugas Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis. RRT, nustačiusi, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje ar jos dalyje įprastomis komercinėmis sąlygomis universaliosios elektroninių ryšių paslaugos yra neįperkamos nepasiturintiems gyventojams ar socialinių paslaugų gavėjams, turės teisę įpareigoti elektroninių ryšių paslaugų teikėjus teikti nepasiturintiems gyventojams ar socialinių paslaugų gavėjams įperkamas universaliasias paslaugas kainomis, kurios skiriasi nuo įprastomis komercinėmis sąlygomis taikomų atitinkamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų.

1.1.7. Bus vykdoma universaliosios pašto paslaugos tarifų taikymo priežiūra, vertinama, kaip universaliosios pašto paslaugos teikėjas laikosi sąnaudų apskaitos tvarkymo principų ir sąnaudų apskaitos sistemai keliamų reikalavimų. Taip pat bus atliekama periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos tarifų taikymo priežiūra ir universaliosios pašto paslaugos teikėjo AB Lietuvos pašto teikiamų tarptautinių siunčiamųjų siuntinių tarifų vertinimas, užtikrinant Reglamento (ES) 2018/644³⁹ nuostatų įgyvendinimą.

1.1.8. Numatyta tobulinti Numerių ir kodų valdymo bei teisės vartoti domenų su Lietuvos vardu ir Elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašo administravimo informacinės sistemos funkcionalumą, siekiant išplėsti naudojimosi ja galimybes, taip užtikrinant efektyvesnį elektroninių ryšių išteklių (ryšio numerių) skyrimą ir (ar) administravimą, įskaitant galimybę automatizuoti šiuos procesus. 2022 m. bus vykdomas tęstinis Numerių ir kodų valdymo bei teisės vartoti domenų su Lietuvos vardu ir Elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjų sąrašo administravimo informacinės sistemos modernizavimas.

1.1.9. Siekiant užtikrinti Reglamento (ES) 2018/644 nuostatų įgyvendinimą, bus tobulinamas duomenų surinkimas iš pašto siuntinių pristatymo paslaugų teikėjų, naudojant Periodinių ataskaitų teikimo informacinę sistemą. 2023 m. numatytas Periodinių ataskaitų teikimo informacinę sistemos išplėtimas, sukuriant papildomą analizės modulį (automatizuoti ketvirtinių ataskaitų analizės procesus).

³⁶ 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje su visais pakeitimais

³⁷ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga ir mažmeninėmis reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje kainomis, ir kuriuo iš dalies keičiami Direktyva 2002/22/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012, su visais pakeitimais

³⁸ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas

³⁹ 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų

1.2. Bus užtikrinama, kad Lietuvos rinkai tiekiami radijo ryšio įrenginiai ir elektriniai bei elektroniniai aparatai būtų saugūs ir atitiktų jiems nustatytus reikalavimus:

1.2.1. Siekiant stiprinti ir suvienodinti rinkos priežiūrą yra patvirtintas Reglamentas (ES) 2019/1020⁴⁰. Vadovaujantis šiuo reglamentu bus sukurtas ES gaminių atitikties tinklas (angl. *Product Compliance Network, PCN*), kurio paskirtis – siekti veiklos efektyvumo suderinant rinkos priežiūrą su ES ir Europos ekonominės erdvės šalyse taikoma praktika.

RRT pagal kompetenciją vykdys radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų, patenkančių į Direktyvos 2014/30/ES⁴¹ ir Direktyvos 2014/53/ES⁴² taikymo sritį, rinkos priežiūrą, t. y. prižiūrės administracinius reikalavimus (dėl CE ženklavimo, ES atitikties deklaracijų ir kt.) ir esminius elektromagnetinio suderinamumo reikalavimus radijo ryšio įrenginiams ir elektriniams bei elektroniniams aparatams, taip pat efektyvaus radijo dažnių spektro naudojimo reikalavimus radijo ryšio įrenginiams, kad būtų išvengta žalingųjų trukdžių.

Siekiant apsaugoti vartotojus ir elektroninių ryšių tinklus nuo reikalavimų neatitinkančių, žalinguosius trukdžius skleidžiančių radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų, RRT periodiškai vykdys rinkos priežiūrą ir, atlikdama bandymus pagal darnuosius standartus, įvertins jų atitiktį.

RRT pagal kompetenciją užtikrins aparatams ir įrenginiams taikomų reikalavimų laikymąsi, aparatų ir įrenginių naudojimo sąlygų pažeidimų prevenciją, aparatų, įrenginių, radijo siuntimo, radijo stebėsenos įrenginių naudojimo ir (arba) įvežimo į Lietuvos Respubliką be leidimo, kai leidimas reikalingas pagal teisės aktus, prevenciją, radijo ryšio slopinimo įrenginių teisėtą naudojimą ir (arba) laikymą.

RRT vykdys tęstinį, 2019 m. pradėtą investicijų projektą „Specialiosios paskirties pastato su antenų bokštu radijo stebėsenai ir elektromagnetinio suderinamumo laboratorija Kaune, Želvos g. 12, statyba“. Iki 2022 m. gruodžio mėn. planuojama įrengti pusiau beaidę kamerą, praplėsti akredituotą elektromagnetinio suderinamumo bei efektyvaus radijo dažnių spektro naudojimo bandymų laboratoriją ir įkurti radijo ryšio įrenginių saugos laboratoriją. Įgyvendinus projektą, atsiras galimybė patikrinti radijo ryšio įrenginių techninių charakteristikų atitiktį visiems esminiams reikalavimams, t. y. užtikrinti žmonių ir naminių gyvūnų sveikatos apsaugą ir saugą, nuosavybės apsaugą, elektromagnetinį suderinamumą ir efektyvų radijo dažnių spektro naudojimą, taip pat bus galima atlikti elektromagnetinio suderinamumo bandymus visiems, įskaitant ir didelių matmenų, elektriniams ir elektroniniams aparatams, medicinos aparatams, moksliniams aparatams, variklinėms transporto priemonėms ir elektromobiliams, geležinkelio taikmenims, bepiločiams orlaiviams.

1.2.2. Siekiant užtikrinti Elektromagnetinio suderinamumo techniniame reglamente⁴³ ir Radijo ryšio įrenginių techniniame reglamente⁴⁴ nustatytų reikalavimų laikymąsi, bus vykdoma radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų rinkos priežiūra, kad į Lietuvos rinką būtų tiekiami nustatytus reikalavimus atitinkantys radijo ryšio įrenginiai ir elektriniai bei elektroniniai aparatai. RRT nuolat atnaujina turimą įrangą šioms funkcijoms vykdyti ir 2023–2024 m. numato skirti lėšas įsigyti metrologinei įrangai, skirtai efektyvaus radijo dažnių spektro naudojimo bei elektromagnetinio suderinamumo bandymams vykdyti, taip pat įrangai, reikalingai naudojami radijo dažnių spektro bei skleidžiamų elektromagnetinių trikdžių, atsparumo ir saugos esminių reikalavimų kontrolei atlikti. Planuojama dalyvauti ES valstybių ir Europos ekonominės erdvės šalių narių administracinio bendradarbiavimo grupių EMC ADCO ir ADCO RED rengiamose rinkos priežiūros kampanijose, atliekant aparatų ir (ar) įrenginių atitikties Direktyvai 2014/30/ES ir Direktyvai 2014/53/ES vertinimą, rengiant kampanijų vykdymo tvarkas ir ataskaitas: 2022 m. 14-toje ES šalių kampanijoje pagal Direktyvą 2014/30/ES – MSC-EMC-14 (USB įkrovikliai), 13-toje ES šalių kampanijoje pagal Direktyvą 2014/53/ES.

1.2.3. Siekiant apsaugoti Lietuvos Respublikos vartotojus ir viešuosius elektroninių ryšių tinklus nuo nekokybiškų, elektromagnetinius trikdžius keliančių radijo ryšio įrenginių ir elektrinių bei elektroninių aparatų ir sustiprinti tarpusavio bendradarbiavimą, bus tęsiamas bendradarbiavimas su Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir keičiamasi informacija apie iš trečiųjų šalių į Lietuvos Respubliką importuojamus radijo ryšio įrenginius ir elektrinius bei elektroninius aparatus. Taip pat bus bendradarbiaujama su kitų ES šalių ir Europos ekonominės erdvės šalių narių administracijomis rinkos priežiūros bei įrenginių ir aparatų atitikties vertinimo srityse, aktyviai dalyvaujant EMS administracinio bendradarbiavimo EMC ADCO darbo grupėje ir RED administracinio bendradarbiavimo ADCO RED darbo grupėje, naudojantis Informacijos ir komunikacijos sistema rinkos priežiūrai (ICSMS) bei Komunikacijos informacijos resursų centru administracijoms (CIRCABC).

⁴⁰ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011. Reglamentas (ES) 2019/1020 visa apimtimi įsigalios 2021 m. liepos 16 d.

⁴¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo su visais pakeitimais

⁴² 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB, su visais pakeitimais

⁴³ RRT direktoriaus 2006 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. 1V-1328 „Dėl Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento patvirtinimo“

⁴⁴ RRT direktoriaus 2016 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 1V-670 „Dėl Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento patvirtinimo“

1.3. Bus atliekama priežiūra, kaip patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai vykdo Reglamente (ES) 910/2014⁴⁵ ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, sudaromas ir skelbiamas nacionalinis patikimas sąrašas (angl. *Trusted Services List, TSL*). 2022–2024 m. numatoma atlikti visų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos dokumentų ir atitikties vertinimo ataskaitų vertinimą. Įgyvendinant Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) paskelbtoje „GovTech laboratorijos“ iššūkių serijoje iškelto RRT iššūkio „Kaip inovatyviai atlikti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūrą?“ sprendimus, 2022–2023 m. planuojama įsigyti įrankio, skirto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų procesams automatizuoti, sukūrimo ir priežiūros paslaugas. Visuomenės švietimui patikimumo užtikrinimo paslaugų ir elektroninio parašo klausimais informacija bus pateikiama interneto svetainėje www.elektroninisparasas.lt. 2023 m. numatomas Elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistemos modernizavimas. Siekiant operatyviai spręsti patikimumo užtikrinimo paslaugų incidentų valdymo klausimus, 2023 m. numatoma įsigyti platformą, skirtą operatyviai informacijos apie tokius incidentus apsikeitimui tarp patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų, RRT ir kitų suinteresuotųjų asmenų.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija yra parengusi ir su suinteresuotomis institucijomis derina Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. XIII-1120 pakeitimo ir papildymo projektą, kurio tikslas – konsoliduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų sritis, reglamentuoti elektroninės atpažinties politiką, perduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos valdymo sričiai, paskirti už šios politikos įgyvendinimą atsakingas institucijas bei nustatyti jų funkcijas. Šio projekto aiškinamajame rašte pažymima, kad, atsižvelgiant į tai, jog dalis elektroninės atpažinties priemonių išdavimo paslaugų turi daug panašumų su patikimumo užtikrinimo paslaugomis (pvz., elektroninės atpažinties sertifikatas ir elektroninio parašo sertifikatas būna išduodami tų pačių asmenų ir tose pačiose laikmenose – kvalifikuotose elektroninio parašo kūrimo įtaisuose), RRT galėtų tikslingai panaudoti jau turimą kompetenciją bei įdirbį ir elektroninės atpažinties srityje, todėl RRT galėtų būti paskirta elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų priežiūros įstaiga.

Jei elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų priežiūros įstaiga būtų paskirta RRT, jai būtų priskirtos visiškai naujos, aukštos kompetencijos reikalaujančios elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų priežiūros įstaigos funkcijos, kurių vykdymui būtų reikalingos bent dvi papildomos pareigybės, finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis. Atsižvelgiant į tai, šių naujų funkcijų įgyvendinimui reikėtų papildomų lėšų iš valstybės biudžeto – iš viso 68,7 tūkst. Eur per metus.

1.4. 2021–2022 m. (15 mėn.) bus tęsiamas dalyvavimas projekte „Saugesnis internetas“, kuris įgyvendinamas kartu su partneriais: Nacionaline švietimo agentūra, asociacija „Lingas į ateitį“ ir VŠĮ „Vaikų linija“. RRT ir toliau prie projekto prisidės vykdydama pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą projekte numatytas interneto karštosios linijos funkcijas, neteisėto ir žalingo interneto turinio elektroninėje erdvėje prevencijos veiklas. Visuomenė bus ugdoma, kaip saugiai ir pagarbiai elgtis internete, kaip atpažinti neteisėtą ir žalingą interneto turinį. Visuomenei skirta informacija apie interneto karštąją liniją „Švarus internetas“ bus pateikiama interneto svetainėje www.svarusinternetas.lt. Bus aktyviai viešinama tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE veikla ir derinami tarptautiniai veiksmai kovai su neteisėtu, nepilnamečiams žalingu turiniu internete. 2022 m. numatoma tobulinti įrankį, sukurtą įgyvendinant MITA paskelbtoje „GovTech laboratorijos“ iššūkių serijoje RRT iškelto iššūkio „Kaip automatizuotai identifikuoti draudžiamą interneto turinį?“ sprendimus, leidžiantį atlikti draudžiamo turinio (vaikų seksualinis išnaudojimas, pornografija ir kt.) automatinę paiešką Lietuvoje veikiančiose interneto svetainėse. RRT toliau skatins Lietuvos elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjus prisijungti prie Memorandumo dėl švarios interneto aplinkos ir tokiu būdu parodyti draudžiamos informacijos netoleravimą savo tarnybinėse stotyse (serveriuose). Šiuo metu prie Memorandumo yra prisijungę 10 paslaugų teikėjų. RRT sieks, kad visose prieigos prie viešųjų kompiuterių tinklų (internetu) vietose, kur gali lankytis nepilnamečiai, būtų įdiegtos privalomos, RRT aprobuotos neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi darančios informacijos filtravimo priemonės. Siekdamą šviesti visuomenę, RRT ir toliau skelbs mokomąją ir informacinę medžiagą apie saugų elgesį internete specializuotoje interneto svetainėje www.esaugumas.lt.

1.5. Siekiant perkelti Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatas į nacionalinę teisę, buvo parengti ir 2021 m. priimti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektai. 2022 m. bus tęsiamas nacionalinio teisinio reglamentavimo tobulinimas, siekiant efektyvaus Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatų įgyvendinimo ir galiojančių teisės aktų nuostatų suderinimo su pasikeitusiu RRT valdymo modeliu.

1.6. RRT, kaip projekto partneris, 2021 m. dalyvavo ir 2022 m. dalyvaus Informacinės visuomenės plėtros komiteto vykdomame ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamame projekte „Atvirų duomenų platformos, įgalinančios efektyvų viešojo sektoriaus informacijos pakartotinį panaudojimą verslui, ir jos valdymo įrankių sukūrimas“ (kodas Nr. 02.2.1-CPVA-V-523-01-0001). Šio projekto tikslas – sukurti ir įdiegti centralizuotai valdomas technines priemones, įgalinančias valstybės informacinių išteklių valdytojus parengti ir pateikti atvirų duomenų rinkinius bei jų metaduomenis, o verslo subjektus ir visuomenę be išankstinių sąlygų ir patogiai rasti ir gauti viešojo sektoriaus institucijų tvarkomus duomenis tiek verslo plėtrai, tiek ir nevyriausybinėms iniciatyvoms įgyvendinimui. Dalyvaudama šiame projekte, RRT yra atsakinga už atviro duomenų rinkinio apie elektroninių ryšių išteklius ir radijo ryšio stotis sudarymą.

⁴⁵ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje

2. INVESTICIJŲ Į NAUJOS KARTOS BELAIDŽIO PLAČIAJUOSČIO RYŠIO TINKLUS BEI PAŽANGIŲ TECHNOLOGIJŲ IR PASLAUGŲ DARNIOS PLĖTROS SKATINIMAS

2.1. Technologijų evoliucija yra vienas svarbiausių visuomenės ir ekonomikos variklių. Nauja penktosios kartos mobiliojo radijo ryšio technologija (5G) turės milžinišką įtaką radijo dažnių (kanalų) naudojimo efektyvumui bei infrastruktūros ir kitų sričių vystymuisi. RRT dalyvauja 5G diegimo procese ir yra atsakinga už radijo dažnių (kanalų) paruošimą ir jų skyrimą operatoriams, ketinantiems elektroninių ryšių paslaugas teikti naudojant 5G technologiją. 2022–2024 m. didžiausias dėmesys bus skiriamas radijo dažnių (kanalų) iš 3400–3800 MHz ir 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostų paskyrimui operatoriams.

2.2. 2021 spalio 12 d. Susisiekimo ministerija, RRT ir kitos viešojo sektoriaus institucijos bei telekomunikacijų paslaugų operatoriai sutarė dėl strateginių veikslių įgyvendinant penktos kartos mobiliojo ryšio (5G) plėtrą visoje Lietuvos teritorijoje ir pasirašė memorandumą, pagal kurį iki 2022 m. 5G ryšys turėtų būti prieinamas bent viename iš didžiųjų Lietuvos miestų, iki 2023 m. – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestų teritorijose, o iki 2025 m. 5G ryšys padengs visų miestų teritorijas, tarptautinius transporto koridorius „Via Baltica“ ir „Rail Baltica“, valstybinės reikšmės kelius, geležinkelius ir oro bei jūrų uostus.

2.3. Pagal patvirtintą Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje planą⁴⁶ iki 2022 m. liepos 30 d. turės būti išduoti leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 694–790 MHz (toliau – 700 MHz) radijo dažnių juostos, o leidimų turėtojai turės dar 2022 m. pradėti teikti komercines 5G ryšio paslaugas bent viename iš penkių didžiausių Lietuvos Respublikos miestų, ne vėliau kaip nuo 2023 m. gruodžio 31 d. – penkiuose didžiausiuose Lietuvos Respublikos miestuose, o ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. įrengti antžemines radijo ryšio sistemas ir sudaryti galimybę naudojant 700 MHz radijo dažnių juostą tarptautiniuose transporto koridoriuose („Via Baltica“, „Rail Baltica“), valstybinės reikšmės magistraliniuose automobilių keliuose gauti ne mažesnės kaip 30 Mb/s duomenų perdavimo spartos elektroninių ryšių paslaugas, kai leidimu suteikta teisė naudoti 2x10 MHz pločio radijo dažnių juostą, arba ne mažesnės kaip 15 Mb/s gaunamojo ryšio spartos elektroninių ryšių paslaugas, kai leidimu suteikta teisė naudoti 2x5 MHz pločio radijo dažnių juostą.

2.4. 2021 m. spalio 25 d. RRT paskelbė aukcioną suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų. Naudojant šiuos radijo dažnius (kanalus) Lietuvos Respublikos teritorijoje bus diegiami naujos kartos 5G mobiliojo ryšio tinklai ir teikiamos 5G elektroninių ryšių paslaugos. Aukciono dokumentai priimami iki 2022 m. sausio 25 d., o aukciono laimėtojai, tikėtina, bus paskelbti 2022 m. kovo mėn. Aukciono laimėtojai turės vykdyti atitinkamus radijo ryšio plėtros plano 2.3 punkte nustatytus įpareigojimus. RRT 2022–2024 m. prižiūrės, kaip leidimų turėtojai laikosi jiems nustatytų radijo dažnių (kanalų) iš 700 MHz radijo dažnių juostos naudojimo sąlygų ir minimalių plėtros reikalavimų.

2.5. Įgyvendindama Sprendimo (ES) 2017/899⁴⁷ nuostatas – iki 2020 m. birželio 30 d. (su galimu atidėjimu) sudaryti sąlygas 700 MHz radijo dažnių juostą naudoti antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas, ir iki 2030 m. užtikrinti, kad 470–694 MHz radijo dažnių juostą būtų galima naudoti transliavimo paslaugoms, įskaitant nemokamą televiziją – RRT, vykdydama tarptautinį radijo dažnių koordinavimą, sieks, kad kaimyninėse valstybėse 700 MHz radijo dažnių juosta būtų atlaisvinta nuo televizijos transliavimo paslaugų.

2.6. Vykdydama Sprendimą (ES) 2019/235⁴⁸ RRT planuoja 2022 m. paskelbti aukcioną suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos ir išduoti leidimus naudoti atitinkamus radijo dažnius (kanalus) aukciono laimėtojams. 2023–2024 m. didžiausias dėmesys bus skiriamas prižiūrėti, kaip leidimų turėtojai laikosi 3400–3800 MHz radijo dažnių juostos naudojimo sąlygų ir minimalių plėtros reikalavimų.

2.7. Pagal Sprendimą (ES) 2019/784⁴⁹ ir Direktyvą (ES) 2018/1972, privaloma leisti naudoti bent 1 GHz iš 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostos, jeigu yra rinkos paklausa. 2019–2020 m. RRT atliko viešąją apklausą ir nustatė, kad rinkos poreikis naudoti bent dalį radijo dažnių (kanalų) iš 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostos 5G radijo ryšio tinklams tikėtinas tik po 2023 m. 2022–2024 m. RRT analizuos 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostos naudojimą ir nagrinės galimybes ją pertvarkyti, vykdys radijo dažnių (kanalų) iš šios radijo dažnių juostos tarptautinį koordinavimą ir, esant paraiškoms, skyrimo procedūras.

2.8. RRT tebevykdo derybas su Rusijos Federacijos telekomunikacijų administracija dėl 1427–1517 MHz, 3400–3800 MHz ir 24,25–27,5 GHz radijo dažnių juostų naudojimo, siekdama, kad Lietuvoje šios radijo dažnių juostos galėtų būti naudojamos pagal EK sprendimuose nustatytus parametrus arba kad nuokrypis nuo šių parametrų būtų kuo mažesnis. 2022–2023 m. RRT sieks susitarti ir surasti abiem pusėms tinkamą sprendimą. Paskirstydama 1427–1517 MHz radijo dažnių

⁴⁶ RRT direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“

⁴⁷ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje

⁴⁸ 2019 m. sausio 24 d. EK įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/235, kuriuo dėl 3400–3800 MHz dažnių juostai taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas 2008/411/EB

⁴⁹ 2019 m. gegužės 14 d. EK įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/784 dėl antžeminių sistemų, kurias naudojant Sąjungoje galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, 24,25–27,5 GHz dažnių juostos suderinimo

juostą komercinėms ir valstybės reikmėms – su valstybės gynyba susijusiems radijo ryšio naudojimo poreikiams tenkinti, RRT sieks harmonizuoto šios radijo dažnių juostos naudojimo Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje.

2.9. 2022–2024 m. bus dedamos visos pastangos, kad Lietuvoje veikiantys operatoriai ES mastu harmonizuotas radijo dažnių juostas galėtų naudoti kuo palankesnėmis sąlygomis, taip skatinant investicijas į naujos kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklus bei pažangių technologijų ir paslaugų plėtrą.

2.10. Siekiant padidinti elektromagnetinio suderinamumo skaičiavimų tikslumą, 2022–2024 m. į RRT naudojamas sistemas bus diegiami 2021 m. įsigyti geografiniai duomenys apie Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių pastatų aukštingumą, gauti atlikus Lietuvos teritorijos skenavimą lazeriu.

2.11. Siekiant suteikti asmenims galimybę internetu užpildyti prašymus, susijusius su radijo dažnių (kanalų) skyrimo procedūromis, 2023 m. planuojama modernizuoti Radijo dažnių spektro valdymo informacinės sistemos interneto portalą. Modernizavimo tikslas – padidinti veikimo spartą, pagerinti bendrą portalo ergonomiką, supaprastinti leidimų naudoti elektroninių ryšių išteklius išdavimo procesus, sumažinant žmoniškųjų klaidų tikimybę.

2.12. Įgyvendinant Reglamento (ES) 2020/1070⁵⁰ 3 straipsnio 3 dalies nuostatas, bus gerinamos 2021 m. sudarytos galimybės operatoriams prisijungti prie RRT Radijo dažnių spektro valdymo informacinės sistemos ir pateikti informaciją apie jų įdiegtus mažos aprėpties belaidžio prisijungimo prie elektroninių ryšių tinklo taškus.

2.13. 2021 m. lapkričio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-635, kuriuo perkelta Direktyva (ES) 2018/1972. Naujos redakcijos Elektroninių ryšių įstatymo 40 straipsnio 16 dalyje yra numatyta pareiga elektroninių ryšių paslaugų teikėjams nuo 2023 m. sausio 1 d. užtikrinti galutiniams paslaugų gavėjams teisę gauti viešąsias elektroninių ryšių paslaugas įrenginiais su integruotais abonento identifikavimo moduliais ir teisę pakeisti viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėją, išlaikant ryšio numerį (kai toks yra), tačiau nekeičiant abonento identifikavimo modulio galiniame įrenginyje ir be fizinės prieigos prie galinio įrenginio. Siekiant įgalinti šios nuostatos praktinį įgyvendinimą, 2021 m. pabaigoje buvo atlikta gerosios pasaulinės praktikos ir Lietuvos faktinės situacijos analizė ir parengta Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimo veiksmų skaitmeninės ekonomikos ir verslo srityje numatyta studija „Integruotų abonento identifikavimo modulių (eSIM) naudojimo skatinimo Lietuvoje modelis“. technologija eSIM sudaro galimybes mobiliojo ryšio paslaugų gavėjams įdiegti bei perkelti mobiliojo ryšio paslaugas jų ryšio įrenginiuose nuotoliniu, belaidžiu (angl. *over the air*) būdu. Tai itin aktualu organizacijoms, valdančioms didelį skaičių ryšio, pvz., mobiliojo ryšio ar daiktų interneto (angl. *Internet of Things, IoT*), įrenginių. Įvertinus šios studijos rezultatus, taip pat politikos formuotojo lūkesčius ir visuomenės poreikius, 2022 m. priimti įgyvendinamieji teisės aktai leis siekti pažangiomis technologijomis pagrįstų elektroninių ryšių paslaugų diegimo ir naudojimo, užtikrinant galutiniams paslaugų gavėjams galimybę elektroninių ryšių paslaugas gauti galiniais įrenginiais su integruotais abonentų identifikavimo moduliais (eSIM), taip pat jų teisę, keičiant paslaugų teikėją, nekeisti abonento identifikavimo modulio galiniame įrenginyje ir procesą atlikti belaidžiu būdu (angl. *over the air provisioning*). Bendradarbiaujant su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjais, bus siekiama tinkamo Elektroninių ryšių įstatymo 40 straipsnio 16 dalyje nustatytos pareigos įgyvendinimo. 2022 m. bus siekiama įgyvendinti studijos rezultatus praktikoje.

3. VEIKSMINGOS KONKURENCIJOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ SEKTORIUJE UŽTIKRINIMAS IR GALIMYBIŲ PIKTNAUDŽIAUTI ĮTAKA GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PASLAUGŲ RINKOJE PREVENCIJA

Vykdamas 2019 m. gruodžio 8 d. įsigaliojusį Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso pakeitimų dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo procedūrų bei prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir juose teikiamų paslaugų suteikimo įgyvendinimo priežiūrą, ypatingas dėmesys bus skiriamas Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio peržiūrai, siekiant užtikrinti skaidrias, nediskriminacines ir iš anksto visiems geležinkelių transporto rinkos dalyviams žinomas prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros bei geležinkelių paslaugų įrenginių ir juose teikiamų paslaugų sąlygas.

Siekiant užtikrinti nediskriminacines sąlygas geležinkelio įmonėms (vežėjams) gauti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus ir prieigą prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir juose teikiamų paslaugų, bus tęsiamas geležinkelio įmonių (vežėjų) skundų nagrinėjimas ir (ar) vykdomi tyrimai RRT iniciatyva dėl galimų prieigos prie geležinkelių infrastruktūros apribojimų.

Didelis dėmesys bus skiriamas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo apskaitos atskyrimo reikalavimų laikymuisi ir atitikties Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo reikalavimams analizei. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui atlikus vežimo geležinkelių transporto rinkos segmentų vertinimą ir paskelbus vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai, sąrašą, bus vykdoma vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų nustatymo peržiūra.

⁵⁰ 2020 m. liepos 20 d. EK įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1070, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, 57 straipsnio 2 dalį nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos

4. ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ PAGRĮSTUMO SĄNAUDOMIS UŽTIKRINIMAS

2022–2024 m. bus vertinamas atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumas sąnaudomis, prašymų iš valstybės biudžeto lėšų kompensuoti sąnaudas, patirtas dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo, pagrįstumas.

Nustatytais terminais bus skelbiama apibendrinta informacija apie Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą.

Bus atliekama institucijų priežiūra, kaip institucijos ir (arba) registrų tvarkytojai, registruojantys registro objektus, įgyvendina šio aprašo nuostatas, teikiama metodinė pagalba institucijoms ir (arba) registrų tvarkytojams, registruojantiems registro objektus, aprašo nuostatų taikymo klausimais.

Esant poreikiui, bus teikiami pasiūlymai dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo.

1 PRIEDAS. 2021 M. PRIIMTI RRT DIREKTORIAUS ĮSAKYMAI

1. RRT direktoriaus 2021 m. sausio 13 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-51 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2019 m. vasario 26 d. įsakymo Nr. 1V-240 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos informacinių sistemų saugos dokumentų patvirtinimo“ pakeitimo“;

2. RRT direktoriaus 2021 m. sausio 14 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-52 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos elektroninių paslaugų informacinės sistemos likvidavimo, Operatorių tinklų informacinės sistemos ir Periodinių ataskaitų teikimo informacinės sistemos steigimo ir jų nuostatų patvirtinimo“;

3. RRT direktoriaus 2021 m. sausio 29 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-102 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. 1V- 1255 „Dėl Tipinių atlyginimo už registro objekto registravimą ir (arba) dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir kompensuojamų sąnaudų dydžio patikrinimo paslaugų techninių užduočių patvirtinimo“ pakeitimo“;

4. RRT direktoriaus 2021 m. vasario 18 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-147 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymo Nr. 1V- 978 „Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

5. RRT direktoriaus 2021 m. kovo 3 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-192 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V-698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“;

6. RRT direktoriaus 2021 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-382 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos vidaus darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“;

7. RRT direktoriaus 2021 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-606 „Dėl radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų koeficiento nustatymo“;

8. RRT direktoriaus 2021 m. liepos 16 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-691 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-824 „Dėl Aukciono suteikti teisę naudoti elektroninių ryšių išteklius taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

9. RRT direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 11 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-742 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymo Nr. 1V-978 „Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

10. RRT direktoriaus 2021 m. rugsėjo 13 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-847 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 1V- 1536 „Dėl Radijo šaukinių skyrimo tvarkos ir naudojimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

11. RRT direktoriaus 2021 m. spalio 21 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-957 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo“;

12. RRT direktoriaus 2021 m. spalio 25 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-967 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. 1V-1025 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos didžiausių tarifų patvirtinimo“ pakeitimo“;

13. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1096 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymo Nr. 1V- 297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

14. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1095 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V- 261 „Dėl Prisijungimo prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje ir viešųjų telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių nustatymo ir duomenų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

15. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1098 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 14 d. įsakymo Nr. 1V- 978 „Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

16. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1100 „Dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

17. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 3 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1104 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 9 d. įsakymo Nr. 1V- 893 „Dėl Radijo dažnių (kanalų), kuriuos galima naudoti be atskiro leidimo, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

18. RRT direktoriaus 2021 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. (1.9E)1V-1168 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 21 d. įsakymo Nr. 1V- 698 „Dėl Nacionalinės radijo dažnių paskirstymo lentelės ir radijo dažnių naudojimo plano patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“.

2 PRIEDAS. RYŠIŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
1 tikslas	Veiksmingos ir skaidrios konkurencijos elektroninių ryšių ir pašto paslaugų rinkose ir efektyvios šių rinkų ūkio subjektų priežiūros užtikrinimas			
R-01-81-01-01	Alternatyvių viešųjų fiksotojo ryšio tinklų ir paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.) Bendra pastarųjų metų tendencija – mažėjantis viešųjų fiksotojo telefono ryšio paslaugų gavėjų skaičius: per metus šis skaičius sumažėjo 9,7 proc. (2021 m. – 290,6 tūkst., 2020 m. – 321,9 tūkst.). „Telia Lietuva“, AB, paslaugų gavėjų skaičius sumažėjo 31,4 tūkst. (2021 m. – 230,3 tūkst., 2020 m. – 261,7 tūkst.), o kitų teikėjų neženkiai augo (2021 m. – 60,3 tūkst., 2020 m. – 60,2 tūkst.). Alternatyvių viešųjų fiksotojo ryšio tinklų ir paslaugų teikėjų rinkos dalis išaugo nuo 18,7 proc. (2020 m.) iki 20,8 proc. (2021 m.).	21	20,8	99,0
R-01-81-01-02	Pašto paslaugos teikėjų (išskyrus AB Lietuvos pašta) rinkos dalis (rinką vertinant pagal pajamas, proc.) Pašto sektoriaus pajamos 2021 m. siekė 238,9 mln. Eur (2020 m. 204,1 mln. Eur). Kitų pašto paslaugos teikėjų pajamos 2021 m. siekė 170,6 mln. Eur (2020 m. – 127,4 mln. Eur).	64,5	71,4	110,7
R-01-81-01-03	Alternatyvių plačiajuostės interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksotojo ryšio technologijas, paslaugų teikėjų rinkos dalis (rinką vertinant pagal galutinių paslaugų gavėjų skaičių, proc.) Bendras plačiajuostės interneto prieigos, teikiamos naudojant fiksotojo ryšio technologijas, paslaugų gavėjų skaičius 2021 m. išaugo 0,7 proc. ir siekė 802,4 tūkst. (2020 m. – 796,8 tūkst.). Alternatyvių plačiajuostės interneto prieigos, naudojant fiksotojo ryšio technologijas, teikėjų turimų galutinių paslaugų gavėjų skaičius 2021 m. išaugo 0,5 proc. ir siekė 381,6 tūkst. (2020 m. - 379,8 tūkst.).	46,75	47,6	101,8
1 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti, kad elektroninių ryšių ir pašto sektoriuose nebūtų konkurencijos iškreipimų ir ribojimų			
P-01-81-01-01-01	Atlikta patikrinimų, kaip didelę įtaką rinkoje turintys ūkio subjektai laikosi jiems nustatytų įpareigojimų (proc. nuo nustatytų įpareigojimų)	100	100	100
P-01-81-01-01-02	Atliktų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex ante reguliavimas, tyrimų skaičius (vnt.) Europos Komisija 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos delegaluotuju reglamentu (ES) 2021/654, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 papildoma nustatomu bendru didžiausiu Sąjungos masto judriojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu ir bendru didžiausiu Sąjungos masto fiksotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifu nustatė visoje ES bendrą didžiausią mobiliojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifą (kainą) ir fiksotojo ryšio skambučių užbaigimo paslaugų tarifą (kainą), kurie taikomi visiems šių paslaugų teikėjams visose ES valstybėse narėse. Atsižvelgiant į tai, 2021 m. atlikti rinkos tyrimai, kurių metu įvykdytas tik rinkos tyrimo procedūros etapas, kurio metu nuspręsta dėl didelę įtaką šioje rinkoje turintiems ūkio subjektams nustatytų kainų kontrolės įpareigojimų nustatymo, keitimo ir (ar) panaikinimo: 1) atlikus Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksotoje vietoje, rinkos tyrimą, kainų kontrolės įpareigojimas pakeistas / panaikintas 7 ūkio subjektams: „Telia Lietuva“, AB, AB Lietuvos geležinkeliai, AB Lietuvos radijo ir televizijos centras, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“. 2) atlikus Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose mobiliojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą, kainų kontrolės įpareigojimas pakeistas / panaikintas 7 ūkio subjektams: „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, UAB „CSC Telecom“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“.	2	2	100

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Išvykdymas
P-01-81-01-01-03	Pagal RRT kompetenciją nustatytais terminais perkeltų į nacionalinę teisę ir įgyvendintų ES teisės aktų dalis (proc. nuo reikalingų perkelti ir įgyvendinti teisės aktų)	100	100	100
	1. 2020 m. gegužės 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/636, kuriuo dėl 2500–2690 MHz dažnių juostai taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas 2008/477/EB. 2. 2020 m. gegužės 6 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/667, kuriuo dėl atitinkamų 1920–1980 MHz ir 2110–2170 MHz dažnių juostoms taikomų techninių sąlygų atnaujinimo iš dalies keičiamas Sprendimas 2012/688/ES. 3. 2020 m. spalio 7 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1426 dėl suderinto 5875–5935 MHz dažnių juostos radijo spektro naudojimo su saugumu susijusioms intelektinių transporto sistemų (ITS) prietaikoms, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2008/671/EB. 4. 2021 m. rugsėjo 28 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1730 dėl suderinto suporuotų 874,4–880,0 MHz ir 919,4–925,0 MHz dažnių juostų ir nesuporuotos 1900–1910 MHz dažnių juostos naudojimo geležinkelių judrajam radijo ryšiui (tiek, kiek turi būti įgyvendinta 2021 m.). 5. 2021 m. birželio 17 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1067 dėl suderinto 5945–6425 MHz dažnių juostos radijo spektro naudojimo belaidės prieigos sistemoms, įskaitant vietinius radijo ryšio tinklus (belaidės prieigos sistemoms, įskaitant RLAN), diegti.			
P-01-81-01-01-04	Išnagrinėtų pranešimų dėl elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo pažeidimų dalis (proc. nuo gautų pranešimų apie pažeidimus)	100	100	100
	2021 m. gauti 25 pranešimai ir išnagrinėti 25 pranešimai.			
P-01-81-01-01-05	Atliktų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų veiklos planinių patikrinimų, siekiant užtikrinti tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinti galimus pažeidimus, skaičius (vnt.)	16*	15	93,8
	*2021 m. buvo numatyta 17 planinių patikrinimų. Įvertinus besitęsiančią COVID-19 pandemiją ir elektroninių ryšių sektoriaus rizikingumą, planinė reikšmė buvo sumažinta iki 16. 2021 m. atlikta 15 planinių patikrinimų. Iš planuotų atlikti 16 patikrinimų neatliktas 1 planinis patikrinimas, gavus informaciją apie 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusią AB Lietuvos radijo ir televizijos centro pasirašytą sutartį, kuria Mezon prekiniu ženklu teikiama paslaugų verslas perleistas UAB „Bitė Lietuva“ grupės įmonei UAB „Mezon“. Planinių patikrinimų metu 5 paslaugų teikėjų veikloje buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų neatitikimai, kurie pašalinti iki patikrinimų pabaigos.			
P-01-81-01-01-06	Atliktų pašto paslaugos teikėjų, įskaitant jų skyrius, veiklos planinių patikrinimų, siekiant užtikrinti tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinti galimus pažeidimus, skaičius (vnt.)	9*	9	100
	* 2021 m. buvo numatyta 14 planinių patikrinimų. Įvertinus besitęsiančią COVID-19 pandemiją, pašto paslaugos teikėjų patikrinimų planinė reikšmė buvo sumažinta iki 9. Planinių patikrinimų metu 2 pašto paslaugos teikėjų veikloje buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų neatitikimai, kurie pašalinti iki patikrinimų pabaigos			
2 tikslas	IRT ir pašto paslaugų naudotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos pagal RRT kompetenciją užtikrinimas			
R-01-81-02-01	Radio ryšio įrenginių tipų, atitinkančių Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento administracinius reikalavimus dėl ES atitikties deklaracijos pateikimo kartu su įrenginiu, dalis (proc. nuo patikrintų įrenginių tipų)	85	23	27,1
	Patikrinus 55 tipų radijo ryšio įrenginius nustatyta, kad RRT techninio reglamento administracinių reikalavimų neatitiko 40 tipų radijo ryšio įrenginiai. Didžiosios dalies patikrintų radijo ryšio įrenginių pakuotėse nebuvo ES atitikties deklaracijos (77 proc.). Atsižvelgiant į tai, kriterijus neįvykdytas (pasiekta tik 23 proc. patikrintų įrenginių tipų atitiktis nustatytiems reikalavimams). Kriterijaus neįvykdymą lėmė tai, kad ES atitikties deklaracijos kartu su įrenginiu buvo pateiktos tik su 12 tipų patikrintų radijo ryšio įrenginiais. Kriterijų tiksliai suplanuoti sunku, nes ankstesniais metais nebuvo nustatytas toks kiekis neatitiktųjų, tai dažnai lemia ir tikrinamų radijo ryšio įrenginių tipai. Dažniausiai ES atitikties deklaracijų nerasta prie iš trečiųjų šalių įvežamų radijo ryšio įrenginių.			
R-01-81-02-02	Elektrinių ir elektroninių aparatų tipų, atitinkančių Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento administracinius reikalavimus dėl CE ženklinimo, dalis (proc. nuo patikrintų įrenginių tipų)	90	100	111,1
	Patikrinus 60 tipų elektrinių bei elektroninių aparatų nustatyta, kad visi patikrinti aparatai buvo paženklinėti CE ženklu ir ant pakuotės, ir ant gaminio, todėl visi jie atitiko EMS techninio reglamento administracinius reikalavimus (pasiekta 100 proc. patikrintų įrenginių tipų atitiktis). Kriterijus viršytas, nes trūkumų nenustatyta. Tiksliai suplanuoti kriterijaus įvykdymą neįmanoma. Jis planuotas, atsižvelgiant į ankstesniais metais nustatytas neatitiktis.			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
R-01-81-02-03	Apsilankusiųjų specializuotoje interneto svetainėje www.elektronispasparas.lt skaičiaus augimas (proc., palyginti su praėjusiais metais)	5	-50	-
	Interneto svetainėje 2020 m. naudojosi 14 050 vartotojų, o 2021 m. – 7025 vartotojai. Atkreiptinas dėmesys, kad nors vartotojų skaičius sumažėjo, tačiau išaugo naudojimas interneto svetainėje pateiktais įrankiais: - elektroninių parašų, elektroninių spaudų, interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatu ir elektroninių laiko žymų tikrinimo įrankiu https://tikrinti.elektronispasparas.lt 2020 m. naudojosi 1433 vartotojai, 2021 m. vartotojų skaičius siekė 2086, t. y. padidėjo ~ 1,5 karto; - nuotolinio mokymo sistemos https://mokykis.elektronispasparas.lt vartotojų skaičius 2021 m. padidėjo daugiau kaip 22 kartus (2020 m. buvo 49, o 2021 m. – 1080 vartotojų).			
2 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti viešųjų ryšių tinklų vientisumą, skatinti saugų naudojimąsi internetu ir vykdyti interneto turinio priežiūrą			
P-01-81-02-01-01	Interneto svetainėje www.esaugumas.lt paskelbtų pranešimų apie saugų ir atsakingą naudojimąsi internetu skaičius (vnt.)	20	20	100
P-01-81-02-01-02	Ištirtų pranešimų apie patyčias kibernetinėje erdvėje bei kitą draudžiamą ar ribojamą skleisti viešąją informaciją dalis nuo užregistruotų pranešimų, procentais	100	100	100
	2021 m. interneto karštąja linija Taryba gavo 3 558 pranešimus apie neteisėtą ar žalingą turinį internete (2020 m. gauti 1373 pranešimai). Atlikus pranešimų tyrimus, 380 atvejais buvo imtasi tolesnių veiksmų: 80 pranešimų perduota Policijos departamentui, 31 – Žurnalistų etikos inspektoriatui, 108 – kitų šalių karštosioms linijoms, Tarptautinės interneto karštųjų linijų asociacijos INHOPE narėms, 161 – Lietuvos ir užsienio šalių interneto paslaugų teikėjams, svetainių savininkams, socialinių tinklų valdytojams. Buvo gautas 1551 pranešimas, kuriuose aptiktas pasikartojantis draudžiamas turinys, apie kurį jau buvo pranešta INHOPE arba Policijos departamentui, todėl dėl jų papildomų veiksmų nesiimta.			
P-01-81-02-01-03	Paskelbtų pranešimų apie viešo naudojimo kompiuterių tinkluose neskelbtinos informacijos kontrolės ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarkos pažeidimus skaičius (vnt.)	4	4	100
	2021 m. Taryba paskelbė 4 spaudos pranešimus apie interneto karštosios linijos veiklą ir statistinius duomenis. Papildomai socialiniuose tinkluose paskelbtas 1 spaudos pranešimas apie saugų elgesį internete.			
P-01-81-02-01-04	Išnagrinėtų prašymų dėl filtravimo priemonių aprobavimo dalis (proc. nuo gautų prašymų)	100	100	100
	2021 m. gauti 7 prašymai dėl filtravimo priemonių aprobavimo. 3 filtravimo priemonės neatitiko būtinųjų sąlygų, todėl aprobuotos nebuvo. 4 filtravimo priemonės atitiko būtinąsias sąlygas ir buvo aprobuotos.			
2 tikslo 2 uždavinys	Vykdyti veiksmingą elektroninių ryšių ir pašto paslaugų, įskaitant universaliąsias paslaugas, teikimo priežiūrą			
P-01-81-02-02-01	Pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų elektroninių ryšių ir pašto paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, skundų teisės aktuose nustatytais terminais dalis (proc. nuo visų išnagrinėtų skundų)	100	100	100
	2021 m. buvo gauti ir išnagrinėti prašymai (skundai): - elektroninių ryšių paslaugų gavėjų (toliau – ERP) 373 prašymai (skundai) (iš jų: 29 prašymai bus nagrinėjami 2022 m. I ketv.) ir 459 elektroniniai paklausimai. Išnagrinėti 375 prašymai (skundai) (iš jų: 344 prašymai gauti 2021 m. ir 31 prašymas gautas 2020 m. IV ketv.). - pašto paslaugų naudotojų 266 prašymai (skundai) (iš jų: 12 prašymų bus nagrinėjami 2022 m. I ketv.) ir 317 elektroninių paklausimų. Išnagrinėti 268 prašymai / skundai (iš jų: 254 prašymai gauti 2021 m., 14 prašymų gauti 2020 m. IV ketv.);			
P-01-81-02-02-02	Kabelinės televizijos tinklų (KTV) planinių patikrinimų skaičius (vnt.)	18	18	100
P-01-81-02-02-03	Operatorių tinklų, kuriuose vykdoma paslaugų kokybės rodiklių stebėseną, skaičius (vnt.)	4	4	100
	Taryba atliko viešojo mobiliojo telefono ryšio paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo matavimus Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančiuose UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“ ir AB „Telia Lietuva“ tinkluose, belaidės interneto prieigos paslaugų kokybės rodiklių įvertinimo matavimus Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančiuose UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“, AB „Telia Lietuva“ ir AB Lietuvos radijo ir televizijos centro tinkluose.			
2 tikslo 3 uždavinys	Užtikrinti Lietuvos rinkoje esančių radijo ryšio įrenginių atitiktį privalomiems Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento reikalavimams ir elektrinių bei elektroninių aparatų atitiktį Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento reikalavimams			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
P-01-81-02-03-01	Patikrintų radijo ryšio įrenginių atitikties Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento administraciniams reikalavimams tipų skaičius (vnt.)	60	60	100
	Patikrintas planuotas radijo ryšio įrenginių tipų kiekis (60 vnt.) siekiant nustatyti Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento (toliau – RRĮ) techninio reglamentą) administracinių reikalavimų laikymąsi. Didelė dalis patikrintų radijo ryšio įrenginių (40 tipų) neatitiko RRĮ techninio reglamento administracinių reikalavimų. Dažniausios neatitikimo priežastys – pakuotėje kartu su radijo ryšio įrenginiu nebuvo ES atitikties deklaracijų ir/ar instrukcijų lietuvių kalba (77 proc. patikrintų įrenginių). Suteikus metodinę pagalbą, ekonominės veiklos vykdytojai nustatytas neatitiktis pašalino. 45 tipų patikrinti radijo ryšio įrenginiai buvo paženklinę CE ženklu (87 proc. patikrintų įrenginių).			
P-01-81-02-03-02	Patikrintų elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento administraciniams reikalavimams tipų skaičius (vnt.)	55	55	100
	Patikrintas planuotas elektrinių bei elektroninių aparatų tipų kiekis (55 vnt.), siekiant nustatyti Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento (toliau – EMS techninis reglamentas) administracinių reikalavimų laikymąsi. Visi patikrinti elektriniai bei elektroniniai aparatai atitiko EMS techninio reglamento administracinius reikalavimus ir buvo paženklinę CE ženklu ant pakuotės ir ant gaminio.			
P-01-81-02-03-03	Radijo ryšio įrenginių, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar jie atitinka Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.)	30	30	100
	Iš rinkos paimtas suplanuotas radijo ryšio įrenginių tipų kiekis (30 vnt.) bandymams RRT IJKD Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriuje atlikti, siekiant nustatyti jų atitiktį RRĮ techninio reglamento esminiams reikalavimams. RRĮ techninio reglamento esminius reikalavimus atitiko 9 tipų, o neatitiko 21 tipo radijo ryšio įrenginiai. Ekonominės veiklos vykdytojai buvo įpareigoti atlikti taisomuosius veiksmus, o jų neatlikus nustatytais terminais, radijo ryšio įrenginiai buvo pašalinti iš rinkos. 2021 m. pašalinti iš rinkos 8 tipų radijo ryšio įrenginiai (radijo bangomis valdomi žaislai), dar 8 tipų įrenginiai (radijo mikrofonų sistemos bei radijo bangomis valdomi žaislai) bus pašalinti 2022 m. I ketvirtį. Ekonominės veiklos vykdytojai konsultuoti RRĮ techninio reglamento taikymo klausimais.			
P-01-81-02-03-04	Elektrinių ir elektroninių aparatų, paimtų iš rinkos ir pateiktų laboratoriniams bandymams, siekiant nustatyti, ar jie atitinka Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento esminius reikalavimus, tipų skaičius (vnt.)	30	30	100
	Iš rinkos paimtas suplanuotas elektrinių bei elektroninių aparatų kiekis (30 tipų) bandymams IJKD Aparatūros ir įrenginių EMS kontrolės skyriuje atlikti, siekiant nustatyti jų atitiktį EMS techninio reglamento esminiams reikalavimams. EMS techninio reglamento esminius reikalavimus atitiko 23 tipų, o neatitiko 7 tipų aparatai. Ekonominės veiklos vykdytojai buvo įpareigoti atlikti taisomuosius veiksmus, o jų neatlikus nustatytais terminais, elektriniai bei elektroniniai aparatai buvo pašalinti iš rinkos. 2021 m. iš rinkos pašalinti 12 tipų elektriniai bei elektroniniai aparatai (LED lempos, mikrobangų krosnelės). Dar dviejų tipų aparatai (USB šakotuvai) bus pašalinti 2022 m. I ketv.). Ekonominės veiklos vykdytojai konsultuoti EMS techninio reglamento taikymo klausimais.			
P-01-81-02-03-05	Atiktų radijo ryšio įrenginių atitikties Radijo ryšio įrenginių techninio reglamento esminiams reikalavimams dėl efektyvaus radijo dažnių (kanalų) naudojimo ir elektromagnetinio suderinamumo vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.)	55	55	100
P-01-81-02-03-06	Atiktų elektrinių ir elektroninių aparatų atitikties Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamento esminiams reikalavimams vertinimų ir išduotų bandymų ataskaitų skaičius (vnt.)	115	107	93
	Įvertinta elektrinių ir elektroninių aparatų, esančių Lietuvos rinkoje, atitiktis esminiams EMS Reglamento reikalavimams ir išduotos 107 ataskaitos. Vertinimai atliekami pagal RRT Inspektavimo skyriaus ir įmonių pateiktus prašymus.			
2 tikslo 4 uždavinys	Vykdyti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir jų teikiamų patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūrą			
P-01-81-02-04-01	Pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų asmenų skundų dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos dalis (proc. nuo visų gautų skundų)	100	100	100
	Gauti ir išnagrinėti 2 asmenų skundai dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos.			
P-01-81-02-04-02	Suteiktos metodinės pagalbos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	-	-
	Patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų prašymų dėl metodinės pagalbos suteikimo nebuvo gauta.			
P-01-81-02-04-03	Suteiktų konsultacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų naudotojams dalis (proc. nuo visų gautų paklausimų)	100	100	100
	Gauta 119 patikimumo užtikrinimo paslaugų naudotojų paklausimų ir suteikta 119 konsultacijų (SPD informacija apie pasiektas kriterijaus reikšmes).			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
3 tikslas	Sąlygų ilgalaikėms investicijoms į elektroninių ryšių infrastruktūrą ir pažangiai IRT plėtrai sudarymas			
R-01-81-03-01	Ketvirtosios kartos (4G) mobiliojo radijo ryšio tinklų vidutinio stiprumo ryšių aprėpiama Lietuvos Respublikos teritorijos dalis (proc. nuo visos Lietuvos Respublikos teritorijos)	92	88,5	96,2
	88,5 proc. Lietuvos teritorijos jau yra padengta 4G ryšiu, operatoriai daugiau koncentruojasi į esamų bazinių stočių talpos didinimą, o ne į naujų stočių statymą.			
R-01-81-03-02	Paskirtos ES mastu suderintos radijo dažnių juostos plotis (MHz)	1050	931	88,7
	ES mastu suderintų radijo dažnių juostų pločio rodiklis nepasiekta todėl, kad dar neįvyko aukcionas suteikti teisei naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų. Naudojant šiuos radijo dažnius (kanalus) Lietuvos Respublikos teritorijoje bus diegiami naujos kartos 5G mobiliojo ryšio tinklai ir teikiamos 5G elektroninių ryšių paslaugos. Atsižvelgiant į tai, kad LRV 2021 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 969 buvo pakeistas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos darbo tvarkos aprašas ir 2022 m. sausio 20 d. pakeistas Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašas, aukciono dalyvių paraiškos dokumentų pateikimo terminas nukeltas į 2022 m. kovo 25 d.			
R-01-81-03-03	Užregistruotų plačiajuostės prieigos mobiliojo radijo ryšio radijo stočių skaičius (vnt.)	15000	16586	110,6
	2021 m. pabaigoje Tarnyboje buvo užregistruotos 16 586 plačiajuostės prieigos mobiliojo radijo ryšio stotys (4618 UMTS, 11745 LTE, 219 WIMAX ir 4 5G ryšio).			
R-01-81-03-04	Penktosios kartos (5G) mobiliąjam radijo ryšiui vystyti paskirtų radijo dažnių juostų plotis (MHz)	300	0	0
	Žr. R-01-81-03-02 rodiklio komentarą.			
3 tikslo 1 uždavinys	Vykdyti radijo dažnių (kanalų) valdymą, jų naudojimo priežiūrą, įskaitant radijo stebėseną, kitų elektroninių ryšių išteklių valdymą			
P-01-81-03-01-01	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) mobiliojo radijo ryšio vidaus tinkluose (proc. nuo prašytų)	95	96,58	101,7
	Išnagrinėjus 69 prašymus skirti radijo dažnius (kanalus), 47 prašymus pratęsti radijo dažnių (kanalų) naudojimo terminą ir 1 prašymą perleisti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) (iš viso 117 prašymų), buvo išduoti 144 leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) mobiliosios tarnybos vidaus tinkluose. Buvo atsisakyta išduoti 1 leidimą naudoti radijo dažnius (kanalus) pareiškėjui per nurodytą terminą nesumokėjus užmokėčio už sąlygų naudoti radijo dažnį (kanalą) nustatymą ir valstybės rinkliavos už leidimo naudoti radijo dažnį (kanalą) išdavimą ir atsisakyta pratęsti 3 leidimuose nustatytą radijo dažnių (kanalų) naudojimo terminą, nes leidimo turėtojas prašymą Tarnybai pateikė pasibaigus leidime nustatytam radijo dažnių (kanalų) naudojimo terminui.			
P-01-81-03-01-02	Išduota leidimų naudoti radijo dažnius (kanalus) fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotyse (proc. nuo prašytų)	95	100	105,3
	2021 m. Tarnyba gavo prašymus išduoti 881 leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) fiksuotosios tarnybos radijo ryšio stotyse (iš jų: 2020 m. pabaigoje gauti prašymai dėl 19 leidimų, 2021 m. gauti prašymai dėl 862 leidimų išdavimo) ir išdavė 870 leidimų (iš jų: 19 leidimų pagal 2020 m. pabaigoje pateiktus prašymus ir 851 leidimą pagal 2021 m. pateiktus prašymus). 11 leidimų pagal 2021 m. pateiktus prašymus bus išduota 2022 m.			
P-01-81-03-01-03	Išduota leidimų eksperimentiniam radijo dažnių (kanalų) naudojimui (proc. nuo prašytų)	92	96	104,3
	2021 m. gauti prašymai išduoti 72 leidimus naudoti radijo dažnius (kanalus) eksperimentiniais tikslais. 2021 m. išduoti 69 leidimai naudoti radijo dažnius (kanalus) eksperimentiniais tikslais. 3 leidimai neišduoti, iš jų 1 leidimo išdavimas sustabdytas pareiškėjo iniciatyva; 2 atvejais leidimai nebuvo išduoti, pareiškėjui nepateikus visos reikalingos informacijos.			
P-01-81-03-01-04	Atlikta naujai įrengtų radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų (proc. nuo naujai įrengtų stočių skaičiaus)	100	100	100,0
	2021 m. Tarnyba atliko 8 naujų radijo programų transliavimo stočių ir 3 televizijos transliavimo stočių patikrinimus.			
P-01-81-03-01-05	Planinių radijo ir televizijos transliavimo stočių patikrinimų skaičius (vnt.)	25	25	100,0
	2021 m. Tarnyba atliko 25 radijo ir televizijos transliavimo stočių planinius patikrinimus, iš jų dažnių naudojimo sąlygų neatitiko 1 radijo transliavimo programų stotis. Tarnyba inicijavo pažeidimų šalinimus.			
P-01-81-03-01-06	Naujų vidaus radijo ryšio tinklų su stacionariomis stotimis patikrinimų dalis (proc. nuo naujai įrengtų tinklų skaičiaus)	100	100	100,0
	2021 m. įrengti 9 nauji vidaus radijo ryšio tinklai su stacionariomis stotimis. Patikrinti 9 vidaus radijo ryšio tinklai su stacionariomis stotimis.			
P-01-81-03-01-07	Planinių vidaus radijo ryšio tinklų patikrinimų skaičius (vnt.)	135	135	100,0
	2021 m. Tarnyba patikrino 135 vidaus radijo ryšio tinklus, iš jų 9 tinklai neatitiko dažnių naudojimo sąlygų. Tarnyba inicijavo pažeidimų šalinimus.			

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
P-01-81-03-01-08	Ištirtų vartotojų skundų dėl radijo trukdžių dalis (proc. nuo visų gautų skundų skaičiaus)	≥96	99,6	103,8
	2021 m. Tarnyba gavo 270 skundų ir ištyrė 269 vartotojų skundus dėl radijo trukdžių. 1 skundas, gautas 2021 m. pabaigoje bus nagrinėjamas 2022 m. sausio mėn.			
4 tikslas	Integracija į ES ir tarptautinę reguliavimo erdvę ir efektyvi RRT veikla			
R-01-81-04-01	ES ir tarptautinių organizacijų nuolatinių darbo grupių, komitetų, kurių veikloje užtikrinamas RRT atstovavimas, skaičius (vnt.)	45	66	146,7
	Darbo grupių, kuriose 2021 m. dalyvavo RRT atstovai, padaugėjo dėl to, kad ITU dėl pandemijos perkėlus kelias svarbiausias konferencijas (WTSa, WTDC, PP) į 2022 m., atitinkamos pasirengimo konferencijoms ITU ir CEPT darbo grupės tęsė savo veiklą 2021 m. Taip pat prisijungta prie naujai įsteigtų darbo organų arba dėl aktualumo nuspręsta pradėti dalyvauti EK radijo įrangos ekspertų darbo grupėje, ERGP ir BEREK pogrupiuose.			
R-01-81-04-02	Elektroninių ryšių paslaugų teikėjų planinių veiklos patikrinimų vidutinės trukmės pokytis (proc., palyginus su praeitais metais) (siekiama perspektyvinio mažėjimo)	3	3	100,0
	Elektroninių ryšių paslaugų teikėjų vidutinė planinio patikrinimo atlikimo trukmė 2021 m. sudarė 64 min. (2020 m. buvo 66 min.).			
R-01-81-04-03	Pašto paslaugos teikėjų planinių veiklos patikrinimų vidutinės trukmės pokytis (proc., palyginus su praeitais metais) (siekiama perspektyvinio mažėjimo)	3	5	166,7
	Pašto paslaugos teikėjų vidutinė planinio patikrinimo trukmė 2021 m. sudarė 42 min. (2020 m. buvo 44 min.).			
4 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti efektyvią integraciją į ES ir tarptautinių organizacijų sprendimų priėmimo procesą			
P-01-81-04-01-01	Pranešimų, dokumentų projektų, Lietuvos pozicijų, parengtų ir suderintų dalyvavimui ES Tarybos, EK komitetuose ir darbo grupėse, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC), Europos pašto reguliuotojų grupės (ERGP), Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT), Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU), Pasaulinės pašto sąjungos (UPU) komitetuose ir darbo grupėse, Baltijos šalių reguliuotojų susitikime, kituose tarptautiniuose renginiuose, skaičius (vnt.)	90	93	103,3
4 tikslo 2 uždavinys	Užtikrinti efektyvų RRT veiklos organizavimą, veiklos viešumą ir kontrolę			
P-01-81-04-02-01	Valstybės tarnautojų, per ataskaitinius metus dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, dalis (proc. nuo bendro valstybės tarnautojų skaičiaus)	88	89	101,1
Kvalifikacijos tobulinimo renginiuose dalyvavo 130 valstybės tarnautojų iš 146 bendro valstybės tarnautojų skaičiaus, 94 proc. visų mokymų vyko nuotoliniu būdu.				
P-01-81-04-02-02	RRT informacinių sistemų ir jų posistemų pasiekiamumas per metus (proc. nuo viso jų darbo laiko)	91	93	102,2
P-01-81-04-02-03	Žiniasklaidos priemonėms išplatintų pranešimų apie RRT veiklą skaičius (vnt.)	90	72	80,0
	Pranešimai spaudai ir naujienos lietuvių ir anglų kalba, kurie paskelbti RRT svetainėje ir žiniasklaidos priemonėmis – 72 vnt. Papildomai socialiniuose tinkluose „LinkedIn“ ir „Facebook“ paviešinta 211 žinučių.			
P-01-81-04-02-04	Ekstremalių situacijų prevencijos priemonių plano kasmetinis (esant poreikiui ir dažniau) atnaujinimas ir civilinės saugos parengties stiprinimas	1	1	100,0
5 tikslas	Įpareigojimų, kurie gali būti nustatyti operatoriams ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais, vykdymo užtikrinimas			
R-01-81-05-01	Užtikrintas su elektroninių ryšių srautų priežiūra susijusių įpareigojimų vykdymas (proc.)	100	100	100,0
5 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti, kad operatoriai ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vykdytų įpareigojimus, kurie gali būti nustatyti valstybės gynybos, nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos palaikymo interesais, taip pat ypatingų aplinkybių atvejais			
P-01-81-05-01-01	Įsigytos įrangos, naudojamos Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais, dalis (proc. nuo reikalingos įsigyti)	100	100	100,0

3 PRIEDAS. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO RINKOS REGULIAVIMO PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
1 tikslas	Sąlygų veiksmingai konkurencijai geležinkelių transporto rinkoje sudarymas			
R-02-82-01-01	Nustatytais terminais pagal RRT kompetenciją išnagrinėtų pareiškėjų skundų dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmų ir (ar) neveikimo, dalis (proc., nuo visų gautų skundų)	100	100	100,0
	2021 m. gauti 3 skundai dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelių paslaugų įrenginių operatorių, geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų veiksmų ir (ar) neveikimo. Išnagrinėti 3 skundai, iš jų: išnagrinėti 2 skundai, kurie buvo gauti 2020 m., ir 1 skundas, kuris gautas 2021 m. 2 skundai, gauti 2021 m., bus nagrinėjami 2022 m. Išsamesnė informacija skelbiama RRT interneto svetainėje geležinkelių skundų nagrinėjimo ir tyrimų skilties dalyje „Priimti nagrinėti pareiškėjų skundai ir dėl jų priimti RRT sprendimai“ adresu https://www.rrt.lt/gelezinkeliai/skundu-nagrinejimas/			
1 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti, kad geležinkelių transporto rinkoje nebūtų konkurencijos iškraipymų ir ribojimų			
P-02-82-01-01-01	Parengtų ir nustatytais terminais EK pateiktų geležinkelių transporto rinkos stebėjimo ataskaitų skaičius (vnt. per metus) (vnt.)	1	1	100,0

4 PRIEDAS. ATLYGINIMO UŽ REGISTRO OBJEKTO REGISTRAVIMĄ IR DOKUMENTŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ APSKAIČIAVIMO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMAS 2021 M.

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	2021 m. planinė reikšmė	2021 m. pasiekta reikšmė	Įvykdymas
1 tikslas	Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo sąnaudomis užtikrinimas			
R-03-83-01-01	Išnagrinėtų prašymų dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	100	100	100,0
	2021 m. Tarnybai buvo pateiktas ir išnagrinėtas valstybės įmonės „Regitra“ prašymas dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių pagrįstumo. RRT specialistai parengė ir pateikė neigiamą išvadą dėl atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo pagrįstumo. 2021 m. prašymą patikrinti atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių pagrįstumą pateikė ir valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (toliau – ŽŪIKVC), tačiau apskaičiuojant 2021 m. kriterijų pasiektas reikšmės, ŽŪIKVC prašymas į 2021 m. gautų / išnagrinėtų prašymų skaičių nebuvo įskaičiuotas. ŽŪIKVC 2021 m. gautas prašymas negalėjo būti nagrinėjamas, nes, patikrinus gautus dokumentus, nustatyta, kad pateikta informacija yra ne visos apimties, todėl paprašyta ŽŪIKVC iki 2022 m. sausio 21 d. pateikti trūkstamus dokumentus ir papildomą informaciją.			
R-03-83-01-02	Išnagrinėtų prašymų dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo sąnaudų pagrįstumo dalis (proc. nuo visų gautų prašymų)	100	100	100,0
	2021 m. Tarnybai buvo pateiktas ir išnagrinėtas valstybės įmonės Registrų centro prašymas dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo sąnaudų pagrįstumo. RRT specialistai parengė ir pateikė teigiamą išvadą dėl 2020 m. sąnaudų, patirtų dėl įstatymuose nustatyto neatlygintino dokumentų teikimo ir (ar) neatlygintino registro objekto registravimo, dydžio pagrįstumo.			
1 tikslo 1 uždavinys	Užtikrinti, kad atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžiai atitiktų būtinas ir pagrįstas šių veiklų sąnaudas, o sąnaudos, patirtos dėl neatlygintino registro objekto registravimo ir dokumentų teikimo, būtų tinkamai apskaičiuotos			
P-03-83-01-01-01	Parengtų ir nustatytais terminais paskelbtų ataskaitų apie Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą apskaičiavimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimą skaičius (vnt. per metus)	1	1	100,0
	Parengta apibendrinta informacija apie Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45, nuostatų įgyvendinimą. Ataskaita pateikta RRT interneto svetainėje https://www.rrt.lt/wp-content/uploads/2022/03/Apraso-nuostatu-igyvendinimo-apzvalga-uz-2021-m.pdf .			

5 PRIEDAS. RRT 2021 M. FINANSINĖ ATASKAITA

21

RRT 2021 m. pajamos už suteiktas paslaugas ir atliktus darbus pagal Ryšių valdymo ir kontrolės programą.

Eil. Nr.	RRT pajamų grupės	2021 m. pajamos	
		Eur	proc.
1.	Elektroninių ryšių veiklos sąlygų laikymosi priežiūra	23 967,71	0,32
2.	Pašto paslaugos teikimo sąlygų laikymosi priežiūra	17 523,22	0,24
3.	Pajamos iš konkursų ir aukcionų suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) bei telefono ryšio numerius	0,00	0,00
4.	Sąlygų naudoti radijo dažnius (kanalus), radijo stotis, sąlygų užsiimti radijo mėgėjų veikla nustatymas	141 317,86	1,90
5.	Radio dažnių (kanalų) naudojimo priežiūra, įskaitant radijo stebėseną	6 504 970,75	87,64
6.	Telefono ryšio numerių naudojimo priežiūra	680 875,13	9,17
7.	Radio ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bandymai, aparatūros ir įrenginių elektromagnetinio suderinamumo bandymai	53 481,13	0,72
8.	Kitos	625,66	0,01
9.	IŠ VISO (1+2+3+4+5+6+7+8)	7 422 761,46	100,00

2021 m. RRT vykdė tris programas:

- 1) Ryšių valdymo ir kontrolės programą, kodas 01.81;**
- 2) Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą, kodas 02.82;**
- 3) Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros programą, kodas 03.83.**

RRT trijų programų finansavimui pagal Lietuvos Respublikos 2021 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą buvo numatyta 9 121 000 Eur bendrųjų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 4 953 000 Eur, turtui įsigyti – 2 497 000 Eur (iš kurių 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (redakcija iki 2021 m. lapkričio 30 d.) 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse⁵¹ nurodytais tikslais įsigyti ir 201 000 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros funkcijai finansuoti.

2021 m. RRT pajamų įmokų planas buvo 7 761 000 Eur. Toliau pateikiama informacija pagal kiekvieną RRT vykdytą programą:

1) 2021 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos finansavimui numatyta 8 770 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 4 670 000 Eur, turtui įsigyti – 2 489 000 Eur (iš kurių 1 159 000 Eur buvo numatyta valstybės biudžeto lėšų įrangai Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais įsigyti).

2021 m. Ryšių valdymo ir kontrolės programos pajamų įmokų planas 7 611 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 2 521 300 Eur suma buvo perkelta į 2021 m. ir naudojama RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2021 m. balandžio 14 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Ryšių valdymo ir kontrolės programai finansuoti 2021 m. iš viso numatyta 11 291 300 Eur (8 770 000 + 2 521 300) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

RRT, vadovaudamasi Elektroninių ryšių įstatymo nuostatomis, privalo įvertinti sąnaudų ir surinktų užmokesčių atitiktį bei pagrįstumą. RRT, įvertinusi 2020 m. gautas pajamas bei nepanaudotas lėšas ir siekdama balansuoti 2021 m. pajamas ir išlaidas, RRT direktoriaus 2021 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. (1.9E) 1V-606 nustatė radijo dažnių (kanalų) naudojimo priežiūros, įskaitant radijo stebėseną, ir telefono ryšio numerių naudojimo priežiūros tarifų perskaičiavimo koeficientą 0,75,

⁵¹ Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo redakcijoje, kuri įsigaliojo nuo 2021 m. gruodžio 1 d. – 96 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse.

kuris galiojo nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 m. lapkričio 30 d. Tarifų perskaičiavimo koeficiento taikymas leidžia lanksčiai balansuoti pajamas su išlaidomis, t. y. grąžinti rinkai jos permokas per sumažintus tarifus, jei einamaisiais metais pajamų buvo surinkta daugiau, nei numatyta, ir taip užtikrinant principo, kad rinkos dalyviai sumoka ne daugiau, nei reikalinga rinkai reguliuoti ir priežiūrai vykdyti, įgyvendinimą.

2021 m. RRT iš viso pagal Ryšių valdymo ir kontrolės programą į valstybės biudžetą pervedė 7 384 624,03 Eur pajamų įmokų.

RRT 2021 m. vykdytos Ryšių valdymo ir kontrolės programos lėšų panaudojimas, Eur.

Eil. Nr.		Išlaidų pavadinimas	Ryšių valdymo ir kontrolės programai Kasinės išlaidos 2021 m. (Eur)
1.		Išlaidos iš viso	5 815 980,31
		iš jų:	
1.1.		darbo užmokestis	4 668 799,51
1.2.		socialinio draudimo įmokos	68 343,48
1.3.		prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	1 009 132,58
1.4.		socialinės išmokos (pašalpos)	69 460,36
1.5.		kitos išlaidos einamiesiems tikslams	244,38
2.		Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos	1 585 055,78
		iš jų:	
2.1.		ilgalaikiam turtui įsigyti	1 585 055,78
3.		IŠ VISO (1+2)	7 401 036,09*

*Iš jų 842 805,35 Eur buvo panaudota valstybės biudžeto lėšų įrangai LR elektroninių ryšių įstatymo 77 straipsnio 1 ir (ar) 4 dalyse nurodytais tikslais įsigyti.

2) 2021 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos finansavimui numatyta 150 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 132 000 Eur, turtui įsigyti – 0 Eur.

2021 m. Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos pajamų įmokų planas 150 000 Eur.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“, ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų pajamų įmokų į valstybės biudžetą 196 500 Eur suma buvo perkelta į 2021 m. ir naudojama RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti, viršijant Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintus bendrus asignavimus. Vadovaujantis 2021 m. balandžio 14 d. patvirtinta sąmata, RRT vykdomai Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai finansuoti 2021 m. iš viso numatyta 346 500 Eur (150 000+196 500) – tai yra suma su ankstesniųjų metų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą įskaitymais.

2021 m. RRT iš viso pagal **Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programą į valstybės biudžetą pervedė 155 923,65 Eur pajamų įmokų.**

RRT 2021 m. vykdytos Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programos lėšų panaudojimas

Eil. Nr.		Išlaidų pavadinimas	Geležinkelių transporto rinkos reguliavimo programai Kasinės išlaidos 2021 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso		104 305,0
	iš jų:		
1.1.	darbo užmokestis		92 610,38
1.2.	socialinio draudimo įmokos		1 342,84
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos		10 164,02
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)		187,76
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams		0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos		0
	iš jų:		
2.1.	Ilgalaikiam turtui įsigyti		0
3.	IŠ VISO (1+2)		104 305,0

3) 2021 m. Atlyginimo už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros programos finansavimui numatyta 201 000 Eur, iš jų darbo užmokesčiui patvirtinta 151 000 Eur, turtui įsigyti – 8 000 Eur. Programa finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų

RRT 2021 m. vykdytos Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programos lėšų panaudojimas

Eil. Nr.		Išlaidų pavadinimas	Atlyginimo už duomenų registravimą ir teikimą apskaičiavimo priežiūros programai Kasinės išlaidos 2021 m. (Eur)
1.	Išlaidos iš viso		163 839,55
	iš jų:		
1.1.	darbo užmokestis		139 365,90
1.2.	socialinio draudimo įmokos		2 020,82
1.3.	prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos		22 452,83
1.4.	socialinės išmokos (pašalpos)		0
1.5.	kitos išlaidos einamiesiems tikslams		0,0
2.	Materialiojo ir nematerialiojo turto išlaidos		6 000,0
	iš jų:		
2.1.	Ilgalaikiam turtui įsigyti		6 000,0
3.	IŠ VISO (1+2)		169 839,55

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA

www.rrt.lt

VILNIUS
Mortos g. 14
Tel. (8 5) 210 56 33

KAUNAS
Zarasų g. 38
Tel. (8 37) 33 41 14

KLAIPĖDA
Statybininkų pr. 47
Tel. (8 46) 34 62 01

ŠIAULIAI
Darbininkų g. 2D
Tel. (8 41) 52 35 91

PANEVĖŽYS
Parko g. 77-46
Tel. (8 45) 43 07 12